

FCB

FORÇA

COR

BARÇA

**+ de 90 anys de
bàsquet blaugrana**

Autor i editor
Manuel Moreno

Coordinadors
Manuel Moreno i Toñi Ortega

Idea
Associació d'antics jugadors de bàsquet
del FC Barcelona

Direcció d'art, disseny i maquetació
Sonia Morillo

Disseny de portada
Oriol Espinal

Traducció, edició i correcció al català
Narcís Bajet Sigalés

Imatges

- Arxiu FC Barcelona
- Rodolfo Molina
- © FC Barcelona / Autor: Horacio Seguí
- © FC Barcelona / Autor: Miguel Ruiz
- © FC Barcelona / Autor: Victor Salgado
- © FC Barcelona / Autor: Alex Caparrós
- © FC Barcelona / Autor: German Parga
- Fundació Basquet Català
- Fons Ramos/Conde
- M.A. Forniés
- Aportacions de particulars

Imprès per
Gráficas Galileo

Índex

Cartes de presentació

6

Història del Barça

10

- Capítol I: El naixement (1926-1941) 12
- Capítol II: Els primers títols (1942-1959) 20
- Capítol III: La transició (1960-1974) 34
- Capítol IV: La revolució (1975-1980) 44
- Capítol V: La dècada prodigiosa (1981-1989) 58
- Capítol VI: L'assignatura pendent (1990-2002) 86
- Capítol VII: Reis d'Europa (2003-2010) 112
- Capítol VIII: La consolidació (2011-2018) 128

Llegendes

144

- Met Ferrando (1940-1952) 146
- Manolo Flores (1970-2019) 148
- Nacho Solozábal (1975-1992) 150
- Juan Antonio San Epifanio (1979-1995) 152
- Andrés Jiménez (1986-1998) 154
- Roberto Dueñas (1996-2005) 156
- Juan Carlos Navarro (1998-2018) 158

Barça campió

160

Temporada a temporada, els equips campions de la història de la secció

L'altre Barça

188

- Associació de Veterans 190
- Presidents de l'Associació 194
- Els directius clau del bàsquet barcelonista 197
- El bàsquet femení 200

El nostre Barça

204

- Del Barça a l'NBA 206
- Llista d'entrenadors 209
- Llista de jugadors 210

Josep Maria Bartomeu

President del FC Barcelona

Com a president del FC Barcelona, però també com a antic jugador de bàsquet, és un plaer poder introduir aquesta obra, que recull la història d'aquest esport en el nostre Club, des de la fundació l'any 1926, fins als nostres temps. Són ja gairebé 100 anys, i cal posar negre sobre blanc les vivències, els protagonistes, els encerts i els errors per tenir una visió transversal del que som.

Deia Oscar Wilde que, si ningú parla d'una cosa, és com si no hagués passat. Aquesta obra ens ajudarà a fer conèixer la trajectòria d'aquest esport al FC Barcelona i, encara més important, atorgar-li el prestigi que es mereix perquè totes les generacions sàpiguen com n'és de gran casa nostra.

El llibre que teniu a les mans repassa el bàsquet blaugrana, des dels primers partits que va disputar al complex esportiu del Sol de Baix, situat entre l'actual avinguda Madrid i la Travessera de les Corts. Recull els èxits dels anys 40 en una nova pista, les llargues èpoques de crisi de mitjan segle, l'època del Picadero, el ressorgiment dels anys 70 amb el Palau Blaugrana o l'eclosió dels èxits dels 80. I, per descomptat, arriba fins a l'actualitat per repassar les gestes dels últims anys. Tots tenim gravats a la retina moments que ens han fet sentir una emoció especial, jugadors que sou llegenda i que heu fet molt gran el bàsquet del Barça.

El Barça és diferent per molts motius, però una part molt important de la seva singularitat es fonamenta en la vocació poliesportiva, que forma part de la seva identitat, i que considerem que ens fa «més que un club». El bàsquet és una part fonamental del club, i volem que se'l reconegui ara i sempre.

Tenim a l'horitzó una il·lusió col·lectiva, el Nou Palau Blaugrana, que serà una icona de la ciutat i un emblema per als nostres esports professionals. Al Nou Palau, el bàsquet blaugrana continuarà creixent, com ho farà també la comunitat amb una afició exigent però molt fidel.

Vull agrair al president de l'Associació d'Antics Jugadors de Bàsquet del FC Barcelona, Pedro Ansa, i els membres d'aquesta entitat per haver impulsat aquest projecte. Estic convençut que farà que els barcelonistes estimin encara més el nostre bàsquet, el sentin seu i gaudeixin amb els seus èxits. Gràcies pel vostre treball i pel vostre esforç, enhorabona!

Pedro Ansa

President de l'Associació d'Antics Jugadors del FC Barcelona

Com a president de l'Associació de Veterans del FC Barcelona, és un plaer poder presentar aquest llibre, que és un repte que ens vam imposar els membres de l'actual Junta Directiva, però també una obligació per als qui, des de 1926 i fins a l'actualitat, han fet barcelonisme des del bàsquet. Fa 92 anys que aquest club, exemplar i pioner en tot, va unir el futbol a un esport jove i espectacular que estava cridat a donar grans alegries als seus seguidors. I el bàsquet les hi va donar, i ha arrodonit moltes temporades d'espectaculars èxits futbolístics. L'aleshores acabada de néixer secció, a la qual després en seguirien moltes més, han convertit el club en un exemple poliesportiu del món de l'esport. Va néixer forta, va créixer quan va poder jugar a l'ombra de les Corts, i va arribar a la majoria d'edat amb la construcció del Palau Blaugrana, el seu temple indiscutible.

Com també passa amb el futbol, el Barça de bàsquet ho ha guanyat tot. Des de la primera Lliga (1958-1959) fins a les dues Eurolligues (2003 i 2010) 18 Lligues, 24 Copes, dues Recopes d'Europa, dues Copes Korac i un Mundial de Clubs. Cap entitat ha aconseguit tant en tants esports diferents.

Però no són els títols ni les estadístiques el motiu d'aquest llibre. Hem volgut parlar de persones, de testimonis humans, de les seves vivències com a barcelonistes. Des de Narcís Armadà, protagonista del primer partit l'any 1926, a Joan Carles Navarro, l'últim ídol en dir adeu. Font, Buscató, Kucharski, Epi o Gasol van ser importants i reconeguts, però també van deixar petjada Ferrando, Navarrete o Flores. I milers de jugadors més. Modests, dels qui rentaven la samarreta en els vestidors de les Corts, o estrelles que després van triomfar a l'NBA. Tots formen part del barcelonisme, i aquest homenatge el dediquem a tots ells, des d'aquestes pàgines i des de la nostra Associació. Avui, sentim l'eslògan Fem Barça, fem Associació més nostre que mai. Des del bàsquet i l'Associació també estem fent Barça, encara que modestament.

Agraïm el suport de tots els estaments del club, de tots els presidents amb els quals hem compartit trajecte des del nostre naixement el 20 de desembre de 1976 i, especialment, amb l'actual, Josep Maria Bartomeu, un amant del bàsquet. Sense ells, sense els aficionats que fan del Palau seva segona casa, sense els jugadors, els delegats o els metges que han fet el club més gran a través d'aquesta secció, aquest homenatge en forma d'un llibre d'històries humanes que tots necessitàvem no tindria sentit. Un llibre de paper, però també en format digital, ja que el lector el podrà consultar-sempre que vulgui a la nostra web, i que renovarem contínuament, com exigeix la rapidesa del món en el qual vivim.

Finalment, vull expressar el meu sentit agraïment a tots els companys de Junta, i molt especialment a Manolo Flores i Luis Miguel Santillana, dos grans amics. Sense ells és difícil que el projecte s'hagi convertit en realitat. Tampoc hauria estat fàcil sense la coordinació de Toñi Ortega, la col·laboració de Josep Vendrell i sense els coneixements de Manuel Moreno, que més que escriptor, ha estat un amic que s'ha bolcat en la idea des del principi.

Aquest és el resultat que vol 'Fer Barça i Fer Associació'.

Gràcies a tots.

Història del Barça

-
- Capítol I: El naixement (1926-1941)
 - Capítol II: Els primers títols (1942-1959)
 - Capítol III: La transició (1960-1974)
 - Capítol IV: La revolució (1975-1980)
 - Capítol V: La dècada prodigiosa (1981-1989)
 - Capítol VI: L'assignatura pendent (1990-2002)
 - Capítol VII: Reis d'Europa (2003-2010)
 - Capítol VIII: La consolidació (2011-2018)

1 EL NAIXEMENT (1926-1941)

Vista del Sol de Baix, el primer camp on el Barça
va disputar partits oficials

EL NAIXEMENT

Eren les 15:45 hores del 24 d'agost de 1926 quan en Joan Trigo, el president de la Federació Catalana, abordava l'últim punt del dia de la reunió de l'organisme que presidia. «Vull contestar en sentit afirmatiu —va dir— la carta del FC Barcelona en la qual sol·licita l'ingrés a aquesta federació, i felicitar-lo per la fundació de la secció de bàsquet en un club que compta amb un historial tan gloriós.» Compte, el secretari federatiu, va ser l'encarregat de firmar l'escript de resposta. En Francesc Masana, el directiu barcelonista que havia presentat la petició oficial, i en Pere Cusell, la persona que més esforços havia fet per aconseguir l'admissió, es van mostrar clarament satisfets. L'ovació de la resta de clubs presents a la reunió federativa feia visible la transcendència d'un acord que marcaria la història del bàsquet, un esport que tot just acabava de néixer. Ahora, el gegant futbolístic esdevindria un fenomen poliesportiu. El bàsquet i el Barça estaven obligats a trobar-se i a entendre's.

El FC Barcelona havia nascut el 29 de novembre de 1899, feia 27 anys, sota el guiatge d'en Joan Gamper i amb clara vocació futbolística. En poc temps s'havia convertit en el cor esportiu de Catalunya al qual seguien milers de persones d'arreu. El 1926 es va aixecar el camp de les Corts, que va marcar un abans i un després de la vida d'un club que comptava amb 10.000 socis, que diumenge rere diumenges quedaven entusiasmats en el nou recinte futbolístic amb les gestes d'Alcántara i Samitier, dos ídols de l'època. Poc o res tenia a veure amb el club que havia fundat el suís Gamper, i estava clar que l'expansió era imparable. Calia buscar nous objectius, i un grup de barcelonistes, amb Francesc Masana i Pere Cusell al capdavant, es van fixar en un esport que es practicava en alguns col·legis i que era tan jove com el club. Era un invent del professor d'una escola que pertanyia a la YMCA (*Young Men Christian Association*) de Springfield, Massachusetts, al qual el doctor Gulick, el seu director, havia encarregat que trobés algun al·licient perquè els alumnes no s'avorriessin durant les rutinàries classes d'educació física. Ara bé, va ser el doctor James A. Naismith, un canadenc nascut el 6 de novembre de 1862, qui va crear en una sola nit les regles d'un esport que es va en-

El 24 d'agost de 1926 la Federació Catalana va acceptar la inscripció del FC Barcelona

carregar de batejar amb el nom de basketball, perquè les bases eren una cistella i una pilota. Era l'any 1891, vuit anys abans de la fundació del FC Barcelona, però els directius barcelonistes van trigar molts més anys a descobrir-lo, i segurament ho van fer gràcies a les escoles, perquè la major part dels historiadors situen l'entrada del bàsquet a Espanya l'any 1922 a través d'Eusebio Millán, un sorià nascut el 1886 a Quiñonería (El Burgo de Osma), que va arribar a Barcelona de ben petit, que va anar als Pares Escolapis de Sant Antoni i que més endavant van ordenar sacerdot. Va celebrar la seva primera missa el 1910 a Mataró abans de ser enviat com a missioner a Cuba, on va estar fins al 1921, indret en el qual va descobrir el nou esport. Quan tornà, el ja pare Millán, va fer de professor al Colegio San Antón, de Barcelona, on va començar a ensenyar als seus alumnes la tècnica del bàsquet tal com l'havia vist a l'illa caribenya. Va organitzar un torneig a Mataró amb vuit equips, i l'èxit va ser immediat. El pare Millán, que havien empresonat a la Model de Barcelona i va morir a Alella l'11 d'abril de 1956, va posar a l'escenari un esport que va entusiasmar la joventut i que els directius barcelonistes van veure com un complement perfecte per al club, que havia nascut amb vocació futbolística, però que estava obert a totes les inquietuds socials i, per descomptat, esportives.

EL PRIMER PARTIT A CATALUNYA

El Laietà, el club pioner, i el Patrie, van ser els encarregats de jugar el primer partit el desembre de 1922 en el camp de futbol de l'Europa amb un resultat de 8-2 per als primers. Eren dels pocs clubs que hi havia quan el Barça va voler fer el pas endavant. Ara bé, com es podia crear una secció dedicada al bàsquet en un club de futbol? No era gens fàcil, bàsicament perquè es tractava d'un esport molt poc organitzat. Si bé el 31 de juliol de 1923 es va crear

1926
va ingressar
a la
FEDERACIÓ CATALANA

56
TÍTOLS

Fernando Font en un moment del partit d'inauguració de la pista de les Corts

18 LLIGUES

2 EUROLLIGUES

a Barcelona la Federació Nacional de Bàsquet, amb Fidel Bricall com a president, no va ser fins a la primera de 1925 quan els clubs decideixen posar en marxa la Federació Catalana, que va néixer el 26 de febrer de 1925 amb Joan Trigo com a president, i que va continuar fins al 1929, un any important perquè, amb motiu de l'Exposició Universal de Barcelona, es van realitzar múltiples tornejos que van permetre l'expansió de la pràctica del bàsquet. Va ser a Joan Trigo a qui es van dirigir els dirigents barcelonistes per demanar la inclusió de la secció, fins a aconseguir-ho, aquell 15 de setembre de 1926. La batalla oficial i administrativa estava guanyada, però quedava molt camí per recórrer abans de tenir un equip competitiu que pogués disputar els títols al Laietà, el gran dominador del moment. I es va fer una bona tasca.

DEBUTA EL BARÇA

Van confirmar a Francesc Masana com a delegat de la directiva a la secció, i va resultar ser l'autèntic home fort de l'entitat. El FC Barcelona va disputar el seu primer partit al cap de tres mesos de ser acceptat per la Federació Catalana. Era el 19 de desembre de 1926, i es va jugar al Sol de Baix, un complex de camps esportius situats entre l'avinguda Madrid i la Travessera de les Corts, que més endavant urbanitzarien per donar resposta a l'evident demanda de l'expansiva Barcelona. Quan es va començar a jugar a bàsquet, allà competi-

en els equips d'atletisme, rugbi, hoquei i fins i tot de futbol, en un camp que, tot i que no reunia les condicions adequades, era avançat per l'època. La pista era un rectangle envoltat de fustes lligades amb una corda que la delimitava. La superfície era, per descomptat, de terra, l'únic material que s'utilitzava en aquells moments. El rival va ser el Gimnàstic Tiberghien, i l'anomenat servei d'honor el va realitzar el mateix pare Millán, que veia com l'esport que havia importat dels Estats Units començava a esdevenir un fenomen social. El primer equip de la història del bàsquet barcelonista el formaven Gómez, Rodoreda, Calvet, Cardús, Mach, Modrego, Mons, Armadà, Alonso i Carbonell mentre que el rival només comptava amb set jugadors... perquè no en tenia cap més. El partit el va guanyar el Barça 4-0! La primera part va acabar 0 a 0, i diuen les cròniques de l'època que en la segona els barcelonistes van imposar la seva millor preparació física. Les cistelles les van anotar Rodoreda i Cardús, i no cal dir que es van celebrar com si s'hagués aconseguit un gol. Explica l'anècdota que un dels participants en aquest primer partit, el barcelonista Gómez, es va avorrir tant que, en un duel posterior amb el Martinenc, fastiguejat amb el 0 a 0 quan estava a punt d'acabar el partit, va donar la pilota a un rival que era molt a prop de la cistella blaugrana i li digué: «Té i marca d'una vegada.» Així van arribar al 0 a 2 final.

Narcís Armadà, un dels protagonistes d'aquell primer partit, en una entrevista, anys després, va explicar les seves sensacions. «Jo jugava al Laietà, però un grup de jugadors vam

El Barça va jugar el primer partit el 19 de desembre de 1926, i va guanyar 4-0

decidir anar al Barça, incentivats pel passi que ens donaven per anar a veure el futbol. Vaig anar a les oficines, vaig firmar la fitxa amb els senyors Masana, Borrell i Cardús, i vaig jugar aquell primer partit. Em deien el 'nano', perquè era el més jove. Vam guanyar 4 a 0, i vam anar tots junts a fer l'aperitiu. Ja teníem equip i camp. No podíem demanar res més.» El joc era molt diferent de l'actual. No s'assenyalaven faltes, tret de les fetes amb una violència tal que podien fer mal al rival, i no s'expulsava a cap jugador encara que en fes moltes. Els equips estaven formats per set jugadors, un invent inicial que es va mantenir fins al març de 1927, quan va venir a Barcelona l'Hindú Club de Buenos Aires. Va ser en aquell moment quan, tot i mantenir la primera reglamentació oficial que havia establert les regles del joc, es va acceptar definitivament la fórmula de cinc jugadors per equip.

Superada la prova inicial, el treball als despatxos va permetre seguir endavant. Francesc Masana va aconseguir formar un equip de nivell, integrat pràcticament per jugadors del Laietà, la qual cosa va fomentar certa polèmica. Era el 1927 quan el Barça va participar en el cinquè Campionat de Catalunya. Podríem dir que va ser l'inici oficial del FC Barcelona al món del bàsquet. Ara bé, abans d'aquest debut, el club va jugar un partit que va marcar un abans i un després. Narcís Armadà, un dels pioners, ho va explicar amb aquestes paraules: «El 25 de març de 1927 vam jugar contra el Gràcia en el partit preliminar al de la selecció catalana amb l'Hindú Club de Buenos Aires. Era el primer cop que jugaven cinc jugadors en comptes dels set de sempre. Havíem quedat 4 a 4 i l'Hindú Club va anotar 60 punts. Tot un somni. Recordo que el seu millor jugador ens va recriminar que no sabíem agafar bé la pilota a l'hora de tirar, i li vam demanar que ens fes classes. Ens va dir que vindria dos dies a les 6 del matí, i així fou! Una de les coses que em va ensenyar va ser el tir de ganxo, que em va anar molt bé perquè jo

era baix i em feien molts taps. 'Et poses de costat —em va indicar— perquè el contrari no arribi, i elevs la pilota amb una paràbola'. Tota una novetat a l'època.»

Foto superior: aquest és el primer equip de Barcelona, que va ser la llavor del Barça. Foto inferior: els primers partits del Barça es van jugar al Sol de Baix

ELS PRIMERS ANYS

Però ni Armadà ni els seus companys van poder lluir-se massa perquè el Barça no va tenir un paper protagonista en els seus primers anys. Els esforços de Masana i Borrell, els màxims impulsors barcelonistes, no van aconseguir prou atenció per part dels principals directius del club, llavors presidit per Arcadi Balagué (1925 a 1929) i al qual van substituir Tomàs Rosés (1929), Gaspar Rosés (1930), Antoni Oliver (1931), Joan Coma (1932), Esteve Sala (1934) i, finalment, Josep Suñol i Garriga, que va ocupar el càrrec del 27 de juliol de 1935 fins al 6 d'agost de 1936, dia en què el van afusellar les tropes franquistes en plena Guerra Civil Espanyola. Tanmateix, els seus companys de directiva van decidir considerar-lo com a 'president absent' fins al 17 de gener de 1939. Eren temps convulsos i la progressió del bàsquet se centrava en clubs com el Laietà,

que disposava de Fernando Muscat, el millor jugador de l'època, i el Patrie, que comptava amb Arnaud i Mitchell, dos jugadors de procedència americana. Els primers anys, el Laietà i el Patrie van guanyar els títols. El Barça mai no va poder guanyar el Campionat de Catalunya, la competició més important del calendari. Va fitxar bons jugadors, però no podia aconseguir un equipo rodó que el fes guanyador. L'estrella era Nelo Carbonell, un atacant (en aquella època els jugadors es dividien entre atacants o davanter, defensors i centres) hàbil, prim i, a més, esquerrà, un fet inusual que el dotava d'un control gairebé imparable per als rivals. També va destacar Pagans, un pivot centre que aviat ho va deixar córrer per anar a viure a Girona. Tampoc Borrell i Tomàs, dos joves que apuntaven alt, van arribar a prendre peu al Barça; el primer va fitxar pel Patrie i, el segon, un tirador força hàbil, no va confirmar les expectatives. Van ser anys de treball i silenci.

TEMPORADES D'APRENENTATGE

El club barcelonista va fer molta feina durant aquells anys, però els títols van ser per al Laietà i el Patrie. Més endavant se'ls van endur l'Espanyol i el Juventus. El 1928 el Barça va aconseguir acabar segon del seu grup en el sisè Campionat de Catalunya amb 23 punts, darrere del Laietà, amb 26, i davant del Gràcia, l'Europa, el Sants, el Patrie, el Martinenc i el Tiberghien. Aquell mateix any, el mes de

A l'esquerra, el primer partit a l'estranger del Barça, que es va jugar a Ginebra. Aquesta és la sortida de l'equip (i acompanyants) des de l'Estació de França de Barcelona. A la dreta, Ferrando i Pere Carreras, tres líders del moment

novembre, el Barça va organitzar el primer campionat infantil, tot un èxit de participació amb la presència de 14 equips, i la quarta plaça per als barcelonistes.

El 1929 el Campionat de Catalunya va reunir a quinze equips, i va acabar amb el Barça quart i el Laietà com a campió. Es jugava amb una fórmula de primers i segons equips, i el Barça va aconseguir liderar el seu grup de segons equips. L'Exposició Universal de 1929 va ajudar a promocionar el bàsquet amb fites com la inauguració de la primera pista construïda especialment per a aquest esport, però no va servir per catapultar el Barça perquè el Patrie es va endur els campionats del 1929 i del 1930. El 1931, el Barça va participar en el novè Campionat de Catalunya, amb 22 equips, i va quedar guanyador del seu grup de segons equips. El 1932 es va classificar darrere l'Espanyol, el Juventus, el Laietà i el Patrie, i davant de l'Iluro, el Badalona i l'A. Esportiva. El 1933 va arribar el primer èxit, encara que menor. Era un torneig que es va jugar a la sala anomenada Gavina Blava, i en què el Barça es va imposar al Patrie a la final 24 a 22, amb Tomàs, Hernández, Mallart, Carbonell i Borrell.

Un jugador de l'Hindu Club va citar els barcelonistes a les 6 del matí per ensenyar-los a tirar

en l'equip titular. Un dels que més va celebrar l'èxit va ser un personatge que tots coneixien com el 'senyor Borrel', un barcelonista amant del bàsquet i boig pel seu club. Representant a la Federació Catalana, assistent a tots els debats i jugador fixe en tots els partits, l'inconfusible senyor Borrel amb el seu 'faria' i amb barret, seleccionava els nens que volien jugar al Barça en unes proves que es realitzaven al Sol de Baix. Allà els aconsellava i els ensenyava a agafar la pilota i altres trucs. Això sí, sense desprendre's del seu barret ni de la seva inseparable armilla. Persones gairebé sempre anònimes com el senyor Borrel, el fill del qual va ser una de les figures del club els anys següents, marquen el camí a seguir per una entitat.

LA DÈCADA DELS 30

Tot i que la dècada dels 30 va transcórrer sense triomfs, el Barça tenia jugadors interessants i una plantilla important, com quan es van reunir a l'equip Borrell, Tomàs, Almacelles, Pagans, Carbonell i Hernández. Aquest equip estava cridat a ser campió de Catalunya si no s'hagués trobat amb un potent Patrie en el seu millor moment. Carbonell, que va jugar al Barça del 1926 al 1936, quan es va retirar per culpa de la Guerra Civil Espanyola que va paraitzar totes les activitats esportives, era el millor defensa. «En aquella època, i com a reflex del futbol, explicava el mateix Nelo Carbonell al periodista Manuel Espín, hi havia

dos defenses, dos davanters i un centre.»

La missió d'un defensa era tractar d'impedir l'avançament del davanter contrari i procurar interceptar el passí. Intentar fer cistella era tasca dels tres jugadors del davant, als quals havíem de passar la pilota. Així de senzilla era l'estratègia del joc. Amb un defensa com Carbonell, la resta de jugadors estaven més tranquils. Pagans, Tomás i Borrel eren els altres puntals. Pagans era un avançat al seu temps, i apuntava al joc aeri amb salts i disputes sobre la cistella. Tomàs era un tirador, no massa alt, rapidíssim, saltador i intuïtiu que va sorprendre a tothom amb un tir a cistella a l'altura del pit i amb un efecte revers d'una eficàcia impressionant. Tomàs anotant, Carbonell defensant i Pagans de 'centre', formaven una base immillorable tot i que també hi era Juanito Borrell, un jugador amb nervi que desconcertava l'adversari amb genialitats que, segons reconeixia, el sorprenien fins i tot a ell mateix. Va ser un dels jugadors més espectaculars. Malgrat tenir un bon equip i unes bones instal·lacions al Sol de Baix, només es va viure una dècada d'aprenentatge, i el Barça va arribar a la Guerra Civil Espanyola sense títols i amb la necessitat de reinventar a la secció quan va acabar el conflicte bèl·lic.

TORNAR A NÉIXER

Quan el 1940, es va reorganitzar la secció, Borrel encara va jugar uns mesos, però els seus problemes de genolls el van obligar a retirar-se i passar a formar part del nucli de directius que van assumir el dur camí de portar el Barça fins al cim. D'aquesta manera es convertí en personatge imprescindible en aquest camí. Paco Cardús i Joan Molas van ser els caps visibles, però Borrel sempre hi era, juntament amb Vila i Alegre. El Barça no va ser el club que va tenir més facilitats per reorganitzar-se, i no fou fins a mitjan 1940 que la secció de bàsquet no va fer els primers passos seriosos. Pitjor van anar les coses per a la Société Patrie, que havia estat creada el 1922 amb l'objectiu de millorar la formació física dels joves francesos que residien a Barcelona, i que aviat va aconseguir un equip de bàsquet de primeríssim nivell, amb unes bones instal·lacions a l'avinguda Pare Claret de Barcelona. Amb l'inici de la Guerra Civil Espanyola va suspendre totes les seves activitats i els jugadors Maunier, Arnaud, Henry, Viterbo i Mitchell van tornar al seu país. Quan va intentar reprendre l'activitat esportiva, el setembre de 1939, Julio Clavero, el president de la Federació Regional, que era el nom que tenia en aquella època, el va prohibir «per tractar-se d'un club estranger». Va desaparèixer així un dels equips més

1936

se suspèn
l'ACTIVITAT

1940

TORNAR A
COMENÇAR

Una jugada d'un partit de 1928, la primera temporada oficial del Barça

representatius del bàsquet català i els seus principals jugadors van buscar nous horitzons. Per no quedar inactius, Pere Carreras, Fernando Font, Juan Borrel i Henry van marxar a l'Atlètic de Sant Gervasi, un equip modest. Ara bé, la bona feina de Joan Molas va aconseguir que en la temporada següent tots juguessin amb el Barça, sent l'equip barcelonista el gran beneficiat de la injustícia política que es va fer amb l'expulsió del Patrie. Van abandonar en bloc el Sant Gervasi per vestir la samarreta barcelonista. El mateix Molas es va encarregar d'explicar-ho en una entrevista publicada el 3 de desembre de 1982: «S'havia iniciat l'època dels fitxatges.» Amb Font, Carreras, Borrel i Henry hi havia una bona base, però en van arribar més, Ferrando i Ignacio García, que ja havien sigut barcelonistes. Després es va fitxar a Carretero. Tots jugaven a la plantilla de la primera temporada de la recuperació, que l'any següent es va millorar amb Francisco Martínez, Miquel Carreras, Centelles i Manolín.

UN PASSI PER VEURE EL FUTBOL

En molts casos els fitxatges es basaven en l'oferiment d'un passi per veure el futbol al camp de les Corts, però a vegades també s'havia de pagar, com recordava Molas: «El nostre fitxatge més car va ser el de Francisco Martínez, que va costar 6.000 pessetes. Els altres oscil·laven entre les 3.000 i les 4.000 pessetes. La il·lusió per jugar al Barça facilitava molt les coses, i amb 25.000 pessetes solucionàvem les fitxes de tot l'equip per a la temporada. Poder viatjar era un altre al·licient. Dalmau, l'internacional del Montgat, ens acompanyava com a reforç en els nostres des-

plaçaments, encara que només per als partits amistosos, perquè mai no va voler abandonar el seu club. Ho feia només per amicitat i pel plaer de conviure amb els nostres jugadors. El club procurava correspondre amb algunes atencions. Finalitzat el Torneig de Bolonya, per exemple, vam fer una extensió turística a Florència i Roma, durant la qual vam visitar al papa». Eren les 'primes' de l'època.

AIXÍ ES FORMA UN EQUIP GUANYADOR

El Barça ja era al primer pla del bàsquet, i en la dècada dels 40, canviaria el rumb. Es va treballar bé, i l'any 1943 es va decidir fer el gran pas. Molas, intel·ligent encara que al principi no fos expert en aquest esport, es va deixar aconsellar per Cardús, un jugador del primer equip barcelonista, i les coses es van fer bé. La reorganització va començar amb la tornada de Martínez, Borrell i també Henry, que va arribar de l'Argentina, on s'havia traslladat després de fer el servei militar a França. Aviat es va reforçar amb l'aparició de joves com Met Ferrando i Ignacio García, procedents del Laietà i, posteriorment, de Manolín, que era a Sant Feliu, on l'Espanyol, en el qual havia jugat, l'havia deixat arraconat. A Ferrando, un jugador excepcional que va marcar una època en els seus 10 anys com a barcelonista, el va convèncer Cardús perquè deixés el Laietà i anés al Barça. Per a Ferrando, que era veí de Samitier, la idea de vestir la mateixa samarreta que l'ídol futbolístic del moment, va ser motiu suficient per superar tots els problemes. Amb aquest material es va solidificar el primer equip de la postguerra que va donar al Barça els primers títols, va fer vibrar el nombre creixent de socis que l'anaven a veure

El 1943 el Barça jugava a les Corts i tenia equip per guanyar títols

jugar a les grades del camp situat sota la tribuna de les Corts, i va aconseguir que els deu anys següents, de 1942 a 1952, fos sis vegades campió d'Espanya i jugués dues finals. Van començar guanyant la Copa Orgaz, la final de la qual va enfrontar l'Hospitalet de Manéja a l'històric Price barceloní. Va seguir amb el Campionat d'Espanya en vèncer el Laietà a la final disputada a Palma de Mallorca després de perdre l'anterior edició a Saragossa, també davant el Laietà, amb una cistella decisiva en contra d'Eduardo Kucharski des del centre de la pista. Començaven a veure els resultats d'un gran treball. Fernando Font, l'entrenador que va compaginar la seva tasca amb la de jugador, va ser el constructor de l'equip. Va tractar de trobar un centre pivot, una figura que escassejava. Com que no en va aparèixer cap, van haver d'improvisar. Van trobar l'esmentat Manuel Martín, Manolín, un jugador relativament alt que la Federació Espanyola a Madrid havia sancionat. El pecat d'en Manolín, i de

tots els seus companys de l'Espanyol, havia estat acceptar una gavardina com a regal per guanyar el Campionat d'Espanya. Juntament amb Manolín, completaven l'estructura Pere Carreras i Ferrando, tots dos davanter, i els defenses Francisco Martínez i Miquel Carreras. Manolín, que fins aleshores havia estat davanter, va haver de canviar la seva mentalitat per actuar com a centre. Un cop decidits els cinc homes base de l'equip, calia buscar un jugador temperamental i amb bona tècnica que pogués ser l'enllaç entre la defensa i l'atac i, si calia, fer de centre. L'escollit va ser Ignacio García, que era amic de Ferrando. Ara només calia un recanvi per a Manolín, i es va pensar en Duñach, que ja havia jugat al Barça. Com que Duñach estava fent les milícies universitàries a la vall de Santa Fe del Montseny, Fernando Font es va desplaçar fins allà per tractar de convèncer-lo, a ell i als seus superiors militars. Ho va aconseguir, i va poder incorporar-se a l'equip, tot i que va haver d'alternar amb les seves obligacions amb la milícia. Amb l'equip decidit, Font va tractar de millorar el que per a ell eren dos elements decisius: la preparació física, molt precària en l'època, i la defensa, que considerava la base de qualsevol estratègia. Així es va posar en marxa el treball, amb pràctiques atlètiques de mig fons que intercalava amb velocitat en trams curts, salts de longitud, d'alçada i triple. Tot això per mirar de potenciar la tècnica individual de cadascú. La bona condició atlètica va fer que a l'inici de la temporada es guanyessin alguns partits, simplement perquè el rival no podia seguir el ritme dels minuts finals, en què el rapidíssim Ferrando se n'anava com volia, Pere Carreras es cansava de fer punts, i Manolín, com a pivot trobava posicions còmodes des de les quals es podia moure com volia i demostrava que era més llest que la resta. La filosofia defensiva consistia en no descansar mentre el rival tingués la pilota i, tot i que practicaven la defensa individual, aviat van comprovar que no podien aguantar d'aquella manera el partit sencer, de manera que van formar un triangle amb Pere, Miquel Carreras —i Martínez com a relleu— i amb Manolín al vèrtex. S'acabava de construir el primer Barça campió.

Met Ferrando a les Corts. Va ser el jugador més representatiu de la primera època

2 ELS PRIMERS TÍTOLS (1942-1959)

La final de la Copa d'Espanya de 1946 es va jugar a la plaça de toros de Les Arenes de Barcelona davant el Montgat i 10.000 espectadors

Els primers títols (1942-1959)

ELS PRIMERS TÍTOLS

Els títols van arribar fruit d'una concepció moderna del joc. El 1942 van guanyar el Campionat de Catalunya, encara que van perdre amb el Laietà 28 a 29 en la final del Campionat d'Espanya jugat a Saragossa. El 1943 van tornar a guanyar el títol català i, per primera vegada, el Campionat d'Espanya, que rebia el nom de Copa del Generalísimo. La final va ser el moment més important del bàsquet barcelonista fins al moment. Es va jugar a Palma de Mallorca, amb el Laietà com a rival, i amb el resultat de 27-25 després d'una pròrroga. Els germans Carreras, Font, Ignacio García i, sobretot, l'encert en el tir de Ferrando van permetre tòrcer un equip basat en Kucharski i Navarrete que no va poder resistir la potència física dels barcelonistes. El triomf, que va ser àmpliament recollit per a tots els mitjans de comunicació, ens va deixar cròniques com la del periodista Manuel Espín, enviat especial del *Mundo Deportivo*, que ho explicava amb aquestes paraules: «El Laietà va haver d'abdicar del tron a favor del Barcelona, un altre campió, nou a la llista de titulars de la Copa. Un gran campió, afanyem-nos a dir-ho, que, com els seus antecessors, amb la conquesta del trofeu suprem va obtenir el premi merescut a una qualitat indiscutible. Per això, i per l'evident superioritat que el Barcelona ha fet palesa al llarg d'aquests últims mesos, cal destacar el seu triomf plenament merescut. Perquè, sense cap mena de dubte, és el millor equip espanyol del moment. L'afició de Palma va tenir la sort de presenciar un dels partits més aferrissats i apassionants que hom pugui imaginar. Un d'aquests partits que només es veuen tan en tan en una pista. I, per descomptat, una de les finals més emotives i espectaculars de la Copa. L'equilibri del templeig va ser el resultat exacte de la igualtat que es va manifestar sobre el terreny. Un primer temps del Barcelona que va acabar amb un 14 a 7 a favor seu gràcies al clar domini imposat per la profunditat que Font i Ferrando van imprimir en l'atac. Carreras, estretament marcat per Carretero, no va brillar tant com ells ni de bon tros. Ells van ser l'ànima de l'equip, movent-se amb un ajustament impecable i prodigant el tir amb facilitat i precisió. A la segona part es van intercanviar els papers. La defensa del Laietà es va fer extraordinàriament forta mentre el seu

trio davanter practicava un joc d'equip que no havia fet durant el primer temps. Kucharski i Navarrete, ben complementats per Gálvez, van trobar més fàcil el camí a cap cistella entre una defensa barcelonista en què Carreras es movia amb desavantatge al costat de l'agilitat felina del trio atacant adversari. L'empat final era totalment merescut. Es va jugar la pròrroga i la pilota va caure del costat del Barcelona, que va guanyar 27 a 25.»

De l'èxit es va passar a un 1944 de transició pel que fa al terreny esportiu, però no en l'organitzatiu, en el qual es va produir un canvi d'estructura. Julián Canal va rellevar l'etern Borrel al capdavant de la secció, encara que Cardús va seguir sent el cervell a l'ombra i el mateix Cardús, acompanyat després per Prudencio Trabal, seria el cap visible fins al 1961. Francisco Cano Bernabé va seguir com a delegat federatiu durant tot aquell temps.

1943 PRIMER CAMPIONAT D'ESPANYA

Partit entre el
FC Barcelona i el Real
Madrid corresponent
a la temporada 1945-46

El primer títol espanyol va arribar a Palma, on el Barça va guanyar el Laietà a la pròrroga (27-25)

A dalt, Miquel Carreras en una imatge de la temporada 1945-1946. A la foto inferior, Pere Carreras recull el trofeu de guanyador de la Copa de 1946.

LA FINAL DE MATÍAS PRATS

L'èxit es va repetir el 1945, quan van guanyar la final del Campionat d'Espanya contra el Laietà, amb una estructura similar d'equip i també amb Fernando Font a la banqueta. El partit es va jugar a les instal·lacions de la Gran Via,

El tercer títol de Copa va arribar el 1947 amb pallissa al Madrid inclosa. El Barça ja manava a Espanya

properes a la Plaça Espanya de Barcelona. Es tractava d'una pista de ciment situada a la terrassa d'un enorme garatge. S'havia muntat durant el juliol només per a una final que havia despertat un gran interès en el creixent món del bàsquet, com ho demostra el fet que el partit va ser retransmès per tota Espanya a través de Ràdio Nacional per part de Matías Prats, el narrador estrella del moment. Es va situar a primera fila, al costat de Raimundo Saporta, i els presidents de les federacions Catalana i Espanyola, a la vista de tots els espectadors, com si fossin els protagonistes. El partit no va decebre, i va acabar amb un final que no era el que estava aparentment escrit, ja que el favorit, el Laietà, va ser sorprès pel Barcelona, que va guanyar 37 a 34 després d'una pròrroga. L'equip barcelonista el formaven Gutiérrez, Miquel Carreras, Pere Carreras, Duñach, Martín, García, Lozano, Capella i Ferrando, mentre que Navarrete i Kucharski eren els líders del Laietà. El Barça havia augmentat el seu potencial amb la presència de Martín i Duñach, però les seves característiques eren similars a les de la temporada anterior, és a dir, condició atlètica, rapidesa i amb un Ferrando com a estilet en un contraatac que va esdevenir imparable. Un dels secrets rau en el fet que Ferrando havia perfeccionat els seus llançaments a tauler i sobre la marxa. Ignacio García aportava la nota temperamental en els mals moments, i els germans Carreras, que feien de defenses, eren infranquejables. Aquell dia va fer d'entrenador l'exjugador Borrel, perquè el titular, Fernando Font, estava sancionat. Això no obstant, ningú va poder impedir que es col·loqués darrere la banqueta per donar instruccions, camuflat, oficialment, com a 'delegat'. El partit va acabar amb polèmica perquè els directius del Laietà van ordenar als seus jugadors que no sortissin a recollir el trofeu de subcampions, però Kucharski i Navarrete, en un gran gest d'esportivitat, els van rebre de mans de Sánchez Corona, el president de la Federació Espanyola, que també va lliurar el de campió a Pere Carreras, que va anotar 5 punts, mentre que el seu germà Miquel en va fer 14, Ferrando en va aconseguir 9, García 6, Duñach 2 i Martín 1. La festa va acabar a l'inici

Eduard Kucharski
va deixar el Laietà
per fer que el Barça
guanyés títols

de la temporada següent amb un acte al camp de les Corts dedicat al pare Millán i en què van participar els equips de totes les categories del bàsquet barcelonista. Era la primera gran celebració del barcelonisme.

TÍTOL A LA PLAÇA DE TOROS

Va ser la fi de festa i l'inici d'una altra temporada d'èxits, perquè el 1946 el Barça va repetir títol guanyant la final a un altre club català, el Montgat, que havia eliminat el Real Madrid. La final es va jugar en un escenari diferent de l'any anterior, encara que molt proper, la plaça de toros de les Arenes, sota un sol de justícia d'un juliol a Barcelona. La iniciativa va ser de José María Barnils que, comprovant que a Barcelona no

hi havia cap recinte adequat, va negociar amb l'empresari Pedro Balañá la possibilitat d'utilitzar el recinte taurí, l'únic que garantia que tots els aficionats que desitjaven veure el partit poguessin fer-ho. Es va acordar que s'utilitzaria tot el sector ombra, i va ser un encert, perquè es va omplir mitja plaça. No es van posar d'acord en la petició d'asfaltar la superfície, de manera que el partit es va jugar amb la sorra de les curses de braus, tot i que es van prendre tota mena de precaucions sanitàries per evitar possibles infeccions quan els jugadors queien a

La temporada 1946-47 va ser perfecta: Campionat de Catalunya, Copa d'Espanya i Torneig Ibèric

PALLISSA AL MADRID L'ANY 1947

terra. El matx i tot el que el va envoltar va tenir una repercussió extraordinària en els mitjans de comunicació. Carlos Piernavieja escrivia al diari *Marca* del 2 de juliol de 1946: «El pronòstic de tota la 'càtedra' no podia ser altre que donar com a guanyador a l'equip barcelonista, però el Montgat va realitzar un gran xoc esportiu, remuntant primer un partit difícil, difícilíssim, per després, en sobrepassar-lo, trobar-se amb un empat que va coincidir amb l'expulsió de Baró, un dels seus encistelladors característics.» El periodista madrileny va centrar gairebé tota la crònica en el Montgat, i del Barça tot just va assenyalar: «Estic impressionat pel fet que Pere Carreras s'hagi mostrat tan encistellador. En suma, que el Barcelona, tot i renovar el títol de campió d'Espanya, no s'ha trobat un enemic fàcil». Aquella escassa dedicació al brillant triomf barcelonista va tenir la seva rèplica en la crònica de Manuel Espín per al *Mundo Deportivo*. «El Barcelona va jugar un magnífic partit, en què va exhibir des de l'inici fins al final l'extraordinària eficàcia que deriva de la perfecta preparació física de tots els seus homes. Quin altre equip que no fos el Barcelona podria aguantar durant tot el partit aquest endimoniat tren sota un sol africà com el que vam poder veure ahir? I, a més, sense fer entrar a homes de refresc. Només el Barcelona, repetim, podria fer-ho. El seu rendiment va ser un tot harmònic que es va moure sempre al compàs de la més perfecta precisió, amb unes línies unides amb una impressionant solidesa. Per homes va ser Pere Carreras no només el seu millor element, sinó també el més destacat dels dos equips. Àgil en els replecs, oportú en les interseccions, decidit i ràpid en l'atac, el més gran dels Carreres ahir va fer un partit incommensurable. També Galbe va ser un dels destacats, com Ferrando, que va lluir el seu tir amb precisió. Manolín, com de costum, una mica irregular, encara que de tant en tant treia la portentosa classe que duu a dins. Si li poguéssim inculcar el geni

de Ferrando! Miguel Carreras va complir amb la regularitat i l'eficàcia a les que ens té acostumats.» Pere Carreras va anotar 10 punts i els altres fins a arribar als 44 finals se'ls van repartir Miquel Carreras amb 2, Galbe amb 11, Ferrando amb 15 i Martín amb 6. No eren molts els jugadors que participaven, i molts menys els que anotaven. Cal destacar que l'edició de l'endemà del *Mundo Deportivo* recollia l'opinió de Jacinto Ardevínez, l'àrbitre, que va exercir també de crític: «Pere Carreras ha estat el millor i estic molt satisfet de l'esportivitat dels dos equips i dels aficionats.» El protagonisme arbitral era habitual en l'època, i els directors del partit acostumaven a ser destacats federatius.

UN ANY RODÓ

I, com que on n'hi ha dos n'hi ha tres, el tercer títol consecutiu del Barcelona va arribar l'any següent, el 1947, davant la desesperació de Raimundo Saporta i del Real Madrid, que havia començat a invertir diners... només perquè el seu màxim rival es pogués lluir. El 5 de gener de 1947 els blancs van viure una humiliació davant el Barça quan van caure per 36-54 en un partit que, per als barcelonistes, dirigits pel recentment fitxat Eduardo Kucharski, va ser un senzill entrenament. Fou l'inici d'una temporada perfecta per al Barcelona, que va guanyar el Campionat de Catalunya i la Copa per tercera vegada consecutiva, una fita que en aquella època significava quedar-se-la en propietat. El títol va arribar a la final entre el Canaries, que va ser el guanyador de l'anomenat grup centre, i el Barça, el guanyador de de Catalunya, en un partit que es va jugar el 15 d'abril de 1947 en el Centro Natación Helios de Saragossa, al costat de l'Ebre, en una pista descoberta on feia molt vent i calor. La premsa va destacar que l'equip canari va sortir a retenir la pilota el màxim possible per evitar que la superioritat tècnica del rival es veiés reflectida en el marcador. Ho va aconseguir alguns minuts, tot i que la superioritat barcelonista també era física, de manera que el Barça va acabar imposant-se amb claredat 39 a 25. Per la banda del Barcelona van anotar Kucharski, 17; Ferrando 13, Miquel Carreras, 5 i Martín, que en va fer 4.

Amb els dos principals objectius aconseguits, el Barcelona encara va tenir temps d'arrodonir la temporada amb dos èxits de prestigi: el torneig Ibérico i la visita del potent Bolonya. Es tractava de cites per invitació, que de fet arribaven contínuament a la seu barcelonista, com a mostra que s'havia escalat al primer nivell. El torneig Ibérico es va jugar a Lisboa, on el Barça

A dalt, Pepe Soto, un dels barcelonistes més destacats en la dècada dels 50

va defensar amb dignitat davant d'un rival superior, i encara que va patir dues desfetes 36 a 37 i 25 a 29, va deixar ben clar que estava a prop dels millors equips europeus. Va ser una gran experiència que va arrodonir la millor temporada des del naixement de la secció, amb Kucharski i Navarrete convertits en dos líders molt sòlids.

L'any següent, el 1948, va aparèixer en l'elit un nou equip, el Club Joventut de Badalona, fundat el 1930, que va esdevenir un dels històrics. Batejat inicialment amb el nom de 'Spirit of Badalona', en record de l'aviador Lindberg que va volar de Nova York a París en un desafiament anomenat 'Spirit of St. Louis', va passar a anomenar-se Centre Esportiu Badaloní, i després Club Joventut de Badalona, o la Penya, com se'l reconeix mundialment. Aquell any, la

es va trobar al Benfica com a local, i el Madrid i el Vasco de Gama de Porto com a rivals. El Benfica va superar el Madrid a les semifinals 46 a 37, mentre que el Barça va guanyar l'equip portuguès 46 a 42 amb un equip format per Carreras, Martí, Galbe, Ferrando i Kucharski. El partit, que va ser molt dur, amb uns jugadors portuguesos que van mostrar una agressivitat excessiva, va acabar amb Carretero lesionat i amb un entrenador que no permetia, a base d'empentes, que el barcelonista pogués acostar-se a la taula per demanar canvis. Tot va ser més normal a la final, amb el Barça guanyant amb comoditat al Benfica 59 a 39, mentre que el Madrid va tornar a perdre, aquesta vegada 35 a 51 davant el Vasco de Gama, un resultat que el va col·locar en última posició. Una visita a Estoril i una ploma estilogràfica, amb caputxo banyat en or, va ser la 'prima' del club vers els jugadors.

El coronament va arribar al final de la temporada amb dos partits de prestigi amb la visita a Barcelona de la Virtus, un dels millors equips europeus del moment i columna vertebral de la selecció italiana. El primer problema era trobar l'escenari per a un partit que havia despertat un gran interès, i la solució va ser les Corts. Es va muntar un entarimat al camp de futbol, al costat de la tribuna principal. El cert és que va quedar massa tou per a la pràctica del bàsquet, però el decorat va resultar acceptable i va aconseguir que 8.000 aficionats veiessin els dos partits. El Barça es

Aquest és l'equip del Barça que va jugar el primer partit internacional, tot i que es va tractar d'un amistós

Penya havia reunit un gran equip, afegint als seus veterans, Valls i Gubern i als seus joves Oller i Bassó, dues figures com Kucharski, que va deixar el Barça, i Maneja, per completar un equip difícil de batre. Van eliminar el Barça guanyant-lo a la final del Campionat de Catalunya, i van noquejar el Real Madrid 41 a 32 en el partit decisiu jugat a Burgos, en una pista anomenada Unidad Deportiva, construïda en honor del General Yagüe. Entre Kucharski, Maneja i Oller van anotar 36 dels 41 punts. El títol del Joventut, que va trencar la ratxa de tres títols consecutius per al Barcelona, va tenir un pare barcelonista. Va ser Pepe Vila qui va formar i preparar l'equip, que aviat tindria la millor pista coberta de bàsquet d'Espanya, i que estava destinat a ser un dels històrics.

El Palacio de los Deportes de Barcelona va ser un dels escenaris de la primera Lliga (1956-1957)

EL PRIMER ÍDOL

El 1949 les coses van tornar a la normalitat, i el Barcelona va tornar a brillar. Va reincorporar a Kucharski després d'haver complert una sanció imposada per canviar de club, que juntament amb Navarrete, els germans Carreras, Martín, Galbe i Ferrando, va formar un gran equip. El Barça va guanyar el Campionat de Catalunya i es va plantar a la final contra un Joventut puixant en un partit que es va jugar a la plaça de toros de les Arenes a Barcelona. Els barcelonistes havien eliminat el Real Madrid, i els badalonins al Liceo; els dos equips arribaven amb moral de victòria. Va ser un partit espectacular en què va acabar imposant-se la veterania i la millor condició física dels barcelonins que van aconseguir tancar el duel 46 a 39. La Peña, que seguia dirigida per Pepe Vila, va confirmar que estava entre els millors.

El 1950 es va tancar la gran dècada barcelonista amb el sisè títol de Copa i amb un nou doblet, perquè també es va aconseguir el Campionat de Catalunya. El títol es va disputar mitjançant una lligueta, en la qual l'equip barcelonista va acabar imbatut. Eren els millors moments de Ferrando i de Navarrete, un home que es pot dir que havia nascut per al bàsquet, ja que defensava amb anticipació i intuïció i

atacava amb regateigs imparables que feien passar una bona estona als seguidors barcelonistes, que es comptaven per milers. Va ser una dècada inoblidable, amb Font com a entrenador i jugador, i amb Kucharski, Navarrete i Ferrando com a pilars. Fernando Font, el seu entrenador, elogiava el darrer d'aquests jugadors en un llibre publicat anys més tard. «Ràpid com pocs, lleuger, perseguir-lo no era fàcil. Àgil, dur i perseverant, el llançament sobre la marxa li anava d'allò més bé; el seu tir, saltant, amb efecte i per dalt, a mitjana altura, s'inclinava, cap al tauler, rebotava i a la xarxa. Les seves cistelles aixecaven al públic i els seguidors corejaven la seva veu estentòria», assenyala Font. «Després de la guerra em van cridar per jugar al Barça, on vaig romandre fins al 1952, primer sota les ordres de Vila i després de Font», va explicar Met en una entrevista al *Mundo Deportivo*. Va ser el primer gran ídol. Dotze vegades campió de Catalunya i sis d'Espanya; també va guanyar la Copa Ibèrica, jugada a Lisboa, i va deixar empremta per la seva forma de llançar a cistella. «Ho feia sempre —va explicar en aquella entrevista— en carrera amb una mà o amb dues, però sense bombar massa la pilota. Era un jugador petit, i havia d'utilitzar els meus trucs. El tir en suspensió és l'única cosa que es pot considerar novetat pel que fa al joc de la meua època. Amb els meus 1,70 hauria estat un nan, i només m'haurien reconegut pel mocador que em solia posar perquè els cabells no em tapessin els ulls.»

UN JOVE ANOMENAT RAIMUNDO SAPORTA

El 1951 va acabar amb un subcampionat i amb la sensació d'un canvi de tendència. També va significar l'aparició d'un personatge estrany que, amb el pas dels anys, es va convertir en un obstacle per als interessos barcelonistes. Es tractava d'un jove que representava al Liceo Francés en les reunions federatives, i que organitzava festes, sortejos i tota mena d'activitats per recaptar diners per al seu club. I amb actituds sorprenents que aviat van demostrar la seva ambició per escalar més enllà que l'ostentació de la representació del Liceu. Va aprofitar una visita del Barça a Madrid per convidar a tots els jugadors blaugrana a un aperitiu, els va vendre butlletes per a un sorteig que gairebé ningú va saber de què tractava, i després se'ls va endur a un festival del Liceo Francés, en el qual ell mateix els va cobrar l'entrada, a dues pessetes per persona. Va ser en aquell viatge quan el barcelonisme va descobrir la capacitat negociadora del personatge amb clar accent francès anomenat Raimundo Saporta Namías. Saporta no va trigar a estendre la seva

El Palacio de los Deportes de Barcelona del carrer Lleida, va ser un dels escenaris de la primera lliga (1956-1957)

Lovrics, Parra, Folgosa, Nené González i Soro van formar un equip titular que va donar moltes alegries durant la temporada 1955-1956

xarxa a Catalunya, on va començar a organitzar partits a Barcelona amb la col·laboració de Jaime Dausá, comptador de la Federació Catalana, i José María Barnils, directiu de la Catalana que acabava d'assumir la presidència de la Comissió de Seleccions i Organització. L'any 1951, i amb el beneplàcit de Pedro Balañá, els tres van organitzar quatre partits entre les seleccions de Catalunya i de Madrid, gràcies als quals van recaptar força diners. Tanmateix, Barnils i Saporta no van trigar a mostrar fortes discrepàncies. El primer, i de retruc el Barça, va començar a tenir problemes amb la Federació Espanyola, que van anar en augment en la mateixa mesura que el poder de Saporta a Madrid. L'evident guerra la va guanyar Saporta, que va aconseguir convertir-se en l'home de confiança del General Querejeta, president de l'Espanyola. I va ser Querejeta, un dirigent autoritari, qui va portar a Saporta al Real Madrid. «Tinc l'home que necessites per fer de tresorer», va dir a Santiago Bernabéu. «Si no sap res de futbol, millor», va assegurar el president blanc, que el va incorporar immediatament. Va ser en aquell moment quan en Saporta es va convertir en el cervell del Madrid. Una mala notícia per al Barça, tal com es va confirmar amb el pas dels anys.

Van ser uns anys dolents per a la secció barcelonista. El 1953, Barcelona i Joventut van acabar el Campionat de Catalunya empatats i amb el basket-average favorable als blaugrana, que haurien d'haver estat proclamats campions. Ara bé, sense cap motiu esportiu justificat, però sí econòmic, es va optar per disputar un partit de desempat a la plaça de toros de les Arenes. Es va jugar el 26 d'abril

de 1953, i el va guanyar la Peña amb Brunet, Canals i Maneja com a jugadors més destacats, perquè era un equip en ascens, mentre el Barça estava en clara decadència. El Joventut va guanyar també la Copa a Valladolid 41 a 39 davant el Madrid. La final es va repetir el 1954, encara que aquesta vegada amb triomf blanc 56 a 41, amb Raimundo Saporta movent els fils i amb bons jugadors americans en les seves files. El 1955, el Barça va perdre a la semifinal contra el Madrid, i el Joventut va guanyar l'Estudiantes. Era la tercera final consecutiva entre negres i blancs en la qual el Madrid es va imposar 59 a 44.

El 1955 Barcelona va ser seu dels Jocs del Mediterrani, i amb aquests va arribar el Palau dels Esports de Montjuïc, un escenari amb terra de ciment i sense massa comoditats per les autoritats esportives del moment amb Joan Antoni Samaranch al capdavant, i que després el faria

**40.000
PESSETES,
EL BENEFICI
DE LA PRIMERA
LLIGA**

servir el FC Barcelona. Per al món del bàsquet, els Jocs, que va guanyar la selecció espanyola, van ser tota una fita, però van anul·lar el Campionat d'Espanya, que no es va poder disputar per falta de dates. El Barça estava en plena reconstrucció. La temporada 1955-56 l'equip el formaven Navarro, Espiga, González Adrio, Lorient, Masferrer, Lowrics, Utset, Chillón, Parra i els germans Alfonso i José Luis Martínez. Però no va arribar a les semifinals, que van disputar el Joventut i l'Aismalibar, que dirigia l'exbarcelonista Kucharski, d'una banda, i el Madrid i l'Estudiantes de l'altra. La final Aismalibar-Madrid va ser polèmica, ja que l'àrbitre es va confabular amb la taula d'anotadors perquè els blancs, que jugaven a casa la semifinal i la final, s'enduguessin el títol. L'escàndol va ser tan gran que es va decidir retirar aquella competició i crear l'anomenada Lliga Nacional, que va veure la llum la temporada següent.

A 112.000 PESSETES LA JORNADA

La primera Lliga Nacional va néixer la temporada 1956-1957. Només sis clubs van poder afrontar els costos de la nova competició, quatre de la Federació Catalana (FC Barcelona, Joventut, Orillo Verde i Aismalibar) i dos a la Federació Castellana (Real Madrid i Estudiantes). El campionat es va desenvolupar en 13 jornades, 49 dies, i amb dues úniques seus fixes, el Palau dels Esports de Barcelona i el Frontón Fiesta Alegre, situat al barri d'Argüelles a Madrid. A Barcelona els aficionats podien gaudir d'un programa complet de dos partits dissabte i dos el diumenge, a més d'algun duel de juvenils. L'èxit de públic va ser rotund, i va permetre obtenir uns números raonables. Per pagar els viatges dels equips, cada club rebia 12.000 pessetes vuit dies abans del desplaçament, i una assignació de 1.000 pessetes per al desplaçament i l'allotjament de l'àrbitre i del delegat federatiu. El cost total de cada jornada pujava a 112.000 pessetes, que es descomptaven dels ingressos per taquilla. Al final es va aconseguir un benefici de 40.621,65 pessetes, que es van repartir entre els sis equips i la Federació Espanyola. Al Barça, com a segon classificat, li van correspondre 4.185,70 pessetes. La recaptació més alta es va aconseguir a Barcelona, en el marc de la tretzena i última jornada, a 40.000 pessetes. El Palau dels Esports va superar de llarg el Frontón Vista Alegre en nombre d'espectadors. Jordi Bonareu va ser el millor anotador barcelonista amb 137 punts (17,1 de mitjana) i tercer en total darrere d'Alfonso Martínez, que en aquell temps jugava al Madrid, amb 186 (18,6) i José María Soro, exbarcelonista i ara

Nino Buscató: «Recordo que anàvem a jugar a Madrid en cotxes particulars i que un cop vaig anar amb el president Llaudet, en un cotxe espectacular, com n'hi havia pocs»

Nino Buscató va debutar al Barça amb 17 anys, i va marcar una era en el bàsquet espanyol. A la dreta, Jordi Bonareu, un pivot imparable per les seves penetracions i un gran encert en els tirs lliures

a l'Orillo Verde, amb 178 (17,8). El barcelonista Duane Bellmore, amb 1,95 metres, va ser el més alt de la competició, seguit per Alfonso Martínez amb 1,92. Els més baixos van ser el verd-i-negre Joaquin Enseñat amb 1,71 i el barcelonista Jaume Mateu amb 1,74. Els també barcelonistes l'argentí Esteban Lovrics, i el nord-americà Duane Bellmore, van ser dos del set estrangers que van participar en la competició. A més, van jugar tres porto-riquenys, un argentí i un altre nord-americà.

Ni aquella primera Lliga, ni la segona, la de la temporada 1957-58, van ser esportiva-ment bones per al barcelonisme. La pèrdua dels germans Martínez i de Pepe Soro havia debilitat l'equip, que va aconseguir uns bons triomfs parcials i el suport generalitzat dels aficionats, però que va estar sempre lluny de la primera posició. Martínez se'n va anar al Madrid, i Soro a l'Orillo Verde després de deixar constància al Barça de la seva gran qualitat. «Això del Barça va ser un somni fet realitat —explica. Vaig arribar als 18 anys, jugàvem a les Corts i disputàvem el Campionat de Catalunya perquè el d'Espanya encara no existia.» Soro, a més, va ser un autodidacte en el llançament anomenat ganxo, en el qual la pilota sortia del costat per sobre el cap, i que Clifford Luyk, amb el qual va mantenir durs enfrontaments, va popularitzar.

DOBLE PLANTADA AL MADRID

El Barça, apartat de primera línia des de 1950, va despertar durant la preparació de la tercera Lliga, un campionat l'estructura del qual havia millorat i que tenia més equips. Les coses es van fer bé, i l'estiu de 1958 la sort del campió va aparèixer en forma de dos fitxatges inesperats. Els germans Martínez ja havien estat barcelonistes, però van marxar primer a l'Aismalibar, els subcampions de la primera Lliga, i després al Real Madrid de Saporta, amb qui van guanyar el campionat la temporada següent. Era l'estiu del 58 quan José Luis, que havia acabat els seus estudis de Dret, va comentar a l'Alfonso que no tornava a Madrid. «José Luis era mil cops més bo que jo —explicava l'Alfonso anys després— però es va retirar aviat, va acabar els estudis de

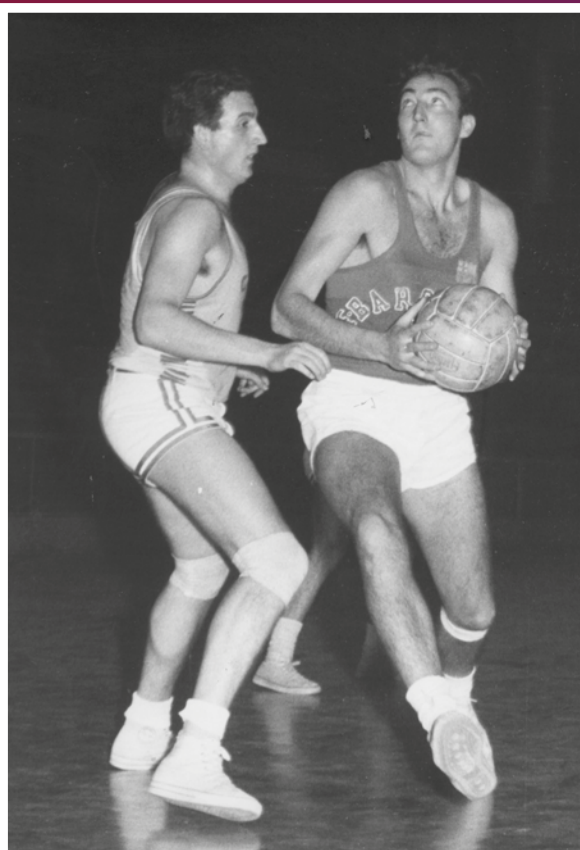
Dret i estava cansat d'anar d'un lloc a un altre sense guanyar massa diners.» Tots dos es van plantar davant Saporta a l'hotel Manila de Barcelona, on li van etzibar que cap dels dos seguiria, perquè l'Alfonso va decidir seguir el camí del seu germà. «Saporta es va enfadar molt perquè perdia a dos jugadors gairebé sense temps per buscar recanvi —deia en José Luis anys després— i va dir que ens enfonsaria, però vaig dir a Enrique Piera, directiu del Barcelona, que estàvem decidits a venir al seu club. La decisió el va sorprendre perquè era tard, però ens va fer lloc i vam poder tornar al Barça», va afirmar José Luis. Enrique Llaudet havia substituït a Antonio Pagès al capdavant del bàsquet barcelonista, i volia fer mèrits en la seva escalada cap a la presidència del club, que en aquell moment ostentava Miró Sans. Va col·locar a Jaume Isal com a entrenador, el pare esportiu de jugadors com Cano, Mateu, Miró i Meléndez, que havien accedit al primer equip aquella temporada, i va aconseguir reincorporar els germans Martínez i mantenir a Jordi Bonareu, que havia estat l'estrella dels Jocs del Mediterrani de 1955.

1958 1959 LA TERCERA LLIGA VA SER BARCELONISTA

Alfonso Martínez, Buscató i Bonareu van ser les claus per guanyar la primera Lliga (1958-1959)

A DORMIR A CASA

Un jovenet que havia arribat la temporada anterior es va unir als jugadors. Es tractava de Francisco Buscató, al qual tots anomenaven 'Nino' per la seva edat, 17 anys quan va fitxar, i per la seva cara de minyó. Buscató explica, amb extraordinària lucidesa, la seva etapa blaugrana. «Al Joventut li vaig fer 39 punts i al Barcelona 29 o 30, perquè no hi havia Lliga Nacional, però el Pineda jugava amb els grans. Els dos equips van venir a parlar amb els meus pares per fitxar-me, però el representant del Barça era l'Antonio Pagès, president de la secció de bàsquet, fabricant de farina, de manera que hi havia una relació professional, i el meu avi coneixia al seu pare.» El traspàs del 'Nino' al Barça estava cantat, i es va concretar ràpidament en una entrevista a Pineda entre Pagès i el pare del jugador. Ara bé, quan tot estava tancat va aparèixer la sempre protectora veu materna. «Només jugarà al Barça si accepteu la meua condició», va assenyalar la mare de Buscató. Sorpresos, van mirar la senyora per intentar comprendre l'última i inesperada condició. «Pot anar a entrenar i jugar a Barcelona, però cada nit a dormir a Pineda, a casa». No era una condició fàcil de complir, perquè no hi havia massa trens que cobrissin els 60 quilòmetres que separen les dues ciutats, i molt menys de nit, però els directius del Barça van respectar la condició de la mare. «Van avançar una mica els entrenaments —explica— i després vaig compartir taxi amb Juanito Canals, que vivia a Badalona, per arribar al tren de les 23.15 hores. Anava fins a Arenys, i allà agafava un altre taxi fins a Pineda. Així tres dies a la setmana, que eren els d'entrenament.» Tot i que Buscató s'entrenava cada dia, anava al pavelló de Pineda quan podia, i arribava una hora abans al Barça, on demanava una pilota al senyor Torra per fer més tirs. Aquella època, per tirar els jugadors aixecaven una cama i sovint es recolzaven al tauler, però ell va ser el primer espanyol que ho feia en suspensió, imitant els nord-americans que havia vist jugar durant els Jocs Olímpics de Roma 1960. Buscató va aportar cor i il·lusió a un Barça deprimit.

A MADRID AMB COTXE AMB EL PRESIDENT

L'equip que es va trobar, i amb el qual va afrontar la temporada 1957-58, no era competitiu, però va servir per posar les bases del conjunt que un any després seria campió. Buscató ho explicava d'aquesta manera: «Vaig tenir sort perquè en la meua primera temporada es va optar per un equip jove i l'entrenador, Paco Ortiz, em va donar molts minuts malgrat la meua inexperiència. Recordo que teníem fins i tot a un americà, Cris Bellmore, al qual no van fitxar per jugar perquè feia molts anys que vivia a Barcelona, però que era alt i ens ajudava. Jugàvem, la Lliga Catalana i alternàvem la pista de les Corts amb el pavelló del carrer Lleida. No vam fer grans coses pel que fa a resultats, però vam posar les bases de l'èxit de la temporada següent. Recordo que anàvem a jugar a Madrid en cotxes particulars, i que un cop vaig anar amb el del president Llaudet, un cotxe espectacular com n'hi havia pocs.» Aquell any, de rodatge, va permetre a Buscató convertir-se, gairebé, en una de les estrelles, com més tard va ser, de l'equip campió que va afrontar la temporada 1958-1959, i en el qual hi havia Canals, Bonareu, Alfonso i José Luis Martínez, Buscató, Cano, Plana, Miró, Mateu i Meléndez amb l'esmentat Isal com a entrenador.

Alfonso Martínez intenta una penetració en un partit de la temporada 1955-1956. A la foto de baix, l'equip que va guanyar la Lliga i la Copa la temporada 1958-1959

I ALFONSO MARTÍNEZ VA FITXAR PEL MATARÓ

Va arribar la temporada 1958-59. La tercera Lliga. El Madrid, que havia guanyat les dues primeres edicions i que controlava la Federació Espanyola a través de Raimundo Saporta, era el gran favorit. Un altre equip que també comptava era l'Aismalibar, que havia aconseguit el fitxatge d'Emiliano Rodríguez. En aquesta tercera edició la Lliga va passar de deu a dotze equips, amb el premi per al guanyador de disputar l'any següent la Copa d'Europa. Els tres últims jugarien una promoció de descens. A més, va ampliar el seu àmbit geogràfic amb la incorporació de Saragossa i Bilbao. Va començar el 7 de desembre de 1958, i va acabar el 8 de març de 1959. Els desplaçaments es van agrupar amb la idea d'estalviar diners en viatges. Així, si un equip català anava a Madrid, aprofitava per disputar

dos partits amb els equips d'allà, un dissabte i l'altre diumenge, com també passava quan els clubs madrilenys es desplaçaven a Catalunya. Saragossa i Bilbao també es van agrupar en un únic viatge.

El Barça no va sortir com a favorit i estava clar que, en cas de situar-se entre els millors, no ho tindria fàcil perquè la Federació Espanyola, l'organitzadora, estava totalment controlada per Saporta. Els problemes van començar fins i tot abans de l'inici de la competició amb una sanció que Alfonso Martínez arrossegava de la

Jordi Bonareu: «Es va ajornar en diverses ocasions, i al final es va programar quatre dies després del meu casament. El vaig jugar al cap de tres dies del viatge de nuvis. Vaig tornar pel partit i vaig poder ajudar l'equip»

José Luis Martínez va ser un jugador important en l'època i el guia personal i esportiu del seu germà Alfonso

temporada anterior, precisament jugant al Madrid. L'assumpte el va solucionar Jordi Bonareu amb una maniobra intel·ligent que no anava contra el reglament. Va posar el Barça en contacte amb el Mataró perquè cedís l'Alfonso al club del Maresme. El Mataró va fitxar provisionalment el pivot, el va inscriure per jugar el Trofeu Gonzalo Aguirre, de la Segona Divisió. Allà va complir els dos partits de sanció, i va tornar a fitxar pel Barça. D'aquesta manera Jaume Isal va poder comptar amb tots els seus jugadors des de l'inici de la Lliga.

EL TÍTOL VA ARRIBAR DE SABADELL

La Penya va començar fort. Va guanyar primer el Barça 53 a 45, i després el Madrid 38 a 42 en el mateix Frontón Fiesta Alegre, una instal·lació que no hauria d'haver estat permesa perquè significava un greu risc per a la integritat física dels jugadors, principalment dels visitants gens acostumats a tenir un mur a pocs centímetres de la línia de fons d'un dels taulers. Els problemes per a l'equip badaloní van arribar amb les seves inesperades derrotes 45 a 46 davant

l'Orillo Verde i 41 a 44 davant l'Iberia, i va quedar descartat quan va perdre a Badalona 57 a 68 amb el Madrid, de manera que el títol es va convertir en un mà a mà entre blaugranes i blancs. En els duels directes es repartien els triomfs, 51 a 36 a Madrid i 59 a 58 a Barcelona, i tot indicava que el basket-average donaria el títol al Madrid, perquè era difícil que algun dels dos equips fallés en la recta final davant rivals que havien demostrat ser molt inferiors. Ambdós equips van arribar a l'última jornada sense fallar, en què el Barça es va enfrontar al Sabadell al Palau dels Esports barceloní en un partit molt fàcil, i el Madrid a l'Orillo Verde a la capital vallesana. El duel va ser una mica més difícil, però era ideal perquè els blancs sentenciessin la Lliga. Enrique Llaudet i els seus directius van decidir anar a Sabadell perquè els dos partits es jugaven de forma simultània, i la tornada va ser triomfal. Van entrar al recinte barceloní amb els braços enlaire tot fent el signe de victòria. Va ser aleshores quan jugadors i aficionats barcelonistes van entendre que havien guanyat el primer títol de Lliga. Efectivament, el Madrid havia perdut davant l'Orillo Verde, comandat per l'exbarcelonista Pepe Soro, i el bàsquet blaugrana vivia un moment històric. Campions!

LA COPA QUATRE DIES DESPRÉS DEL CASAMENT

La temporada es va completar amb un doblet, i és que el Barça poc després també guanyaria la Copa. Els blaugrana van derrotar el Madrid en els dos partits de semifinals, 68 a 63 i 65 a 58, i a la final van passar per sobre de l'Aismalibar al qual van vèncer 50 a 36, amb 18 punts de Bonareu, sens dubte el millor anotador de l'època i que va viure una curiosa història amb aquest partit. «Es va ajornar diverses vegades —explica Bonareu— i al final es va programar quatre dies després del meu casament, que no podia ajornar de cap manera. El vaig jugar al cap de tres dies d'haver tornat del viatge de nuvis. Vaig tornar per al partit i vaig poder ajudar l'equip.» Bonareu i Buscató, que jugava amb el número 7 abans de dur la històrica samarreta amb el 10, van ser els jugadors més destacats de l'equip campió i es consagraren com a figures del futur. Ho va ser durant molts anys, sobretot el segon, perquè el primer va haver de deixar aviat el bàsquet per la malaltia del seu pare, que el va obligar a fer-se càrrec de l'empresa familiar. Aquell fet va provocar que el Barça, i el bàsquet espanyol, perdessin un jugador que hauria pogut fer història.

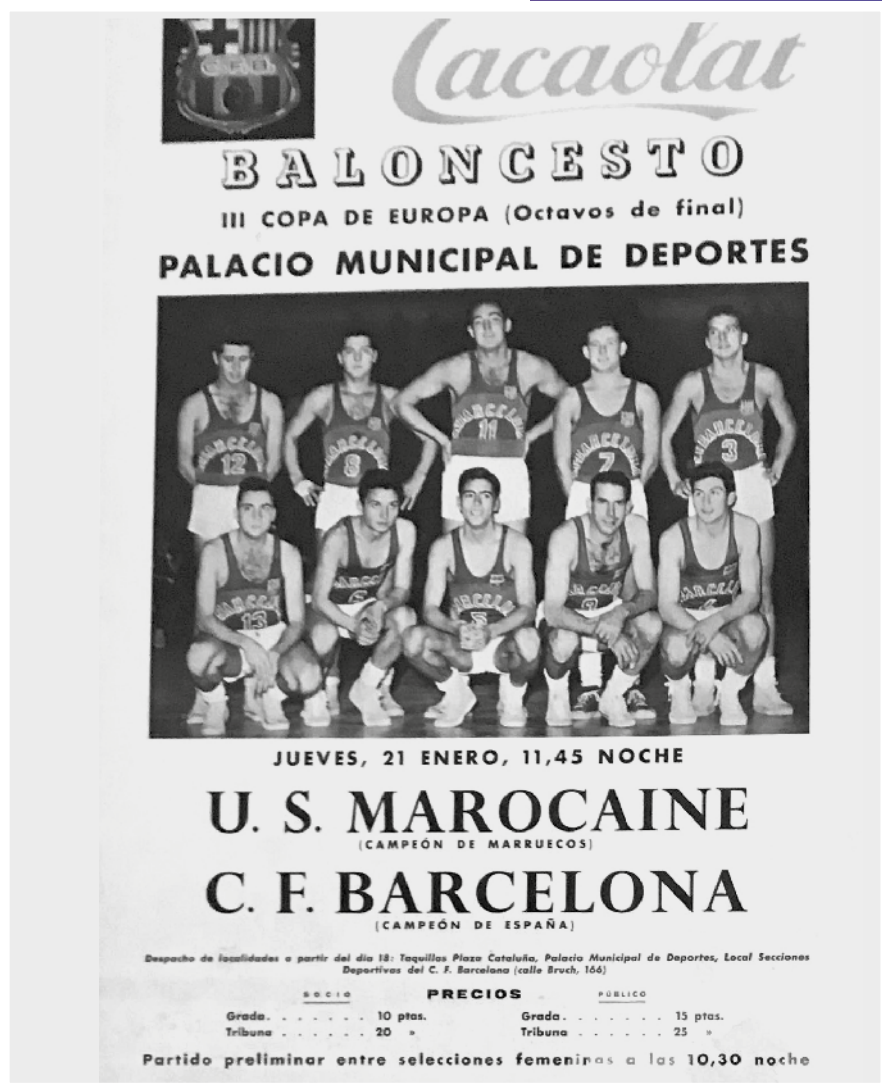
A EUROPA AMB LA MORAL BAIXA

Per afrontar la temporada següent, la 1959-1960, i atesa la baixa de Bonareu, el club va incorporar dos porto-riquenys, Ruíz i Ruano. Ara bé, el canvi important va arribar quan Enric Llaudet va desbancar a Miró Sans de la presidència i va deixar de donar suport a la secció de bàsquet, que havia estat el seu trampolí. Aquesta sensació d'orfandat va ser vital per entendre els fracassos que havien d'arribar. Per al Barça, la Lliga 1959-1960 no va poder anar més malament, i va acabar ocupant una mediocre sisena posició final amb onze victòries en 22 partits jugats. El rendiment dels jugadors que la temporada anterior havien meravellat a tothom va caure en picat, perquè van viure en primera persona la incertesa sobre el seu futur, doncs el mateix Llaudet havia explicat als seus directius que la secció de bàsquet no era viable.

Perduda la Lliga i eliminat de la Copa pel Madrid en dos còmodos partits per als blancs, el més destacable de la temporada va ser el debut del Barça a la Copa d'Europa. Era un 14 de gener de 1960, a vuitens de final, ja que havia quedat exempt de la primera eliminatò-

ria. El rival va ser l'Union Sportive Marocaine de Casablanca. En aquell temps, els equips marroquins participaven en les competicions europees. El primer partit es va jugar al Palais des congrès de Casablanca, on el Barça va aconseguir una còmoda victòria 65 a 82, amb un 30 a 43 al descans. El cinc inicial el formaven per Alfonso Martínez, que va anotar 33 punts, José Luis Martínez que en va fer 12, Cano amb 5, Ruano amb 19 i Canals amb 3. Van completar el debut a Europa Buscató amb 10, Plana i Balbueno. Una setmana després van jugar el partit de tornada al Palau dels Esports de Barcelona davant 5.000 espectadors, i el marcador encara va ser més clar, 98 a 61, amb un altre festival d'Alfonso Martínez, que va sumar 34 punts. L'aventura europea va finalitzar a quarts de final, on van caure amb el potent KS Varsòvia, un dels millors equips del moment. Van ser dos partits igualats, però es van saldar amb dues victòries poloneses 64 a 65 a Barcelona, tot i els 28 punts d'Alfonso, i 49 a 41 a Varsòvia. No va ser un adeu trist perquè l'equip havia donat la cara, però la veritat és que ningú sabia que el Barça trigaria 12 anys a tornar a competir a Europa.

Aquest és el cartell de la primera aparició del Barça a la Copa d'Europa. Es va enfrontar a l'US Marocaine, i el duel es va saldar amb dues victòries barcelonistes

3 LA TRANSICIÓ (1960-1974)

Norman Carmichael va ser el primer nacionalitzat, però el Barça va viure una època fosca

La transició (1960-1974)

PER ALS FILLS DELS SOCIS

La temporada 1960-61 tampoc va anar massa millor, amb el rumor gairebé confirmat que la secció estava a punt de desaparèixer. Buscató va marxar a l'Aismalibar, i Ruano va tornar a Puerto Rico. Les incorporacions de Jorge Coll, Ramon i Pla, que no van aportar més qualitat a l'equip ni van poder contrarestar el mal ambient intern. Pagés, el directiu que havia fitxat Buscató, va deixar la secció i ningú va voler prendre les regnes sabent que els seus dies estaven comptats. Guimerà va començar entrenant a l'equip, però el va substituir Canals, que va fer d'entrenador-jugador salvant com va poder la temporada davant la puixança del Madrid, que comptava amb un Saporta cada dia més sòlid als despatxos i amb Pedro Ferrándiz a la banqueta. El Barça, que va sumar set derrotes per una sola del Madrid a Badalona, només va poder ser tercer, la qual cosa es va complementar amb el fracàs a la Copa, en què va caure 51 a 76 davant els blancs. Ningú dubtava que allò era la fi, afortunadament momentània, del bàsquet barcelonista.

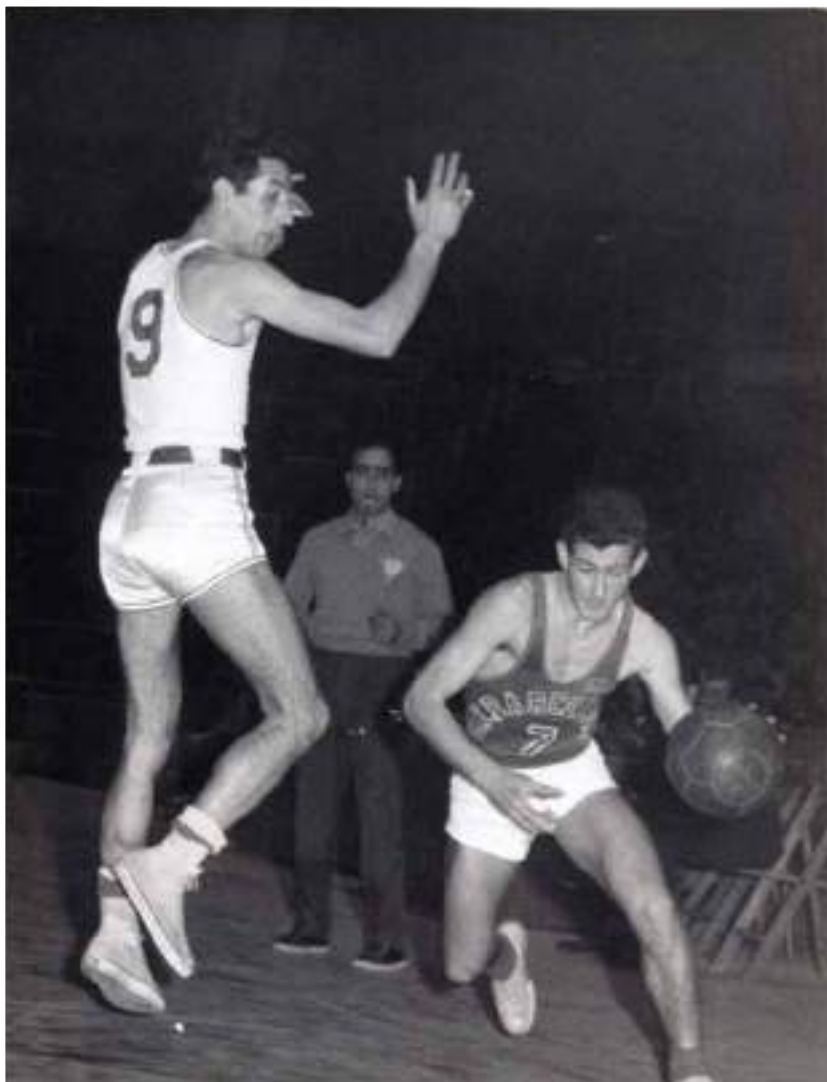
El president Enrique Llaudet es va basar en els fracassos esportius d'aquelles dues temporades, que ningú havia planificat, i en un tema de pressupost per proposar a l'Assemblea de Compromissaris, que va tenir lloc l'estiu de 1961, per justificar la desaparició de la secció. Buscató va ser un testimoni directe de la situació. «El president Llaudet ens va reunir per explicar-nos la situació. No hi havia diners perquè s'havia construït el Camp Nou, i encara no s'havia cobrat la venda de les Corts. Ens va donar carta blanca a tots perquè busquéssim equip, i va ser quan va dir que, si no hi havia jugadors, jugarien els fills dels socis. No va ser un caprici seu, era fruit de les circumstàncies que van fer impossible la continuïtat de l'equip.» Aquella va ser la frase que va quedar per a la història, «...jugaran els fills dels socis...», i que convertí Llaudet en el botxí del bàsquet.

LA TRAVESSIA PEL DESERT

El Barça va caure a la Tercera Divisió i només dos jugadors, Canals i el jove Valbuena, van decidir continuar, tot i que en categories indignes per a un club de l'entitat barcelonista. Aquell equip, campió de la temporada 1958-59, s'havia disgregat del tot. Buscató havia fitxat per a l'Aismalibar, que després va incorporar a Cano. Alfonso i José Luis Martínez van anar al Joventut, Meléndez es va retirar per dedicar-se a entrenar, i Plana i el salvadoreny Miró van penjar les botes. Joanet Canals va renunciar a unes bones ofertes per seguir al Barça, i el delegat Piera es va fer autoregalar un passí vitalici per al futbol. Li va durar poc perquè Giró, el nou delegat, li va retirar uns anys després quan Canals, ja

Joan Canals es va quedar al club malgrat el descens a l'última categoria i va ser jugador-entrenador

Buscató es va convertir en un excel·lent jugador en les dues temporades en què va estar al Barça

entrenador al Círcol Catòlic de Badalona, no va voler tornar al Barça. Als seus 89 anys i un any abans de morir, Canals digué: «M'hi vaig quedar perquè m'agradava el Barça. Estava a gust. Érem un juvenil anomenat Valbuena, que havia debutat al primer equip la temporada anterior, i jo.»

La travessia pel desert del bàsquet català va ser dura, però curta. El Barça va estar a Tercera Divisió la temporada 1961-1962, però no va trobar massa obstacles per pujar a Segona. Era l'estiu de 1962 quan Llaudet es va adonar de l'error, o del desgast que la situació li comportava com a president del club, i va decidir ressuscitar l'equip. Va escriure una carta al general Querejeta, president de la Federació Espanyola, en la que demanava una plaça en l'elit, una petició no prevista pels estatuts, però el president barcelonista va trobar facilitats perquè Querejeta va entendre que la reaparició del Barça era una bona cosa per al bàsquet, i perquè Raimundo Saporta va pensar que el Madrid, que havia guanyat les set lligues següents a la retirada blaugrana, tenia prou avantatge per donar suport a la reincorporació del club català. A més, un rival de l'entitat del barcelonista, faria que els seus

èxits fossin més sonats. Tots dos es van ocupar d'interpretar els reglaments com millor els va convenir, i la retirada de l'Aismalibar va fer la resta, perquè va quedar una plaça vacant i perquè va permetre que els barcelonistes poguessin reforçar-se amb jugadors com Javier Sanjuán, Navarro, Serra, Clua i Costafreda.

ÉS BOIG, AQUEST AMERICÀ

A principi de la temporada 1962-63 el disbarat de Llaudet ja s'havia desfet i el FC Barcelona tornava a estar a l'elit. Amb Canals com a entrenador, van formar la plantilla el mateix Canals, Parra, Batiste, Coll, Pla, Costafreda, Todolí, Sanjuán, Borrás, Roca i Manene, un equip fet amb urgències i que no va poder guanyar ni un partit en tota la Lliga, que va acabar últim. Una cosa era tornar a l'elit, que es va aconseguir amb ajudes, i una altra ser competitiu, una situació que va trigar molt a produir-se perquè la història es va repetir en les següents temporades. L'equip que va jugar la temporada 1963-64, estava totalment renovat, però va acabar últim del seu grup. Va entrar aleshores en una fase de mediocritat, mentre el Madrid es mostrava imparable amb la incorporació de jugadors americans com primers Aiken i McIntyre, i va guanyar 13 Lligues amb un sol parèntesi, la temporada 1966-1967, en què es va imposar el Joventut liderat per Buscató, l'espectacular 'Nino', l'excel·lent director de joc. Per al Barça, havien de passar 22 anys abans no tornés a ser campió, i encara quedava molt de temps perquè això arribés.

Van fer diversos intents d'imposar serietat en aquells anys foscos. El primer, la temporada 1966-67, amb un eficient Eduard Portela dirigint l'equip, que va acabar en una setena plaça, i un altre la temporada següent, quan Ferran Font va tornar al club com a director tècnic, tretze anys després de la seva sortida, però el resultat no va ser bo. La desena plaça final no va convèncer a ningú, i van canviar de nou el rumb. La temporada 1967-1968 va començar amb la presència del basc Javier Añua a la banqueta i amb una important novetat, l'arribada d'Albie Grant, un americà que semblava tenir un molt bon nivell. Ningú sap massa bé qui el va fitxar, però la seva imatge d'intel·lectual va sorprendre l'Alberto Sadurní, el responsable de la secció, quan va anar a recollir-lo a l'aeroport barceloní, i molt més quan va sentir una de les seves primeres frases: «Amb mi i amb set bons juvenils guanyarem la Lliga amb facilitat.»

Llaudet va rectificar: va fitxar a un americà (Grant) i un entrenador seriós (Añua), però va costar tornar a guanyar

Havien fitxat a Superman? En els primers entrenaments individuals va mostrar bona tècnica, però no semblava un jugador determinant. Després, quan va conèixer als seus companys, van començar els problemes, perquè els considerava simples ajudants que havien de fer el que ell manava. Així va ser dia rere dia i entrenament rere entrenament. «No em fan cas», es queixava Grant a Añua. «Amb aquest tipus no volem jugar», afirmaven els companys més atrevits. Va tenir problemes amb tots. I com que Grant no resolía ni un partit, Añua ho va tenir clar. L'americà, que havia arribat com a salvador, havia de ser un jugador testimonial que es quedaria eternament a la banqueta. Així va ser fins al 16 de febrer de 1969, dia en què el Barça jugava amb el Bosco a La Corunya, un partit important perquè tots dos equips estaven en places de descens. Costa es va lesionar i a Sanjuán el van eliminar per faltes, una situació que feia inevitable l'entrada en joc de Grant. Va ser un autèntic i lamentable xou. Grant va deci-

dir jugar de *palomero*, sense defensar, va fallar intencionadament dues safates quan estava totalment sol, va errar quatre tirs lliures sense cap possibilitat que la pilota entrés en cap d'ells perquè els llançava perquè no entressin i, és més, va deixar passar el temps sense ni tan sols intentar llançar els altres dos. L'endemà el Barça va decidir separar-lo de l'equip. Va ser un encert, perquè els seus companys van reaccionar i la categoria es va salvar amb certa comoditat.

UNA PEDRA CONTRA AÍTO I ENGANY ARBITRAL

Amb la lliçó apresada, Javier Añua va prendre precaucions abans d'incorporar el segon americà la temporada següent, la 1969-70. Va arribar Norman Carmichael, un pivot alt, ros i desmanegat. Tenia bones referències, però li van fer una prova de 15 dies, durant els quals es va entrenar amb els seus companys, i en què van fins i tot jugar un torneig que havien muntat especialment per a ell. Finalment el van fitxar per donar consistència a una plantilla renovada, jove i molt limitada, en la qual hi havia Costa, Udaeta, Aíto, Elies, Ruiz, Martos, Sada i Santandreu. Sisè lloc final i involuntari protagonisme per a Aíto, un base que havia arribat la temporada anterior procedent de l'Estudiantes i que després seria, com a entrenador, un personatge important en la història del club. Els barcelonistes havien guanyat els quatre primers partits, i jugaven el cinquè davant el Náutico a Santa Cruz de Tenerife. Dominaven el marcador a poc més de

1962 EL BARÇA TORNA A L'ELIT

1969 DESFETA POLITICA a TENERIFE

Enrique Llaudet va ser el president que va fer campió el bàsquet i el que va dissoldre la secció

tres minuts per al final quan Aíto va rebre al cap l'impacte d'una pedra llançada des de les grades, de manera que va haver d'abandonar la pista amb el front sagnant. El Barça es va negar a seguir jugant, però els àrbitres van recomanar no marxar per evitar una alteració d'ordre públic, a més d'assegurar que el partit havia finalitzat en aquell moment amb victòria blaugrana, i que així ho farien constar en l'acta. No ho van fer. El Barça va acabar perdent, i el Comitè de Competició va ordenar, dies després, la repetició del partit. La indignació a l'illa fruit de la decisió va convertir el tema en un assumpte polític, i el Ministeri de l'Interior va ser rotund. Victòria per al Nàutic i que es tranquil·litzessin els ànims. Anselmo López, el president de la Federació Espanyola, va reunir a la seva Junta Directiva, va acceptar l'ordre i va donar al Nàutic com a guanyador.

Evidentment no va ser aquesta la causa que el Barça firmés una altra temporada mediocre i busqués en la següent nous incentius en forma d'un altre responsable directiu. Es tractava de Ramon Ciurana, que va arribar procedent del Sant Josep de Badalona amb Charles Thomas un jugador explosiu que havia causat sensació en la seva primera temporada, sota el braç. La temporada 1970-71 no va anar bé per als estrangers, ja que el govern va decidir protegir els jugadors espanyols amb l'excusa que s'entrava en un any preolímpic. Sullivan, el màxim anotador de la Lliga anterior, va haver de tornar al seu país mentre que Carmichael i el recentment fitxat Thomas van decidir quedar-se a l'espera que el club aconseguís la seva nacionalització. Un tràmit que Saporta havia aconseguit amb els seus bons contactes en el Consell de Ministres per al Madrid molts anys abans amb Clifford Luyk i Wayne Brabender, la qual cosa li donava encara més avantatge esportiu. A Carmichael el va nacionalitzar el primer Consell de Ministres de 1971, encara que no va poder jugar com a espanyol fins a l'inici de la temporada 1971-72, i ja aleshores acompanyat per Thomas. Per primera vegada en molts anys el Barça disposava d'un equip competitiu que semblava superior a la resta, tot i que encara molt inferior al del Real Madrid. Juntament amb Carmichael i Thomas, van formar l'equip Costa, Sada, Aíto, Sanjuán, Camps, Soler, fitxat aquell mateix any del Picadero, i Azpiazu, un pivot basc amb problemes en un colze i de moviments molt toscos, però un dels escassos gegants, en el seu cas feia 2,10, que circulaven pel bàsquet espanyol. Va arribar també Manolo Flores, que seria el gran capità barcelonista a la segona meitat de la dècada dels 70. Nascut a Mèrida i criat a Catalunya, Flores, un jugador fort, tècnic i bon tirador, va romandre al Barça 14 anys, del 1970 al 1984. Després va ser entrenador en diverses ocasions i responsable tècnic. A banda, fou 128

vegades internacional, i va guanyar 2 Lligues, 6 Copes, 1 Recopa i 1 Mundial amb el Barça, del qual n'és una de les seves icones més carismàtiques.

La temporada 1970-1971 va començar amb Añua encara a la banqueta, tot i que estaven clares les seves diferències amb Ciurana, el responsable de la secció. Ciurana va intentar prescindir d'Añua, però el president Agustí Montal no va aprovar l'operació, potser per no entelar l'optimisme del moment amb la inauguració immediata del Palau Blaugrana, que substituïria el vetust Palau dels Esports del carrer Lleida, molt allunyat del Camp Nou i del nucli del barcelonisme.

LA NOVA CASA

L'havia impulsat el president del club, Agustí Montal i Costa, i estava previst que s'inaugurés l'estiu de 1971, però les obres es van retardar i no va ser fins al 23 d'octubre d'aquell any quan el Palau Blaugrana va obrir les seves portes. Els primers partits de la Lliga s'havien jugat, com en temporades anteriors, al Palau dels Esports de Barcelona, i van esperar la visita del Real Madrid per a

La inauguració del Palau Blaugrana el 23 d'octubre de 1971 va canviar la història de la secció

la posada de llarg del nou recinte. Dissenyat pels arquitectes Francesc Cavaller i Josep Soteras, el seu gran signe d'identitat va ser la innovadora cúpula de formigó armat projectada per l'enginyer Florencio del Pozo Frutos, que va convertir el Palau en una de les instal·lacions més modernes i innovadores d'Europa. Es va dissenyar amb una capacitat inicial per a 5.695 espectadors, tot un excés per l'època, però amb el pas dels anys van haver d'augmentar-ne l'aforament per respondre a la creixent demanda dels aficionats, bàsicament els del bàsquet. Del 1990 al 1992 van haver d'emigrar al Palau Sant Jordi per fer obres d'ampliació, i per poder tornar a casa amb un aforament per a 7.324 aficionats, un nombre que l'octubre del 2007 va arribar als 7.585 gràcies a l'última reforma. La xifra oficial d'espectadors es va ampliar fins als 8.000, però només era un número rodó, perquè algunes de les localitats comptabilitzades no podien pràcticament ni veure la pista. L'home que ha viscut més temps al Palau és Manolo Flores. Jugador del primer equip fins a retirar-se l'any 1984, i després entrenador, gerent, observador i fins i tot president del Consell del Palau, Flores recorda que «quan vaig arribar al club ens entrenàvem i jugàvem al Palau d'Esports del carrer Lleida i les oficines de la secció eren al carrer Bruc. Es va plantejar construir el Palau i tots estàvem molt il·lusionats de tenir la nostra pròpia casa. Recordo que la premsa d'aquell temps deia que on anàvem amb un pavelló de cinc mil persones, que això no s'ompliria mai. I la veritat és que uns anys després vam haver de fer una ampliació perquè s'omplia tot sovint». Flores explica: «El

Palau eren unes instal·lacions innovadores, les millors d'Espanya. Després ens van anar superant altres clubs, però res no impedeix que va ser il·lusionant tenir una pista així, amb uns vestidors per a nosaltres. I això que al principi no hi havia ni armariets. Hi havia dues files de bancs amb penjadors clavats a la paret. Però per a nosaltres era un luxe entrar i tenir un vestuari només per a l'equip. Tenies el teu petit gimnàs. I una pista amb un parquet en condicions, encara que després es va demostrar que era duríssim.» Flores reviu l'estrena. «Van jugar un preliminar, un partit de júnors, i crec que la primera cistella la va fer Miguel López Abril. I en el partit del primer equip la va transformar Javier Sanjuán... encara que, a l'escalfament, la primera cistella va ser meua», fa broma. Flores recorda especialment els duels contra el Madrid, que aleshores era l'equip que dominava. «Aquestes trobades eren molt sonades perquè nosaltres estàvem immersos en la reconstrucció de la secció que Llaudet havia dissolt anys enrere. Eren duels èpics en què es creava una atmosfera irrespirable. I ho dic de manera literal, perquè en aquella època fumar als pavellons era permès. Tinc fotos en què no es veien ni les grades del fum que surava. Hi va haver polèmiques, cistelles anul·lades o donades per vàlides... que no es podien demostrar perquè no hi havia l'*instant replay* que després es va instaurar, ni res que se li semblés. Alegries, tristeses. Són coses que formen part de la història. Després, va ser curiós veure l'evolució de la instal·lació. Es van anar fent líftings fins que les arrugues ja no es podien disfressar. Sento nostàlgia de tots aquests anys, però

A l'esquerra, una de les fases de les obres de construcció del Palau, a baix un moment de la inauguració del Palau Blaugrana, el 23 d'octubre de 1971, que va canviar la història del bàsquet barcelonista

cal ser conscient que aquest Palau havia de desaparèixer i n'havia de néixer un altre molt millor. Soc un sentimental i, si pogués, m'hauria endut el Palau a casa», assenyalà Manolo Flores l'any 2017, quan Josep Maria Bartomeu, el president del club, ja havia presentat els plànols del nou recinte. Aíto García Reneses, que havia viscut en primera persona les últimes i convulses temporades, també va seguir de prop el canvi. El qui més endavant seria l'entrenador de referència durant moltes temporades va escriure en el llibre *Història del bàsquet a Espanya*: «La temporada 1971-1972 era la meua quarta al Barça, i el meu penúltim curs abans de retirar-me. Com a jugador, era un base lent i mal tirador, però bon passador i penetrador. La temporada anterior havíem jugat al Palau Municipal de Montjuïc i estàvem molt il·lusionats perquè estaven construint un nou pavelló, el Palau Blaugrana. A vegades anàvem a veure les obres, fins i tot fèiem fotos. Va ser una fita i un bon ajut per al creixement del Barça de bàsquet. No obstant això, l'obra la van acabar tard i sense temps per a la inauguració oficial. Es va estrenar en el partit amb el Madrid. Finalitzada la Lliga, vam fer la inauguració oficial amb un torneig quadrangular, els participants del qual ara sorprendrien perquè el van jugar les seleccions de Iugoslàvia, Espanya i el Brasil, a més del Barça.»

UNA NACIONALITZACIÓ QUE VA ACABAR MALAMENT

El debut del nou recinte es va saldar amb una victòria per al Madrid per 60 a 57 que va desencadenar l'optimisme entre els aficionats, que van assistir atònits al desastre que va arribar a la setmana següent, quan el Barça va perdre dues vegades a Badalona, la primera davant el Joventut 65 a 58, i la segona davant el Sant Josep 77 a 74. Les relacions entre Ciurana i Añua es van deteriorar encara més, i la disciplina de l'equip es va esgarriar. La segona plaça a la Lliga i el sonat KO davant el Madrid a la Copa no va convèncer a ningú.

L'anunciat cessament d'Añua va obrir la porta a un nou projecte i a un nou entrenador. Willy Ernst va arribar procedent del Kas, el botxí del Barça a la Copa, i amb noves idees. Alberto Sadurní havia perdut poder a la secció, i va ser Ramon Ciurana, que va continuar al capdavant, qui va apostar pel

tècnic nord-americà. Però la bona sintonia va durar ben poc i la guerra viscuda amb Añua es va tornar encara més virulenta amb Willy Ernst, que aviat va mostrar el seu disgust per la forma com estava organitzada la secció, que ell considerava poc professional. Charles Thomas per fi es va poder incorporar després d'anys esperant la nacionalització, durant els quals topava sempre amb la Federació Espanyola i el seu vicepresident Raimundo Saporta. Thomas, un pivot de tot just 2,02 metres, però amb una potència de salt impressionant, havia estat dues vegades el màxim anotador de la Lliga amb el San José, però el Barça no va poder aprofitar ni la seva potència ni les difícils gestions burocràtiques dutes a terme. Després d'un parell de temporades discretes es va lesionar en un genoll a la pista del Madrid. Aleshores, es va enfonsar del tot. Va intentar recuperar-se, però mai va tornar a ser el jugador d'abans. Va jugar el seu últim partit com a barcelonista el 24 de novembre de 1974, i l'any següent el van cedir al Manresa. El Barça havia perdut una oportunitat per fer un salt de qualitat. Thomas era un jugador especial i una persona complicada, com explicava anys més tard el seu company Norman Carmichael: «Era com un nen gran i jo procurava cuidar-lo. De vegades, perquè es motivés en els temps morts deia que intentéssim buscar una jugada d'un contra un per a ell, i el Charlie s'inflava

Eduard Portela va ser un dels primers ocupants de la banqueta del Palau. A la seva esquerra Herminio, San Epifanio, Gregorio Estrada, Solozábal, Escorial, Carmichael, Flores i el doctor Albanell. A la seva dreta Berenguer

d'orgull. El Charles em va dir en més d'una ocasió que creia que un jugador naixia amb un nombre determinat de salts. Mai va voler gastar-los en els entrenaments». El seu adeu definitiu va arribar dos anys després.

CAL TREURE'L

El final de Thomas al Barça va tenir un llarg preàmbul. Les diferències amb l'entrenador van ser constants des del primer dia, i van arribar al límit quan la temporada oficial a penes havia començat. Estaven acostumats a les esbrincades, però en aquell entrenament es va produir un incident protagonitzat per Carmichael «No vull a Carmichael a l'equip. Cal fer-lo fora», va assenyalar Ernst. Ciurana va donar el vistiplau, però no va fer res. «No ho farem perquè ens ha costat molt nacionalitzar-lo, va dir al tècnic setmanes després, però tindrà una forta sanció econòmica.» Ningú sap si el Norman va arribar a pagar una sola peseta, l'entorn sempre va pensar que no, però el cert és que l'equip va seguir amb els vicis de sempre. I els resultats van ser idèntics. Amb una bona plantilla, la de la temporada anterior reforçada per Jesús Iradier i Miguel López Abril, i un júnior que apuntava maneres, el Barça va veure com el Madrid renovava el títol sense perdre ni un sol partit. L'equip barcelonista va quedar tercer després de perdre els dos partits contra els blancs 62 a 63 al Palau i 72 a 86 a Madrid, i quatre més, entre els quals el que va jugar contra el Joventut, que va acabar segon tot i jugar sense americans ni nacionalitzats.

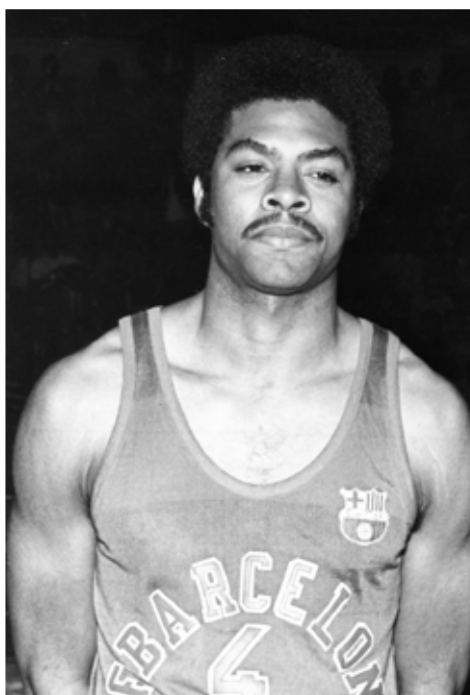
A la Copa el Barça va tornar a fracassar davant el Madrid amb dues àmplies derrotes 96 a 75 i 62 a 73.

L'exercici següent les coses tampoc van funcionar. La temporada 1973-74 va arribar després que el bàsquet rebés un suport popular gràcies a la medalla de plata aconseguida a l'Eurobasket de Barcelona i la nova obertura de fronteres per als jugadors estrangers, però el Barça seguia sent el de sempre, amb polèmiques internes i anys negres.

UN MAG QUE NO VA RENDIR

Sadurní i Ciurana van apostar per un home de la casa per fer d'entrenador, però Vicente Sanjuán, que arribava de l'equip júnior sense cap experiència en l'elit, es va trobar amb una plantilla trencada pels fets de l'any anterior i pel problema afegit que suposava la presència d'Héctor Blondet, la gran aposta barcelonista de la temporada. Blondet, porto-riqueny, havia enlluernat a tothom en els Jocs Olímpics de Munic 72. El Barça va fitxar l'MVP dels Jocs Olímpics per revitalitzar la secció i animar a l'afició. Després de fitxar-lo es van assabentar que el jugador havia destrossat el seu apartament de Viena. «És com si hi hagués viscut un salvatge —van comentar els dirigents austríacs—, ha arrencat els cables elèctrics i ha destrossat el mobiliari». Però l'aposta estava feta i l'interès dels directius per revitalit-

Charles Thomas va arribar com a estrella, va jugar com a nacionalitzat després d'una retard i va acabar decebent

En una dècada fosca va debutar un jugador que seria un mite al club: Manolo Flores

zar la secció es va imposar, van pagar i el van fitxar com a reclam per elevar la moral d'uns aficionats que havien deixat d'anar al modern Palau. I el van mantenir a l'equip tot i que la seva evident espectacularitat no sumava res al conjunt, i que les seves indisciplines, mala educació o, directament, la seva delinqüència, eren constants. En un dels seus primers viatges, en una escala a l'aeroport parisenc d'Orly, la policia francesa va alertar els directius barcelonistes que detindrien a un dels seus jugadors perquè havia sostret monedes del plat de la senyora dels lavabos. Es tractava, evidentment, de Blondet. Vicente Sanjuán es va fer càrrec de les despeses i, de nou, el Barça va pagar i callar. La temporada de Blondet va acabar com va començar, destrossant l'apartament barceloní com havia fet a Viena, i la del Barça amb un altre fracàs, forjat des del

primer partit, precisament contra el Madrid, i en el qual els blaugrana s'havien esforçat al màxim. Vicente Sanjuán es va encarregar de tancar els entrenaments a la premsa i de cobrir amb papers les vidrieries del Palau que donaven al bar amb l'objectiu que ningú descobrís els seus sistemes. «Vam arribar a Madrid i, al primer moviment, ja sabien que faríem. Coneixien els nostres sistemes, fins i tot més bé que nosaltres», va explicar després López Abril, un dels jugadors més destacats en aquell partit i de la temporada. Anys més tard, Norman Carmichael donava una visió diferent sobre aquest duel amb els blancs: «Una hora abans de sortir a la pista Javier Sanjuán ens va convocar a la terrassa de l'hotel per dir-nos que tot el plantejament tàctic que havíem estudiat i practicat durant sis setmanes no valia. Va canviar per complet l'estratègia i també l'equip titular.

El fitxatge d'Héctor Blondet, MVP dels Jocs Olímpics, va aixecar la moral però no va funcionar

Vam arribar al vestuari confusos. El Madrid va jugar com sempre i nosaltres, realment malament. Ens van passar per sobre des del primer moment.» Alguns diuen que Sanjuán va saber que el Madrid els havia espiat, però la veritat és que la tàctica de la distracció va aconseguir només despistar el barcelonisme, que amb prou feines va poder creure el resultat d'aquest primer partit que es va endur el Real Madrid 125 a 65. Una diferència de 60 punts! Amb 47 del debutant madridista Walter Szczerbiak. Era només la

primera jornada i la Lliga ja havia finalitzat per un Barça que va haver de llançar a la paperera una nova temporada. Ni tan sols va poder derrotar el Madrid al Palau, un fet habitual encara que normalment amb el títol ja decidit. El partit de tornada va acabar amb un empat, en aquell temps vàlid, a 85. Les facilitats atorgades pel Barça van permetre a Pedro Ferrándiz abandonar el Real Madrid al final de la temporada 1974-1975 amb fanfarronada inclosa: «Me'n vaig perquè els títols em surten per les orelles.»

A dalt: Vicente Sanjuán al costat de Blondet, Carmichael i Gregorio Estrada.

A baix: l'equip de la temporada 1972-73. D'esquerra a dreta Soler, Puigventós, Lopez Abril, Camps, Flores, Thomas, Carmichael, Alcañiz, Iradier, Sada, Aito, Costa i Ernst (entrenador)

4 LA REVOLUCIÓ (1975-1980)

L'arribada de Juan Antonio San Epifanio va marcar l'inici de la revolució del Barça. Ranko Zeravica el va incorporar al primer equip, al costat de molts jugadors joves i de qualitat

La revolució (1975-1980)

REVOLUCIÓ A LA IUGOSLAVA

Va ser el final d'uns anys desesperants perquè Agustí Montal, el president que no havia mostrat gens d'interès pel bàsquet, va decidir que allò no podia seguir com fins ara i va planificar la revolució. Per primera vegada va nomenar a Ferran Riba, un dels seus directius, com a responsable de la secció amb plena autoritat per fer i desfer. Riba, un home jove sense experiència al món de la cistella però sí en la planificació executiva, va recuperar a Eduard Portela per al Barça, va col·locar a Ciurana en un inactiu segon pla i va separar del bàsquet a Alberto Sadurní, que va ser nomenat administrador general de les seccions, un càrrec sense cap incidència en l'àmbit esportiu. Portela, que després va ser un home clau en l'esport espanyol en posar en marxa l'Associació de Clubs de Bàsquet (ACB), va posar seny i es va dedicar a professionalitzar la secció des del primer moment. Va fitxar a Ranko Zeravica, que havia estat campió del món com a entrenador de la selecció iugoslava. Zeravica tenia una mentalitat diferent de la dels entrenadors espanyols de l'època. «Treballarem matí i tarda», va comentar a un grup de periodistes espanyols a Belgrad, quan ja se sabia que havia fitxat pel club. I va afegir: «No hi ha res millor per a un jove que entrenar-se en un pavelló. Aquí tots els joves volen estar sempre en una pista.» Evidentment, Barcelona no era com Belgrad en aquells moments, i existien altres al·licients per als joves. Paral·lelament al seu fitxatge, el Barça va començar un càsting de jugadors. Es va muntar un torneig per provar a dos americans, però ni Ray Price ni Randy Knowles van convèncer a Zeravica, que va descartar al primer, que després va fitxar pel Baskonia, i va deixar al segon només per a la Copa Korac, la competició europea que el Barça jugaria aquella temporada. Al cap d'un mes va arribar Lawrence McCray, un pivot de 2,11 metres que aviat va aconseguir el consens per ser el pivot titular d'un equip ja definit amb López Abril, Flores, Iradier, Thomas i McCray. Els fitxatges, és a dir, Segarra, Guimerà i Herminio San Epifanio, no semblaven destinats a tenir massa minuts, tot i que per l'últim es va pagar un milió de pessetes al Kas. Ara bé, aquest milió va

acabar sent la millor inversió de la història del bàsquet barcelonista perquè amb ell, i com a imposició, va arribar el seu germà Juan Antonio. L'aleshores conegut com a Epi II marcaria la història del Barça.

Ranko Zeravica va canviar la mentalitat del Barça. A la foto al costat de Gregorio Estrada, Herminio San Epifanio, Farelo i Segarra

ARRIBA UN SÚPER

Juan Antonio, àlies Epi II en aquell moment, va arribar perquè Herminio àlies Epi I, ho va demanar i Eduard Portela va acceptar. Aquesta és la realitat d'un fitxatge que molts han intentat apropiat-se en vista del seu resultat l'excel·lent. Herminio era un dels jugadors

La revolució va arribar amb Ranko Zeravica, i va aparèixer Epi, un superjugador

Un jove Juan Domingo de la Cruz va aterrar a Barcelona gairebé com a un turista i va esdevenir imprescindible

amb més futur del moment, i el Barcelona va aconseguir incorporar-lo. Era un jove seriós i educat que, acabat d'arribar a Barcelona, es va atrevir a plantejar un desig: «Vull que el Barça també fitxi al meu germà.» «El teu germà? Qui és el teu germà?» «Es diu Juan Antonio, és encara juvenil i juga a l'Helios de Saragossa. Volia que vingúes amb mi al Kas i, ara vull que jugui al Barça.» «Doncs res, que vingui també el teu germà», li van respondre els dirigents barcelonistes que havien portat una negociació complicada i que no volien que tot pogués trencar-se per

un juvenil més o menys. I així va arribar a Barcelona el qui després seria per al barcelonisme Super Epi. Corria l'any 1974.

Segur que els responsables del bàsquet barcelonista van tirar de contactes per saber qui era el germà de l'Herminio. Qui millor els podia informar era José Luis Rubio, un tot terreny saragossà que havia deixat de jugar per convertir-se el president del club i iniciar l'escalada del CN Helios des de la Tercera Divisió cap a l'elit espanyola. Ho vaig viure en primera persona. Era un matí fred a les instal·lacions del club, a un pas de l'Ebre, quan el Rubio em va dir: «Tinc una joia al juvenil. Ara jugarà, anem-lo a veure.» Així ho vam fer, però tampoc em va semblar massa cosa. Fort sí, però amb escassa tècnica. «Potser servirà per al primer equip de l'Helios», em vaig atrevir a pronosticar en un dels comentaris més ridículs de la meua vida. Per això em va estranyar que, mesos després, també a la riba de l'Ebre però llavors amb molta calor,

Després d'Epi van arribar jugadors de gran nivell com de la Cruz, Sibilio, Solozábal i Ansa

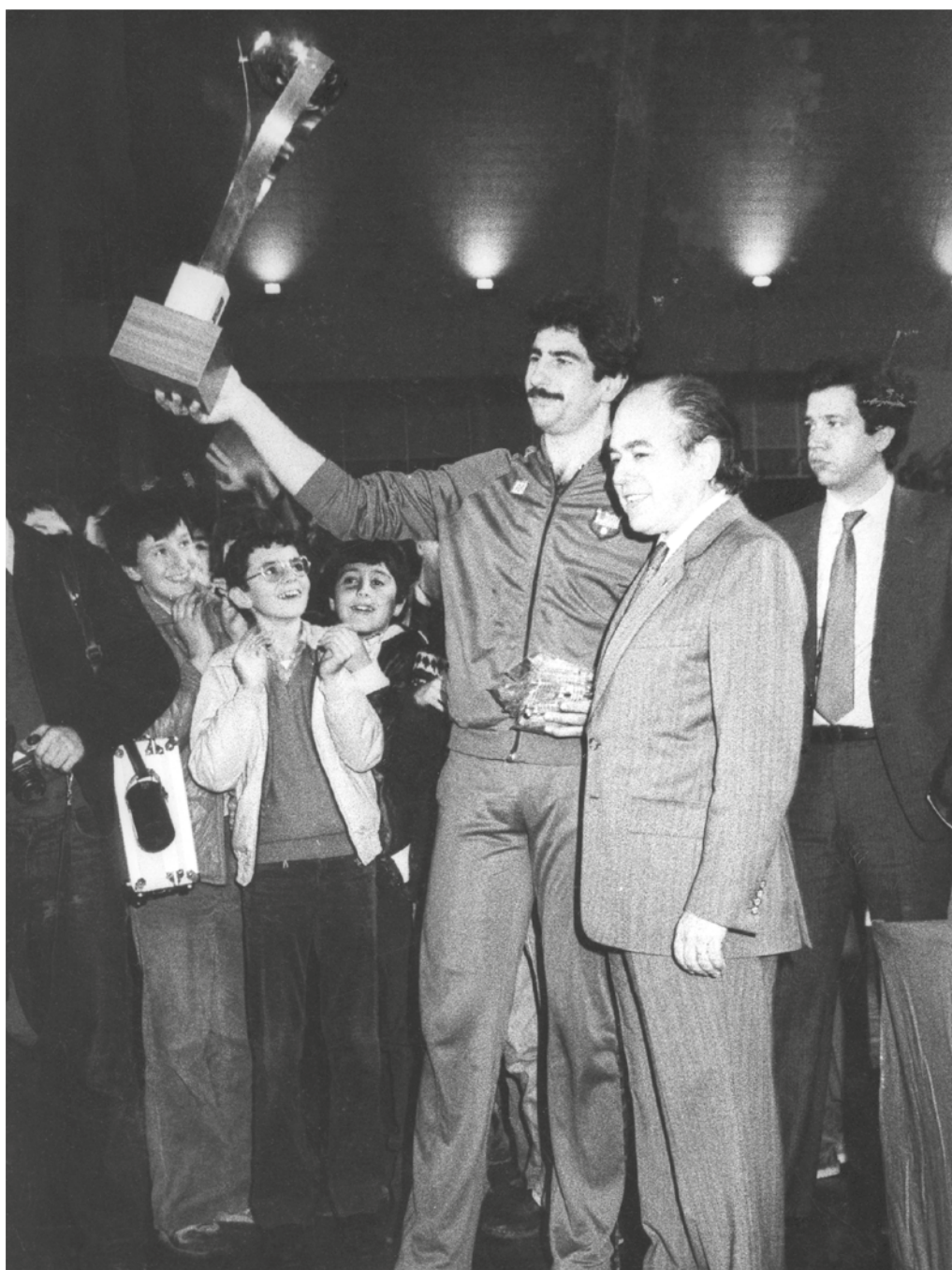
un Rubio decebut em digué: «Marxa al Barça. M'ha dit que el seu germà ha fitxat per l'equip i que vol que vagi amb ell. El club ho ha acceptat.» «I tu que li has dit, José Luis?» «Què vols que li digués? Maño, sort!» Així es va segellar el fitxatge de Juan Antonio San Epifanio pel FC Barcelona.

Els germans es van instal·lar a Barcelona amb els seus pares. El més gran, l'Herminio, per ser professional del Barça i el menor, Juan Antonio, per estudiar en el Col·legi Alpe mentre es formava com a jugador. Cap dels dos ho va passar bé durant el primer any. L'Herminio va jugar molt poc, i Juan Antonio passava moltes hores al Palau veient els entrenaments del primer equip, a més de deixar-se la pell amb

els juvenils. «Els primers mesos van ser durs, em va explicar anys més tard Juan Antonio, però ens vam integrar i tirar endavant la nostra nova forma de viure.»

L'any següent, Antonio Serra va convocar a Juan Antonio per a la selecció espanyola juvenil, que havia de disputar el Campionat d'Europa a Atenes, i Ranko Zeravica, que havia començat a treballar amb un grup de joves amb talent, es va adonar de les seves possibilitats. Hi eren l'Epi II, però també Nacho Solozábal, Pedro César Ansa i, finalment Chic-ho Sibilio. Jugadors de la casa que van marcar el futur liderats per Zeravica, que no ho va tenir gens fàcil per imposar disciplina, encara que els seus problemes van ser més per

MANOLO FLORES VA COMENÇAR a aixecar COPES

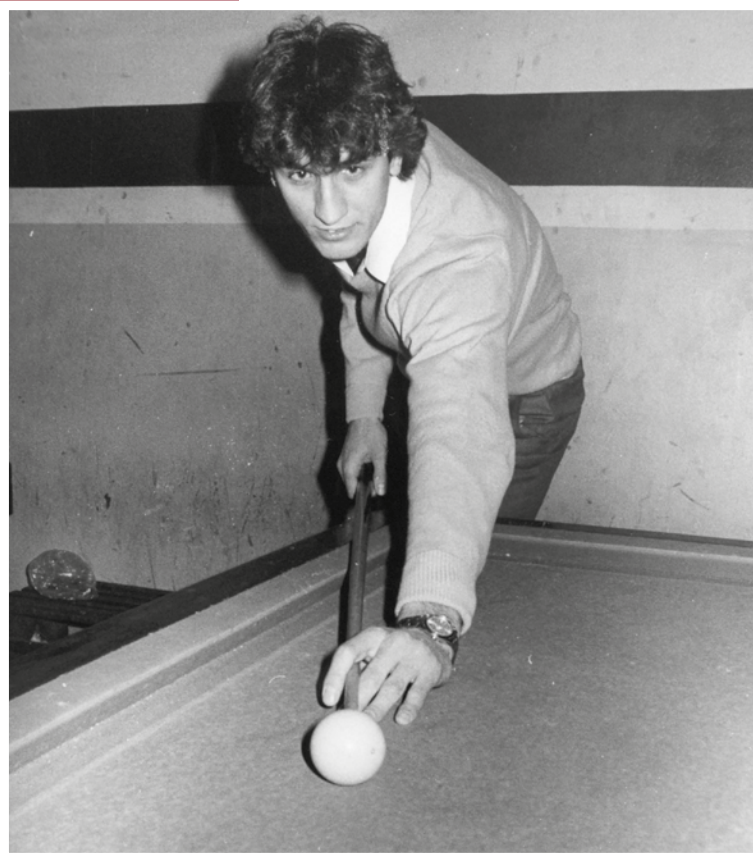
Manolo Flores (a la foto després de rebre una copa de mans de Jordi Pujol) va ser el gran capità i l'intel·ligent enllaç entre dues generacions

culpa dels dirigents que no pas dels jugadors, perquè aquests no van trigar gens a entendre que aquell era el futur i, com havia dit el tècnic, van treballar dues vegades al dia. Alhora, Zeravica va aconseguir que Carmicheal perdés tot el protagonisme, i aquest doble èxit li va donar l'autoritat necessària davant d'uns jugadors que cada dia creien més en ell. La temporada va acabar sense títols, però les victòries contra el Madrid 90 a 77 i el Joven-tut 95 a 62 al Palau i, sobretot, disputar la final de la Copa Korac que el Barça va perdre davant el Forst Cantú de Marzoratti, feien entreveure que la mediocritat començava a ser cosa del passat. Havien relegat o prescindit dels veterans, i la plantilla estava formada per jugadors entregats com López Abril, Flores, Iradier i Epi II, a més d'un bon nombre de joves que pujaven amb molta força.

DOS TIRS EN SET SEGONS

L'estiu de 1975 va significar l'establiment de la filosofia de Zeravica. Amb plens poders esportius, va prescindir de Guimerà, Soler i Carmichael, i va apostar pels joves, entre els quals hi havia Juan Domingo de la Cruz, un argentí de naixement que es va integrar ràpidament en el grup i que va poder jugar

Epi va aconseguir les caramboles més difícils, i es va convertir en el referent i en el millor jugador d'Europa

amb relativa rapidesa tot que, segons es deia, havia disputat algun partit amb la selecció juvenil argentina. Quan tot apuntava a una cessió al Manresa, Zeravica va decidir comptar amb ell, i de la Cruz va debutar en el Torneig de l'Hospitalet, en el qual va sortir per primer cop Cándido Antonio Sibilio, un juvenil dominicà que jugava a la primera selecció del seu país. El Barça li va proposar la incorporació immediata, però aquell jugador a qui després tothom coneixeria com a Chicho, s'hi va negar. «No vull separar-me de la meva família», digué, però aviat va acceptar firmar la fitxa barcelonista i matricular-se, com tots els seus joves companys, al Col·legi Alpe. Aquell estiu el Barça també va fitxar a Bob Guyette, un pivot de 2,05 metres procedent de l'exitosa Universitat de Kentucky. Un jugador amb prestigi, però alhora amb una esquena que no acabava de funcionar del tot.

La temporada 1975-76 va ser la primera en què el Barça va lluitar pel títol de Lliga. Va liderar la classificació i va poder gairebé sentenciar el 15 de febrer de 1976 quan va rebre el Madrid al Palau, en un partit marcat per la tensió política del moment i per l'evident igualtat esportiva. Amb la venda d'entrades a la revenda que multiplicaven per vuit el preu oficial, va ser el dia que el nou Palau va acollir més públic, i en què van onejar més senyeres quan Manolo Flores, el capità, va aparèixer encapçalant l'equip barcelonista. Els dies previs, Zeravica havia fet unes declaracions força valentes: «Lluitarem pel títol i, si no el guanyem, me'n torno a Belgrad.» Semblava una frase exagerada perquè ningú tenia cap dubte que el futur barcelonista passava per les seves mans, però va acabar

**L'estiu de 1975
es va imposar
la filosofia
de Zeravica,
però en acabar
la temporada
el tècnic va tornar
a Belgrad**

El Barça va tenir la primera oportunitat de guanyar la Lliga, però una polèmica cistella de Brabender al Palau ho va impedir

sent profètica. El Barça no va guanyar la Lliga i Zeravica se'n va anar, en circumstàncies poc explicades, al seu país.

Però abans havien passat moltes coses. La Lliga havia canviat de sistema i es jugava en una lligueta tradicional seguida d'una segona amb els sis millors classificats. I va resultar la de les sorpreses. El Barça va perdre a Vitòria 70 a 69, el Joventut a l'Hospitalet 73 a 72 i el Madrid a Manresa 80 a 78. Posteriorment, els blancs van caure a Badalona 89 a 82 i la Penya va protestar la seva derrota al Palau 76 a 75, al·legant que l'última cistella barcelonista d'Iradier no hauria d'haver pujat al marcador perquè Juan Ramón Fernández estava lesionat a terra. El Barça es va col·locar líder, però la igualtat es va restablir quan l'equip de Zeravica va perdre la setmana següent 76 a 75 a Ba-

Miguel López abril va ser el primer jugador procedent del planter barcelonista que va arribar a la selecció espanyola

dalona davant del Círcol Catòlic, un equip entrenat per Aíto García Reneses, que tres anys enrere encara jugava amb el Barça. Tot era un mà a mà Barça-Madrid que podia quedar sentenciat aquell 15 de febrer quan els dos equips s'havien d'enfrontar al Palau. Els jugadors del Madrid van escoltar la xiulada i l'esbrancada de rigor, els aficionats creien que l'equip blanc gaudia d'un clar favor per part de la Federació Espanyola, traduït en els arbitratges favorables per la condició de vicepresident, amb plens poders, de Raimundo Saporta, que alhora era el vicepresident del Real Madrid. El partit va ser d'aquells que es recordarà per la seva emoció i la polèmica. Van dominar els blancs, que van arribar a tenir un màxim avantatge de 12 punts, però la reacció blaugrana va ser espectacular i, quan faltaven set segons, Flores va posar el Barça per davant. El que va passar a continuació va ser la primera de les moltes polèmiques que acompanyarien la lluita dels dos equips per l'hegemonia del bàsquet espanyol. En un ambient de total eufòria després de la cistella de Flores, el Madrid va treure la pilota de fons, va buscar a Walter, el seu millor anotador, que va llançar a cistella molt malament, tant que no la va arribar a tocar. La pilota va caure a les mans de Brabender, que va saltar i va anotar. Dins o fora d'aquests set segons? No hi havia mitjans tècnics per dictaminar-ho d'una manera exacta, però la veritat és que els àrbitres Mariné i Navarro van donar per bona la cistella, i van sentenciar el títol a favor del Madrid amb un gran

L'arribada de Cándido Antonio Sibilio, que després seria Chicho per a tothom, va augmentar el potencial de l'equip

escàndol. Aquesta polèmica va dinamitar la temporada, i va refredar l'entusiasme del barcelonisme, que va començar a deixar d'anar al nou recinte, inclosa la nova visita dels blancs durant la segona fase de la Lliga, que es va saldar amb una clara victòria barcelonista 89 a 71 quan ja estava tot decidit.

PER SERVEIS A LA PÀTRIA

Sense títols però amb imatge d'equip seriós i competitiu, la continuïtat de Ranko Zeravica estava fora de cap mena de dubte. Amb tot, l'estiu de 1976 es van produir unes situacions inexplicades. Primer es va dir que Zeravica no podia continuar perquè el seu permís per entrenar fora de Iugoslàvia era vàlid per dos anys, però quan la federació del país va anunciar que s'ampliava a dos anys més, el tècnic va volar a Belgrad, on va desaparèixer. Però més estranya va ser encara l'aparició d'un

SIBILIO NACIONALITZAT PER SERVEIS A LA PÀTRIA

altre iugoslau per fer-se càrrec de l'equip. Era un desconegut anomenat Todor Lazic, teòricament recomanat per Zeravica, una situació que més es va demostrar que era mentida. La veritat és que la curta etapa de Zeravica es va tancar, i es va tornar al passat. Ramon Ciurana va tornar a prendre el comandament i els fitxatges van canviar de nou el decorat. Víctor Escorial i Miguel Ángel Estrada van arribar del Joventut després de mesos de polèmica. Estrada s'havia declarat en rebel·lia amb l'equip badaloní i fins i tot va abandonar la concentració de la selecció espanyola, que preparava el Preolímpic de Hamilton, al Canadà. L'acord va arribar amb el pagament de dos milions de pessetes al Joventut per la baixa del pivot. El Barça va poder arrodonir una plantilla de nivell conformada per Escorial, López Abril, Flores, Solozábal, de la Cruz, els germans Estrada, Epi, Ansa, Sibilio Carmichael i Guyette. Solozábal, Epi i Sibilio, el trio que va marcar el futur, va començar a funcionar. Chicho s'havia incorporat definitivament al primer equip, juntament amb Ansa. La inscripció de Sibilio va ser complicada i polèmica. S'havia demanat la seva nacionalització al·legant que residia a Espanya des de l'octubre de 1975, quan se'l va matricular al Col·legi Alpe barceloní, però calien dos anys de residència, i el 30 de juny de 1977 la FIBA estava punt d'aprovar, i així fou, una norma d'acord amb la qual no es podia inscriure a cap jugador en competicions nacionals i internacionals fins tres anys després d'aconseguir la nacionalitat. Hauria estat la brusca aturada de Sibilio si la diplomàcia del Barça no hagués actuat amb rapidesa. Basant-se en els precedents de Luyk i Brabender, en què el Consell de Ministres havia autoritzat les seves respectives nacionalitzacions per 'serveis a la pàtria' després d'haver guanyat la Copa d'Europa, el Barça va

al·legar els mateixos motius per Sibilio, que havia estat campió del món escolar amb el Col·legi Alpe. El Consell de Ministres va acceptar els arguments i a Chicho Sibilio el van poder inscriure com a espanyol el 17 de juny de 1977, 13 dies abans que entrés en vigor la norma FIBA dels tres anys d'espera. Va ser el primer èxit diplomàtic-administratiu del Barça a l'Espanya de la transició política.

EL GREU ESTAT DE LA DONA DE L'ENTRENADOR

La lliga 1976-77 havia començat bé per als interessos barcelonistes. L'equip va guanyar àmpliament el Madrid 92 a 73 al Palau i amb autoritat 82 a 93 a Badalona, un resultat que col·locava el Barça en una posició immillorable perquè la distància amb la resta d'equips era important i semblava clar que els blaugrana només podien deixar escapar la Lliga si queien per més d'aquests 19 punts a Madrid. Perdre amb un altre equip no entrava dins dels càlculs de gairebé ningú. Però va passar. Era el 6 de febrer de 1977 a Manresa quan l'equip local, entrenat per Antonio Serra i amb

majoria de jugadors descartats pel Barça, és a dir, Segarra, Iradier, Pascual, Vinyes i Figueres, aconseguia un empat 80 a 80 que obligava els barcelonistes a guanyar a Madrid un mes després. El partit de Manresa va variar les condicions anímiques dels dos favorits, i el duel de Madrid va ser un desastre. Una altra desfeta per 60 punts, 138 a 78, i una altra crisi interna! Havia quedat clar que Todor Lazic no era Ranko Zeravica, i el vestidor barcelonista, liderat per Miguel Ángel Estrada i Víctor Escorial, havia perdut la confiança en el seu tècnic. Llençada a la brossa la Lliga i amb la Copa, que classificava per anar a Europa, com a últim consol, va arribar l'esperpèntica marxa de Lazic, tan estranya com la seva arribada. Va passar en l'eliminatòria davant el Joventut, quan només van poder guanyar al Palau per 2 punts, 90 a 88, una renda més que escassa per afrontar la tornada a Badalona. Era Setmana Santa i el calvari barcelonista era tant evident com silencis, perquè davant els mitjans de comunicació el club va fer com si res, i es deia que el Lazic estaria a Badalona com sempre per encarar el partit de diumenge següent. Es va decidir que Eduard Portela, el secretari tècnic, rellevés al iugoslau, però no es va anunciar i mentre Portela dirigia els

Pedro César Ansa va arribar des del planter barcelonista i va ser una assegurança d'eficàcia en l'època de transició

La solució Lazic no va funcionar, i l'arribada de Kucharski va marcar una nova època

entrenaments, el club seguia mantenint a Lazic, tot esperant que aquest digués que se n'anava. No ho va dir, i el dijous el Barça va fer pública una nota oficial. «Todor Lazic ha hagut de viatjar a Iugoslàvia pel greu estat de la seva dona», deia, deixant entreveure que tornaria. No se sap si Lazic, un home bondadós i amb poques ganes de ficar-se en embolics, va viatjar a Iugoslàvia, però el que sí que es va saber més endavant va ser la doble mentida. Ni la seva dona estava greument malalta, ni tornaria per seguir al club. Va ser un cessament estrany que va deixar a Portela sol davant el perill de Badalona. Ho va saldar amb èxit perquè va salvar l'eliminàtòria guanyant 86 a 87, es va classificar per a la final i va assegurar un lloc per a l'equip en la següent Recopa. A la final de la Copa, que es va disputar a Palma de Mallorca, el Barça no va tenir opció davant un potentíssim Real Madrid i va perdre 71 a 97.

SEGONES PARTS MAI NO VAN SER BONES

Els joves no van progressar massa amb Todor Lazic, i l'estructura de la secció tampoc es va reforçar, dos motius que van propiciar un nou canvi per encarar la temporada 1977-78. Va arribar una icona del Joventut, Dani Fernández, i se'n va fitxar a una altra per dirigir el primer equip, Eduardo Kucharski. 'Kuchi' havia estat jugador del Barça molts anys abans, i se'l coneixia com un revolucionari del bàsquet en la seva bona època encara que havia perdut motivació i no estava clar que fos el millor revulsiu per reactivar el que semblava una aturada esportiva després de la marxa de Zeravica. El nou tècnic, que va confirmar que segones parts mai no van ser bones, va integrar definitivament a la plantilla a joves com Ansa, Solozábal, Sibilio, Praxedes i Juan Antonio San Epifanio, que d'alguna manera va substituir al seu germà Herminio, que va ser baixa a l'equip. Semblava que el Barça tornava a comptar, tot

Nacho Solozábal va prendre el relleu de López Abril i va ser el cervell de l'equip durant molts anys

i que la marxa de Fernández havia propiciat una revolució al Joventut amb Jaume Serra com a director esportiu, Antonio Serra com a entrenador i Moka Slavnic com a líder indiscutible a la pista. Quedava clar que la Lliga ja era cosa de tres. Acostumats a les dobles sessions de Zeravica, als jugadors barcelonistes no els va agradar la filosofia molt més benestant i relaxada de Kucharski, a qui semblaven atreure més els pals de golf que les cistelles del Palau. Van aparèixer les crítiques i els mals resultats. Amb dues derrotes davant el Joventut 115 a 92 a Badalona, i 63 a 66 al Palau, el Barça va perdre totes les opcions de guanyar el títol, que finalment va anar a Badalona i va deixar a Kucharski molt tocat. Encara que pocs apostaven per la seva continuïtat, el cert és que tot estava a punt de canviar. El 6 de maig de 1978 Josep Lluís Núñez era escollit president amb 10.352 vots, superant a Ferran Ariño amb 9.537 després de la retirada de Víctor Sagi. No semblava una bona notícia per a la secció de bàsquet, ja que l'equip del constructor havia filtrat al llarg de la campanya electoral que no valia la pena invertir en una secció que només servia per fer més valuosos els títols del Real Madrid.

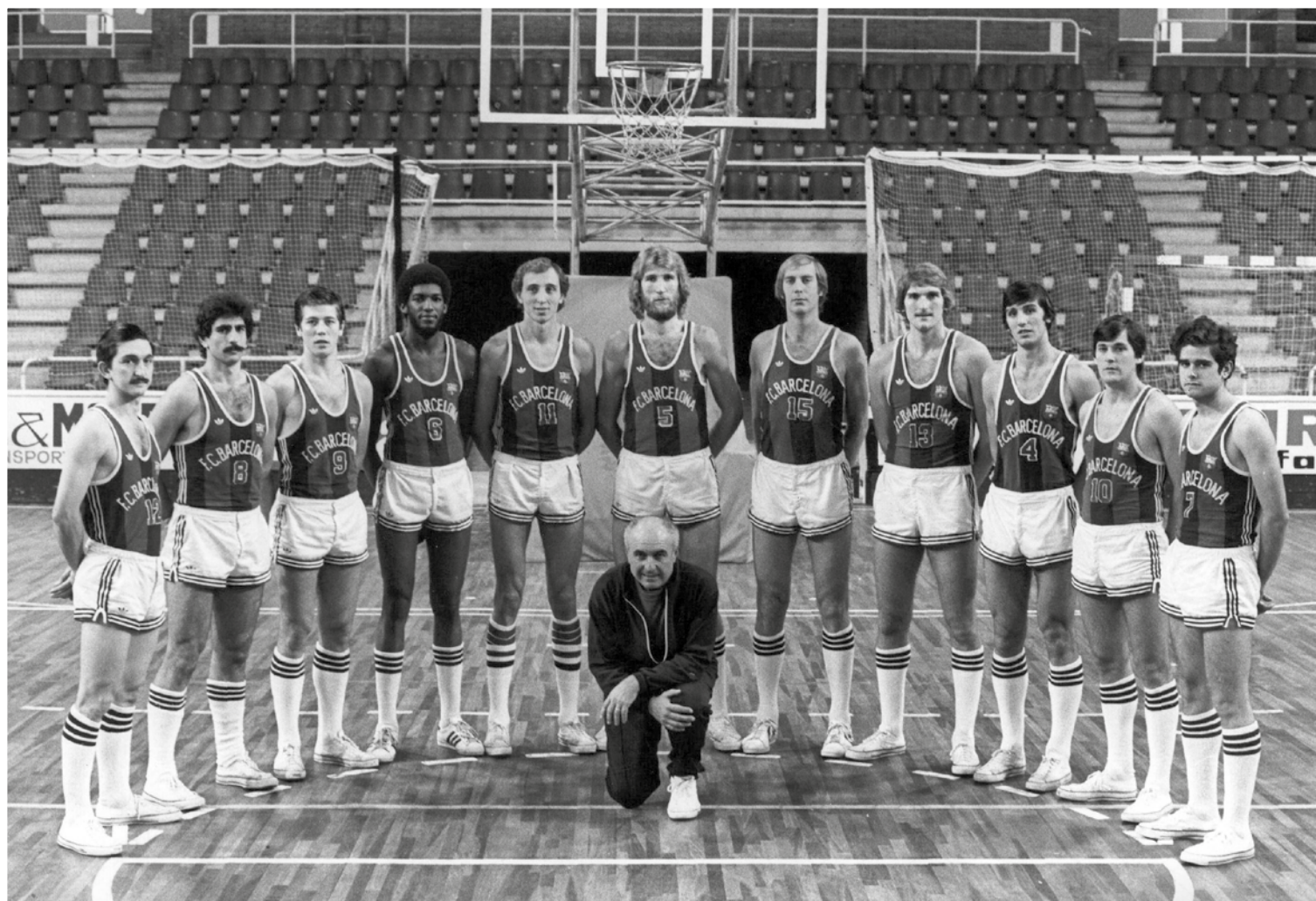
UN PARTIT QUE HO VA CANVIAR TOT

Semblava clar que a Núñez no li agradava el bàsquet, però la primera sorpresa va arribar quan el president, que havia promès el càrrec tot just un parell de setmanes abans, va decidir viatjar a Saragossa amb l'equip, que s'havia classificat per a la final de la Copa del Rei. El moment era complicadíssim. Núñez dubtava què fer. Kucharski es veia més fora que dins, els dirigents de la secció Fernández, Ciurana i Portela temien que aquest fos l'últim partit perquè Núñez podia repetir la retirada ordenada per Enrique Llaudet 17 anys abans, el 1961, i els jugadors buscaven, preocupats, nous camins per les seves carreres esportives. El rival era el Real Madrid, que havia perdut la Lliga davant la Penya però que havia guanyat la Copa d'Europa davant el Maccabi a la final, i les possibilitats de victòria eren més aviat

escasses. Però el panorama va canviar en 40 minuts. Potser pensant que era el seu comiat, Kucharski va apostar pels joves i el Barça va plantar cara des del primer moment. Va arribar reforçat al descans amb un 43 a 44, que després es va igualar a 48. Sibilio, Solozábal, Ansa i Epi van ser els protagonistes juntament amb els veterans Flores, López Abril i l'americà Bob Guyette. L'eliminació per faltes de López Abril i Flores va complicar encara més la recta final, però d'un 90 a 90 es va passar al definitiu 103 a 96 per als blaugrana davant l'entusiasme dels escassos aficionats barcelonistes que s'havien desplaçat a la ciutat aragonesa. Mentre els jugadors encara celebraven amb tota mena de luxes el triomf a la pista i feien broma amb el trofeu rebut, Núñez va sorprendre els periodistes amb el que semblava una declaració d'intencions: «El bàsquet no pot continuar així. Ha estat una vergonya el que ha passat.» Ningú va entendre el críptic missatge del nou president, i va fer encara més grosses les incògnites que planaven sobre el futur. No havia servit per res guanyar la Copa? La resposta va arribar tres dies després durant el sopar de celebració. El president no va parlar, però els seus directius sí que van aclarir la situació. Les paraules de Núñez després de la final es referien al suport que el Madrid rebia dels àrbitres, per la qual cosa la secció de bàsquet

Eduard Kucharski donant instruccions d'Escorial, Sibilio i Epi en presència del doctor Albanell

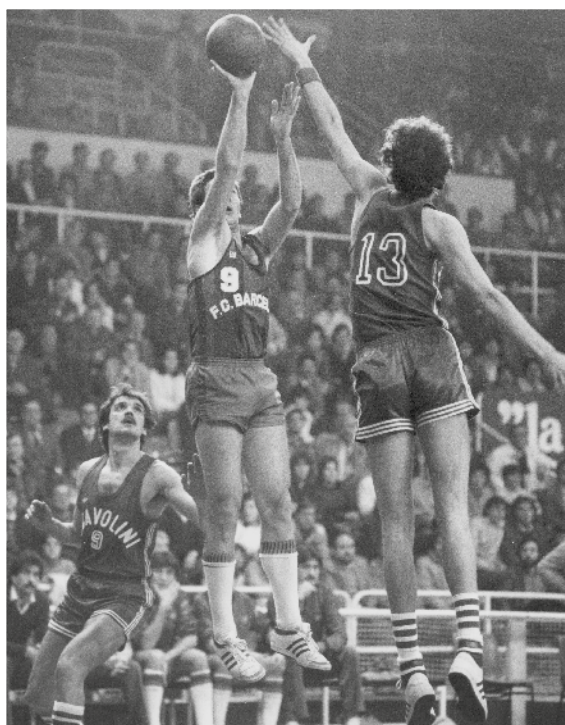
Aquest és l'equip que va tornar a guanyar una copa 19 anys després. D'esquerra a dreta Escorial, Flores, Ansa, Sibilio, de la Cruz, Miguel Ángel Estrada, Carmichael, Guyette, Epi, López Abril i Solozábal

es reforçaria al màxim. Així va ser, i el que va començar amb molts dubtes va seguir amb vint anys de suport i èxits perquè Núñez va complir la seva paraula.

LA PRIMA QUE MAI NO VA EXISTIR

Les primeres decisions de Núñez van passar per la gairebé obligada continuïtat de Kucharski i Dani Fernández, i per col·locar a Josep Mussons, vicepresident del club, com a responsable del bàsquet amb plens poders esportius. Mussons, que després va ser un dels homes importants de la secció, va acceptar el càrrec, tot i que no va amagar a ningú que hauria preferit que Eduard Portela fos el màxim responsable tècnic. La diferència de criteris entre Mussons i Fernández marcaria una temporada precedida per les morts d'Alberto Sadurní, que ho havia estat tot al Barça, i la del president del Real Madrid, Santiago Bernabéu, un fet que signifi-

L'arribada de Josep Lluís Núñez a la presidència va donar un gran impuls a la secció

cava també l'adéu de Raimundo Saporta, que sempre havia dit que deixaria el lloc quan Bernabéu deixés de ser president.

Kucharski va semblar recuperar l'ímpetu i va prescindir d'Escorial i de Miguel Ángel Estrada, encara que no van arribar els reforços que els diaris anunciaven. Només es va fitxar a Gregorio Estrada i es van incorporar els júnior Práxedes i Lomas, de manera que l'equip va perdre potencial. Quan l'Epi que havia quedat d'entre el dos va tornar del Campionat d'Europa júnior de Roseto, en què la selecció va guanyar la medalla de plata, i havia estat decisiu i la principal figura, juntament amb l'italià Roberto Brunamonti, Kucharski va dir al jugador aragonès que ocuparia un lloc important a l'equip. Però els bons propòsits de Kucharski no van arribar a plasmar-se a la pista. Ni Epi va tenir la confiança promesa, ni l'equip va rendir. Els mals resultats van fer aflorar les diferències entre Dani Fernández i Josep Mussons. Tot va esclatar quan el poc ortodox Fernández va prometre una prima als jugadors del Cotonificio, que havien guanyat al Barça, si s'imposaven al Madrid. Mussons va dir que el club no en sabia res i que, evidentment, no es feia responsable de res. El Cotonificio, entrenat per Aíto García Reneses, va empatar amb el Madrid i Fernández va pagar una part de la prima de la seva butxaca. Fernández també va ser el qui va prohibir al Manresa fer servir els jugadors cedits en el seu partit amb el Barça, i a qui van obligar a prendre decisions després de perdre aquell partit 94 a 93 amb cistella decisiva de Bob

Fullarton. Al cap de menys de 48 hores, el màxim responsable esportiu comunicava a la premsa el cessament de Kucharski, que ell mateix havia fitxat. Fernández es va negar a marxar amb ell, però va acceptar ser relegat al no-res i que fos Mussons qui prengués les decisions a partir d'aquell moment. Portela va tornar a fer-se càrrec d'un equip desmotivats per l'escàs treball realitzat amb Kucharski, i va tornar a salvar la difícil situació. Amb la Lliga ja sentenciada, va aconseguir guanyar el Madrid al Palau 92 a 85, i arribar a la final de Copa, que aquell any es jugava a Pamplona amb un rival sorprenent perquè el Tempus, el seu equip filial, havia eliminat el Madrid en semifinals. Com s'esperava, el Barça va guanyar 130 a 113 amb 26 punts d'Epi i 38 de Sibilio, i va ser el primer títol de Portela. Però la novetat era a la grada.

Tot i l'escassetat de títols, la dècada va deixar bones notícies: l'aparició de jugadors importants com Ansa (foto de l'esquerra) i la consolidació del capità Flores, a la dreta al costat de Solozábal i el mateix Ansa

Els mals resultats de la Lliga van acabar amb Kucharski. Portela va salvar la Copa

Juan Antonio San Epifanio va arribar al Barça gràcies al seu germà, però tot just van coincidir en el primer equip. Moltes vegades van ser rivals

Núñez VA MUNTAR UNA NOVA ESTRUCTURA

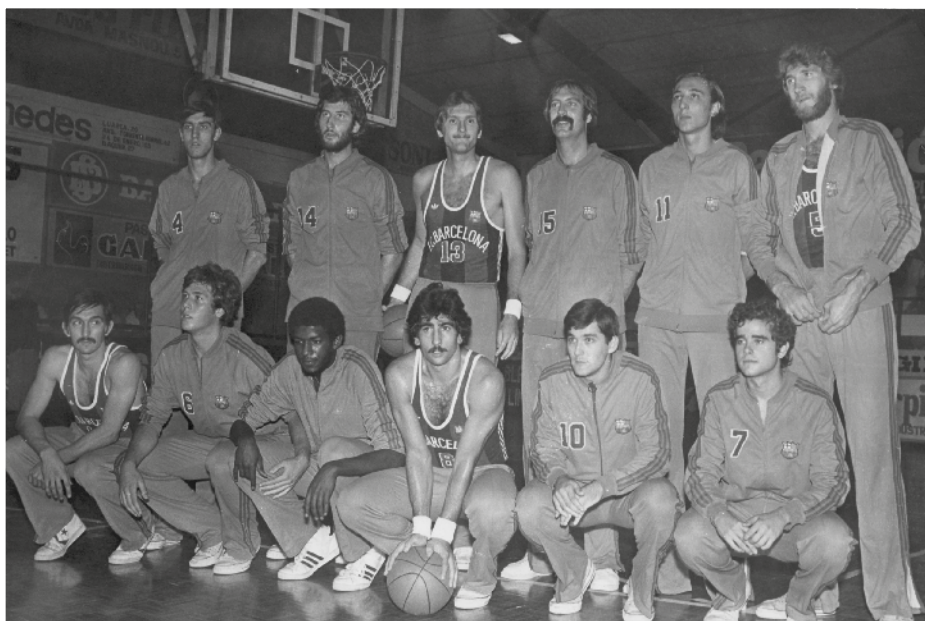
«VOLS SER RESPONSABLE DEL BÀSQUET?»

Antonio Serra, entrenador del Joventut fins feia uns dies, i amb el qual havia estat campió de Lliga la temporada anterior, estava presenciant aquella final entre el Barça i el Tempus de Jou Llorente i Fernando Romay. Serra prenia notes del seu nou equip, perquè uns dies abans havia concretat la seva arribada al Barça amb Josep Lluís Núñez. Acompanyat per Josep Maria Miralles, incorporat al bàsquet, Serra, nascut a Mataró i amb un fort caràcter i una reeixida experiència a Manresa, Badalona i la selecció juvenil, va posar la serietat i els fonaments del que seria un gran Barça.

Casualitat o no, també va col·laborar-hi Jordi Bonareu, un altre personatge de Mataró. Exjugador del Barça, membre de l'equip que va guanyar la primera Lliga la temporada 1958-59, estrella dels Jocs del Mediterrani de 1955, plusmarquista de punts de la selecció espanyola (45 punts) i un dels jugadors més

destacats de la història de l'equip nacional. La incorporació de Bonareu va ser curiosa. Aficionat també al futbol, es perdia pocs partits del Barça al Camp Nou. Allà compartia patiment i comentaris, també de bàsquet, amb un senyor que tenia al seient del costat, però del qual no en sabia res fins que es va presentar a les eleccions a la presidència del club. Es tractava de Josep Lluís Núñez. Un cop president, Núñez va dir a Bonareu: «Vols ser responsable del bàsquet?» Bonareu s'ho va pensar, va imposar la seva condició de tenir independència i va acceptar. Amb les idees molt clares de com ha de funcionar una societat, esportiva o no, es va proposar fer bona la seva filosofia i professionalitzar el club. D'entrada, però, no va poder prendre massa decisions. Quan va arribar la plantilla ja estava definida, i Mussons i Portela feien la feina de despatx. Amb el vistiplau de Serra, amb el qual compartia cotxe per desplaçar-se de Mataró a Barcelona, un trajecte curt però alhora testimoni de nombroses discussions, Bonareu va fitxar a Juan Ramón Fernández del Joventut i va negociar la renovació, que després va servir de sortida per a Miguel López Abril, un jugador força important. Amb el contracte emparaulat, el jugador

es va casar i se'n va anar de viatge de nuvis. En aquell temps, la premsa duia notícies sobre l'interès del Manresa per fitxar-lo i, a la seva tornada, Bonareu el va citar al club. «És cert que estàs negociant amb el Manresa?», va preguntar. «Tenen interès i hem parlat, però primer és el Barça», va respondre el jugador. «Doncs cap problema, quedes alliberat de l'acord verbal, ja pots fitxar pel Manresa», va replicar Bonareu posant fi a la trajectòria barcelonista de Miguel López Abril. Van advertir a Nacho Solozábal, el seu relleu, del nou rigor, i va renovar immediatament. Antonio Serra va imposar seny i disciplina. No va admetre ingerències dels directius, i va tancar les portes del vestuari a tot aquell que no formés part de l'equip. Els seus jugadors van presenciar, atònits perquè era el primer cop que passava, l'expulsió d'un directiu per entrar fumant un puro. A Núñez li va agradar la manera de treballar de Serra, i aquest va poder redactar un reglament de règim intern i iniciar les sessions de vídeo... amb un aparell que tenia a casa a Mataró. Arribava a les 9 del matí i se n'anava a les 10 de la nit, de manera que els jugadors van poder comprovar ràpidament el canvi. La plantilla no va variar massa, ja que només es va incorporar Fernández i Lomas, un júnior del qual en deien meravelles, que va pujar definitivament al primer equip. Va seguir un Guyette amb problemes ciàtics que van reduir el seu rendiment, per la qual cosa Mike Philips, un altre pivot de Kentucky que inicialment va jugar al Mollet, va agafar la seva plaça. El Mollet era el filial en el qual també es van integrar Práxedes, Solé, Varela i García. Serra, que va comptar amb Moncho Monsalve com a ajudant amb l'opinió en contra d'una bona part de la directiva, va convertir a Solozábal en base titular i gairebé únic, alhora que Sibilio i Epi també disposaven de pràcticament tots els minuts, mentre que els pivots que jugaven eren Guyette, de la Cruz i a vegades el mateix Sibilio. Hi havia pocs canvis, i jugadors de gran potencial com Ansa van sortir perjudicats, però el rendiment era tan alt, que per primera vegada es va aconseguir guanyar a Madrid. Va ser el 4 de novembre de 1979, i el 84 a 85 va segellar la primera victòria barcelonista a la pista del gran rival i la segona derrota en tota la història de la Lliga dels blancs, després d'haver perdut amb el Kas 68 a 69 quan el títol ja estava decidit. Malgrat tot, al Barça de Serra li va faltar regularitat per guanyar la Lliga. Va perdre davant el Madrid al Palau 89 a 102, i va llençar les seves últimes opcions davant l'Estudiantes caient al Magariños 87 a 83. Va acabar guanyant la Copa, eliminat primer al Madrid 93 a 93 a l'anada i 110 a 91 al Palau, i superant el Manresa 92 a 83 a la final. La temporada va acabar amb bones sensacions i la impressió que s'estava en el bon camí per acabar amb l'hegemonia del Madrid.

Un equip de la dècada amb jugadors joves que van donar molt rendiment. A dalt: Herminio San Epifanio, Gregorio Estrada, Guyette, Carmichael, de la Cruz i Miguel Àngel Estrada. A baix: Escorial, Ansa, Sibilio, Flores, López Abril i Solozábal

Aquella dècada es van incorporar bons jugadors i es va tancar amb l'arribada d'Antonio Serra

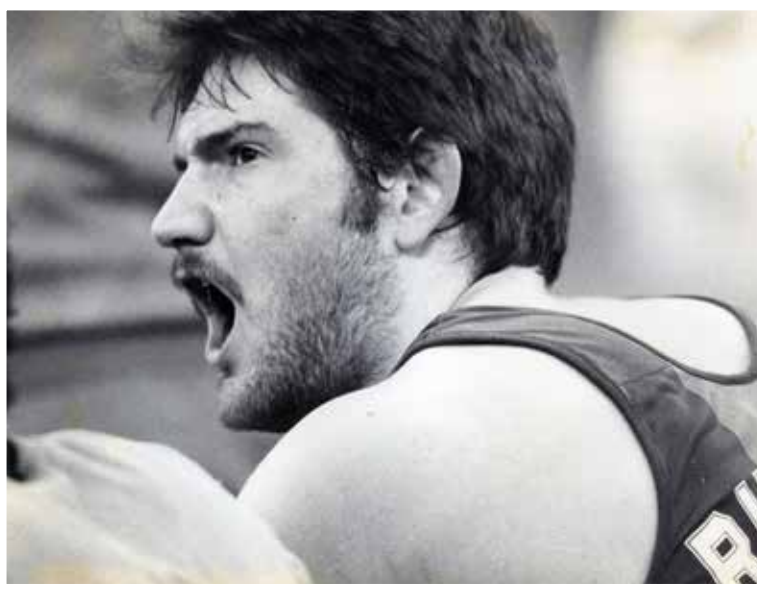
5 LA DÈCADA PRODIGIOSA (1981-1989)

Manolo Flores va ser el capità i el jugador encarregat de rebre la col·lecció de copes aconseguides en una dècada prodigiosa

22 ANYS DESPRÉS...

El barcelonisme va encarar la temporada 1980-81 amb un optimisme desconegut fins al moment. La sensació que s'estava en la bona línia es va estendre entre els aficionats i els mitjans de comunicació perquè la imatge de la secció havia canviat. Portela va marxar per iniciar la creació de l'Associació de Clubs, i Miralles va donar tot el suport a Serra, que havia aconseguit fer valer la seva filosofia al club. L'estructura de l'equip no va variar massa. Tal com estava previst, l'equip va incorporar a Mike Phillips després del seu rotatge al Mollet, però aviat es va comprovar que els seus genolls no estaven per jugar gaires partits consecutius, i la direcció va decidir fitxar a un nou americà. La recerca no va ser massa llarga perquè va aparèixer el que a *priori* semblava una ganga. Es deia Jeff Ruland i era un primer draft de 2,08 metres i 115 kg de pes que no podia jugar a l'NBA a causa d'una sanció per intentar fer el salt sense haver acabat l'època universitària. Ruland va arribar com una estrella, però aviat es van disparar les alarmes. Arribava als entrenaments vestit d'esport, treballava tan poc com podia, feia unes cerveses i tornava a casa sense ni tan sols trepitjar el vestidor. Tot això, i la seva actitud superba, van crear tensió en un equip molt unit, amb els papers ben definits i en el qual tots es coneixien molt bé. Aquella temporada només havien entrat Joan Creus, procedent del Granollers, a més d'ascendir al primer equip el pivot Joan Pagés. Solozábal i Creus eren els bases; Epi, Ansa, Fernández, Sibilio i Flores els alers i Ruland, o Phillips, de la Cruz i Pagés els pivots. L'hàndicap el podíem trobar clarament en la lluita sota les cistelles, i la situació es va agreujar amb la lesió de Ruland, que va ser substituït per Phillips. Dues derrotes inesperades a Badalona davant el Cotonificio i a Madrid davant l'Estudiantes no va enfosquir l'exhibició barcelonista al mateix Pavelló del Real Madrid, al qual el Barça va humiliar davant el seu públic amb un contundent 67 a 86. Va ser la Lliga de les sorpreses i de la igualtat. El Madrid, a més de cedir dos empats, va perdre fins a sis partits, i el Joventut va caure fins a nou vegades. Després de les dues desfetes inicials, el Barça va anar de menys a més, i la segona volta es va convertir en un pas triomfal. Al Palau van perdre tots, el Cotonificio 105 a 82, el Madrid

Jeff Ruland va arribar com una estrella i va tenir problemes d'adaptació, però va acabar sumant

96 a 86, el Joventut 113 a 100 i l'Estudiantes, que va ser la revelació de la temporada 122 a 86. Com podem veure pels resultats, el poder ofensiu de l'equip barcelonista era demolidor perquè el triangle Epi-Solozábal-Sibilio, sens dubte la gran arma, es veia reforçat amb les superbes aportacions de Flores, de la Cruz i Ansa quan disposaven de minuts. Escombrant l'Estudiantes al Palau, el Barça va tornar a guanyar la Lliga vint-i-dos anys després que, l'any 1959, els Bonareu, Buscató i els germans Martínez obrissin el palmarès. El títol havia arribat amb el suport total de Josep Lluís Núñez, un president que no semblava la millor solució per a la secció de bàsquet però que després li va fer costat com ningú, i amb la direcció tècnica d'Antonio Serra, que va saber treure el màxim profit d'uns jugadors de qualitat als quals només els faltava l'autoestima que donen les victòries i els títols. Això es va començar a corregir la temporada 1980-1981 perquè a més de la Lliga es va guanyar la Copa confirmant una indiscutible superioritat. Els barcelonistes es van imposar al Madrid 106 a 96 a la final, jugada a Almeria, amb una nova exhibició d'Epi que, amb 28 punts, s'havia convertit en el millor jugador de bàsquet espanyol. Amb Raimundo Saporta dedicat al futbol com a director de l'organització del Campionat de Món de 1982, el Madrid havia perdut poder als despatxos, una realitat que patia a la pista.

La temporada 1980-81 el club va ridiculitzar el Madrid, i va tornar a guanyar la Lliga 22 anys després

EL BÀSQUET I ELS PISOS

Els directius blancs van decidir treure el talonari. Van fitjar a Mirza Delibasic, considerat un dels tres millors jugadors europeus del moment, i a Fernando Martín, que havia estat la gran sorpresa de la temporada anterior a l'Estudiantes. Amb ells van millorar el seu nivell, mentre que el del Barça no va pràcticament canviar. Va prescindir de Jeff Ruland, que després va fer una meritòria carrera a l'NBA, i va incorporar a Lars Hansen, un americà que havia brillat en l'OAR Ferrol. Serra va seguir a la banqueta, Núñez va reforçar a Miralles com a cap del bàsquet i l'estructura de l'equip seguia girant sobre el triangle Solozábal-Epi-Sibilio. La temporada semblava incorporar també la presència d'un tercer aspirant al títol, un Joventut que arribava reforçat com a guanyador de l'última Copa Korac en imposar-se al Palau Blaugrana contra el Carrera venecià a la pròrroga després d'una cistella miraculosa de l'americà Joe Galvin. Tanmateix, les coses no van sortir com havia marcat el guió. La Penya es va diluir amb cinc derrotes inesperades i la dimissió de Manel Comas com entrenador, i Barça i Madrid van mostrar una estranya irregularitat. Els barcelonistes van tenir una gran oportunitat de sentenciar la Lliga al

Pavelló blanc, però Delibasic va capgirar el marcador en l'últim minut 95 a 93 i tot va quedar pendent del duel que tots dos equips havien de disputar al Palau durant la segona volta, que tancava la competició en una última jornada decisiva. El Madrid va arribar al partit després de perdre la final de la Recopa davant la Cibona de Dražen Petrović. Mentrestant, el Barça havia debutat a la Copa d'Europa, en la qual només jugava el campió de la Lliga, amb la dignitat d'un equip que dominava la classificació gràcies a superar l'Asvel Villeurbanne, l'Honved i el Murray. Finalment va acabar quart de la lligueta classificatòria, darrere el Partizan i els dos finalistes, l'Squibb i el Maccabi. En aquella fase el Barça va guanyar a l'Squibb 69 a 68, al Panathinaikos dues vegades 89 a 79 i 113 a 83, al Den Bosch 108 a 95 i al Partizan 119 a 85. En aquells temps, la lligueta classificatòria la jugaven els sis millors equips, i els dos primers es classificaven per al partit decisiu.

El partit amb el Madrid es va disputar el 18 d'abril de 1982 amb un Palau que va registrar una de les millors entrades de la seva història. L'ambient, que semblava ser el millor avantatge barcelonista, es va convertir en la seva tomba perquè els blancs, més veterans, es van adaptar millor a la tensió de les grades. Els blaugrana van fallar la meitat dels tirs lliures, i la veterania de Delibasic i

Mussos, Núñez i Serra,
a la presentació
de dos jugadors,
Santillana i Costa

EL BOICOT QUE MAI VA EXISTIR

Brabender va dictar sentència. Sorprenentment, el Barça va dominar el joc interior i va carregar de faltes els pivots rivals, però aquesta vegada els exteriors blancs van ser millors. La derrota va decebre al barcelonisme, començant pel president Núñez, que l'endemà va convocar a Antonio Serra al seu despatx. «Per què han jugat tan a prop de la cistella amb els jugadors més alts i no han tirat més?», va voler saber el president. I Serra, fidel al seu estil, va ser rotund. «Oi que jo no li pregunto com construeix vostè els pisos? Vostè entén de pisos i jo de bàsquet. Doncs cadascú a la seva.»

Ningú sap si pel cap de Núñez va passar la idea d'acomiarar l'entrenador en aquell mateix moment, però la veritat és que va callar i va seguir confiant en el tècnic que li havia donat la seva primera Lliga. Però sembla clar que aquell dia alguna cosa es va trencar en la relació entre tots dos. La imatge de feia un any abraçats al vestidor celebrant el títol semblava la foto d'un àlbum de records.

Serra va seguir treballant a preu fet i fidel a la seva filosofia, i els èxits no van trigar a tornar. Tot just un mes després arribava la revenja a la Copa. Barça i Madrid van complir els pronòstics i van arribar sense problemes a la final de Badajoz. Els blancs van començar clarament per davant 16 a 32, però el 54 a 60 del descans anunciava una recuperació barcelonista. Ansa i Flores a la segona meitat van anul·lar a Delibasic, i Solozábal va controlar amb intel·ligència la desesperada pressió final dels madrilenys, que només els va servir per acabar el partit 110 a 108 amb quatre jugadors a causa de les faltes.

BOICOT FRACASSAT AL BARÇA

Amb el títol de la Copa la tranquil·litat va tornar al Palau, es va considerar la pèrdua de la Lliga com un miratge blanc i es va poder preparar la temporada amb tranquil·litat esportiva, encara que no institucional. Als despatxos hi havia moviment perquè s'estava gestant la creació del que en principi va ser l'Associació de Clubs Espanyols de Bàsquet (ACEB) i per fer aflorar el que després es va convertir en l'Associació de Clubs de Bàsquet (ACB). Eduard Portela, lligat anteriorment al Barça com a entrenador i secretari tècnic, n'era el principal executiu, mentre que Antonio Novoa, del Granollers, i Juan Fernández, de l'OAR Ferrol mostraven la seva imatge institucional. Novoa es va reunir amb Núñez a Barcelona per

explicar-li el projecte, però no va convèncer el president barcelonista. Núñez, acompanyat per Antón Parera, l'emergent home fort, va assistir el 5 d'octubre a Madrid al que havia de ser la constitució de l'associació. Però les coses no van sortir bé. El president barcelonista va considerar que el seu club sortia perdent amb el repartiment econòmic i va llançar el desafiament a la resta dels clubs.

- El Barcelona no serà a la nova associació.
- Doncs hi haurà boicot al Barcelona. No jugarem contra vosaltres.

Aquesta va ser la resposta de Juan Fernández, suposadament en representació dels altres tretze equips que completaven el que en aquells moments es denominava Primera Divisió, i que estava dirigida per la Federació Espanyola. Núñez es va aixecar i se'n va anar, acompanyat per Parera. La reunió, sense el Barça, va esdevenir una batalla entre els que volien expulsar a l'equip barcelonista de la competició, la qual cosa no podien fer perquè la decisió depenia de la Federació Espanyola, i els que volien consens. Entre els primers, Fernández i el bloc de Madrid; els segons, estaven capitanejats per Novoa. Va ser Jordi Bertomeu, el representant de la Salle Barcelona que després va ser l'assessor jurídic i més endavant l'home fort de l'Eurolliga, qui va actuar amb més clarividència. Va proposar variar algun article dels estatuts, encara no aprovats, que permetessin al club barcelonista sentir-se més a gust i, sobretot, seguir negociant durant els pròxims mesos. L'excel·lent tasca mediatra de Bertomeu va permetre que el 10 d'octubre de 1982, cinc dies després de la reunió, la lliga comencés amb normalitat i sense boicot, tot i que la situació era complexa. L'organitzava la Federació Espanyola, en clara deixadesa de funcions i amb un Ernesto Segura de Luna contemporitzador, i mancava una associació encara no reconeguda i de la qual el Barça no en formava part. La situació era tan complexa que va tornar a esclatar. L'espurna va saltar el dissabte 12 de febrer de 1983. Aquell dia el Barcelona rebia el Madrid al Palau, i Núñez va negar l'accés de les càmeres de TVE al recinte defensant l'autonomia del club, que seguia negociant un contracte global per al futbol i totes les seccions, de manera que els possibles acords del bàsquet quedaven en segon pla. TVE no va transmetre el partit que el Barça va guanyar 82 a 80, i la decisió de la Lliga s'ajornava per a un desempat que calia disputar a Oviedo) i l'embrió nària ACB va proposar boicotejar el Barça a la Copa del Rei, la propera competició.

Els altres tretze clubs de l'associació van prendre la decisió de «no jugar els partits sortejats contra el FC Barcelona durant el desenvolupament de la Copa del Rei». Josep Mussons es va mostrar tranquil, i va explicar que la posició del Barcelona era «esperar esdeveniments sabent que la raó està de la nostra part». Vint-i-un dies més tard, el 5 de març, en una reunió que va tenir lloc a Madrid amb la presència d'Ernesto Segura de Luna (president FEB) i Pere Sust (president de la Federació Catalana), a més de representants dels catorze clubs que formaven l'ACB, es va canviar d'opinió. Per part del Barça van assistir Josep Maria Miralles i Carles Bagué. Miralles va obrir la sessió amb una nota de tres punts en la qual el club barcelonista lamentava la situació i reiterava la voluntat d'acceptar els acords de l'ACB. Va proposar que «pugui ser transmès per televisió qualsevol partit que queda de la Lliga», i va assenyalar que «el Barça acata formalment, atesa la seva qualitat d'associat, els acords adoptats per l'ACB». Segura de Luna va proposar la celebració de la Copa del Rei «en les condicions aprovades d'acord amb les bases vigents», i aquí va semblar que la segona polèmica barcelonista amb l'ACB es tancava perquè tots els clubs van donar per bona la postura del club blaugrana.

Tots no perquè, tot i que aquell dia el Madrid no va dir la seva, el cert és que no va acceptar la posició de la majoria i que va boicotejar la Copa del Rei, competició que aquell mateix any es va disputar amb la fórmula de concentració, amb el Barcelona i el Madrid, els dos primers de la Lliga exempts dels vuitens de final. Tots dos van entrar a quarts. L'OAR Ferrol no va tenir cap problema en complir el que s'havia acordat i enfrontar-se als blaugranes en un partit que va perdre 80 a 94 a l'anada i 94 a 97 a la tornada, però una semifinal va aparellar a Barça i Madrid. La reacció del club blanc va ser rotunda des del primer moment. «No ens presentarem a jugar amb el Barça.»

Segura de Luna va pressionar molt, però el club blanc no va cedir i el Barça va arribar a la final sense jugar per incompareixença del Real Madrid. El rival seria l'Inmobanco, precisament el filial del Real Madrid que comptava amb tots els joves del planter blanc. El Barça va guanyar 125 a 93, però aquella Copa va ser el primer cara a cara, de moment en els despatxos, entre els dos clubs de futbol i amb diferent potencial econòmic en l'era ACB.

N'hi hauria molts més, encara que els interessos dels dos principals clubs espanyols es donaven la mà.

Luis Miguel Santillana comparteix l'eufòria amb els seguidors, després d'aconseguir derrotar el Madrid amb una palmellada

UNA PALMELLADA MIRACULOSA

Esportivament la preparació de la temporada 1982-1983 no va sortir de la normalitat. Creus va decidir marxar a l'entendre que el seu objectiu esportiu, ser titular, no s'havia complert, i que el Barcelona li venia gran. Juan Ramón Fernández, un jugador exemplar que estava a la recta final de la seva brillant carrera esportiva, va decidir que l'exigència. Serra va prescindir d'un Mike Phillips, amb uns genolls cada vegada més deteriorats, i va deixar a Lars Hansen només per a la Recopa, que era la competició europea en què participarien.

La recentment creada ACB i el Barça van mantenir serioses discrepàncies, i els altres clubs van acordar un boicot al barcelonisme

Els recanvis serien de pes i apostes personals de l'entrenador. Van arribar Joaquim Costa, Marcelus Starks i Luis Miguel Santillana. Starks era un pivot nord-americà no massa alt i amb poca potència però amb un salt potent i, sobretot, intel·ligent per entendre el bàsquet i col·locar-se en el lloc adequat per caçar el rebot. Serra, que l'havia vist jugar al Latte Sole de Bolonya, feia mesos que el seguia, esperant l'oportunitat de fitxar-lo. Santillana feia una temporada que s'havia retirat després d'una llarga trajectòria al Joventut, que el va convertir en un dels jugadors més importants del club badaloní i del bàsquet espanyol. Serra va pensar que el pivot, llest i bon tirador, podia ser molt interessant per al seu projecte, li va trucar per telèfon i el va citar a Mataró. Li va dir que podia ser important en minuts decisius. Santillana va acceptar el repte, va despenjar les botes i es va vestir de blaugrana, en la que més endavant seria una operació molt rendible per al club. Jaume Berenguer va deixar de ser segon entrenador, un lloc que ocupar un altre Joaquim Costa, l'exentrenador del Joventut després de la dimissió de Manel Comas.

Amb el sorprenent Estudiantes dinamitat per les baixes, i amb el Joventut en plena reestructuració, estava clar que la Lliga havia de ser un mà a mà entre Barça i Madrid, com així va ser. Els dos partits entre els grans van ser decisius. A la primera volta va guanyar el Madrid 91 a 85, un resultat que assegurava als blancs el desempat, perquè aquella temporada s'havia establert que, en cas d'igualtat a la primera posició, hi hauria un nou partit en una pista neutral per decidir el títol.

La cita decisiva va ser al Palau el 12 de febrer de 1983, i l'ambient similar al de l'any anterior quan el Madrid va guanyar el títol al recinte barcelonista. Va ser un partit espectacular, èpic, per a la història. Ángel Sancha, president del Comitè Nacional d'Àrbitres i amb reconegut sentiment madridista, havia designat a dos àrbitres joves, que es van encarregar d'escalfar l'ambient perquè Requena i, sobretot, Herrera no semblaven els més adequats per a tanta emoció. El Madrid va dominar el partit amb un Corbalán intel·ligent que sempre marcava el ritme. El fantasma dels fets de l'any anterior va començar a planar sobre el Palau. Serra no trobava solucions des de la banqueta, i només Epi, que va acabar amb 30 punts, era al seu nivell. Ja a la segona part, el Madrid va arribar a tenir un avantatge de 17 punts, i guanyava per 12 quan faltaven deu minuts davant un Palau a punt d'emmudir. El tècnic es va aixecar com un llampec. «Santi, Manolo!». Manolo Flores ja no era titular, però sempre donava la cara quan se'l necessitava, i Santi Santillana havia estat fitxat per

moments com aquell. «No jugaràs massa, però seràs important», li va dir Serra quan el va convèncer, a Mataró. I Santi i Manolo van aconseguir el miracle. Flores va controlar a Delibasic, i Santillana va descontrolar a Romay. La distància es va retallar punt a punt i el Palau va renéixer. Faltaven 46 segons quan van empatar 80 a 80. Delibasic, molt pressionat per Flores, es va precipitar en llançar quan duia només 15 segons de possessió, que en aquella època podia arribar fins als 30, i el seu error va donar 31 segons als barcelonistes per buscar la cistella guanyadora perquè l'empat, que també era vàlid, no com avui, donava la victòria als blancs.

Solozábal, Epi, Flores, Santillana i Starks formaven el cinc barcelonista, i semblava lògic que fos Epi qui es jugués el tir decisiu. Llorente, Delibasic, Brabender, Rullan i Martín, els jugadors blancs, ho sabien i es van posicionar amb Brabender, el marcador d'Epi, perquè el barcelonista no es trobés còmode.

Potser per això Starks va prendre la responsabilitat i es va treure un tir no massa ortodox a quatre metres quan faltaven sis segons. No va entrar, i amb el nord-americà lluny de la cistella, entre Romay i Martín semblaven tenir el rebot assegurat. Però Santillana va ser més llest que Martín, li va guanyar la posició i va aconseguir tocar la pilota amb la mà esquerra, prou per fer bàsquet. No hi havia temps per res més.

Només perquè un eufòric Palau esclatés. Manolo i Santi ho havien aconseguit.

UN ALCALDE MOLT BLANC

La Federació Espanyola va decidir que el partit de desempat, programat per al dia 1 d'abril, es jugués a Oviedo, que era l'escenari proposat pel Real Madrid, un feu blanc per a l'equip de la capital.

En efecte, Oviedo va ser madridista, però el títol barcelonista. Per si algú tenia cap dubte del color de la ciutat, l'alcalde es va encarregar de confirmar-ho en la seva recepció per als clubs la vigília.

Enrique Massip va rebre a l'ajuntament a jugadors, tècnics, directius i periodistes i els va donar la benvinguda. «Desitjo que gaudiu de la ciutat i que guanyi el Madrid, que és el nostre equip.» Nicolau Casaus va respondre amb diplomàcia. «Espero que s'equivoqui senyor alcalde.» I li va col·locar la insígnia del

El club va derrotar el Madrid a Oviedo i va tornar a guanyar la Lliga dos anys més tard

Barça al trau de la solapa. En aquell context ningú no es va sorprendre que l'endemà les grades estiguessin plenes de pancartes a favor del Madrid... abans no obrissin les portes per als aficionats. Malgrat el suport de l'alcalde, l'equip blanc només va existir la primera meitat. Epi va sentenciar un partit que va acabar 76 a 70, i el Barça es va endur la tercera Lliga de la seva història, només dos anys després de la segona. L'època de sequera havia acabat.

El Madrid no va saber perdre. La directiva, presidida per Luis de Carlos, va mantenir que el boicot de tots els equips envers el Barça era imprescindible a la Copa, perquè no s'havia inscrit en l'associació des del primer dia. Davant el nou fracàs de la seva iniciativa, el boicot va ser només blanc, i el Madrid no es va presentar al Palau el 24 d'abril. El Barcelona es va classificar per a la final sense jugar, i es va endur el títol contra l'Inmobanco 125 a 93 en el partit decisiu.

ARRIBA LA REVOLUCIÓ

La temporada 1983-84 va ser la de la revolució del bàsquet espanyol. L'equip va incorporar a un segon estranger, es va programar la Copa

del Rei, a Saragossa, per al mes de desembre i per concentració amb vuit equips, i va aparèixer l'anomenat play-off, que enfrontava en eliminatòries a tres o cinc partits als vuit millors equips de la segona lligueta, a la qual en precedia una altra inicial. El decorat havia canviat rotundament, però no els protagonistes, ja que Barcelona i Madrid seguien sent els únics aspirants al títol. El Barça no va fer massa fitxatges. Arturo Fernández Seara va substituir a Joaquim Costa i va incorporar l'explosiu Mike Davis per acompanyar el sobri Marcelus Starks, aprofitant la possibilitat de disposar de dos estrangers. Hi va haver, això sí, un adeu important. Manolo Flores deixava pas als joves i s'incorporava a l'equip tècnic com a segon entrenador. Era el final esportiu d'un mite del barcelonisme, que ho va seguir sent després en altres llocs, que marxava després de 14 anys, de 1970 a 1983, amb 2 Lligues i 6 Copes però, sobretot, amb la imatge d'un jugador exemplar de club, un model a seguir per a les futures generacions.

Al Madrid els plats trencats els van pagar Dalipagić i Delibašić, substituïts per Jackson i Robinson. Per la seva banda, el Joventut va iniciar una nova etapa incorporant a Aíto García Reneses com a tècnic. La primera Lliga de l'era ACB va començar l'11 de setembre de 1983 amb una fase inicial i una segona

LA LLIGA ACB VA NÉIXER EL 1983

Marcellous Starks
i Mike Davis van
formar una parella
sòlida i potent

Starks marcant a Magee en un moment de la primera final de Copa de l'era ACB

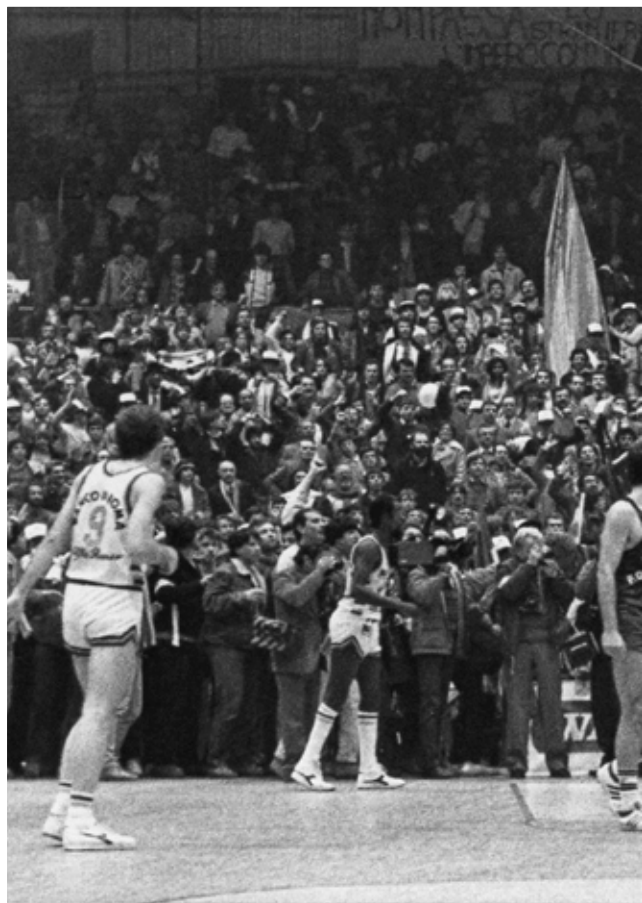
en què hi va haver un doble enfrontament Barcelona-Madrid que va acabar 176 a 167 en total per als blaugrana. Però la derrota del Barça a Badalona 99 a 93 va fer que els blancs tinguessin l'avantatge de pista en el play-off. Un desempat, el primer de l'ACB, que seria molt accidentat. Abans, però, el Barça va haver d'afrontar la seva primera final de la Copa d'Europa.

MALEDICCIÓ A GINEBRA

Per al Barça, el repte de la temporada 1983-84 era doble, perquè participava també en la Copa d'Europa, una competició que va acabar per marcar el futur del mateix Serra i fins i tot de la secció, perquè va ser un campionat en el qual es va viure el millor i el pitjor. Amb l'experiència de l'anterior participació i amb les lliçons de desplaçaments, arbitratges i relacions ben apreses, per primer cop el Barça apostava fort per guanyar la competició europea. Es va afrontar amb Solozábal-Epi-Sibilio com a l'etern triangle mortal, amb Starks i Davis com a pivots que oferien garanties, i amb recanvis eficaços com Ansa, de la Cruz i Santillana. Les coses van començar molt bé. Un passeig en la primera eliminatòria davant l'Efes Pilsen d'Istanbul, i alguna dificultat més en la segona davant el Murray d'Edimburg, encara que també liquidada amb dues victòries

consecutives. A la lligueta, que donava accés als dos primers classificats a la final, al Barça l'esperaven el Bosna Sarajevo, el Banco di Roma, el Lletotges, la Jugoplastica Jolly Cantú i el Maccabi Tel Aviv, el millor del moment a Europa. I el Barça els va superar aconseguint la primera posició. Va guanyar tots els partits al Palau i també va superar amb èxit els desplaçaments a Lletotges i a Tel Aviv. El segon classificat, l'altre finalista, va ser el Banco di Roma, contra el qual havien guanyat 81 a 74 a Barcelona i perdut 74 a 71 a Roma. Els números feien entreveure que el Barça estava més que capacitat per imposar-se en el partit decisiu, que es jugaria a Ginebra el 29 de març de 1984, i al qual es va arribar després de setmanes durant les quals es va posar en dubte la participació de Larry Wright, el base nord-americà de l'equip italià que s'havia sotmès a una intervenció un mes abans en un dels seus genolls i que va desaparèixer amb l'excusa de recuperar-se en el seu país per poder jugar la final. Larry Wright va arribar a temps. Va jugar la final i va ser decisiu.

L'ambient era espectacular. Per primera vegada el bàsquet barcelonista havia aconseguit mobilitzar una quantitat important de seguidors. Foren no menys de 4.000 els seguidors que es van reunir a La Patinoire de Ginebra, un recinte pensat per a l'hoquei sobre gel que la FIBA havia convertit en l'escenari del

partit més important de la temporada per l'única raó que la ciutat suïssa era també la seva seu administrativa. El Barça va saltar a la pista amb Solozábal, Epi, Sibilio, Starks i Davis, mentre que els italians van sortir amb Wright, Gilardi, Solfrini, Polosello i Kea. Pels blaugranes després van entrar Ansa que va jugar 22 minuts, de la Cruz, 16 minuts i Seara 10 minuts. Epi, que va acabar amb 31 punts, va compensar el mal dia de Sibilio, amb 4, i va posar l'equip per davant el marcador durant tota la primera meitat, amb un 42 a 32 al descans, després d'arribar a comptar amb un màxim avantatge de 13 punts, 35 a 22. Valerio Bianchini, el tècnic italià, anys després va explicar que: «Al descans, de camí als vestidors, Davis va dir a Wright que no era el seu dia per guanyar títols, i el nostre jugador es va posar fet una fúria. Va escridassar als seus companys i a la segona part va guanyar el partit ell sol.»

El va guanyar perquè els segons vint minuts el decorat va canviar del tot. Wright va començar a prendre la responsabilitat de dirigir i anotar per al seu equip, de manera que en atac es jugava gairebé totes les pilotes en l'un contra un. Malgrat que Gilardi va caure eliminat després d'una doble falta personal amb Epi, la quarta de l'aler barcelonista, autor fins a aquell moment de 10 de 12 en tirs de dos, el Banco di Roma de mica en mica va anar retallant diferències en el marcador fins a arribar

4.000 barcelonistes VAN VIURE la decepció a GINEBRA

a posar-se per davant per primera vegada al minut 31, amb un resultat de 56 a 57. El partit havia canviat de rumb i ara era el Barcelona qui es veia a remolc. El conjunt italià va aconseguir el seu màxim avantatge coincidint amb la cinquena falta de Solozábal amb un 69 a 63 al minut 35. Quan faltaven 70 segons, amb 73 a 75 al marcador, semblava que els blaugrana encara tenien possibilitats. Els italians van fallar l'atac per mitjà de Sbarra, però el rebot va anar a parar a mans de Kea, que va anotar per rematar, pràcticament, el Barça.

Amb el definitiu 73 a 79 s'escapava el somni europeu i s'obria una greu ferida en la secció que va marcar el futur i va deixar per al record el nom del botxí, Larry Wright, 'la libélula de ébano', com l'anomenaven els comentaristes. L'americà havia jugat al Washington Bullets, encara que el seu millor rendiment el va aconseguir a Itàlia, on es va retirar. Després va ser entrenador ajudant i primer responsable a la Universitat de Grambling State, el centre acadèmic on s'havia format, i també va treballar com a observador per a diverses franquícies de l'NBA. Wright, casat amb una exjugadora de bàsquet, va deixar la seva vinculació amb l'esport i es va convertir en el sotsdirector de l'Institut de Rayville, que està tot just a mitja hora en cotxe de la ciutat de Monroe, on va néixer. Aquesta és la vida de qui va ser botxí del Barça en una maleïda nit suïssa per al barcelonisme.

Tot i que Núñez va dir a cop calent que «no passa res, cal tornar l'any que ve», i Serra es va tancar a la seva habitació de l'hotel anar al sopar amb l'equip, la veritat és que sí que va passar. O, més ben dit, es van posar les bases perquè passés, perquè la confiança entre president i entrenador va quedar sota mínims. Al cap d'un parell de dies tots dos es reunien al despatx professional de Núñez i aquest va oferir al tècnic, amb Antón Parera fent de testimoni, l'ampliació d'un contracte que encara era vigent per dues temporades més. Serra no va acceptar. «Si les dues parts estem a gust, seguirem i, si vostè vol, em farà fora, amb contracte o sense contracte. Per això, jo també vull tenir l'oportunitat d'anar-me'n», deixar anar el tècnic, que va triar la llibertat abans d'assegurar-se els diners. Començava un divorci anunciat.

UNA LLARGA NIT A MADRID

Amb la ferida europea sense cicatritzar, va arribar l'esperat duel de Lliga entre Barça i Madrid. Els barcelonistes van eliminar el CAI Saragossa,

tota una revenja de la Copa, a qui van guanyar per dues victòries a una, 100 a 104, 95 a 77 i 101 a 75), mentre els blancs superaven còmodament el Joventut per dues victòries, 101 a 93 i 116 a 89. La final arribava amb el record de la retirada del Madrid de la Copa l'anterior edició per negar-se a jugar contra el Barça i amb les imatges encara presents de la decepció de Ginebra. Es disputava a tres partits. El primer es va jugar al Palau, i el domini blanc va ser incontestable. Un 65 a 80 que va decebre als aficionats. No va ser el cas de Serra i els seus jugadors, que van viatjar a Madrid convençuts de les possibilitats de capgirar la final. I va arribar el segon partit.

Va ser el 13 d'abril de 1984. Al Pavelló del Real Madrid es respirava un ambient d'eufòria. L'ACB havia disposat, com va quedar definitivament establert per als anys posteriors, que la copa es lliurés després del partit. Si el guanyava el Madrid, és clar, perquè la victòria del Barça obligava a un tercer partit 24 hores després, també a Madrid. Va ser un duel tens, però molt diferent del que havien jugat al Palau. El Barça el va dominar tàcticament, un posicionament que es va reflectir en el marcador. Els barcelonistes guanyaven 60-62 i atacaven quan es va produir l'incident. Epi buscava posició de tir amb bloqueig de Davis, i ho va fer tan bé que el seu marcador, López Iturriaga, que es va estavellar contra el nord-americà, va reaccionar amb l'agressivitat de la impotència. El madridista va donar un cop a Davis amb el braç i aquest s'hi va tornar amb un intent de cop de puny que no va arribar a tocar-lo. «Si em toca, em mata; em vaig arriscar», va dir anys més tard el madridista. L'intent fallit de Davis, però, va iniciar una baralla de carrer. Fernando Martín, que no estava en la jugada, va acudir ràpidament a la batussa i va agredir a Davis, amb el qual va mantenir un espectacular enfrontament en tractar-se de dos jugadors alts, forts i agressius. La pau va arribar al cap de bastants minuts i de greus insults. El tàndem arbitral format pel barceloní Marcé i el madrileny Gárate van actuar amb lògica, i va expulsar els tres jugadors implicats. Iturriaga, Davis i Martín van anar al vestuari i el partit va seguir amb normalitat, tot i que amb la pressió de les grades desbordades i els nervis dels jugadors fora de control. Va semblar que l'incident havia de ser productiu per al Madrid, perquè el Barça havia perdut una fluïdesa que els blancs van aprofitar per igualar amb dos tirs lliures de Robinson amb el rellotge ja a zero per anar al partit de la pròrroga.

Els barcelonistes però es van tranquil·litzar, es van oblidar del públic i van tornar a imposar la seva superioritat en el temps extra. El 79 a 81 obria la porta al tercer i definitiu partit.

Flores tracta de separar a Davis i Iturriaga, en un moment de l'escàndol de Madrid

Ara bé, les irregularitats no van trigar a començar. Eugenio Mazón, un personatge polèmic que algunes informacions periodístiques havien situat en una trama d'extrema dreta, era el president del Comitè de Competició, encara de la Federació Espanyola. Máximo Martín, el seu ajudant i únic integrant d'aquest comitè. Tots dos, residents a Madrid i espectadors en directe del partit, en acabar van anar al bar del Pavelló, on van demanar alguna cosa per beure, i van citar, allà mateix als àrbitres. Aquests els van entregar l'acta, que comportava unes sancions força dures per a Davis, Martín i Iturriaga.

— Vostè ha vist bé els incidents? —va preguntar Mazón a Marcé, l'àrbitre principal.

— És clar, els he reflectit a l'acta —el document recollia explícitament les tres agressions.

— Aleshores, per què no ha assenyalat falta a Iturriaga? —va insistir Mazón.

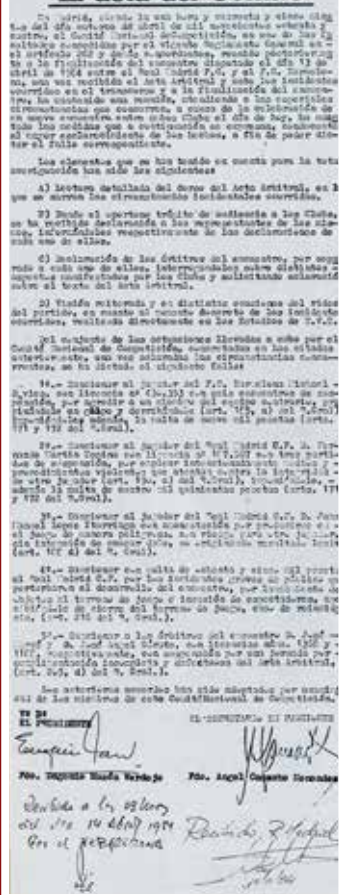
Marcé acabava d'entendre el que tots més tard vam saber. Es tractava de protegir a Iturriaga davant la sanció, perquè les imatges de Martín i Davis eren especialment agressives, i ningú no dubtava que farien la volta al món.

A Marcé el refresc que es va prendre convidat pel personatge li va sortir car, perquè va haver de respondre algunes preguntes més. Gárate gairebé no va dir res, i Mazón en va tenir prou amb la conversa per construir la seva particular història. Els àrbitres havien desmentit l'acta. Era incert, perquè ni una sola paraula va anar en aquella direcció, però n'hi havia prou per justificar la decisió.

Paral·lelament a aquesta conversa, els jugadors del Barça havien tornat a l'hotel Cusco, al qual s'allotjaven, i on començava la nit més llarga que el barcelonisme havia vist mai. La següent nit més llarga arribaria a París arran d'una Final a Quatre. El sopar va ser relativament tranquil, però a les postres es va filtrar

La derrota de Ginebra va ser un cop dur que va donar pas a una lliga que el Barça va regalar al Madrid

El acta del Comitè

que el Comitè de Competició d'Eugenio Mazón havia decidit seguir l'estratègia iniciada al pavelló blanc i salvar López Iturriaga de la sanció. «Si no els sancionen, marxem a casa», va sentenciar el capità Nacho Solozábal. La frase, que resumia l'estat d'indignació de l'equip barcelonista, seria premonitòria de la llarga nit que s'acostava. Alguns jugadors van pujar a les habitacions, d'altres van preferir seguir els esdeveniments a les zones comunes de l'hotel. I des d'allà van presenciar un programa de Televisió Espanyola en el qual la periodista Maria Antonia Martínez feia una entrevista a mida al seu convidat, Eugenio Mazón, que del Pavelló havia anat als estudis televisius.

— Les imatges són clares, oi senyor Mazón?

— En efecte. I per part de López Iturriaga, no es veuen fets dignes de ser sancionats.

Eugenio Mazón havia canviat l'acta arbitral per les imatges de televisió, triades a conveniència. Josep Maria Miralles, el màxim responsable de l'expedició barcelonista, va intentar contactar amb Mazón als mateixos estudis, sense resposta.

Carlos Bagué, el responsable de relacions amb els àrbitres, inicialment tampoc en va tenir cap de resposta, encara que bastant més tard sí que va poder contactar per sentir només excuses. El malestar barcelonista va anar pujant de to. Gairebé ningú descansava a les dues de la matinada quan va arribar la sentència oficial del Comitè de Competició. «Se sanciona amb sis partits a Mike Davis per agredir un membre de l'equip contrari, donar un cop i tirar-lo a terra, amb tretze a Fernando Martín per fer servir intencionadament mitjans i procediments violents que atempten contra la integritat d'un altre jugador, i amb un partit a cadascun als dos àrbitres per emplenar indegudament i defectuosament l'acta del partit». Les sancions i, sobretot, la no sanció a López Iturriaga, al qual «se l'amonesta per jugar de manera perillosa amb risc per a un altre jugador sense intenció de fer mal», tal com deia la nota, que fins i tot jutjava les intencions, va disparar la ràbia continguda dels jugadors barcelonistes, que havien viscut un cúmul d'irregularitats amb comentaris reveladors, reunió a les instal·lacions madrildistes, pressions als àrbitres, manipulació televisiva i desinformació.

Miralles, Serra i alguns dels jugadors més representatius es van reunir a l'habitació del tècnic i van sortir amb una decisió ferma: «Tornem a Barcelona en el primer avió i no juguem el tercer partit.»

Cap a les tres del matí, Miralles es va posar en contacte amb Josep Lluís Núñez al seu domicili barceloní.

— President, això és intolerable. Marxem!

— Feu el que cregueu oportú.

Era un suport del president, de manera que es van començar a fer plans per volar a primera hora.

Es van reservar bitllets per al pont aeri de les 8 del matí i aquest va ser l'avió que van agafar els barcelonistes, encara que abans de sortir de l'hotel van rebre una trucada de Núñez, que tampoc devia haver dormit massa aquella nit, demanant marxa enrere.

— Quedeu-vos a Madrid i durant el dia (un dissabte), presentarem recurs al Comitè d'Apel·lació, a veure què diu.

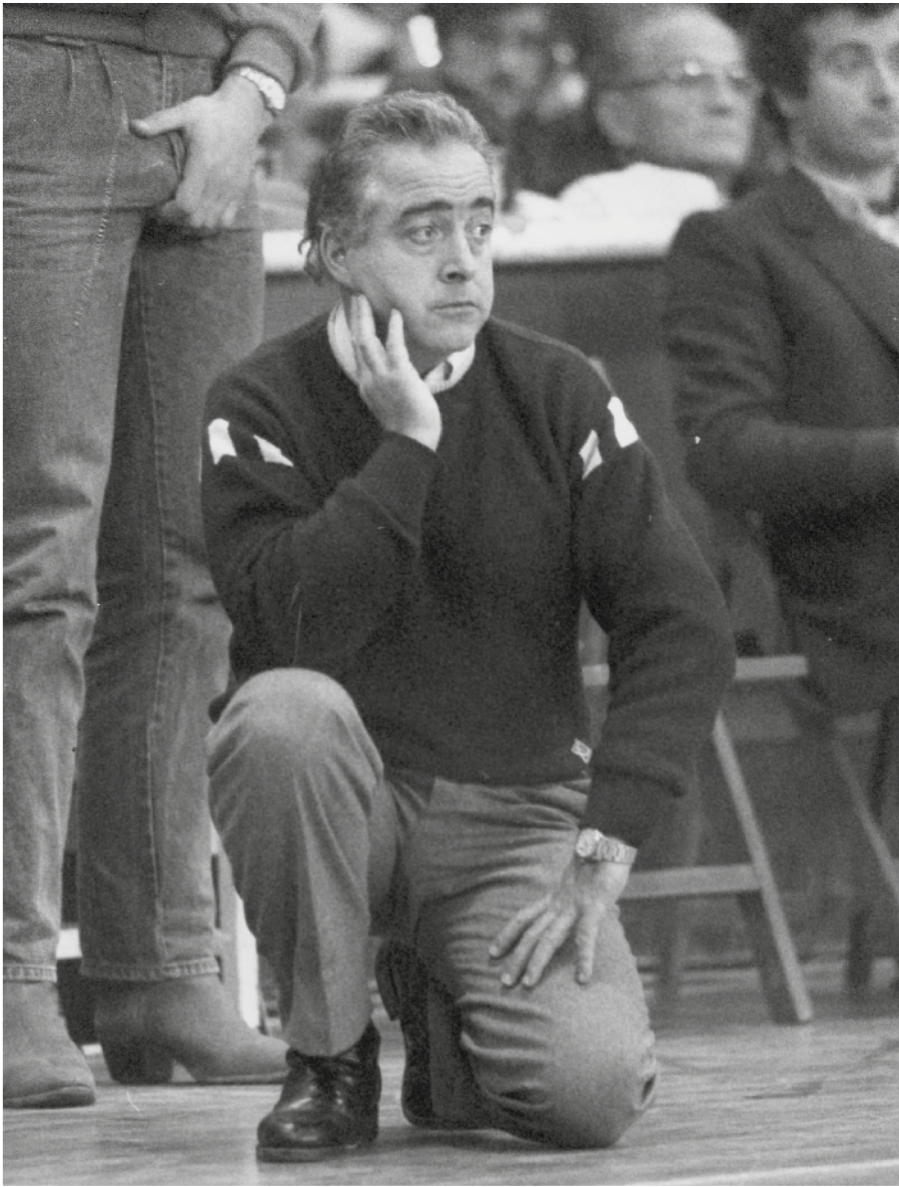
— No, president, marxem.

Ningú sap qui va tenir l'última paraula, però el sentiment de tota l'expedició barcelonista era rotund, de manera que la decisió era irrevocable. A l'equip el van rebre amb entusiasme al Palau, estava clar que l'afició compartia la decisió de retirar-se. Televisió Espanyola va connectar amb el pavelló blanc mitja hora abans de l'inici del partit amb uns comentaries sorpresos per l'absència del Barcelona, van transmetre en directe l'escalfament blanc i van oferir a tota Espanya un esdeveniment inèdit. «Senyors, van dir, el Madrid és campió per incompareixença del Barcelona.» Es posava així punt final a un dels escàndols més grollers del bàsquet espanyol. Ni el mateix Comitè de Competició es va atrevir després a sancionar el club barcelonista, tal com el reglament indicava. Els blaugrana van rebre una multa de 195.000 pessetes, l'última decisió d'Eugenio Mazón.

Avergonyida, la Federació Espanyola el va cessar al cap d'uns dies. I, avergonyit, el Comitè Superior de Disciplina Esportiva va acordar, mesos després, sancionar a López Iturriaga amb tres partits.

FI DE CICLE A SANTA COLOMA

Estava clar que Antonio Serra començava la següent temporada qüestionat pels resultats, sobretot per la pèrdua de la final de Ginebra. Alhora, estava assetjat pels crítics que aquests resultats i el seu caràcter havien anat creant

recció tècnica. El fins aleshores entrenador va acceptar, però tres mesos més tard va decidir abandonar el club.

El càrrec no tenia atribucions concretes, i l'única feina que va poder fer va ser participar en el fitxatge de Steve Trumbo. El tècnic de Mataró no va voler quedar-se només per cobrar el contracte, i Núñez li va obrir la porta perquè feia temps que havia perdut la confiança en ell. L'era de Serra al Barça va acabar al final de la temporada 1984-1985, i deixava la imatge d'una estructura seriosa i reforçada, 2 títols de Lliga (1980-1981 i 1982-1983) després de 22 anys de sequera, 4 de Copa (1980, 1981, 1982 i 1983) i la millor classificació europea, el sub-campionat de la Copa d'Europa 1983-84, que va ser també el pitjor record de l'etapa. Va ser el tècnic qui, a força de serietat, va començar a guanyar i a posar les bases per al futur.

NI SABONIS VA IMPEDIR EL PRIMER TÍTOL

Coneixent les dificultats de lluitar pel títol de Lliga, Flores va derivar les il·lusions de l'equip en els altres dos títols que quedaven per disputar aquella temporada: la Recopa i el Mundial de Clubs. I aquests van ser els objectius perquè la Lliga es va perdre al Palau

dins i fora del club. Ottis Howard va substituir a Marcellus Starks i la pretemporada va viure un altre episodi conflictiu quan Serra va decidir separar de l'equip a Chicho Sibilio per indisciplina per haver-se incorporat tard als entrenaments.

Només els bons resultats podien aturar la crisi latent, però aquests no van arribar. La primera prova va ser la Copa del Rei, que des de la temporada anterior es jugava el desembre amb la participació de quatre equips. Es va disputar a Badalona, després que el club barcelonista renunciés a organitzar-la, i per al Barça no va anar massa bé, ja que caure a la semifinal 79 a 83 davant la Penya. A la Lliga, els blaugrana van perdre a Valladolid 95 a 92 davant el Fórum, 83 a 101 davant el Licor 43, i 67 a 82 davant el Madrid en un partit jugat el dia de Reis al Palau i que va ser l'inici de la fi d'una era. I és que sis dies després, el Barça queia derrotat a Santa Coloma davant el Licor 43 per 36 punts, 111 a 75! Un resultat que va obrir una crisi definitiva.

L'endemà, Núñez es va reunir amb Serra i va decidir que Manolo Flores, el segon entrenador fins aquell moment, agafés les regnes de l'equip, mentre que a Serra li va oferir la di-

Antonio Serra va acabar la seva etapa com a entrenador al Santa Coloma, i uns mesos després el Barça va guanyar la Recopa amb Flores. Núñez i Maragall ho van celebrar a Grenoble

Manolo Flores
assaboreix la Recopa
que el Barça,
amb ell com
entrenador, va
guanyar
a Grenoble

en el partit de desempat de la semifinal davant el Joventut amb una cistella decisiva del canadenc Kazanowski, que va sentenciar el matx 87 a 89. Les cites europees van ser ben diferents. Flores va saber recuperar el decaigut ànim de l'equip i tot va funcionar a la perfecció. Van superar l'Estrella Roja a l'eliminatòria prèvia amb dues victòries aclaparadores, 55 a 138 a Belgrad i 105 a 53 al Palau, i es va passar la ronda de grups amb cinc victòries davant l'Indesit i l'Hapoel en dues ocasions, i l'ASVEL Villeurbanne. I com a resultat desfavorable una única derrota 94 a 86 davant l'equip francès a la seva pista, aconseguint el pas a la final on esperava el potent Zalgiris Kaunas del gegant Arvidas Sabonis.

Va ser, com a Ginebra un any abans, un desplaçament massiu de l'afició, com si el malson del Banco di Roma s'hagués esvaït del tot. Quan els blaugranes van arribar a l'aeroport de Grenoble, amb retard per una intensa nevada, la comitiva de suport dels aficionats estava recorrent els 630 quilòmetres de distància. Es calculava que serien unes 5.000 les persones que viatjarien però al final van ser al voltant de 6.500 barcelonistes els que van tenyir de blau i grana les graderies del Palais des Sports de Grenoble, que no tenia una capacitat massa més gran. L'equip de Kaunas amb prou feines va comptar amb suport.

Cap al migdia la tranquil·la ciutat francesa es va començar a omplir de banderes blaugranes i d'un sol clam que s'aniria despla-

çant a poc a poc fins al recinte esportiu. Havien de ser champions. Els de Kaunas, tot i la lesió de Sergei Iovaisha, peça fonamental que per problemes a l'adductor no va poder jugar, es mostraven confiats, sobretot per comptar amb Sabonis. Això sí, no van poder evitar una mirada de sorpresa quan van saltar a la pista a escalfar, amb totes les grades plenes d'aficionats rivals gairebé dues hores abans del xiulet inicial. El primer llançament de Howard el va rebutjar Sabonis amb un tap, però l'americà va tornar a recollir la pilota per estampar-la d'una esmaixada. Semblava una declaració d'intencions del poder d'uns i la perseverança dels altres. El Barça va començar defensant en zona pel temor del gegant lituà, i així que capturaven el rebot defensiu, a córrer. La rapidesa de Solozábal va trencar la defensa rival, i el seu marcatge va trasbalsar a Homicius, que va tenir un dia horrible. Els lituans van dominar el rebot ofensiu i els barcelonistes estaven encertats en el tir de tres. Era la primera temporada amb la línia de tres punts i els equips no el feien servir massa. Era el dia de Sibilio després de les seves fluïxes actuacions en finals anteriors el 1981 en aquesta mateixa competició davant l'Squib, amb 3 punts amb 1 de 4 en tirs i l'any anterior a la Copa d'Europa davant el Banco di Roma, amb 4 punts i dues cistelles de deu intents. A Grenoble es va prendre la revenja. Va ser el responsable que el Barça no trigués a posar-se per davant 37 a 28 fins al punt de fer, ni més ni menys, que 19 punts dels

primers 37 que va anotar l'equip. Epi també va complir i entre tots dos van aconseguir 33 dels 40 primers punts barcelonistes. El seu festival de triples va resultar en un 51 a 35 al descans, amb Sibilio amb 22 punts. Sabonis va dominar sota les anelles, però els seus companys el buscaven poques vegades intentant llançaments exteriors, amb mal percentatge com demostra el 0 de 8 d'Homicius al descans. A més, hi havia un aspecte important que feia l'espectacle encara més radiant, i és que els àrbitres estaven deixant jugar. Degudament permissius amb els xocs entre Davis i Sabonis, amb els bloquejos i la lluita per les pilotes, estaven avivant la sensació d'una excel·lent final. I, de moment, bastant blaugrana. Sabonis va cometre la tercera falta els primers minuts després de la represa, i Manolo Flores, que havia confiat en els mateixos cinc homes dels 26 minuts inicials, va moure la banqueta per donar entrada a Ansa i de la Cruz. Les faltes personals van començar a fer efecte: Davis i Sibilio, arriben a les quatre el mateix minut. El primer no va tornar a la pista. Era l'inici d'una sèrie de problemes que es començaven a acumular.

Kurtinaitis, amb 36 punts, va mantenir la seva eficàcia, i Homicius va anotar la seva primera cistella en el novè intent. Dos triples consecutius de Kurtinaitis van deixar el marcador 63 a 53 i 63 a 56 en un tancar i obrir d'ulls.

El Barcelona va començar a fallar llançaments i a perdre pilotes, fins a arribar a un moment en què estava absolutament bloquejat i sense l'avantatge del marcador, que marcava 63 a 61. L'ombra de Ginebra cobria les grades barcelonistes. La força que imprimia de la Cruz va lligar de mans a Sabonis i va fer que la calma tornés al marcador, que anava 73 a 63 en entrar als últims cinc minuts. A més, el cansament dels lituans era més gran perquè Vladas Garastas, el seu entrenador, va fer menys canvis que Flores, que saber gestionar millor la banqueta. Per això, els encerts s'anaven espaïant. Es va arribar a l'últim minut amb una cistella de Sabonis que va posar el marcador 75 a 73 i la por al cos al barcelonisme. Un tap del pivot en una entrada de Sibilio dona 35 segons al seu equip perquè decideixi la final. Kurtinaitis la passa a Sabonis a 8 metres

El Barça va guanyar a Grenoble el seu primer títol europeu, amb Manolo Flores a la banqueta (1985)

de l'anella i aquest la torna, conscient que és l'escorta qui es jugaria el tir final. Va saltar a 4 metres de la cistella, sobre la línia de fons, llançant un tir en suspensió que va glaçar la sang dels sis mil cinc-cents seguidors blaugrana. Però la pilota va tocar la part anterior de la cistella, escopint el tir, i en un aferriat rebot, sense Sabonis, Howard es va fer amb la possessió i va treure ràpidament la pilota perquè de la Cruz destrossés la cistella, sobre la botzina final, assegurant el triomf, alhora que els aficionats blaugrana envaïen la pista en estampida. Al final del partit, Sibilio es va posar de genolls. L'explosió d'alegria dels seus seguidors i la cursa cap al parquet de molts d'ells per celebrar el triomf van fer impossible que el trofeu de la Recopa es lliurés a la pista, com estava previst. Solozábal, el capità blaugrana, va haver de pujar a la llotja d'autoritats on Boris Stankovic, Secretari General de la FIBA, va recollir la copa. Va ser el primer títol europeu, que trenca la malastrugança i que va fer vibrar el barcelonisme lluny del Palau. Flores havia sabut il·lusionar als seus jugadors de nou, i encara va tenir un premi afegit, perquè va guanyar el Mundial de clubs disputat a Barcelona i a Girona.

El Barça va superar al Clube Atlético Monte Líbano brasiler en una espectacular final que va acabar 93 a 89, amb 39 punts d'Epi i 27 de Sibilio. Van participar en el campionat La Cibona, amb Dražen Petrović a les seves files, el San Andrés, el Guantánamo, el Maxaquene, el Lletotges, el North Clement, el Banco di Roma i el Golden Eagles.

SENYALS AMB LES LLUMS DELS COTXES

Quan Flores va guanyar la Recopa i el Mundial de clubs, la directiva barcelonista ja havia fitxat un altre entrenador. Josep Lluís Núñez va encarregar al seu vicepresident, Joan Gaspart, el fitxatge d'Aíto García Reneses, un tècnic jove que dirigia el Joventut i que havia estat jugador barcelonista. L'acord es va tancar aviat, després d'uns discrets contactes entre Gaspart i Aíto. «Recordes aquelles reunions en què ens fèiem senyals amb els llums dels cotxes quan arribàvem?», va dir públicament el vicepresident al tècnic anys després. Però tot es va mantenir en secret fins al final de la temporada, pels compromisos barcelonistes i perquè Aíto tenia contracte fins al 30 de juny amb una Penya que va arribar a disputar la final de la Lliga, que va perdre amb el Madrid

A la foto superior, veiem a l'equip campió de la Recopa oferint el títol al Camp Nou. D'esquerra a dreta: Flores, de la Cruz, Crespo, Sibilio, Pagès i Epi. A baix: Bové, Ansa, Solozábal, Seara i Berenguer. A la foto inferior; el tàndem Aíto-Flores que va començar a funcionar la temporada 1985-86

després de guanyar el primer partit a la pista blanca. Aíto va ser oficialment entrenador del Barça el juliol de 1985, iniciant una llarga relació de setze anys, de 1985 fins al 2001, amb algun parèntesi i una època de Director Esportiu, que va resultar generosa en títols amb 9 Lligues guanyades les temporades 1986-87, 1987-88, 1988-89, 1989-90, 1994-95, 1995-96, 1996-97, 1998-99 i 2000-01, i 4 Copes del Rei els anys 1987, 1988, 1994 i 2001. Va ser una dècada d'or en l'àmbit espanyol, encara que es va seguir sense aprovar l'eterna assignatura pendent de la Lliga Europea.

Aíto va arribar amb idees noves i les va posar en pràctica des del primer moment. Alhora, va tenir la lucidesa de variar els plantejaments, molt diferents quan es tracta d'entrenar un equip modest com el Cotonificio o menys exigent com el Joventut que el Barcelona, en què un està obligat de guanyar-ho tot. Va

LA SEGONA RECOPA va arribar L'ANY 1986

mantenir a Manolo Flores com a segon entrenador perquè sabia que li podia aportar molts coneixements tècnics, del club i de la seva relació amb l'equip. Es va trobar una plantilla molt vàlida amb Solozábal, Seara, Hereu, Crespo, Sibilio, Epi, de la Cruz, Ferran Martínez i Trumbo, a la qual va incorporar Mark Smith i Greg Wiltjer, dos nous americans. Pedro César Ansa, un dels jugadors amb més classe de la història però que va tenir la mala sort de tenir per davant a dues estrelles com Epi i Sibilio, se'n va anar per a iniciar una nova etapa al Cajamadrid. Però Ansa va deixar empremta de qualitat i companyonia, i va marxar amb deu anys de barcelonisme, de 1975 a 1985, 2 Lligues els anys 1980-1981 i 1982-1983, i 6 Copes del Rei. L'any 1988 va posar punt i final a la seva vida esportiva, però sense abandonar el Cajamadrid, on va dur una reeixida carrera com a economista.

Els inicis d'aquest nou camí no van ser bons. El Barça va perdre el primer partit de lliga, el primer oficial d'Aíto com a entrenador del Barça, al Pavelló madridista 104 a 92. Un parell de mesos més tard va fallar en l'intent d'aconseguir el títol de la Copa, tot i que el club havia realitzat un esforç econòmic perquè es jugués al Palau. Un equip encara en construcció va caure 115 a 120 davant el Joventut a la semifinal, mentre que els verd-i-negres van perdre 79 a 87 davant el Madrid a la final. Tot això davant d'unes grades desertes pels mals horaris i els preus, excessius, de les localitats per intentar amortitzar l'impacte dels 15 milions de pessetes que es van haver de pagar a la Federació Espanyola per aconseguir l'adjudicació, que encara administrava la competició tot i que l'ACB ja era una realitat.

A la Lliga, amb una doble derrota davant el Joventut i el Madrid durant la fase regular les coses no anaven bé, però els barcelonistes van aconseguir eliminar el Joventut en els play-off 95 a 81 en el partit decisiu, i es van plantar a la final, de nou, davant el Madrid. Va ser la primera final d'Aíto com a tècnic barcelonista i la segona dels dos grans a l'ACB després de l'escàndol, amb retirada inclosa, de la primera. El Barça va tenir la seva oportunitat en el primer partit jugat a Madrid, quan les eliminatòries eren al millor de tres partits, però un curt 83 a 80 va posar amb avantatge als blancs, que van saber rematar-la al Palau 86 a 88. Les crítiques al nou Barça no van trigar a arribar. «En aquella època», va comentar més tard Aíto, «anava per Barcelona amb el cap sota el braç perquè els mitjans de comunicació deien que la directiva me'l tallaria». La situació no era pas tan dramàtica, perquè Aíto que havia sabut guanyar-se la complicitat de Núñez, estava treballant bé i amb visió de futur.

I l'oxigen necessari va arribar amb la Recopa. El Barça era el campió i va respondre a les expectatives. Es va passejar en els quarts de final, que es jugaven en dos grups de quatre, amb l'Scavolini, la Jugoplastica i l'UBSC Viena com a rivals i una única derrota a Pesaro. A les semifinals va superar al CSKA Moscou amb autoritat 100 a 81 al Palau i 84 a 88 a la pista russa. A la final l'esperava l'Scavolini, que havia caigut al Palau 119 a 102. L'equip italià havia derrotat el Joventut a la seva semifinal, un resultat que va privar als afeccionats d'una final catalana.

...I VAN ANAR A VEURE L'EQUIP DE FUTBOL

Es va jugar a Caserta al cap d'un any menys un dia de la final de Grenoble i Aíto, que va fer moltes rotacions i totes amb èxit, no va poder comptar amb el nacionalitzat Steve Trumbo, acceptat com a espanyol per l'ACB però no per la FIBA. El desplaçament d'aficionats no va tenir res a veure amb el de Grenoble, però el barcelonisme va aprofitar que l'equip de futbol l'endemà jugava a Torí amb la Juventus, de manera que uns 1.500 aficionats van fer el doblat.

Aíto va deixar fora de l'equip titular a Solozábal i Smith. El van formar de la Cruz, Epi, Sibilio, Wiltjer i Seara. Fredrick, una màquina d'anotar que feia 1,80 metres i que havia clavat 52 punts a la Virtus Bolonia el gener d'aquell mateix any, era el gran perill de l'equip italià, acompanyant un Silvester que havia estat lesionat i que el tècnic italià havia pràcticament descartat, però que va acabar jugant amb normalitat.

Fredrick va ser un malson durant la primera meitat perquè va marxar al descans amb 22 punts, però deixar-ho tot a les seves mans va ser l'error de Gianncarlo Sacco, l'entrenador de l'Scavolini, que tenia com a ajudant a un jove Sergio Scariolo. Les rotacions d'Aíto van començar aviat.

Solozábal va entrar quan havien passat 7 minuts i 8 segons i Smith, simultàniament, per suplir Sibilio, malgrat els seus 10 punts inicials. Aíto va anar alternant a tot dos amb Epi, que va arribar al descans amb 11 punts. Però al marge d'individualitats, el que va decidir el partit va ser la lluita sota els taulers. Al descans els blaugranes dominaven els rebots 25 a 12. Wiltjer, amb 18 rebots, va ser determinant. Es va arribar al descans 49 a 44 amb 11 punts d'Epi, 11 de Mark Smith i 10 de Sibilio, que s'havien alternat en els

VAN OBRIR EL PALAU per jugar 14''

dos llocs d'ala. Amb Fredrick encertat en els llançaments, de fet va acabar amb 32 punts, i Silvester amb 18 fent mal amb el seu tir tan poc ortodox que consistia en treure la pilota de darrere el cap, l'Scavolini es va acostar 66 a 60 primer i 79 a 76 després. Però Smith, que havia jugat molt a prop, al Caserna de Nàpols, estava molt motivat. De fet, va acabar el partit amb 9 cistelles de 9 intents. Aïto el va dur a la banqueta amb 79 a 72, però Sibilio, el seu relleu, va anotar dues cistelles consecutives; un triple de Solozábal i una suspensió del mestre de la Cruz van acabar obrint un tranquil·litzador avantatge de 89 a 79 que va permetre afrontar els últims minuts. Els italians no van poder anotar cap dels seus últims nou llançaments, i l'avantatge barcelonista va créixer fins al definitiu 101 a 86. El Barça aconseguia d'aquesta manera el seu segon títol consecutiu, però no va poder revalidar-lo perquè la FIBA va decidir que el campió de la competició no tenia dret a participar de nou, precisament, per la seva condició de campió, i que l'accés se l'havia de guanyar en els tornejos domèstics. La mesura va perjudicar el Barça, que la temporada següent es va veure relegat a la Copa Korac, i també a una Cibona liderada per Dražen Petrović, que va deixar de participar en la Copa d'Europa i cedir la seva plaça al Zadar després de guanyar el títol d'aquesta competició dues vegades de forma consecutiva. L'expedició barcelonista va viatjar de Caserta a Torí per presenciar la final de futbol després de solucionar seriosos problemes amb l'allotjament. Va ser l'inesperat premi per l'èxit.

EL XOU DELS 14 SEGONS

La temporada 1985-86 serà recordada també per un caprici arbitral que va acabar sent un escàndol mediàtic que va distanciar una mica més les relacions entre els dos clubs més importants. Va passar el 8 de febrer de 1986, quan el Madrid estava decidint la Lliga en un excel·lent partit al Palau que guanyava 85 a 90 quan faltaven 14 segons. Va ser en aquell moment quan l'àrbitre salmantí Álvaro Herrera va decidir ser més protagonista encara amb les seves polèmiques decisions i suspendre el partit pel llançament de monedes. Una decisió que va prendre sense comptar amb el seu company, el canari Miguelo Betancor, per «perill per a la integritat física dels jugadors i dels àrbitres», com va escriure després a l'acta. Amb el partit sentenciat, l'absurda decisió va provocar la indignació dels aficionats i un problema per al Comitè de Competició, que també va contribuir a animar el xou.

Es va sancionar el Barça amb 150.000 pessetes, una multa lògica pel llançament de monedes, però en lloc de donar per acabat el xoc, van obligar a jugar aquests 14 segons, tot i que era impossible que canviessin el marcador.

La segona part del xou va ser el 10 de març, al cap de 31 dies, amb un impressionant desplegament policial al voltant del Palau, amb les grades totalment desertes i amb els jugadors i els tècnics clarament desmotivats, com demostra que Aïto ni tan sols va suspendre la sessió d'entrenament que va finalitzar poc abans del 'partit'. No va passar res fora del recinte perquè l'afició barcelonista no va caure en la provocació, i a la pista es va complir el tràmit amb un triple d'Epi i dos tirs lliures anotats per Corbalán que van transformar aquell 85 a 90 del febrer en un 88 a 92 el març. Van ser els 14 segons més absurds del bàsquet europeu.

UN REFORÇ DE LUXE

La més que discreta primera temporada posava a l'Aïto a prova des del primer partit del següent curs, el 1986-87. El tècnic, que n'era plenament conscient, va engreixar la plantilla amb jugadors de la seva confiança com Joaquim Costa i Andrés Jiménez, dos bons reforços. Van ser fitxatges polèmics perquè Jiménez era jugador del Joventut i Costa semblava que s'havia de convertir també en verd-i-negre després del descens del seu equip, el Licor 43. Però una trucada telefònica ho va canviar tot.

— Sóc Andrés Jiménez. Et truco per dir-te que he decidit fitxar pel Barça.

Francesc Cairó, màxim responsable esportiu de la Penya, era al seu domicili i no va ocultar la sorpresa perquè el seu convenciment sobre la continuïtat del jugador era total. Quedava clar que aquest canvi de club trencaria les relacions entre el Barça i la Penya durant força temps. Però Jiménez va optar per seguir a Aïto, el tècnic que havia confiat en ell al Cottonificio i en el qual ell confiava cegament. Dies després va ser presentat com a jugador del Barça en companyia de Joaquim Costa. D'aquesta manera l'Aïto aconseguia dues peces importants per al seu projecte, que després es va veure reforçat amb l'arribada d'un americà de garanties campió d'Europa amb el Forst Cantù anomenat Wallace Bryant. I, més tard, amb un secundari com Kenny Simpson, que procedia d'una segona divisió sueca i que l'havien ofert a molts equips durant l'estiu sense que ningú en fes cas. Va ser tot un encert.

Però no tots els fitxatges havien d'anar a parar a la pista aquell estiu de 1986. Josep Lluís Núñez va voler reforçar la secció i va proposar la seva direcció a un desconegut fins aquell moment en el món del bàsquet. Salvador Alemany va arribar en silenci i sense entendre massa cosa del món de la cistella, com ell mateix va reconèixer. Nascut a Barcelona el 27 de març de 1944, i aleshores president de l'empresa d'aparcaments SABA, era un gestor de primeríssima fila, un home intel·ligent i pragmàtic que sempre va saber adaptar el bàsquet barcelonista a les necessitats del moment. Va ser el pont perfecte entre Aíto i Núñez, va saber trampejar amb habilitat les crisis que van anar arribant, i va aconseguir una certa independència per a la secció, que va dependre menys que mai de les directrius del club. Va seguir després de l'adéu de Núñez i va dimitir com a vicepresident el 4 de febrer del 2003 per discrepàncies amb Joan Gaspart, que li va demanar que es mantingués al capdavant del bàsquet fins a final de temporada. I en aquell temps el Barça va guanyar la seva primera Euroliga.

Amb un Núñez més allunyat del dia a dia de la secció, encara que Aíto i el president van mantenir el seu dinar setmanal, i amb Alemany al capdavant del bàsquet i Aíto dirigint l'equip, la temporada 1986-87 seria la primera d'una dècada d'or barcelonista, que va aconseguir l'hegemonia del bàsquet espanyol. Tot i la incorporació de Jiménez i

Costa, el reforç de luxe de la temporada va ser Salvador Alemany.

UNA ESTRELLA FUGAÇ ARRIBADA DE SUECIA

El nou sistema de competició permetia errors, i el nou Barça els va cometre. Va perdre a Saragossa 104 a 99 durant la primera fase, i una altra vegada a Saragossa 90 a 86 i a Madrid 100 a 99 durant la segona. Tanmateix, va aconseguir arribar al play-off com a

Jiménez i Epi celebren un dels molts títols que van guanyar amb el Barça. A la foto inferior Kenny Simpson, va arribar sense fer soroll i es va convertir en l'heroi de la final de la Lliga

Audie Norris és un mite del barcelonisme, ho va donar tot malgrat els seus problemes als genolls. A la foto, tractat per Toni Bové en ple partit

primer, mentre que els blancs, en plena crisi, no passaven de la quarta posició, la qual cosa els posava en desavantatge de pista en una més que possible semifinal davant els barcelonistes. I el pronòstic es va complir perquè a quarts els d'Aíto van eliminar sense problemes el Cacaolat Granollers 99 a 79 i 101 a 76, mentre els blancs deixaven l'Estudiantes a la cuneta. L'hora de la veritat havia arribat per al nou Barcelona. La temporada no havia estat tranquil·la, i el tècnic va haver de flexibilitzar la seva filosofia després que l'afició no acabés d'entendre el paper secundari encomanat a Epi, ni que canviessin a de la Cruz per Trumbo quan aquest va poder jugar com a espanyol en totes les competicions. Però la intel·ligència d'Aíto i el barcelonisme d'Epi i de la Cruz van llimar les aspors i el club va establir les bases del present i del futur.

Les perspectives eren bones quan es va encarar la semifinal, però calen victòries i títols per concretar-les. I les victòries van arribar perquè el primer partit davant el Madrid es va saldar amb un rotund 90 a 72. 18 punts de diferència i, sobretot, la sensació d'una enorme superioritat. Era el pitjor Madrid en dècades perquè els dos germans Martín estaven als Estats Units iniciant l'aventura NBA, que no va acabar bé per cap dels dos, i Larry Spriggs, un campió NBA fitxat com a estrella, s'havia convertit en un rotund fracàs. El poder dels blancs es limitava a la creació de Corbalán i als punts de Biriukov i Branson. Molt poc per al Barça al qual Aíto havia convertit en una màquina ben greixada. Per això no va sorprendre que l'equip barcelonista també guanyés a Madrid 97 a 104, i que liquidés el Joventut a la final 3 a 1 per la via ràpida després d'un sorprenent quart partit a Badalona que va acabar 99 a 101 amb Simpson com a estrella després de fer d'Epi i anotar les set últimes cistelles barcelonistes, l'última amb el rellotge gairebé a zero. Quatre anys després que Serra guanyés la tercera Lliga barcelonista, Aíto aconseguia la quarta.

La gran sorpresa de la final, i també de la Lliga, va ser Kenny Simpson, un jugador mediocre però versàtil al qual el tècnic va utilitzar com a defensor, de fet va poder amb Petrović a la Supercopa i acostumava a marcar a Epi en els entrenaments, com a comodí i, a vegades, fins com a ariet ofensiu. Amb la seva mobilitat i entrega, Simpson es va convertir en un ídol per als aficionats del Palau, que van mostrar el seu disgust quan es va anunciar la seva marxa poc després de guanyar la Lliga. Però la decisió era lògica. El Barça havia de jugar la següent Copa d'Europa, i hauria estat una temeritat destinar una plaça d'estranger a un 'dos' baixet amb evidents llacunes tècniques. Podem dir que la carrera

esportiva de Simpson va acabar aquí. Va anar una temporada a Manresa, amb un rendiment pèssim i problemes de convivència, un any venent sabates als Estats Units perquè no va tenir cap oferta, i un altre en un equip de la Segona Divisió israeliana en què tampoc va tenir acceptació. Un jugador fugaç.

NO A PETROVIĆ

L'estiu de 1987, Aíto va prendre una important decisió. Va renunciar a fitxar en Dražen Petrović, l'estrella emergent del bàsquet europeu que la Cibona, el seu club, oferia el millor postor. José Antonio Arízaga era el seu representant a Espanya i aviat va arribar a un acord amb Antón Parera, el gerent barcelonista i home de confiança del president Núñez.

Petrović no podia incorporar-se fins a l'any següent, però el seu fitxatge semblava garantir un equip competitiu durant uns quants anys. Parera el va donar sempre per tancat, manifestant que hi havia un contracte, però Aíto va dir en tot moment que no l'interessava perquè era un jugador conflictiu que podia desestabilitzar l'equip. El pols entre l'executiu i l'entrenador es va solucionar quan en un torneig de pretemporada Petrović va escopir a l'àrbitre espanyol Juanjo Neyro. «És conflictiu i ens crearà problemes», va dir Aíto. Parera va saber que havia perdut la batalla. Amb el suport de Núñez i Alemany, Aíto va guanyar el pols a Parera i el Barça, amb contracte o sense contracte, va renunciar a Petrović. Una operació arriscada perquè el Madrid, que li anava al darrere, el va fitxar immediatament. No es pot dir que la transacció fos dolenta. El croat, que no va guanyar pràcticament res amb l'equip blanc, va acabar fugint del seu apartament madrileny sense avisar el seu club per anar-se'n a l'NBA, i el Barça va ratificar la seva hegemonia amb els blancs. No va ser una mala decisió no fitxar-lo.

LA PROVA DEL MARISC

Però aquell estiu va quedar marcat també per l'arribada del carismàtic Audie Norris. Pivot de 2,06 metres i 115 kg, havia nascut a Jackson, Mississippí, el 18 de desembre de 1960, i s'havia format a la Universitat de Jackson State. Va ser triat pel Portland Trail Blazers amb el número 37 del draft de 1982, equip amb el qual va jugar un total de 207 partits, 2.799 minuts, amb un balanç de 899 punts i 647 rebots i va coincidir amb estrelles com Jerome Kersey o Clyde Drexler. Va arribar procedent del Benetton italià amb llums i ombres. Les llums es

basaven en la seva indiscutible qualitat, i les ombres eren la fragilitat dels seus genolls, que li impedié mantenir un ritme continuat de partits, una condició física que havia semblat dubtes en l'equip italià. No les va tenir el Barça que, fent cas de la recomanació d'Aíto, va firmar un contracte per a dues temporades, i el va convertir en l'home clau del projecte. Però la seva arribada no va ser fàcil. Un any abans, la primavera de 1986, el Real Madrid el volia contractar, i la possibilitat de viure en una gran ciutat era una cosa excitant per al matrimoni Norris, que molt aviat havia de tenir el seu primer fill. Raimundo Saporta va contactar amb el jugador amb l'aprovació del president Ramón Mendoza. Audie va arribar a viatjar a Madrid juntament amb el seu agent, Warren Legarie, va conèixer a Mendoza i també a jugadors com els germans Martín, Fernando Romay o José Luis Llorente. Mendoza va prendre el comandament de les operacions i el fitxatge es va estancar. El Benetton pretenia renovar-lo per 175.000 dòlars, i l'equip blanc volia reduir aquesta quantitat a canvi d'una sèrie de primes. Les converses es van trencar, i el contracte que havia d'unir la trajectòria del Real Madrid i d'Audie Norris mai es va firmar. Diferències insalvables? 10.000 dòlars en van tenir la culpa. En el seu lloc van arribar Brad Branson i Larry Spriggs. Audie va tornar a Itàlia. El seu primer fill, Sandro, va néixer allà i Audie va completar un altre gran any, sent nomenat el millor estranger de la

Lliga transalpina. L'equip es va mantenir sense problemes a la sèrie A-1. A la conclusió de la seva segona temporada, Norris se'n va anar de vacances sense saber on jugaria la campanya següent. Finalment, Warren Legarie li va trucar per telèfon. El seu agent tenia moltes ofertes sobre la taula, dues d'elles, les de la Bolonya i el Barcelona, eren especialment atractives. El Barça va guanyar gran la batalla de l'estiu de 1987. Va pagar una indemnització al seu club, i va firmar un contracte per a dues temporades, que després va renovar l'any 1989, i se'l va endur a Palau. Norris es va aclimatar ràpidament a la vida barcelonina. Anys després Epi va explicar que durant un dels primers dies d'Audie a Barcelona, van decidir portar-lo després d'un entrenament a una prestigiosa marisqueria de la ciutat. Aquell dia, Audie va començar a guanyar-se el respecte dels seus nous companys en demanar cava per acompanyar el marisc, i no es va queixar, com van fer alguns dels seus compatriotes, que li servissin les gambes amb el cap. També a la pista va convèncer ràpidament. En un dels primers entrenaments va rebre una passada a l'altura del tir lliure, va fingir i va entrar a cistella pel costat dret, amb una velocitat, una elasticitat i una potència que van deixar bocabadat a Andrés Jiménez, el seu marcador. Malgrat tot, les primeres passes de Norris al Barça no van ser bones. A la final de la Lliga Catalana, el mes de setembre, va caure lesionat el minut 9 després d'impressionar a tots durant aquella breu intervenció a pista. Norris sempre va dir que van ser les dures sessions d'entrenament a Alp durant la pretemporada les que li van fer mal. «L'herba és per a les vaques i no per córrer», heus ací una frase atribuïda al jugador encara que mai s'ha confirmat que la pronunciés, però la veritat és que el setembre passava per primera vegada pel quiròfan com a jugador barcelonista. La lesió de Norris, els dubtes sobre l'altre estranger, el també nord-americà Eugene McDowell, i la tornada de Fernando Martín al Madrid després de la seva curta i fallida experiència a l'NBA van frenar l'eufòria del barcelonisme davant la temporada que acabava de començar.

EL TRIPLE DE NACHO

Els dubtes van començar a dissipar-se el mes de desembre amb la disputa de la Copa del Rei. Va ser a Valladolid el 22 de desembre, i a la final van arribar els dos millors equips. D'una banda, el Real Madrid reforçat amb Alexis, José Luis Llorente i els germans Martín que havia quedat invicte en la primera fase de la Lliga amb 14 victòries i cap derrota. I, d'una altra, un Barça vigent campió de la Lliga encara que en mal moment després

d'haver perdut al Palau davant Partizan 84 a 88 el seu quart partit consecutiu a la lligueta final de Copa d'Europa, que pràcticament el deixava fora de la *Final Four*, i d'haver patit tres derrotes a la Lliga.

El partit final de la Copa no va decebre. Es van anotar les set primeres cistelles sense error amb un resultat de 17 a 12 al minut 5. Solozábal, Epi, Jiménez, McDowell i un Norris més o menys recuperat van formar el cinc inicial barcelonista. Audie Norris va aprofitar la primera acció del partit per donar pistes del nivell de joc, en la que va rebre la pilota després de guanyar la posició a Martín i, rectificat bé a l'aire, va forçar falta personal a Branson, a més d'anotar la cistella. Pel Real Madrid, els primers punts van arribar d'un encertat Alexis que en va fer 16 a la primera meitat, aprofitant el ritme alt de José Luis Llorente, que va deixar Corbalán a la banqueta durant tot el partit. Per als blaugranes, Nacho Solozábal també va jugar tots els minuts anunciant el seu protagonisme final. El Pavelló Pisuerga era clarament blanc, començant pel màxim representant polític, José María Aznar, llavors president de Castella i Lleó, que va lliurar la copa amb evident cara de disgust. L'únic avantatge destacable la va tenir el Real Madrid 33 a 40, per arribar al descans amb un 42 a 46 a favor seu. La primera cistella de la represa va ser de Norris després de tres fintes a Romay per evitar el pal que preparava el pivot blanc. El partit era cada vegada més dur i difícil d'arbitrar.

La lluita entre els pivots amb un cop de colze de Romay que va fer sang a Norris fregava uns límits gairebé impermissibles que els àrbitres no volien sobrepassar. Martín i Norris començaven el que després seria una batalla en cada enfrontament durant anys, i l'àrbitre canari León Arencibia els va advertir en més d'una ocasió. Així van arribar als últims minuts amb Romay, Martín, Branson, Norris i Jiménez amb quatre faltes personals. A falta

Nacho Solozábal, a esquena dels seus companys segons després d'aconseguir el triple guanyador a Valladolid

d'1,43 pel final, el Madrid guanyava per un 79 a 83 que Solozábal va escurçar amb una suspensió per deixar el matx 81 a 83. Atac del Madrid i falta sobre Martín, que Sáinz va decidir, d'acord amb el reglament FIBA de l'època, que es tragués de banda. En la següent jugada, Romay rep la pilota a quatre metres i en el seu intent d'evolucionar fins a cistella comet falta en atac. Quedaven 38 segons.

Amb la possessió per als blaugrana i dos punts per sota, la bona defensa blanca deixa sense opcions als tiradors, i és Solozábal qui decideix entrar a cistella; Biriukov li fa falta. Quedaven 11 segons i Aïto indica que es tregui de banda per jugar-s'ho tot en una última jugada. L'estratègia per a aquest últim tir semblava clara, era per Epi o Sibilio. El primer talla per la línia de fons per tornar sobre les seves pròpies passes fins a la cantonada inicial, on es queda.

Sibilio, l'altre gran candidat, salta des de la zona cap a fora de la línia de 6,25 per rebre, aprofitant el magnífic bloqueig de Norris. Falten 5 segons. Martín deixa sol a Norris sota l'anella i salta, juntament amb Alexis, en un dos contra un, buscant a Chicho, el presumpte executor del partit. Conscient que Norris està sol, Llorente flota per davant seu durant unes dècimes de segon. Inesperadament, Sibilio finta, fa un bot i veu a Solozábal sol i totalment obert. Li passa la pilota.

Quan s'aixeca per executar el triple, Llorente l'intenta temptejar, a la desesperada. Arriba tard. El títol depèn del tir de Nacho. I entra!

Ho va celebrar amb tota mena de luxes en solitari mentre esperava els seus companys,

que se li tiraven al damunt. I va formar part de la història. El mateix Solozábal va rebre la copa de mans d'un Aznar descontent.

Va ser també el partit que va canviar el rumb de la temporada. A la segona fase de la competició va aparèixer el millor Barça, que va acabar en primera posició i va tenir avantatge de pista en el play-off. Va necessitar quatre partits per guanyar 3 a 1 al Cacaolat, ja que a quarts de final va perdre el partit a Granollers 89 a 90, però va liquidar la Penya amb claredat 3 a 0 tot esperant el seu etern rival a la final. El ja clàssic Barça-Madrid va començar amb un 2 a 0 per als barcelonistes, que van guanyar amb dificultats el primer partit 75 a 73 després que un clar error de Corbalán deixés el seu equip sense opcions en el llançament guanyador final, i amb claredat el segon, que va acabar 87 a 77. Viatjar a Madrid amb dues victòries d'avantatge podia ser definitiu, però la primera oportunitat es va deixar escapar 85 a 90 quan el partit semblava estar controlat, i a la segona, amb un 90 a 78, el Barça no va tenir cap opció. La final va tornar al Palau, on només va existir un equip. El Barça es va imposar 93 a 79 i els blancs van marxar carregant contra els àrbitres, una tàctica que a partir d'aquell moment seria habitual. Però el Barça d'Aïto havia aconseguit el seu primer doblet.

UN JUGADOR QUE TENIA BUTLLA

Dos anys després que el Barça renunciés al seu fitxatge i el Madrid el lligués, Dražen Petrović va arribar al club blanc. «Vinc a fer cam-

L'anomenada «Lliga de Petrović» va acabar amb un Aïto i un Epi eufòrics sobre el parquet barcelonista

pió el Madrid», va proclamar el croat, que no va ocultar el seu disgust amb el Barça per no haver concretat el compromís, un fet que es va traduir en continus comentaris despectius, en públic i en privat, sobre el club barcelonista. Els mitjans de comunicació madrilenys van vendre amb eufòria l'arribada de Petrović com una assegurança del canvi de cicle, però el croat no va ser tan ben rebut al vestidor... tot i la prèvia depuració que s'havia dut a terme per evitar males cares. Com a jugador de la Cibona i de la selecció, Petrović s'havia enfrontat algunes vegades als madridistes, als quals havia tractat de ridiculitzar. Els seus marcadors habituals, Corbalán, del Corral i López Iturriaga, van ser els que van sortir més malparats, principalment el basc, que va reconèixer que Petrović el treia de polleguera quan botava la pilota mentre cridava un provocador i repetit *olé!* perquè l'envestís, la qual cosa va estar a punt de provocar un incident quan tots dos es van trobar en un ascensor de l'hotel oficial en un Eurobasket. Doncs bé, quan Petrović va entrar, Corbalán, del Corral i Iturriaga ja no formaven part del vestidor.

Quedava per controlar l'oposició de Fernando Martín, però el president Mendoza va creure que la podia frenar augmentant la fitxa del pivot, encara que després va comprovar que l'únic que havia fet era retardar el xoc de trens.

El Barça va fer canvis, perquè Aíto tenia tot el poder per dissenyar les plantilles, i la que va iniciar la temporada 1988-1989, la de la Lliga de Petrović, la formaven Abad, Costa, Crespo, Jiménez, Norris, Epi, Saulsberry, Sibilio, Soler, Solozábal, Trumbo i Waiters. I, com solia passar, les coses van anar de menys a més. L'efecte Petrović es va amplificar fins a l'infinit perquè el Madrid es va imposar al Barcelona en els cinc primers enfrontaments de la temporada. Un el va guanyar en el torneig amistós de Puerto Real durant la pretemporada, dos més durant la primera fase de la lliga, un altre a la Copa, i el cinquè durant la segona fase de lliga, al Palau, amb el croat entrant als vestidors fent càntics que insultaven a Aíto i cantant la tornada cinc a zero.

Uns minuts més tard, en una roda de premsa el tècnic barcelonista llançava el seu míssil més fred i més intel·ligent. «Petrović té butlla», va dir.

De fet va indicar, sense dir-ho, que Petrović tenia permís per protestar als àrbitres i sortir de les fintes amb un pas més dels reglamentaris, a més de protegir-lo de les defenses rivals. Va tenir més ressò la frase d'Aíto que els insults de Petrović, i a partir d'aquí les coses van canviar.

EL DIA QUE KUKOC VA ANAR AL CAMP NOU

La majoria d'edat del Barça va permetre que l'equip pogués compaginar la lluita amb el Madrid amb la màxima competició europea, en què l'equip blaugrana estava entre els millors. I va tenir oportunitat de millorar el nivell perquè aquella temporada va contemplar l'oportunitat de fitxar a Toni Kukoc, l'estrella de la Jugoplastica. Se'l va poder contractar per 750.000 dòlars. El jugador va estar a Barcelona i fins i tot va presenciar un partit de futbol des de la llotja barcelonista, molt a prop de l'aleshores president Joan Gaspart. Semblava que vestir de blaugrana era un pur formulisme.

A Europa l'equip va ser irregular, però va mantenir el tipus entre els grans. Després d'una primera eliminatòria de tràmit davant

Toni Kukoc va anar al Camp Nou i i va estar molt a prop de fitxar pel Barça

l'exòtic equip finlandès Kotkan Kotka, el Barça va entrar a la lligueta per enfrontar-se al Maccabi, l'Aris, el CSKA el Moscou, el Llemotges, l'Scavolini, el Den Bosch i la Jugoplastica, aquest últim equip com a sorprenent campió iugoslau després d'enderrocar el Partizan. Al contrari del que va passar en l'edició anterior, amb quatre derrotes consecutives per començar, aquesta vegada el Barça va fer un bon inici amb un triomf de prestigi 82 a 83 a Tel Aviv davant el Maccabi, al Palau 97 a 81 davant l'Aris, a Moscou 70 a 77 davant el CSKA, i 79 a 70 davant Jugoplastica i 84 a 82 del Llemotges al recinte barcelonista. Cinc victòries consecutives per començar, encara que en aquells partits Norris va tornar a sentir molèsties en un dels seus genolls. Va intentar recuperar-lo, i va poder anar jugant a mig gas fins que es va trencar definitivament en el partit davant els francesos. Norris va volar de nou a Portland per ser intervingut pel seu metge de confiança, el doctor Robert Cook, que li va realitzar una nova artroscòpia. El nord-americà quedava KO a principis de 1989, i tot seguit va ser Crespo qui es va lesionar, deixant la plantilla amb només set jugadors sèniors per a Europa, ja que Trumbo encara no podia jugar perquè no feia tres anys de la seva nacionalització. El sisè partit va ser a Pesaro davant l'Scavolini, i el Barça el va tirar endavant 84 a 90 gràcies a un espectacular Epi, que va anotar 30 punts amb sis triples sense errors.

Tota Itàlia va elogiar el Súper Epi, la llegenda del qual no parava de créixer, i el Barça, que va començar a comptar per al títol, sobretot quan va acabar la primera volta de la lligueta sense cap error en guanyar també al Den Bosch.

Un resultat que garanteix, pràcticament, una de les quatre primeres posicions per accedir a la final a quatre, que es disputaria a Munic.

I així va ser encara que l'equip va perdre a Llemotges 104 a 101, i a Split 84 a 79. El Barça es va classificar juntament amb el Maccabi, que va quedar segon, la Jugoplastica tercer, i l'Aris quart.

La tercera *Final Four* de la història i primera barcelonista es va jugar a l'Olimpic Halle de Munic, seu dels Jocs Olímpics de 1972, i el Barça es va presentar amb tots els seus efectius perquè Norris i Crespo es van recuperar a temps. El primer rival va ser la Jugoplastica, un equip jove dirigit per Božidar Maljković, un tècnic eficaç i ambiciós que no comptava en els pronòstics. Mil seguidors barcelonistes es van desplaçar a la ciutat bavaresa, i van tornar decebuts perquè el seu equip va caure en aquella semifinal 77 a 87 en un mal partit en què sempre va anar per darrere. Epi, amb 16 punts, i Sibilio i Norris, tots dos amb 15, van

ser els millors anotadors barcelonistes el dia en què noms com Kukoc o Radja van sonar per primera vegada en el panorama europeu de l'elit. Aquella nit, després de la derrota a la semifinal, va esclatar el 'cas Sibilio'. L'enfrontament entre el jugador i Aíto feia mesos que s'evidenciava, i la derrota europea va fer que perdessin les formes. Quan alguns dels seus companys encara eren a la dutxa de l'Olimpic Halle, Sibilio va aparèixer davant la premsa i va ser breu, però clar: «Vull marxar del Barça.» Aíto va respondre no alineant-lo ni un sol minut en el partit següent a Madrid, davant l'Estudiantes, i el jugador no va callar: «És un càstig de pati de col·legi.» La situació era insostenible, i vint-i-quatre hores més tard es va convocar una reunió amb Alemany, Aíto, Flores i Sibilio en la qual es va demanar al

Epi va ser decisiu per a l'hegemonia barcelonista a la lliga ACB i el botxí d'un Madrid decaigut

jugador que firmés un document públic demanant disculpes. Fidel a la seva personalitat, no va acceptar fer-ho, i Sibilio quedava fora de l'equip posant fi a una brillant trajectòria de 13 anys com a barcelonista.

LA LLIGA DE PETROVIĆ VA SER PER A EPI

Semblava un suïcidi afrontar la part final de la Lliga amb Epi com a únic tirador, però l'aposta d'Aíto va tornar a sortir bé, i aquesta Lliga se la va endur el Barça en un cinquè partit espectacular en què el Palau va vibrar com poques vegades. La Lliga de Petrović va acabar sent la Lliga d'Epi, amb el croat esborrat de la pista i el barcelonista permetent-se el luxe de deixar de banda la seva serietat habitual per imitar, sense perdre les maneres, alguns dels gestos del seu rival davant el deliri de les grades. El Madrid va arribar amb incendis interns. Petrović s'havia enfrontat a Fernando Martín a l'avió de tornada d'Atenes on els blancs havien guanyat la final de la Recopa i el croat havia anotat 62 punts, però el vestidor era un clam en contra seu. Els blancs no van acceptar la superioritat barcelonista i van acabar perdent els nervis. Els germans Martín es van encarar amb l'àrbitre Juan José Neyro, però el cert és que a la pista la superioritat d'un equip no va tenir res a veure amb la de l'altre. Aíto havia guanyat una doble batalla, a Petrović i a Sibilio, el Barça tornava a ser campió de Lliga i el Madrid de Petrović un fiasco total. Un parell de mesos més tard, el 16 d'agost de 1989, Petrović abandonava el Madrid sense avisar. Va carregar les maletes a primera hora del matí, va enganyar el porter de la finca dient que marxava a l'aeroport a acompanyar Renatta, la seva xicota, i va deixar definitivament Madrid en direcció a Portland, el seu destí basquetbolista. Mai una inversió havia estat tan escassament rendible com la del club blanc amb Dražen Petrović.

Amb un Madrid llepant-se les ferides que havia deixat obertes Dražen Petrović, a les quals després es va unir la mort en accident de trànsit de Fernando Martín, el Barça va enfocar la temporada 1989-90 amb la Copa d'Europa com a gran objectiu. Es va aconseguir una plantilla competitiva formada per Costa, Crespo, Jiménez, Llopis, Claudi Martínez, Ferran Martínez, Norris, Ruíz, Epi, Solozábal, Thompson i Trumbo, un equip a la mida d'Aíto gràcies al fitxatge de David Wood per substituir al lesionat Norris, que per tercera temporada consecutiva va haver de passar pel quiròfan. El tècnic va sorprendre amb

la presència de Paul Thompson, un jugador mediocre però bon tirador que la temporada anterior havia fet molt mal als blaugrana des de les files del Den Bosch holandès. Al final, Thompson va acabar fora de l'equip, reemplaçat per Wood, que va seguir quan es va recuperar Norris.

El bàsquet barcelonista vivia un bon moment. Guanyava títols a Espanya i el Palau gaudia tant que sovint quedava petit. Això va fer que la directiva de Josep Lluís Núñez es plantegés el futur, que implicava ampliar el recinte, una solució tècnicament complicada, o per traslladar a la secció del Palau Sant Jordi, recentment inaugurat i que seria la joia de la corona dels Jocs Olímpics de 1992 pel que fa a instal·lacions. Es van fer totes dues coses al mateix temps. Obres al Palau i partits al recinte de la muntanya de Montjuïc. D'aquesta manera, el mes de gener de 1990 el Barça va passar a jugar al Palau Sant Jordi, on va estar fins al final de la següent temporada 1991-92 en una experiència que no va resultar positiva perquè l'aficionat barcelonista no es va adaptar al recinte. No hi havia bons accessos, i l'enyorança del Palau va poder més que la majestuositat del nou emplaçament. A més, l'equip de la temporada següent va distar molt de ser espectacular, i això va fer que, després d'un any i mig de prova, es descartés aquesta opció.

Però quan el Barça es va traslladar al Sant Jordi de forma provisional, la temporada 1989-90 ja havia deixat veure les dues cares de l'equip. Va caure sorprenentment a la Copa de Las Palmas, en què va perdre davant el Grup IFA 85 a 83 en els quarts de final, i es va mostrar fort i com a principal favorit tant a la Lliga com a la Copa d'Europa, el seu gran objectiu.

En la competició espanyola gairebé s'havia quedat sense rival perquè els problemes del Madrid augmentaven, i aquesta vegada de forma dramàtica.

TRAGÈDIA A MADRID

Va ser un diumenge, el 3 de desembre de 1989 a les 15:45 hores. Fernando Martín es dirigia al pavelló blanc per reunir-se amb els seus companys davant el compromís de la Lliga, tot i que el pivot no jugaria el partit perquè estava lesionat. La potència del cotxe, l'escàs trànsit que hi havia aquella hora a l'M-30 madrilenya i la ja coneguda forma del jugador de viure la vida a tota velocitat, van acabar amb el vehicle del pivot blanc aixafat en el sentit contrari de l'autopista. Fernando Martín, amb 27 anys, nascut a Madrid el 25 de març de 1962, tenia encara molts dies de glò-

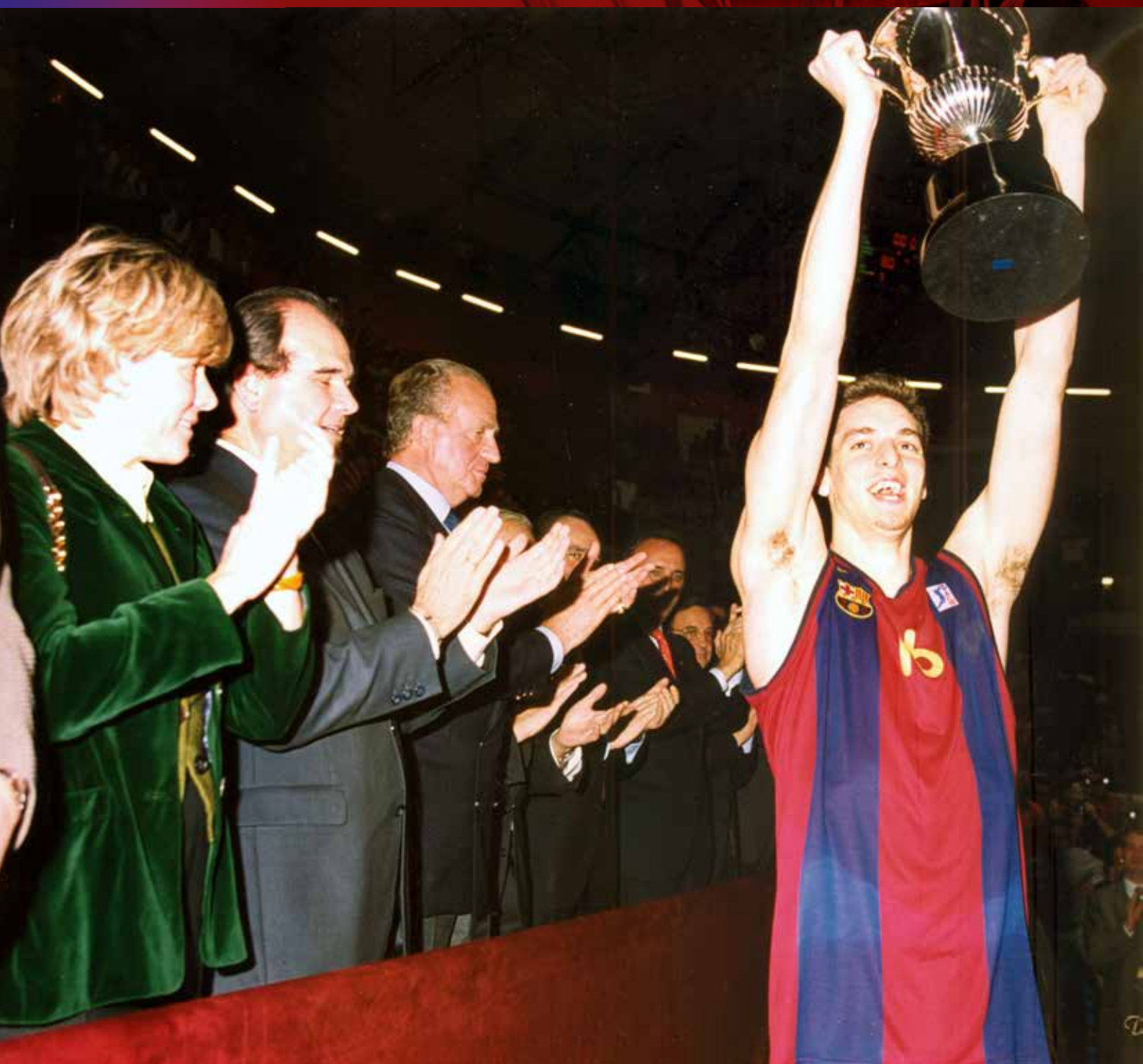
ria de bàsquet davant seu. Era un superdotat. Havia estat campió provincial de natació i va practicar el judo i l'handbol, en què no va ser professional per la senzilla raó que l'Estudiantes es va avançar a l'Atlético de Madrid. Amb només 18 anys, ja era titular en el gran equip estudiantil, que va ser subcampió de la Lliga 1980-81, al final de la qual va fitxar pel Real Madrid, equip amb què va guanyar 4 Lligues, 3 Copes, 2 Recopes i una Copa Korac. La Copa d'Europa, no. Ho va impedir a la final de 1985 la Cibona de Dražen Petrović, que després jugaria amb ell de blanc i amb el qual va tenir seriosos enfrontaments. El 31 d'octubre de 1986, un any després de ser escollit pel New Jersey Nets en el lloc 38 del draft, es va convertir en el primer espanyol (i segon jugador no format als Estats Units, després del búlgar Gluchkov) a jugar a l'NBA. Van ser tot just 2 minuts amb el Portland, sense tirs ni rebots, en la derrota 110 a 127 davant el Seattle. Només hi va ser un any, 24 partits, amb 22 punts i 28 rebots en total, perquè era un secundari i no va acceptar aquest paper. El barcelonisme recordarà sempre els seus duels amb Audie Norris, que va assistir al seu sepeli visiblement afectat.

Sense Fernando Martín, el Madrid va llançar la tovallola de la Lliga. Només va quedar tercer de la temporada regular, darrere el Barça amb 27 victòries i 9 derrotes i el Joventut, a qui no va poder superar a la semifinal. Els barcelonistes van arribar al play-off amb avantatge de pista en totes les eliminatòries, i van guanyar el títol sense problemes. Van superar còmodament a quarts 101 a 88 i 85 a 64 el Grupo IFA, el seu botxí a la Copa, l'Estudiantes 119 a 94, 103 a 71 i 106 a 89 a les semifinals, i el Joventut a la final 102 a 91, 94 a 82 i 107 a 87. Vuit victòries per cap derrota que atorgaven una Lliga més als blaugrana. D'alguna manera es curaven les ferides del fracàs a la Copa d'Europa un mes abans, perquè el Barça no va saber guanyar el títol en una final a quatre en què ho tenia tot a favor seu.

De la Cruz, davant
Fernando Martín.
El madridista va morir
d'accident de trànsit
el 3 de desembre de 1989

6 L'ASSIGNATURA PENDENT (1990-2002)

Ni l'aparició estel·lar de Pau Gasol va servir perquè el Barça guanyés l'Eurolliga. El club va aprofitar el pivot català una sola temporada, i tot just va jugar a la *Final Four* de Tessalònica

ELS 300 QUILOMETRES MÉS TRISTOS

Aquest cop la cita era a Saragossa, és a dir, el Barça gairebé jugava a casa, i allà van arribar els barcelonistes amb autoritat. La lligueta de quarts de final va ser un tràmit. Tot i la baixa de Steve Trumbo per uns problemes a l'espatlla esquerra que el van obligar a passar pel quiròfan, l'equip d'Aíto García Reneses va guanyar 12 dels 14 partits. Les derrotes van ser 86 a 73 a la pista de la Jugoplastica, i a la del Philips de Milano per un mínim 94 a 93. Les victòries acostumaven a ser exhibicions, sobretot al Palau, i l'equip es va assegurar la primera plaça. En segon lloc es va classificar la Jugoplastica, seguida del sorprenent Lletotges i de l'Aris. Fora van quedar històrics com el Philips i el Maccabi, una classificació que semblava facilitar la conquesta i, a més, el Barça, que havia quedat primer, evitava la Jugoplastica a semifinals, que havia obtingut el segon lloc. Aquest ja no era l'equip desconegut que havia sorprès en l'edició anterior guanyant el títol.

La doble cita era el 17 i 19 d'abril de 1990, i l'escenari el Pabellón Príncipe Felipe de Saragossa. El Barça va arribar amb un nou èxit als despatxos perquè la directiva barcelonista havia evitat un seriós problema a la Federació Internacional (FIBA) en acceptar ser l'organitzador, un parell de setmanes abans, de la final de la Copa d'Europa femenina que s'havia quedat sense seu. Es va jugar al Palau, i la FIBA va saber que havia estat un bon favor. L'equip es va veure recolzat per l'afició barcelonista, que es va desplaçar en massa a la capital saragossana per presenciar la semifinal davant l'Aris, i que abans va veure com la Jugoplastica guanyava el Lletotges 101 a 83 i es col·locava com a primer finalista. El Barça tampoc va tenir problemes davant l'Aris.

Aquella temporada l'equip grec s'havia reforçat amb el nord-americà Jones i el iugoslau Vrankovic, però seguia depenent de Yannakis i, sobretot, de Galis. Els barcelonistes van controlar bé a tots dos. Galis va arribar a fer 26 punts i Yiannakis 13, però abusant del tir i amb males mitjanes. Dominant els rebots, a raó de 40 a 15 i amb una excepcional mitjana de tir, el Barça va marxar al descans 45 a 36, amb 9 punts d'avantatge, i va arrodonir el treball durant la segona meitat davant l'entusi-

La primera gran oportunitat del Barça per guanyar la *Final Four* va ser el 1990, però va fallar a Saragossa amb tot a favor

asme de les grades. Epi, amb 24 tirs, i Ferran, amb 21, van ser els màxims anotadors. L'ampli resultat de 104 a 83 va reflectir la superioritat i va elevar un punt més l'eufòria catalana.

Per això, 48 hores més tard, el 19 d'abril, les grades van ser més barcelonistes encara, amb milers de senyeres i banderes barcelonistes saludant els protagonistes de la gran final mentre esperaven que acabés el partit pel tercer lloc. Els uns, els del Barça, seriosos i tensos; els altres, els de la Jugoplastica, fent broma amb les hostesses de les firmes comercials. Els àrbitres eren el polonès Zych i l'italià Zanon, que no van perjudicar en cap mesura els interessos barcelonistes. Aíto va veure amb sorpresa com Maljković deixava inicialment a Kukoc a la banqueta, i Maljković devia quedar sorprès dels bons minuts inicials de Wood.

El Barça va començar guanyant, però l'entrada de Kukoc, que va acabar amb 20 punts, va encendre les alarmes. Al descans, amb un resultat de 34 a 40, va començar a aparèixer el pessimisme. El Barcelona anava a remolc i els iugoslaus, gràcies a una magnífica defensa, van aconseguir deixar el rival sense anotar un sol punt en quatre minuts. Els iugoslaus es van escapar amb un parcial de 8 a 0, i el minut 28 el marcador era de 43 a 52. Alarma total i silenci a les grades. Però Kukoc va voler adornar un parell de jugades fàcils, una actitud que va valdre la recriminació de Radja. Aleshores el Barça va ressuscitar fins a arribar a igualar el marcador amb un triple de Solozábal que posava el marcador 59 a 59 el minut 33. Al cap d'una estona, després d'un contraatac culminat amb una esmaixada de Jiménez, es va posar per davant, amb 61 a 59 el minut 34. El Pabellón Príncipe Felipe esclatava d'alegria, amb uns aficionats blaugrana que començaven a somiar amb la primera Copa d'Europa del seu equip. Però van arribar els errors en atac, i Kukoc va decidir assumir la responsabilitat ofensiva en aquells instants finals. Maljković va moure bé les peces, i tot va quedar vist per sentència després d'uns minuts brillants dels

4.000
BARCELONISTES
a
SARAGOSSA

David Wood i Audie Norris a la Final Four de Saragossa de 1990. Va tornar a guanyar l'equip de Split i el Barça va fitxar el seu entrenador, Božidar Maljković

seus homes, que el minut 36 es van posar 63 70. Aïto i els seus jugadors es van rendir i van ser presos del nerviosisme i d'una precipitació clarament reflectida en una esmaixada d'esquena fallada per Norris gairebé sense oposició. Amb tot, no van poder ni forçar un final de partit igualat.

Una dada significativa van ser els quatre únics punts que el Barcelona va anotar en els últims sis minuts de partit, una cistella de Wood i dos tirs lliures d'Epi, un escàs bagatge per a un equip que aspirava a regnar a Europa.

Norris, amb 18 punts, va ser el màxim anotador barcelonista, mentre que Wood es va quedar amb 12 punts, i Epi, que va jugar amb problemes al genoll dret, en va aconseguir 10. Per al barcelonisme, allò va ser una gran decepció, possiblement la més important fins aleshores, juntament, amb la derrota de Ginebra. Els aficionats van recórrer els 300 quilòmetres que els separaven de casa amb molta tristesa, i els jugadors i Aïto potser van començar a pensar que aquella nit s'acabarien retirant sense poder guanyar la competició, ja maleïda.

DELIMITACIÓ DE FUNCIONS

Però calia seguir endavant, i Núñez i Alemany van acceptar la proposta d'Aïto. El futur es va decidir la primavera de 1990, abans de guanyar la Lliga amb rotunditat, i potser també abans de perdre la final a quatre de Saragossa. La veritat es va anunciar el 30 de maig, finalitzada la Lliga i Robert Álvarez ho va explicar així a les pàgines d'*El País*: «La cúpula directiva i tècnica del Barcelona, després de l'èxit del seu quart títol, consecutiu, va perfilar ahir els últims detalls per reestructurar el seu organigrama i per consolidar la tasca desenvolupada durant els últims anys. Aïto García Reneses ocuparà el càrrec de mànager general a partir de la temporada vinent, mentre que el iugoslau Božidar Maljković serà el nou tècnic de l'equip.» I ampliava: «El bàsquet blaugrana va viure ahir una intensa jornada en què es va compaginar la celebració del quart títol consecutiu amb una reunió de la cúpula, en la qual es va perfilar l'estratègia per modificar el seu organigrama tècnic. La creació del nou càrrec de mànager general és un intent de la directiva blaugrana per consolidar l'estructura de la secció. La decisió d'afrontar aquest nou pas l'ha estat impulsat, com la resta de les que configuren el seu funcionament actual, el seu president, Salvador Alemany, i Aïto García Reneses. Aquest últim, després de cinc anys com a màxim responsable tècnic de l'equip, ha revelat la filosofia amb què afronta el seu nou càrrec: Ens hem marcat una línia d'ascens. Per seguir-la no n'hi haurà prou amb guanyar la Copa d'Europa, perquè el que realment pretenem és aproximar-nos als millors equips de l'NBA. És un objectiu que seguirem, independentment de qualsevol resultat. El canvi de funcions d'Aïto, però, està pendent de la limitació de responsabilitats que ha d'establir amb el seu successor a la direcció tècnica de l'equip, Maljković, el tècnic que ha conduït a la Jugoplastica a la consecució de les dues últimes Copes d'Europa. La contractació de l'entrenador iugoslau, que ja ha negociat a Barcelona amb el club blaugrana, està pendent, precisament, de que s'ultimin els detalls sobre l'establiment exacte de les seves competències i les d'Aïto. Per aquest motiu es produirà una nova reunió entre tots dos i Alemany.» La delimitació de funcions que indicava *El País* era la clau, però mai va existir o, si més no, mai es va respectar. Potser Aïto va pensar que Maljković, amb un bon contracte després d'anys a Split cobrant poc, s'adaptaria a les recomanacions del mànager general. Alhora, Maljković potser va creure que els seus dos títols europeus li servirien per manar en un club que no n'havia guanyat mai cap, però la

La temporada 1990-1991 comença amb una fórmula revolucionària: Maljković, entrenador, i Aíto, director esportiu

veritat és que va ser un desastre. Entre els dos van confeccionar una plantilla en què cadascú va imposar a determinats jugadors, i les seves diferències aviat es van fer públiques. Norris, molt minvat físicament, va continuar, i Montero va arribar procedent del Joventut amb un contracte d'un milió de dòlars, al voltant dels 100 milions de pessetes al canvi de l'època. Amb ells hi havia Eduardo Bonet, José Luis Galilea, Ángel Almeida, Nacho Solozábal, Steve Trumbo, Lisard González, Piculín Ortiz, José Pedrera i Epi. Es jugaria al Palau Sant Jordi en un intent de captar més seguidors i d'explorar, amb cert distanciament de la secció, que el club volia que es financés per si sola, el somni de Salvador Alemany.

LA FUSIÓ DE CRUYFF

I, per si no hi havia prou problemes amb el bàsquet, va aparèixer Johan Cruyff. Aquesta parcial independència de la secció, els bons resultats esportius i la inflació evident que atacava el món d'un bàsquet en expansió va provocar petites crisis de relació amb el futbol. Julio Alberto, per exemple, va criticar les xifres del contracte de José Antonio Montero, fitxat del Joventut per 100 milions de pessetes; però va ser Johan Cruyff, l'aleshores entrenador, qui va encendre la metxa. «És injust que hi hagi jugadors de bàsquet que guanyin més que els futbolistes», va apuntar l'holandès. Però allò, que no deixava de ser coherent amb la realitat i de tenir certa lògica, ho va arrodonir amb alguna de les seves genialitats. «Cal una fusió entre el Barça i el Joventut», va dir. I ho va arrodonir amb altres esports que no eren ni futbol ni bàsquet. «I els equips catalans d'hoquei també s'han de fusionar.» Unes paraules que el bàsquet barcelonista va rebre entre la perplexitat, la resignació i la broma. Božidar Maljković va respondre públicament: «Penso que cada entrenador coneix només el seu esport. Els que pensen que en saben d'un altre, és perquè no coneixen ni tan sols el seu.» Però també alguns jugadors van donar la seva opinió. «A mi no em consta que sigui veritat el que diu Cruyff —va manifestar Solozábal— però, en tot cas, és la directiva la que ha de decidir. És una qüestió d'oferta i demanda.» El capità barcelonista va afegir que aquesta polèmica «no va perjudicar la

línia d'actuació de l'equip, que havia estat inamovible durant molt temps». Salvador Alemany, el responsable de la secció i directiu del club, va ser conciliador: «No penso entrar en la polèmica. No faré comentaris en públic sobre aquest tema perquè sempre he cregut que els assumptes que afecten l'entitat s'han de parlar portes endins. No hi ha res millor que seguir aquesta actitud. La resta és afegir llenya al foc.» El comentari tampoc va saber greu a altres entitats. «Només s'ho poden prendre de broma. El respecte com a tècnic de futbol i com a futbolista, però no està legitimat per parlar de bàsquet. Amb la seva teoria de la fusió entre clubs catalans fa palès el desconeixement que té de la realitat de l'esport d'aquest país, que ha aconseguit arribar on és gràcies a la qualitat i quantitat de clubs de totes les seves ciutats, i fins i tot dels seus barris», va dir Francesc Cairó, vicepresident del Joventut. La polèmica, intensa però curta, no va afectar l'estructura del bàs-

Núñez i Alemany van fitxar a Maljković —amb Flores com a ajudant— però la relació del serbi amb Aíto va ser dolenta i només va guanyar aquella Copa del Rei

La pèssima relació entre Maljković i Aíto va debilitar l'estructura de la secció, que tampoc va guanyar l'Eurocopa

quet. Núñez va seguir confiant en Alemany, i aquest va continuar intentant redreçar, amb paciència i intel·ligència, una situació més que complicada.

DECEPCIÓ A PARÍS

Va ser una temporada convulsa. La nul·la coordinació entre Maljković i Aïto es va veure clarament en els fitxatges, i va provocar una plantilla descompensada que no era del grat ni del director tècnic ni de l'entrenador. Però a la pista l'equip mantenia la consistència que havia ofert la dècada anterior. Les derrotes a la Lliga encara no eren importants, i a Europa es mantenia una bona línia. A més, va arribar la Copa, que va exercir com a tranquil·litzador general. Es va jugar a Saragossa, i va significar el primer títol, que després seria l'únic, de l'era Maljković. No va arribar el Barça pletòric, però les coses van sortir bé. La competició la continuaven disputant vuit equips, seguint la fórmula que es va establir després com a definitiva, i els barcelonistes van eliminar el Taugrés amb claredat 98 a 79 a quarts de final, i van saber patir davant el Real Madrid a semifinals per acabar superant els blancs 82 a 81, un resultat mínim però suficient per ser a la final, en què els esperava l'Estudiantes.

Piculín Ortiz, amb 19 punts i 9 rebots, va ser el jugador decisiu per decantar del costat blaugrana 67 a 65 un partit dur que l'equip madrileny, que guanyaria la propera Copa, va semblar tenir controlat en alguns moments.

La següent estació de la temporada era París, i la data assenyalada el 18 d'abril. L'objectiu era guanyar l'Eurolliga després dels dos fracassos anteriors, l'últim més dolorós encara perquè s'havia jugat a Saragossa. El Barça, ara amb un Maljković tres vegades campió a la banqueta, va arribar a la final a quatre de la capital francesa com aquell qui diu sense despenjar-se. Va deixar fora el desconegut Hiefenech luxemburguès en l'eliminatòria prèvia 73 a 113 a l'anada i 117 a 77 al Palau, i va ser primer de la lligueta de classificació. Les seves 11 victòries i 3 derrotes quedaven molt per sobre de les 9/5 del Pop'84, que era el nom que duia aquella temporada l'antiga Jugoplastica. L'Scavolini, tercer, i el Maccabi, quart, també es van classificar per a la cita de París. El Barça va arribar en males condicions. Andrés Jiménez s'havia lesionat de gravetat, i a l'Audie Norris l'espatlla li feia molt mal, encara que va voler jugar, mostrant un gran punt d'honor. Tot i això, la presència a la banqueta de Maljković, expert en títols, la mediocritat dels

Maljković va comptar amb joves de qualitat com Galilea, però aquella temporada 1990-1991, la transició no va donar cap resultat

israelians i els italians, i el fet que l'equip de Split no era el d'anteriors temporades, va fer que el barcelonisme mantingués les il·lusions. En efecte, l'ara anomenat Pop'84 havia perdut a homes importants com Radja, Sobin o Ivanovic. La impressió es va confirmar a les semifinals perquè l'equip croat va patir per derrotar 93 a 87 l'Scavolini, mentre que el Barça es va passejar davant el Maccabi 101 a 67 en un partit brillant.

Tot va canviar durant la final d'aquell 18 d'abril de 1981. Lester, un nord-americà fluixet fitxat per mirar de pal·liar el buit deixat per Radja, va anotar, davant la sorpresa de tots, els 10 primers punts del seu equip i va fer que el Barça es convertís en un sac de nervis. Els fantasmes de temporades anteriors van reapareixer en el Bercy de París. Quan Lester es va apagar, ja que només va fer un punt més en tot el partit, va aparèixer Zoran Savic, que va ser qui va trencar, literalment, a Norris i les il·lusions del barcelonisme amb els seus 27 punts. Els blaugrana, recolzats per una afició que els animava constantment, havien

saltat a la pista desbordant ambició, però aviat van percebre que els vells fantasmes havien arribat a París. Les cares es veien cada vegada més tenses, i els canells dels jugadors, fins i tot els dels més fermes, s'anaven encongint. El Barcelona, conscient de la seva superioritat en el joc interior, va carregar tots els seus atacs sobre els pivots. Amb 16 punts en jugades d'un contra un que acabaven gairebé sempre en cistella o falta personal, el Pop'84 va arribar a tenir un avantatge de 12 punts durant el primer temps, 26 a 38, encara que el Barcelona, de forma gairebé miraculosa atès el seu mal joc, amb 7 pèrdues de pilota i 6 tirs lliures fallats de 12 intents, va aconseguir reduir el desavantatge al descans, que va arribar amb un resultat de 34 a 40. Quan els barcelonistes fer més pressió i el marcador es posà 48 a 50, van aparèixer els reserves de l'equip de Split per sentenciar sense massa dificultats. Ni tan sols va caldre el millor Kukoc, que es va quedar en 8 punts. Incomprendiblement, va ser escollit MVP per sentenciar i condemnar el Barça al tercer fracàs consecutiu. Piculín i Norris, amb 12 punts cadascun, van ser els màxims anotadors del Barça, mentre que Solozábal i Norris es van quedar a 8; Montero i Lisard González van sumar-ne 9, i Galilea no va arribar a anotar. La depressió barcelonista era evident. Durant la roda de premsa posterior Maljković va explicar que «ells han aprofitat millor les seves armes», mentre que Epi va apuntar a la Lliga com a objectiu.

Després de perdre la *Final Four*, el Barça es va jugar a Valladolid la seva continuïtat a Europa amb tot en contra. Va guanyar i va superar la situació

UNA ALTRA FINAL A VALLADOLID

Només quedava aquella Lliga per salvar una temporada en què no n'hi havia prou amb la Copa guanyada a Saragossa quatre mesos abans. I no semblava fàcil, perquè era segur que el Barça tindria desavantatge de pista, almenys a la final. Aquella temporada es jugava sota un sistema de competició complicat, amb dos grups de dotze equips cadascun, parell i imparell, amb intercanvi de partits entre grups. A banda, van afegir un nou, i efímer, factor de correcció. Al final, el Barça, amb 26 victòries i 8 derrotes per 24 i 10 del Madrid, va ser primer del seu grup, però segon en el còmput total darrere el Joventut,

Aquest és l'equip de la temporada 1990-91 amb Maljković al capdavant i en el Palau Sant Jordi, que va substituir el blaugrana per obres de remodelació

dominador de l'altre grup. El play-off era llarg, ja que el disputaven 16 equips i constava de tres rondes, a més de la final. El Barça va superar amb facilitat 2 a 0 el Caja San Fernando a vuitens, amb un 96 a 79 al Palau i 76 a 86 a Sevilla, però va passar serioses dificultats a quarts, una eliminatòria que va coincidir amb la final a quatre de París. Dos dies abans de viatjar a la capital francesa, perquè la competició es jugava dimarts i dijous, l'equip de Maljković va caure al Palau Sant Jordi 64 a 65 davant el Fórum Filatélico, un equip potent amb una plantilla que comptava amb un home determinant com era el lituà Arvidas Sabonis, un tot terreny eficaç com Tikho-nenko, i un veterà de qualitat i prestigi com Juan Antonio Corbalán. La inesperada derrota obligava a guanyar a Valladolid tres dies després de la frustració de París. No fer-ho significava el KO a la Lliga i la no classificació per a la següent edició de la màxima competició europea. El partit més important de la temporada no podia arribar en pitjor moment, perquè a la necessitat de guanyar davant un equip crescut, s'unien les discrepàncies públiques entre Maljković i Aíto, les lesions de Trumbo i Norris, el disgust de París, i les declaracions de Josep Lluís Núñez després del primer partit amb els val·lisoletans: «Estem buscant diners per fitxar a Kukoc. Tant fa si és un patrocinador personal per al jugador o un patrocinador de la secció o del club, l'important és trobar ajut per contractar aquest gran jugador.» Entre Núñez, les lesions, el KO europeu i la sorprenent derrota del Palau, Valladolid s'havia convertit en una altra final, en un vida o mort per al Barça. Però les ferides de París es van saber cicatritzar en quatre dies, de dijous a diumenge, i l'equip de Maljković va afrontar amb valentia el crescut ambient del recinte val·lisoletà.

La batalla es va guanyar des de la defensa, potser el que més havia fallat a la *Final Four*. El Barça no va poder respirar fins al 74 a 77 final, però va igualar l'eliminatòria 1 a 1 i va poder deixar definitivament enrere el malson dies després al Palau amb un 77 a 64, un resultat curt pel que va ser el partit, que els blaugrana guanyaven per 20 punts, 56 a 36 el minut 27. El màxim que es van acostar els visitants va ser a 12 punts, 60 a 48, el minut 33. Allunyat de l'abisme, el Barça va encarar amb tranquil·litat la semifinal davant l'Estudiantes, que es va saldar amb un autoritari 3 a 1. Dues victòries curtes al Palau 84 a 79 i 83 a 81, una derrota a Madrid 73 a 80 i sentència en el segon partit com a visitant 92 a 94.

LA PEDRADA DE TOMÀS JOFRESA

Nacho Solozábal va ser víctima de la descoordinació entre directius i tècnics, i va deixar l'únic club de la seva vida esportiva

El Joventut, que havia eliminat el Baskonia, era l'equip que els esperava a la final, i que es presentava amb avantatge de pista en haver guanyat més vegades en la primera fase, 30 per només 4 derrotes. La Penya vivia el seu millor moment esportiu i econòmic, i s'havia situat entre els millors equips d'Europa, com va confirmar al cap de poc temps quedant primer subcampió de l'Eurolliga, i després campió del campionat. Ara bé, fins al moment, a la Lliga l'hegemonia era blaugrana. El FC Barcelona duia quatre títols consecutius i frustrava cada intent d'assalt del Joventut, subcampió el 1987 i 1990 davant el seu veí i eliminat de la Lliga pels barcelonistes també en les semifinals de 1986 i 1988. Per si no fos prou, aquell estiu l'equip blaugrana havia incorporat a José Antonio Montero, un dels grans suports de futur de l'equip de Badalona. El duel presentava tots els al·licients, i els mitjans de comunicació catalans en van fer un seguiment sense precedents. Ningú no dubtava que el recentment inaugurat Olímpic de Badalona, que seria la seu dels Jocs de 1992, i el Palau Sant Jordi, s'omplirien a cada partit. Així va ser. Badalona va vibrar amb els dos primers matxs, que el Joventut es va endur amb autoritat 73 a 65 i 84 a 72, i el recinte barceloní va ser una festa durant el tercer,

La derrota davant el Joventut a la final de la Lliga 1990-91, perduda al Palau Sant Jordi, va deixar a Maljković molt tocat

que va guanyar el Barça 85 a 83. I va arribar el quart, que podia segellar el títol verd-i-negre o mantenir les opcions barcelonistes. Era el 19 de maig de 1991, i una altra vegada al recinte de Montjuïc presentava la seva millor imatge. Gairebé 16.000 espectadors per desmentir a aquells que al llarg de la temporada l'havien definit com a incòmode per al bàsquet; només calia oferir bons espectacles com aquell quart Barça-Penya de la matinal de diumenge. Ni Lolo Sainz, tècnic de l'equip de Badalona, ni Božidar Maljković, del Barça, van variar els plantejaments tàctics, i el partit va ser tan igualat com els anteriors. 24 a 20 als 10 minuts i 38 a 37 al descans. Pel Barça els anotadors van ser Epi, amb 27 punts en total, i Piculín amb 26, mentre que Thompson amb 22 i Villacampa amb 23 ho feien pel Joventut, que aquella temporada havia afegit el nom de Montigalà. A poc a poc, el partit semblava decantar-se del costat blaugrana amb un 78 a 75 i possessió per als de Maljković quan faltaven 1,13 minuts. Aleshores va aparèixer Tomàs Jofresa, l'home del partit i botxí barcelonista. Havia anotat els seus primers punts amb un «1 + 1» només un minut abans, i va escurçar distàncies a 49 segons del final amb una cistella en un contraatac. Només havia anotat 5 punts en aquella final, però tant li feia. Valent com pocs, no s'arronsaria i en faria més en els últims dos minuts que a la resta de la sèrie.

Tomàs, que aleshores tenia de 21 anys, recorda aquell moment, amb bromes incloses: «Randy —Knowles, el segon entrenador— t'imagines que robo la pilota perdent d'un i li foto una pedrada en comptes d'anotar la safata? Li vaig dir a l'entrenament del dia anterior. En vam fer broma, i vam fer veure un parell de vegades que li robava la pilota i acabava tirant una pedrada.» Però la situació es va produir de debò. La tensió era màxima. 78 a 77, poc més de mig minut i el Barça jugant amb calma. Van tirar al límit de la possessió, i van fallar, però la pilota seguia en possessió del Barça després d'un rebot ofensiu. Si esgotaven la possessió, la victòria era segura. Montero, l'ex de la Penya, el focus de totes les ires de l'afició de la Penya, intenta passar-la a Solozábal però

Tomàs Jofresa, més murri que ningú, es va adonar i va tallar la trajectòria de la pilota. «Jo defensava a Solozábal, ells jugaven amb dos bases a dalt. No penso en res fins que robo la pilota. Però, quan ho aconsegueixo, em va resultar impossible no pensar en la sensació aquella de 'l'he de ficar', i vaig fer la millor safata de la meua vida. Vaig fer un llançament alt i segur, perquè si fallava, em moria o em mataven». Tomàs anota, 78 a 79, queden 16 segons. «Epi va llançar des de la drete, i va fallar; Ferran Martínez va agafar el rebot i li van fer falta. Recordo donar-li un cop al pit i dir-li: 'encistella, concentra't'. I ho va fer, era el 78 a 81 definitiu. Al final, Nacho Solozábal va tenir un tir frontal, però tampoc va entrar.» El Montigalà Joventut era campió de Lliga 1990-1991, la tercera de la seva història, 13 anys després i per primera vegada en l'era ACB. La convulsa temporada va acabar malament per al Barça.

L'ESGLÉSIA DE MALJKOVIĆ I AÍTO

Per al Barça va ser una derrota dolorosa que va treure de nou a la superfície tots els problemes derivats de la mala relació entre els seus dos caps visibles. Aíto, director esportiu, i Maljković, entrenador, només es parlaven a través de Salvador Alemany, que minimitzava com podia les diferències. Per això, l'estiu de 1991, amb escassa activitat als despatxos, va anunciar fins a quin punt la temporada 1991-92 havia de ser desastrosa. Ni un títol ACB, ni classificació per a la *Final Four*, eliminat per l'Olimpia de Milà, ni harmonia interna. El més destacable és que la batalla entre l'Aíto i Maljković va acabar amb el cessament del tècnic serbi. Va ser el 22 de novembre de 1991. Aquell dia el Barcelona va anunciar que: «Maljković ha estat suspès provisionalment en les seves funcions com a tècnic del primer equip de bàsquet.» La mesura s'inscribia en l'expedient obert a l'entrenador per les seves crítiques al director esportiu del club, Aíto García Reneses. Manolo Flores, segon entrenador fins a aquell moment, va ocupar el seu lloc en el partit

21N ADEU MALJKOVIC

Malgrat que les primeres temporades no va guanyar cap títol, el club va seguir apostant per Aíto i els èxits van tornar

següent, que era a Orense l'endemà. Només quedava buscar la fórmula de la sortida perquè Maljković es va negar a dimitir al·legant que havia complert escrupolosament les seves obligacions contractuals, i així ho va comunicar a Josep Maria Antràs, secretari del club, quan aquest li va lliurar la carta de comunicació de l'acomiadament. «Sempre he tingut la intenció de complir el meu contracte que acaba el pròxim 30 de juny», va afirmar l'entrenador serbi. «No vull parlar més d'aquest assumpte, perquè perjudica l'equip. El que ha passat ha estat arran d'un problema personal amb Aíto. Només puc dir que és molt més fàcil fer el que el club ha fet abans de canviar altres coses», va declarar Maljković a Robert Álvarez d'*El País*.

El detonant va arribar el 20 de novembre, dos dies abans, amb unes paraules de Maljković responent a altres del director esportiu. «Aíto ha fet unes declaracions sense dir cap veritat; ha de buscar una església per confessar-se. És un mestre a l'hora de donar la volta a les coses. Al club hi ha molta gent que li té por perquè depèn d'ell.» Unes declaracions en què el tècnic madrileny havia acusat al serbi de no mostrar gens d'interès per l'artroscòpia que se li havia practicat a un dels seus jugadors, Andrés Jiménez. «Jo, si alguna cosa va malament, intento arreglar-la, i no donar les culpes als altres; però aquest és el sistema del nostre entrenador», havia dit Aíto.

L'encreuament de declaracions va provocar una reunió l'endemà entre tots dos i Salvador Alemany, el màxim responsable de la secció. De fet, les diferències no només es mantingueren, sinó que es van multiplicar, i Alemany no va tenir més opció que aplicar la lògica empresarial de respectar l'organigrama. El capità de l'equip, Nacho Solozábal, va explicar que «el que ha passat no ha estat cap sorpresa». Maljković no va tornar a entrenar el Barça. El 13 de desembre va firmar la liquidació i va tancar l'etapa de dos anys i quatre mesos més convulsa de la seva carrera esportiva. Havia triomfat abans del Barça com a campió d'Europa amb la Jugoplastica, i va triomfar després com a campió d'Europa amb el Lletotges, però els seus diferents punts de vista amb Aíto van trencar la convivència i provocar tres temporades negres.

Manolo Flores, home de la casa i capacitat per a les empreses més difícils, va haver de tornar per intentar reflotar l'equip. Va restablir l'harmonia i va acabar la lliga regular amb 24 victòries per 10 derrotes, caient en quarts de final davant el Real Madrid 84 a 87 i 86 a 92 en uns play-off que es va endur el Montigalà Joventut que revalidava el títol aconseguit una temporada abans al Palau Sant Jordi amb aquella cistella de Tomàs Jofresa. Alguns números avalen la dificultat de la campanya barcelonista. Andrés Jiménez només va jugar quatre partits, Norris vuit i Trumbo deu. Al final Maljković, va marxar amb deu partits dirigits durant aquell exercici, i Flores va haver d'encarregar-se dels vint-i-vuit restants, vint-i-quatre de temporada regular i quatre de play-off.

Aquell trist final de temporada va veure també l'adeu d'Ignacio Solozábal, un dels jugadors més carismàtics de la història del club. I no va ser un comiat agradable, perquè la promesa del club, mai complida, de renovar el contracte, va obrir una ferida que no es va tancar fins al 8 d'octubre del 2006 quan, per fi, el Barça el va homenatjar i va penjar la seva samarreta dalt de tot del Palau Blaugrana. Nacho va debutar amb el primer equip la temporada 1975-76, i va jugar fins a la fi de la 1991-92. Se'n va anar amb 6 Lligues, 9 Copes, 2 Recopes d'Europa i 1 Copa Korac. I, per sobre de tot, deixant una imatge de jugador exemplar. És un d'aquells jugadors que el barcelonisme mai no oblidarà.

SEMBLAVEN MEDIOCRES... I HO VAN SER

Comprovades les conseqüències del fracàs dels dos llocs de comandament, Salvador Alemany, que cada vegada tenia més autonomia a la secció, va decidir que Aíto García Reneses s'instal·lés de nou a la banqueta. El tècnic va triar a Joaquim Costa com a ajudant per tractar d'iniciar una complicada reconstrucció. Costa va figurar en l'acta oficial com a primer entrenador en 18 dels 31 partits, perquè l'Aíto no hagués d'assistir a les rodes de premsa. Això no obstant, els fitxatges van deixar molt

TEL AVIV NO VA SER BLAUGRANA

a desitjar. Les recuperacions d'Andrés Jiménez, que aquella temporada havia disputat 26 partits, i d'Audie Norris, van ser les millors notícies de l'estiu perquè ni l'arribada de José Luis Paraíso, un espanyol amb teòrica projecció, ni els americans van il·lusionar gens l'afició. El club va optar per dos exjugadors del Múrcia que semblaven mediocres i que van demostrar ser-ho.

Principalment Reese Thomas Gneiting, un pivot de 2,07 metres i 28 anys, que tot just va disputar 6 partits, amb 3 com a titular, per anotar 48 punts totals abans d'apartar-lo. Millor rendiment va oferir l'aler Michael Fritzhados Jones, que va completar la temporada amb 31 partits, 472 punts i 139 rebots, però va estar lluny de fer realitat el salt de qualitat que exigia la plantilla.

L'estiu de 1992, marcat pels Jocs Olímpics de Barcelona i per la brillantor del Dream Team, no va donar per a més, i la temporada de la tornada al Palau Blaugrana va començar amb el mateix to gris amb què finalitzaria. Malament a Europa, eliminació a quarts de final de la Copa 74 a 78 davant el Baskonia, i mediocritat a la Lliga ACB amb un tercer lloc final amb KO a semifinals davant el Joventut amb un 2 a 3. Va ser l'any en què el Real Madrid, amb Arvidas Sabonis com a referent, va recuperar el comandament de la Lliga de mans de la Penya. El Barça havia de seguir remant a contracorrent.

DUEL CATALÀ A TEL AVIV

Amb el Madrid de nou instal·lat al cim del bàsquet ACB, i amb un puixant Joventut a l'altura dels millors, el Barça va tractar de fer un equip competitiu a còpia d'unir l'experiència d'Epi, Jiménez, Díez i Roberts amb la joventut de Galilea, Fuentes, Crowder, Alemany i Paraíso. La combinació no va ser rodona per la debilitat dels estrangers.

Ni Roberts, ni Massenburg, ni Williams, ni Crowder es van convertir en importants, i els joves no van arribar a explotar, principalment per les lesions, com va ser el cas d'Oliver Fuentes, de 18 anys, un dels jugadors amb més futur que va veure truncada la seva carrera per uns problemes en una espatlla, que el van obligar a retirar-se al cap de no res. Fins a 15 jugadors, Díez, Jiménez, Roberts, Andreu, Massenburg, Epi, Crowder, Montero, Galilea, Williams, Crespo, Fuentes, Alemany, Paraíso i Tamames, van arribar a disputar partits, una combinació

que va permetre afrontar bé les tres competicions i aconseguir guanyar-ne una, la Copa. Es va disputar a Sevilla, i els barcelonistes es van emportar el seu dissetè títol de la competició amb certa autoritat. Van superar l'Unicaja a quarts de final 74 a 71, el Madrid a semifinals 81 a 75, i el Baskonia en una final marcada per una espectacular caiguda de Nicola que va acabar a l'hospital. El Barça es va imposar 86 a 75 (40 a 32 al descans), i els 20 punts d'Andreu i els 8 rebots de Jiménez van ser el més destacable estadísticament parlant. Quan es va disputar la Copa, el Barça ja s'havia guanyat el dret de ser a la final a quatre europea que es jugava a Tel Aviv, on es trobaria com a rivals el Joventut, que tornava a la gran cita després de la decepció d'Istanbul un parell d'anys abans, i ara dirigit per Zeljko Obradovic, l'Olympiacos i el Panathinaikos. Les semifinals van ser curioses. Els dos equips catalans d'una banda, i els dos grecs de l'altra. Tel Aviv va viure un duel atènès amb dos equips plens d'estrelles: Paspalj, Sigalas, Fassoulas, Roy Tarpley i Tarlac pels del Pireu; Alvertis, Galis, Volkov, Vrankovic pels verds. L'Olympiacos va guanyar 77 a 72. Era més equip que un Panathinaikos amb problemes interns, amb Galis, que havia fet el salt de l'Aris al Panathinaikos, reclamant més protagonisme, i en què només va brillar Volkov, amb 32 punts. En el duel català no hi va haver tanta igualtat. La Penya, amb Tomàs Jofresa i Villacampa com a estilets, no va donar opció a un Barcelona en el qual Epi esgotava les seves últimes opcions d'aconseguir l'anhelat títol anotant 23 punts. El 79 a 65 deixava de nou al Barça sense complir el seu somni i posava a la Penya a la senda del seu primer gran títol, perquè a la final s'imposaria 59 a 57 a l'Olympiacos.

La temporada va acabar amb un altre mal tràngol, perquè la Lliga va ser per al Madrid. El Barça, amb 21 victòries per 7 derrotes, havia estat segon a la lliga regular. S'havia d'enfrontar per tant amb desavantatge de pista si arribava a la final i es trobava el Madrid de Sabonis, amb 24 victòries i 4 derrotes. I així va ser. L'equip d'Aíto era dur i consistent, però tenia un límit. Va superar a l'OAR a vuitens 91 a 77 i 76 a 79, el Caja San Fernando a quarts 97 a 92 i 79 a 100, i el Joventut a semifinals 104 a 77, 106 a 99, 76 a 88, 87 a 90 i 76 a 66. A la final contra l'equip blanc no va tenir cap opció. El Madrid es va imposar 3 a 0 (81 a 67, 79 a 69 i 64 a 77), amb un Sabonis intractable, i va revalidar el títol. Ningú volia recordar que el pivot lituà hauria pogut fitxar pel Barça abans d'anar al Fórum per acabar al Madrid. Després va triomfar a l'NBA.

EL TRIPLE QUE NO VA ENTRAR

Malgrat l'absència de títols importants, el president Núñez i el directiu responsable Alemany van seguir apostant per Aíto de cara la temporada 1994-95. Mateix decorat, tant pel que fa a la construcció de la plantilla com als primers resultats. L'arribada de Fisher, Middleton, Ellis i Peplowski, més el retorn de Ferran Martínez, no va canviar el panorama. Epi, que només va arribar a jugar 18 partits, dels quals dos en l'equip titular, havia perdut tot el seu protagonisme, i va ser Xavi Fernández, un tirador molt fi, titular a 28 partits, qui va agafar el relleu. El Barça va perdre el tren de l'Eurolliga aviat perquè, repetint sistema, la fase de grups el va deixar fora juntament amb equips com el Maccabi, el PAOK, l'Efes i el vigent campió, el Joventut, rellevat pel Madrid a la *Final Four* jugada a Saragossa. I també es va quedar sense Copa en perdre la semifinal de Granada davant el Saragossa 61 a 66. Només guanyar la Lliga salvaria la temporada. I ho va aconseguir! Va ser durant una segona fase de temporada regular brillant, que va acabar amb 30 victòries, i amb unes sèries de play-off èpiques perquè, després de l'aperitiu davant l'Andorra, al qual l'equip va guanyar 92 a 76 i 83 a 95, va arribar una final dramàtica amb l'Unicaja. L'equip andalús va sorprendre el Palau en el primer partit

guanyant 77 a 84 i, tot i que el Barça va salvar el segon amb un mínim 93 a 92, l'Unicaja es va posar 2 a 1 guanyant el tercer a Màlaga 88 a 87. Va ser el moment més mediàtic de

Esteller aixecant la segona Copa Korac al Palau barcelonista, amb Aíto (a baix) al comandament

A la dreta, Epi, tot un ídol per a l'afició que va ser considerat el millor jugador d'Europa

la Lliga ACB amb un seguiment excepcional del quart partit que podia significar el primer títol de l'Unicaja. O el KO del Barça, que era el que molts esperaven. Va ser el 18 de maig de 1995 al pavelló Ciudad Jardín, i ningú dubtava que l'audiència de la retransmissió de TVE seria de rècord. Ferran Martínez, un dels protagonistes, recorda que «estàvem contra les cordes, amb moltíssima pressió des dels mitjans, de l'afició, potser va ser el partit amb més pressió mediàtica de la història de l'ACB. I això es notava a la pista. Prefereixes l'ambient hostil abans de pensar que guanyaràs fàcilment. Era una època en què el bàsquet era molt important, i la gent s'identificava plenament amb els equips. Per a mi, és molt millor tenir màxima pressió. El meu record és el de la pressió, aïllats en un hotel fora de Màlaga, intentant mantenir-nos lluny dels mitjans». Així va arribar l'equip a aquell quart partit, amb un Mike Ansley imparable que s'obria pas cap al títol d'MVP de la final. Per primera vegada, el favorit no era el FC Barcelona, i el tapat semblava tenir-ho tot de cara. Una situació inusual que Ferran recorda que va ser un incentiu per als seus: «Quan anàvem per sota en el marcador, dèiem que era el moment de demostrar si mereïem ser campions o no. Ens vam confabular i pensar que, si no guanyàvem el quart, és que no ens mereixem ser campions. Però davant teníem a un gran equip.» I així es va forjar la remuntada, liderada pel mateix Martínez, que va firmar un partit impressionant amb 24 punts sense errors en tirs de dos i, 2 de 3 en triples. Era un tot o res que es va materialitzar en un triple d'Ansley, l'home a seguir a Màlaga. A falta d'una sola possessió, i perdent els malaguenyos de dos 78 a 80, Ansley es va jugar el seu famós triple que, d'una manera o altra estava predestinat a ser històric. «Jo era a la pista en aquell moment, i la veritat és que no vaig pensar en si la ficava o no, ni en què passaria si entrava. Però sí que sabíem que havíem fet una remuntada important, i que ens jugàvem la vida en cada atac. Sabíem que seria Ansley qui se la jugaria», explica Ferran. El tir no va entrar, i la sorpresa es va consumir, que l'Unicaja no rematés una lliga estava a les mans. «Va ser una sorpresa per a molts, perquè tots pensaven que ens podien eliminar.» I donar per fet això, és el que va condemnar a l'Unicaja de cara al cinquè partit. «Era la seva gran oportunitat, i després es van enfonsar. Nosaltres, al contrari. Aquest partit va ser un test molt difícil que vam superar després d'una demostració de caràcter en tenir-ho tot en contra.» El cinquè, de tornada al Palau Blaugrana, es va decantar del costat local amb més facilitat que a la resta de partits de la sèrie, i va donar una altra lliga a l'equip barceloní gràcies a aquell 73 a 64.

EL MÉS GRAN S'EN VA

El cinquè partit al Palau també va ser històric, però per un altre motiu. Va ser l'últim que va disputar Juan Antonio San Epifanio. Aquell 21 de maig de 1995 es va acomiadar el jugador més important de la història del Barça i del bàsquet espanyol. La presència d'Epi, que només va jugar els 23 últims segons, va ser testimonial, però va servir per posar punt final a una trajectòria exemplar. El comiat d'Epi estava anunciat. Tot es va mantenir en secret, però el jugador ho havia decidit feia setmanes. Atès el seu carisma en el bàsquet espanyol, i que era el jugador que havia vestit més vegades la samarreta de la selecció, fins a 239, es va considerar l'opció d'homenatjar-lo en diverses pistes, a la manera d'alguns mites de l'NBA com Kareem Abdul Jabbar o, després, de Michael Jordan. El pivot dels Lakers va ser acomiadat en la seva última temporada amb emotives cerimònies en totes i cadascuna de les pistes que va visitar el seu equip. L'Associació de Clubs (ACB) avalava la idea, però Epi la va rebutjar, i el Barça l'hi va agrair. Va explicar la seva decisió al club, i va preferir no anunciar el seu comiat fins que no acabés l'últim partit de la temporada. La decisió era ferma, al marge de si el Barcelona guanyava o no la Lliga, i era absolutament personal. Aíto García Reneses, l'entrenador de l'equip blau-

El 21 de maig de 1995 l'afició acomiadava a Epi, el jugador més important dels primers 70 anys del Barça i un ídol per al barcelonisme

grana, va agrair a Epi la seva postura: «Les decisions personals preses a la recta final de les competicions perjudiquen la concentració i el rendiment dels equips. Això ho hem tingut sempre en compte al Barcelona. L'Epi és un exemple de com s'ha d'actuar en aquest sentit», va dir el tècnic.

Epi va debutar a la Lliga 1976-77, quan va jugar el seu primer partit, i únic d'aquella temporada, amb el primer equip. La seva consagració va arribar la temporada següent, en l'últim partit, la final de Copa contra el Real Madrid, a Saragossa, la seva casa. Va sortir com a titular després del descans i els seus 12 punts, amb 5/6 en el tir, van ser decisius per al 103 a 96 que donava als blaugrana el primer dels seus sis títols de Copa consecutius. Encara no havia fet 19 anys, però la seva enorme capacitat de treball l'havia convertit en un jugador que faria època. Després van arribar títols, concretament 7 Lligues, 10 Copes, 2 Recopes i 1 Korac, i reconeixements com el de millor jugador d'Europa, fins a acabar amb les llàgrimes als ulls aquell 21 de maig en què Peoplowski, un americà de vida efímera al Barça, va passejar-lo pel parquet del Palau. «El Barça sempre ha estat la meua altra família», va declarar minuts després Epi. Evidentment, l'Epi sempre va ser com de la família de tots els barcelonistes.

PASSEIG A LA LLIGA

Amb la marxa de Sabonis, que va significar per al Madrid la pèrdua de la seva arma letal, i el despertar del somni econòmic del Joventut, amb la finalització del contracte amb Montigalà, el Barça va encarar la temporada 1995-96 amb tranquil·litat. Josep Lluís Núñez estava content pel títol de Lliga anterior i, com que en l'àmbit del futbol també les coses anaven relativament bé, va arribar un augment del pressupost. Aïto va seguir a la banqueta, i l'absència d'Epi la van cobrir Fernández, Bosch i Montero, tres bons jugadors espanyols. A més, el club havia incorporat el gegant Dueñas, i els reforços estrangers semblaven més sòlids que en temporades anteriors. Arturas Karnisovas era

un lituà amb projecció, i Dan Godfread un pivot no massa musculós però bon tirador i efectiu malgrat els seus moviments poc ortodoxos. Era una plantilla amb recursos amb qualitat i quantitat entre els espanyols Díez, Fernández, Bosch, Galilea, Ferran Martínez, Montero, Jiménez i Dueñas, a més del nacionalitzat Middleton. N'hi havia prou per intentar aprovar la preocupant assignatura pendent de l'Eurolliga, de recuperar

Roberto Dueñas va ser un jugador important. El club va retirar la seva samarreta com a reconeixement

la Copa del Rei i de revalidar la Lliga. Pel que fa a la llarga Lliga de 20 equips i 38 jornades, les coses van anar bé des de l'inici. El Madrid, que va acabar quart, i el Joventut catorzè, estaven en reconstrucció, i els nous rivals, com l'Unicaja, el Baskonia i el Caja San Fernando encara, no semblaven prou madurs per guanyar títols. Amb Karnisovas com a referent amb 36 de 37 partits titular, 776 punts, 191 rebots i 100 assistències, el Barça es va assegurar aviat la primera plaça a la competició domèstica, la qual cosa li va permetre centrar-se en l'Eurolliga i en la Copa, que aquell any es va disputar del 22 al 25 de febrer a Murcia. Va ser la primera prova per un títol. Tot va anar pel bon camí, amb un 95 a 77 al Saragossa a quarts de final i 80 a 72 el Madrid a semifinals. La final, però es va torçar inexplicablement. El rival era el Manresa, un conjunt teòricament inferior; però la pista no va fer diferència entre l'un i l'altre. El Barça no va saber imposar-se, va arribar a l'últim minut 92 a 91, i el cara i creu el va solucionar Joan Creus amb un triple lateral que va fer campions els manresans amb un 92 a 94, i va amenaçar la temporada barcelonista per la depressió seguida de la pèrdua de la Copa. Però Aíto, fort en el càrrec, va saber gestionar el temporal i l'equip va afrontar amb força el play-off. El Baskonia a quarts amb un 2 a 1, i Estudiantes a semifinals amb un 3 a 2, tot i que amb un rotund 84 a 68 final, van crear problemes. Tanmateix, la final va ser un passeig davant el sorprenent Caja San Fernando sevillà. El Barça en va tenir prou amb tres partits i uns marcadors de 78 a 68, 101 a 95 i 89 a 93 a Sevilla per revalidar el títol de Lliga i tancar la ferida de París. I és que la temporada 1995-96 passarà a la història per la final a quatre de la capital francesa.

UNA ALTRA NIT NEGRA A PARÍS

Va ser l'11 d'abril de 1996 amb el Palais Bercy de París com a escenari. Una altra vegada aquella ciutat, on cinc anys abans el Barça de Maljković i d'Aíto s'havia estavellat davant l'equip de Split. Aquell any, Maljković entrenava al Panathinaikos, un dels rivals, i Aíto manava en solitari al Barça. També hi havia el CSKA Moscou i el Real Madrid, però tots dos van caure a semifinals. Els russos en mans dels grecs 81 a 71, amb un Dominique Wilkins estel·lar que va anotar 35 punts, i els blancs que es van deixar remuntar 15 punts davant l'ímpetu barcelonista amb un Ferran decisiu que aquell dia no va fallar-ne cap... Una fita que no li va servir per jugar cap segon de la final. El 76 a 65 en el duel a l'ACB va confirmar la final esperada. Aíto contra Maljković, després de la guerra que havien mantingut a

Barcelona. Però cap dels dos va ser protagonista i el partit passarà a la història per la no cistella de Montero o, altrament dit, pel tap il·legal del croat Vrankovic que va sentenciar la final. El Panathinaikos de Wilkins, Giannakis, Vrankovic, Alvertis, Korfis i companyia, va ser superior a la pista. Va dominar en tot moment amb certa tranquil·litat, però no va saber sentenciar, entre altres motius, perquè Wilkins no tenia la nit anotadora. El Barça va lluitar en tot moment, i ho va continuar fent quan tots pensàvem que havia perdut el partit, atès el resultat de 52 a 63 a 2,53 minuts per al final.

Aquí va començar una de les petites històries de la competició. Fernández intenta un triple, però rep la falta d'Alvertis. Com que era la cinquena, marxa a la banqueta amb 17 punts. Xavi anota dos dels seus tres llançaments, deixant el marcador 54 a 63. Falta ràpida a Korfis, que amb la seva inimitable mecànica de tirs lliures llençats amb una sola mà, falla el primer i encerta el segon per posar el marcador 64 a 54. Arturas Karnisovas anota en suspensió, Montero roba la pilota i Karnisovas torna a anotar al contraatac. Van 58 a 64. Korfis anota els dos tirs lliures, però Karnisovas està embalat i fa un triple que posa el seu equip a només 5 punts, 61 a 66. Més faltes tàctiques. A Korfis li tremola el pols i falla el primer, anota el segon; però Jose Luis Galilea contesta amb una ràpida penetració que deixa el marcador 67 a 63. Economou perd la pilota i Galilea culmina un coast to coast amb una safata per elevació, superant l'intent de tap de Wilkins, mentre rebia la falta de Giannakis. Galilea, també anota el tir lliure del 2 + 1, i deixa el partit 67 a 66. En només minut i mig, el Barcelona havia reduït de 10 punts el seu desavantatge. El partit no estava perdut! El Panathinaikos decideix jugar llarg, i Wilkins

El tap antireglamentari de Vrankovic a Montero a París va privar el Barça d'una Eurolliga

falla a dos metres de la cistella, però el rebot cau en mans de Vrankovic a 35 segons del final. La possessió en aquella època era de 30 segons, i Aíto decideix defensar sense fer falta, confiant a tenir l'última oportunitat. Korfas bota i ordena... Giannakis rep i la torna a Korfas, que penetra i l'envia a Vrankovic, que busca a Giannakis... que cau a terra perdent la pilota. En el moment en què el Barcelona es disposa a muntar el contraatac, el rellotge s'atura, misteriosament, assenyalant 4 segons i 9 dècimes. Un atac de tres contra un bastant clar acaba en mans de Montero sota l'argolla. No veu arribar el gegant Vrankovic, que havia creuat tota la pista en diagonal. El tir toca el tauler abans del tap del croat. Cistella molt clara, però els àrbitres no sancionen la infracció. El rebot és per a Xavi Fernández, que la passa a Galilea. Els grecs aprofiten per posicionar-se, i quan ho han aconseguit el crono torna a funcionar. Galilea penetra, xoca i sona la botzina. El Panathinaikos campió. De res van servir les protestes blaugrana, de res va servir la impugnació del partit, ni la llarga nit a l'hotel Concorde dels Camps Elisis de París esperant la decisió de la FIBA. Una nota de matinada ratificava la victòria del Panathinaikos. El Barça va persistir. Uns dies després els àrbitres Dorizon i Virovnic van admetre el seu error, i la persuasió de Salvador Alemany va ser tan insistent i intel·ligent, que el va dur a Nova York per mantenir una reunió amb Boris Stankovic, Secretari General de la FIBA. Stankovic, conscient de l'error, va arribar a acceptar la classificació de Barça per a la següent competició encara que no ho aconseguís per resultats, però Alemany volia, a més, una reivindicació moral. Vint-i-quatre hores abans de la reunió a Nova York, el Barça s'havia pràcticament assegurat la seva classificació guanyant a Vitòria, per la qual cosa es va tractar únicament del tema moral. I Alemany va guanyar la batalla. La FIBA va publicar una carta de desgreuge, que immediatament es va mostrar al Museu barcelonista, amb un segon apartat que diu: «La FIBA admet, pel que fa a les anomalies produïdes, el dret que assistia al Barcelona en la reclamació davant el jutge únic, tot i que aquest la va rebutjar. Amb aquesta declaració la FIBA vol oferir una compensació moral (...) pels possibles

perjudicis causats pels errors comesos en la mesura que podrien haver afectat el resultat final». No podia ser d'altra manera perquè el vídeo de la jugada no admet dubtes. Montero llança eficaçment a tauler i el cop amb la mà de Vrankovic arriba quan la pilota ja l'ha tocat. Tap clarament il·legal. La no cistella no és responsabilitat de Montero, sinó dels àrbitres que no ho van veure o no es van atrevir a aplicar el reglament. El mateix Montero explica l'acció. «La pilota va sortir acomiadada després d'una jugada molt confusa a la nostra defensa, en la qual Giannakis va acabar a terra. Vaig haver d'ajupir-me per recollir la pilota perquè venia rodant. A més, estava mullat. Vaig pensar: 'Assegura, no fos cas que rel·lisquem'. Quan vaig deixar la safata va ser quan vaig veure la mà de Vrankovic. He sentit a dir tantes coses després... Algunes tan absurdes com que algú als Estats Units va fer un estudi que deia que la pilota no hauria entrat. Jo mai he demanat explicacions a ningú. Va arribar un moment en què vaig pensar: 'Cal viure amb això, en la prosperitat i en l'adversitat'. Crec que vaig fer el correcte i que l'equip també va obrar correctament.» Acabada la seva carrera, Montero va treballar per a la Federació Espanyola, i va ser-ne el representant a la FIBA. «No he tornat a parlar amb Vrankovic perquè és un tipus de poques paraules. Em vaig trobar amb Dorizon, un dels àrbitres, a França quan vaig fitxar pel Llebotges, però no hi vaig parlar perquè possiblement li hauria dit quatre coses. M'he trobat a Virovnic, l'altre àrbitre, més d'una vegada i... bé, abaixa el cap i se'n va a una altra banda.» I amb la gent de la FIBA? «No diré amb qui, perquè no em sembla elegant, però he de dir que, les primeres vegades que, quan vaig començar a anar-hi, la gent que havia estat implicada en aquell partit em venia a donar explicacions, la qual cosa em va sorprendre.» La nit de l'11 d'abril a París va ser una nit negra per al barcelonisme, però aquest cop la culpa cal buscar-la lluny del Barça.

«ELLS SABIEN QUÈ FEIEN»

Ningú mai no podrà saber la veritable influència que aquest fet de París va tenir en la història del bàsquet barcelonista, però es va entrar en depressió. La temporada 1996-97 va ser dolenta tot i mantenir un equip competitiu, reforçat el mes de gener amb l'arribada d'Aleksandar Djordjevic, una estrella sèrbia. «Vaig notar, des del primer moment, la pressió que teníem d'haver de guanyar l'Eurolliga», va dir al diari *SPORT*. Djordjevic. Djordjevic va arribar pel fracàs de Jerrod Mustaf, un

**Una altra nit negra a París.
L'error arbitral en el tap
il·legal de Vrankovic a
Montero, va impedir que el
Barça guanyés l'Eurolliga 1996**

De la Fuente saluda des del balcó de Plaça Sant Jaume, com a capità d'un Barça guanyador

jugador amb tan bones referències esportives com preocupants en l'aspecte personal, ja que havia estat acusat d'assassinar la seva dona. Mustaf amb prou feines va jugar 21 partits i va anotar 277 punts. No era ni de bon tros decisiu en una plantilla que seguia amb Karnisovas com a referent i que s'havia reforçat amb Rivas, Rafa Jofresa i Fetissov. L'arribada de Djordjevic al gener va ser un revulsiu, però va durar poc. No es va entendre massa bé amb un Aíto que tornava a ser qüestionat, i l'equip va començar a perdre títols. La Copa es va disputar a Lleó, i el Barça va caure a semi-finals davant el Càceres, un equip més que modest que Manolo Flores havia portat fins al cim. I la *Final Four*, va acabar sent un altre cop duríssima. Va arribar el 22 i el 24 d'abril, dos mesos després de la Copa, i encara que el Barça havia complert l'objectiu arribant a la final després de derrotar l'Asvel Villeurbane, el partit decisiu davant l'Olympiacos va ser un malson. Després d'un avantatge inicial dels homes d'Aíto de 2 a 9, David Rivers va treure l'artilleria del campió grec, i amb deu punts seus van arribar el primer empat 18 a 18 al minut 14. Fassoulas donava una i altra vegada el primer avantatge a una jugada de cistella i tir lliure addicional que posava el marcador 21 a 18. Aleshores, el partit va entrar en una fase d'igualtat, amb curts avantatges d'uns i altres, encara que el Barcelona anava clarament a menys, una circumstància que es va posar en clara evidència la segona meitat. Al cap

de tres minuts i mig de la represa, un triple de Sigalas va atorgar un 39 a 29, la màxima diferència a favor de l'Olympiacos, davant un Barcelona que no semblava capaç de reaccionar. La zona 2-3 ordenada per Aíto després de l'eliminació per faltes de Rivas al minut 26 no va ser un revulsiu.

Malgrat que cap dels dos equips encertava l'atac, el quadre que entrenava el serbi Ivković jugava amb la tranquil·litat de comptar amb força punts d'avantatge. A més, el joc interior de Tarlac causava estralls en els homes alts del Barça, que es van anar carregant de faltes personals, i el conjunt grec va començar a dominar els rebots, 24 per 12 del Barcelona a la segona meitat. Després d'aconseguir una nova màxima diferència 60 a 43 el minut 35, l'Olympiacos, liderat per un Rivers que va controlar el ritme del partit com havia volgut, no va tenir cap problema per assolir la victòria davant la inoperància del Barcelona. Jiménez, amb 16 punts, va ser el màxim anotador barcelonista, seguit per Karnisovas amb 15, Rafa Jofresa amb 9, Djordjevic i Rivas amb 6, Esteller amb 3 i Andreu i Dueñas amb 2. Els seus 6 punts, comparats amb els 26 de Rivers, van encendre a Djordjevic, que l'endemà a l'aeroport de Roma davant uns quants periodistes va dir: «ells sí que saben què volien fer», una frase que no va agradar gens a Núñez i a Aíto que, uns metres més enllà, departien possiblement sobre el futur de la secció.

La Lliga, que el Barça va perdre a la final davant el renascut Madrid, no va solucionar la crisi. Quan va finalitzar la temporada 1996-97, la revolució estava cantada.

VA ARRIBAR COM UNA MOTO

Convençut que era imprescindible un canvi de rumb, Salvador Alemany va convocar una reunió amb Josep Lluís Núñez i Aíto García Reneses durant la qual va proposar el canvi de tècnic. Va ser un cop finalitzada la temporada 1996-97, i el president va acollir la idea sense cap mena d'entusiasme. Però van arribar a un acord, i va ser el mateix Aíto qui va recomanar al seu substitut. Manel Comas va ser l'escollit. Tècnic veterà de 52 anys i

amb una àmplia experiència després de passar pel Cotonificio, el Joventut, el Licor 43, el CAI Saragossa, el Granollers i el Basconia, va acceptar el repte perquè entrenar el Barça era el somni de la seva vida. No va posar condicions. Ni aportar un nou equip tècnic, quan van posar a Joan Montes, un home de club, com a ajudant, ni variar l'estructura de la secció. Tot just va influir en el fitxatge d'alguns jugadors, principalment de Marcelo Nicola, al qual coneixia de Vitòria i a qui pensava convertir en el líder. Va repescar a Mustaf, va mantenir a Djordjevic, i va prescindir de Karnisovas. Va incorporar a Mcaskill i Rentzias. «Ha arribat com una moto», va explicar un jugador poc després de la concentració als Pirineus, que va finalitzar amb un partit, perdut, a Puigcerdà. Massa acceleració per a una estructura creada sota els mètodes més pausats d'Aíto. Res va anar bé. L'octubre, durant l'Open McDonald disputat a París, es va evidenciar

Nicola, el tècnic Comas i Rentzias, durant la presentació de la temporada 1997-98

Manel Comas va ser el tècnic més breu de la història del club, però també un dels més honrats, perquè va entendre que era el millor per al Barça

la diferència de velocitat entre el tècnic i els jugadors i, al novembre, quan havien perdut onze partits, va arribar el cessament. Va ser després de patir la cinquena derrota a la Lliga, la més dolorosa perquè va ser davant el Madrid, un diumenge al matí, al Palau. «Si soc el culpable, poso el càrrec a disposició», va dir Comas amb generositat a Alemany, que va meditar seriosament la proposta. A la tarda va prendre la decisió, i l'endemà va anunciar el relleu. «La continuïtat dels mals resultats podria haver produït una manca de fe. Les lesions i els resultats desestabilitzen», va afirmar Alemany en declaracions periodístiques. *El País* va informar del procés: «El president de la secció, després de la derrota davant el Valvi Girona 93 a 79, va dinar amb el president del club, Josep Lluís Núñez, per dissenyar l'estratègia que pogués evitar la crisi de l'equip de bàsquet. Manel podia reconduir la situació. «El problema està en la motxilla que duia a l'esquena», va explicar Alemany. Va assenyalar que la decisió es va prendre després que es produïssin dues converses amb Comas en finalitzar el partit amb el Real Madrid. Quan el relleu es va fer oficial, alguns jugadors com Nicola i Djordjevic no van poder assistir, per manca de temps, a la reunió als vestidors del Palau Blaugrana en la qual Comas es va acomiadar de la plantilla. Davant la perplexitat d'alguns periodistes per les explicacions rebudes, Comas va exposar diversos arguments: «Havia de deixar les mans lliures al club. Jo soc visceral. Havia de ser honrat amb mi mateix, i amb el club. Potser soc molt antic.» En qualsevol cas, Comas va posar èmfasi en el fet que «els jugadors m'han donat mostres sobrades que estaven amb mi». Va admetre, amb cara de circumstàncies, que aquest era el pitjor moment de la seva carrera com a entrenador: «Havia arribat al Barça carregat d'il·lusions.»

Anys després, Comas va escriure un article que el defineix. «Es tracta d'una etapa tan oblidada, que no vull ni recordar-la. Simplement, em vaig equivocar. No vaig entrar en les condicions òptimes, estava encegat. I com que m'agrada dormir tranquil a les nits i ser honest amb mi mateix en lloc de fer d'estaquirot, vaig dimitir al cap d'uns mesos d'haver pagat de la meua butxaca la rescissió amb el Tau. Aquella va ser l'operació més nefasta de l'economia moderna. Que què va passar? Doncs que la cosa no anava bé. Al club em deien que no m'estressés, que la temporada és llarga i que era al final quan calia estar bé. Però em nego a acceptar-ho. Que hi ha gent que no sopa perquè el seu equip ha perdut, eh! La derrota a casa davant el Madrid, amb bàsquet final de Lorenzo Sanz per rematar, va ser la gota que va fer vessar el got. El vaig veure tan malament, que tot just acabar el partit vaig trucar a Sal-

vador Alemany i li vaig dir que, si tenia el més mínim dubte, presentava la dimissió en aquell mateix moment. 'Això ho dius ara, en calent. Espera't a les set —haviem jugat al matí—, a veure si penses el mateix'. A aquella hora ja havia recollit les coses del meu despatx.» Manel Comas ha estat el tècnic més breu de la història del club, però també un dels més honorats perquè va entendre que era el millor per al Barça. Va seguir la seva trajectòria com a entrenador al Càceres, Manresa, Fórum, Múrcia, Joventut i Sevilla, i va ser comentarista de Televisió Espanyola. El 22 de gener del 2012 va anunciar que patia un càncer de pulmó que el va apartar de les transmissions, i el 17 de juny de 2013 moria, quan tenia 67 anys, a causa d'aquesta malaltia.

Amb cinc desfetes les primeres onze jornades de Lliga, Joan Montes va prendre el comandament. Rodrigo de la Fuente va arribar procedent del bàsquet universitari, però la reacció no es va produir. Aquella temporada no es va arribar ni a la *Final Four*, i a la Copa de Valladolid va caure tristament 85 a 86 a la primera ronda davant el Joventut. El desastre a la Lliga es va completar amb una quarta posició després de perdre a semifinals davant el Baskonia per un rotund 0-3 (73 a 85, 74 a 76 i 72 a 74). Va ser la Lliga del TDK Manresa, que es va proclamar campió després d'eliminar l'Estudiantes, el Madrid i el Baskonia sempre amb desavantatge de pista.

ÍDOL DES DEL PRIMER DIA

A falta de resultats esportius, els set mesos de Joan Montes es recordaran pel seu suport a la pedrera i, sobretot, per ser la persona que va treure a Juan Carlos Navarro a escena. Montes coneixia bé a Navarro, encara que el seu entrenador durant la major part de la seva formació havia estat Miguel López Abril, un tècnic que el va protegir dels que volien prescindir-ne en les categories inferiors pel seu físic. Montes era l'entrenador del germà de Navarro. Juan Carlos era un boig del bàsquet que jugava a tota hora. «Eren les 8:15 del matí —explica Montes— i estava tirant amb una pilota. Li vaig dir que no botava amb l'esquerra i que no defensava. Al cap de 4 anys el veig i em diu: boto amb l'esquerra, tiro amb l'esquerra i, a més, defenso. Ja era molt competitiu.»

El seu debut es va produir el 23 de novembre de 1997 i els seus companys van ser Andrés Jiménez, Roger Esteller, Víctor Alemany, Quique Andreu, Xavi Fernández, Sasha Djordjevic,

23
de NOVENBRE
1997
DEBUTA
NAVARRO

Una imatge del debut de Navarro. Va ser el 23 de novembre de 1997 davant l'Oximesa Granada

Marcelo Nicola, Roberto Amos, Jerrod Mustaf i Efthimios Rentzias. «Juan Carlos Navarro estava entrenant bé, i li vaig donar l'oportunitat perquè creia en el jugador», explica Joan Montes. «Vaig sortir nerviós, però em vaig tranquil·litzar quan vaig començar a jugar. Calia donar-ho tot i gaudir. Les coses em van sortir bé, i vaig començar a sentir el meu nom. Potser va ser perquè era un jugador amb desimboltura i nou per a tothom. La veritat és que va ser molt bonic i em vaig emocionar», recorda el jugador. Navarro va jugar 10 minuts i 43 segons. Va anotar 10 punts, amb 2/3 en tirs de 2 i 6/9 en tirs lliures. Va forçar 5 faltes, va capturar 2 rebots, va donar una assistència i va robar una pilota, sumant 12 de valoració al final del xoc, a més d'un punt per minut. El debut de Navarro va ser, possiblement, l'única cosa bona d'aquella temporada. I Joan Montes va ser qui el va posar en òrbita.

Sense haver canviat l'estructura, al Barça només li faltava Aíto per recompondre l'equip d'una temporada abans. I Aíto va tornar l'estiu de 1998 per desig de Núñez, amb qui va seguir mantenint contacte de manera freqüent durant el seu any sabàtic. Alemany, convençut que era la millor solució a la mala temporada, aquest cop no va posar cap impediment al president. Tocava reconstruir l'equip amb el càstig de no participar en l'Eurolliga, perquè la quarta plaça a la Lliga havia condemnat el Barça a la Copa Korac per primera vegada en la dècada, després de ser l'equip que comptava amb més presències en una *Final Four*. Aíto va mantenir la seva filosofia de sempre i va canviar les peces. Es va quedar, diuen, a disgust amb Djordjevic, i va

incorporar a Nacho Rodríguez, un base aguerit, a Derrick Alston, un dels pilars del TDK Manresa, el campió de l'exercici anterior, i a Milan Gurovic, un serbi amb passaport grec que era una de les màximes promeses europees. Sense la pressió de participar en la màxima competició continental, tot va ser més còmode. Van fallar a la Copa de València amb una derrota a les semifinals davant el Caja San Fernando 79 a 85, però van fer camí sense problemes a la final de la Korac, i allà van superar el pitjor moment de l'any. El rival era l'Estudiantes del llavors desconegut Pepu Hernández. Tots dos conjunts van arribar a la final després d'una trajectòria impecable. L'Estudiantes només va encaixar una sola derrota en catorze partits, sis en primera ronda i dos més a setzens, vuitens, quarts i semifinals, mentre que el Barcelona va perdre dos partits. Havien estat clarament els dos millors equips de la competició, i la final no va defraudar. A l'anada l'equip madrileny va dominar amb claredat, i els 16 punts finals que

Juan Carlos Navarro va debutar el 23 de novembre de 1997: «Vaig sortir nerviós, però les coses van sortir bé i vaig començar a sentir el meu nom. Va ser molt bonic i em vaig emocionar»

va deixar el marcador 93 a 77, va ser un mal menor per al Barça. «Recordo que l'Estudiantes ens guanyava per més de 20 punts quan faltaven pocs minuts per acabar. Llavors es van relaxar, el Palau era una festa, hi havia molta eufòria i quedava poc temps. Vam poder remuntar quatre o cinc punts i deixar la diferència en 16. Crec que va ser en aquell moment que van perdre la seva oportunitat», explica Roger Esteller, un dels protagonistes. Tot va canviar una setmana després al Palau. Djordjevic es va posar les piles i va dinamitar el partit. 11 a 0 els primers 8 minuts, 24 a 9 després, i diferència superada al descans amb un resultat de 37 a 20. La segona meitat va seguir sent un passeig, i el Barça va anotar amb facilitat per acabar 97 a 70 en la seva primera Korac. Rodríguez amb 5 punts, Esteller amb 12, Gurovic amb 13, Alston amb 14, Rentzias amb 18, Djordjevic amb 18 i Fernández amb 17 van ser els anotadors. També van jugar Dueñas i Navarro, aquest últim seguia sense comptar amb massa minuts, ja que en tota la temporada amb prou feines en va jugar 174 en 17 partits.

No era el títol europeu desitjat, però es va celebrar amb magnificència. «Més val guanyar la Korac que perdre la final a quatre», va dir un presumit Emilio Creus, el directiu de bàsquet de l'època, després de l'ascens d'Alemanya a la vicepresidència del club. La Korac va servir per pacificar l'ambient i convertir la recta final

de la temporada en una autopista. El Barça havia estat primer en la temporada regular per millor basket-average amb el Madrid amb 26 victòries i 8 derrotes tots dos, va superar amb sengles 3 a 0 al Valvi Girona i l'Estudiantes a quarts i semifinals, i tampoc va perdre cap partit a la final. Va liquidar el Caja San Fernando 74 68 i 71 58 en els dos partits del Palau, i 56 a 60 en el tercer disputat a Sevilla. Korac i Lliga va ser el bon resum de la temporada del retorn d'Aïto a l'equip.

UN LLARGUERUT ANOMENAT PAU

Però, com va passar en la temporada anterior, la campanya va estar marcada per un altre debut, el de Pau Gasol. La seva transcendència és indiscutible, encara que no va marcar la història barcelonista, com és el cas de Navarro, perquè el Pau se'n va anar a l'NBA dos anys més tard. El jugador s'havia estrenat el 17 de gener de 1997 Pabellón del V Centenario de Cáceres. Tenia 18 anys, 6 mesos i 13 dies, i va estar 29 segons a pista en un partit que l'equip barcelonista va perdre 92 a 78. Aquella temporada va jugar tres partits més amb el primer equip, i la resta de l'exercici el va

Pau Gasol saluda l'afició barcelonista durant la celebració de la Lliga 2000-01

Pau Gasol es va consagrar el 2001 a la final de la Copa de Màlaga. La seva eufòria estava més que justificada

passar amb el Barça B, a la Lliga EBA. La primera cistella amb el primer equip la va aconseguir a la pista de Los Lobos de Cantabria. La temporada següent va pujar definitivament al primer equip. I no ho tindria gens fàcil, tot i que un any després la sort es va aliar amb aquest llarguerut del qual gairebé ningú en sabia res, tret que es deia Pau.

Van arribar Goldwire, un base amb excel·lents fonaments, Elson i Digbeu, però la gran notícia de la temporada va ser la consolidació de Pau Gasol. Tenia 19 anys i no va gaudir d'un paper protagonista, però va jugar 26 partits en la lliga regular, dels quals 14 com a titular, amb un total de 385 minuts, 109 punts, 12 assistències i 68 rebots. Navarro el va acompanyar en aquell ascens cap a la fama. L'escorta va participar en 33 partits, 21 com a titular. Els dos jugaven pocs minuts però de qualitat. Malauradament no van poder encarrilar una mala temporada marcada per la inconsistència d'alguns

jugadors que havien de ser determinants. La Copa, a Vitòria, va arribar encara amb l'equip en rodatge. Va caure davant el Pamesa a semifinals després d'eliminar el Madrid, i tampoc es va aprofitar l'oportunitat de la *Final Four*, a la qual va accedir sense massa dificultats. Es va jugar a Salònica, i el Barça es va enfrontar al Maccabi a semifinals. A l'hora de la veritat, un altre mal partit. Natte Huffman, un pivot desmanegat que havia jugat al Fuenlabrada, va ser el botxí, amb Gasol i Navarro que van tenir un paper més aviat d'espectadors. 22 a 38 al descans, i 51 a 65 al final. 51 punts, la pitjor anotació en una final a quatre! Una altra nit trista per al Barça, la del 18 d'abril a Salònica.

Quedava la Lliga, però la màxima competició espanyola no va salvar la temporada. L'equip va seguir sense accelerar i la velocitat de creuer només li va permetre estar a la final després d'eliminar 3 a 2 l'Unicaja, i 3 a 1 el Baskonia. En l'eliminatòria decisiva es va trobar amb un Madrid rearmat amb Sergio Scariolo al comandament, i l'exbarcelonista Djordjevic amb ganes de revenja per considerar injusta la seva sortida de l'equip. L'avantatge de pista era per al Barça, que havia fet una millor lliga regular. Però les coses van començar malament. Va perdre al Palau el primer partit 64 a 72 i, encara que el segon va acabar amb un contundent 83 a 55, l'1 a 1 amb el qual viatjava a Madrid no convidava a l'optimisme. Tampoc el 87 a 61 per al Madrid del tercer partit (2-1), però el despertar va arribar en el quart. El Barça va guanyar 71 a 80, i va portar de nou la sèrie al Palau. Allà, el Barça, que havia començat dominant, va caure víctima de la seva irregularitat. Si bé en dues ocasions va semblar que el partit estava controlat, totes dues van encaixar sengles 0 a 10 demolidors. La primera amb un 48 a 37, i la segona amb un 62 a 55. El partit es va tancar 73 a 82, i va començar el xou de Djordjevic, que es va plantar davant la porta de sortida de la pista, va aixecar els braços i va estendre els dos dits índexs cap als espectadors del Palau, que un dia havien estat la seva afició, per celebrar el triomf, aquell cop, del Madrid. Nacho Rodríguez va tallar aquella clara provocació, i el va empènyer per ficar-lo al túnel, camí cap als vestidors, allunyant-lo de l'afició en un intent d'evitar mals majors. Hi va haver un segon enfrontament, aquest cop dialèctic, entre tots dos entrenadors, quan Aíto García Reneses va semblar reprendre a Sergio Scariolo la seva actuació durant la sèrie, especialment per les seves declaracions abans del partit, en què es queixava de la defensa blaugrana. «No em molesta que em xiulin», va explicar Djordjevic. «És normal que s'expressin com ho han fet. He demostrat que la meua sortida no va ser justa. Hem pagat els comptes pendants. Estem orgullosos.»

LA HISTÒRIA D'UN ADEU

Va ser al pavelló del Real Madrid quan va quedar clar que havia nascut una estrella al firmament del bàsquet. Quedaven unes setmanes perquè fos escollit número 3 en el draft de l'NBA. Però la història de l'adeu havia començat mesos abans. Tot es va posar seriosament en marxa l'11 de maig del 2001, quan Pau va fer el primer pas enviant una carta a les oficines de l'NBA per declarar-se elegible per al draft del 27 de juny. Ara bé, va aclarir que no pensava anar a la lliga americana a escalfar banqueta. La presentació al sistema d'elecció era únicament un primer sondeig per veure si estaven realment interessats en ell. «És el primer pas per acostar-me al meu gran somni, però si veig que no surto elegit en primera ronda o en una posició molt baixa d'aquesta primera ronda, esperaré un any més», va explicar el jugador del Barça a La Vanguardia. De moment, el seu agent es va desplaçar als Estats Units per entrevistar-se amb diversos equips i esbrinar si hi havia cert interès a comptar amb el blaugrana la temporada següent. Si no era així, Gasol estava decidit a acabar l'any de contracte amb el FC Barcelona. «Sé que com aquí no estaré enlloc. Tinc ganes d'anar a l'NBA, però a destacar, no a passar uns anys veient jugar a bàsquet.» Aíto García Reneses va criticar l'aposta de Gasol d'inscriure's en el draft, per considerar que es tractava d'una decisió precipitada. «El meu desig és que abans Gasol

faci que el Barcelona ho guanyi tot. Primer ha de demostrar que està al nivell del millor jugador d'Europa i, per això, ha de seguir progressant, ja que encara no ha assolit el nivell al qual pot realment aspirar. Des del meu punt de vista, ha d'anar com ho van fer Sabonis, Kukoc o Divac, i no en la situació d'anada i tornada en què han anat altres», va argumentar. Per decisió d'Aíto o del club, la veritat és que no hi va haver cap oferta de renovació de contracte que recollís els desitjos del que en aquells moments apuntava com a millor jugador de la història de l'entitat. Fou en aquelles condicions que va arribar, el 27 de juny del 2001, el dia del draft. Pau Gasol va ser escollit al Madison Square Garden de Nova York amb el número 3, una posició que dinamitava qualsevol possibilitat de seguir al Barça. Només cal recordar que el tercer lloc en el draft va ser la posició que va aconseguir Michael Jordan l'any 1984, i millor que la d'altres grans noms de l'NBA com Charles Barkley, cinquè el 1984, o jugadors que van triomfar com Vince Carter o Kevin Garnett, cinquens els anys 1998 i 1995, respectivament. Les estratègies del draft van fer que fossin els Hawks d'Atlanta els qui el van triar, i que fossin els Grizzlies, que aquella temporada es traslladaven de Vancouver a Memphis, els qui acabarien sent el seu destí. Van firmar un contracte de tres anys amb un sou global de 7,9 milions de dòlars, uns 1.600 milions de pessetes. La transcendència de l'aposta dels Grizzlies estava fora de tot dubte. Per assegurar el fitxatge de Gasol, unes hores

Pau Gasol i Navarro van aportar joventut i qualitat a la temporada 2000-01

**L'ERA
PAU
NOMÉS
VA DURAR
una
temporada**

abans del draft havien traspassat als Hawks d'Atlanta a Shareef Abdur-Rahim, el seu millor jugador, tercer en el draft de 1996, i integrant de l'equip dels Estats Units que va guanyar la medalla d'or dels Jocs Olímpics de Sidney. També van cedir els drets del jugador que van triar, el base Jamaal Tinsley, procedent de la Iowa State. Gasol no va saber la seva sort fins al mateix moment de l'anunci. Pau s'havia assegut amb els seus pares. David Stern el comissionat de l'NBA, anava anunciant els noms dels jugadors i el número que corresponia a cada un per ordre creixent. Tot amb un seguiment mediàtic espectacular. Per això, a la família Gasol i als que vam poder presenciar-ho en directe des d'allà, se'ls va il·luminar la cara quan, després d'acabar l'anunci del

El doblat (Copa i Lliga) de l'any 2001 es va celebrar a la Plaça Sant Jaume amb Pau, Nacho Rodríguez i Dueñas com a protagonistes

número 2, les càmeres de televisió van anar a buscar el Pau. Era el número 3! L'Atlanta Hawks l'havia escollit. Es va posar les mans al cap, va abraçar la mare, va fer un petó al pare, es va posar la gorra vermella del seu nou equip i va saltar a la fama.

Un cop a l'escenari, va respondre els aplaudiments del públic, que es divertia veient un vídeo amb les seves millors jugades amb el Barcelona. Els comentaristes van explicar que es tractava d'un jugador molt versàtil, amb bon tir i capaç d'adaptar-se a tot. El van comparar amb Nowitzki o Kukoc, però van dir que era una incògnita. Que tant podia ser un gran jugador, com passar sense pena ni glòria, com Fernando Martín. Gasol va explicar, en un bon anglès: «Vinc a suar. No tinc la intenció d'escalfar la banquetta, i estic il·lusionat per aprendre.» Després, en una roda de premsa per als periodistes espanyols, va ser més directe. «Sé que el primer any serà molt dur, i per això estic content que els meus pares hagin decidit traslladar-se a Memphis a viure amb mi. No m'acabava de creure que allò m'estava passant a mi. Estava entre grans jugadors, la majoria d'ells nord-americans. Em vaig quedar molt sorprès i molt content.»

Pau Gasol només va poder brillar amb el Barça la temporada 2000-2001. L'NBA se'l va endur quan havia fet 21 anys

EL XEC EN BLANC VA ARRIBAR TARD

Un parell de setmanes després, quan ja s'havia acomiadat de l'ACB i del Barça, «Gaspart em va arribar a oferir un xec en blanc, però ja era tard», va explicar en una visita al diari *SPORT*. Va aprofitar per analitzar més tranquil·lament la seva nova situació. «Econòmicament és un salt importantíssim per a mi perquè, al Barça, era el que menys guanyava. Estic molt content, però els diners no em pugen al cap. El Barcelona m'havia ofert un parell de vegades la renovació, però no tenia pressa. Per a mi, els diners no són el més important. La meua família està bastant bé econòmicament. Sempre he viscut molt bé i mai no he tingut pressa pels diners.» Gasol tenia un any més de contracte amb el Barcelona, que li va oferir, abans i després d'entrar al draft, una ampliació. Ell sempre la va rebutjar, fins i tot quan podia guanyar aquí els mateixos diners, o més, en funció dels impostos, que en el seu primer contracte americà.

«Fa un any ni de broma podia pensar a jugar a l'NBA. Soc conscient de les meves possibilitats i sé fins on puc arribar i on no. Aquí, aquest any he pogut jugar a un gran nivell, i he vist que podia arribar més amunt.» Va explicar que encara que la seva decisió era provar a l'NBA, «tota la meua vida tindrà un

recòrd molt bo del Barça, i espero tornar a jugar aquí algun dia. Espero que d'aquí a molt de temps. Això significarà que les coses a l'NBA em van bé. Però m'enduc un record genial de tothom. No tinc cap mal record de res». Se'n va anar, això sí, amb la pena de no haver estat campió d'Europa. «Suposo que tots els jugadors que han passat pel Barcelona tindran aquest mateix disgust. Ha estat aquest any quan he començat a jugar de veritat. L'any passat vam tenir una bona oportunitat, perquè vam arribar a la final a quatre de Salònica, en la qual vaig jugar deu minuts en cada partit. El que ha passat aquesta temporada ha estat una llàstima. Havia posat una gran il·lusió a l'Eurolliga. Estava fent molt bons partits i una apendicitis em va frenar en sec.» En un tret de sinceritat va explicar que «em vaig inclinar pel Barça perquè era a prop de casa meua. Ara no diré allò que, jugar al Barça, era el somni de la meua vida».

Només ha tornat de vacances, perquè, a l'NBA, ha triomfat del tot: al Memphis, a Los Angeles Lakers, al Chicago i al San Antonio. La veritat és que aquell 27 de juny del 2001 va canviar la història del bàsquet barcelonista. Amb l'adeu de Pau Gasol, el camí es va haver de reiniciar, perquè semblava un jugador, com després es va confirmar, que estava cridat a fer història. Malauradament, va ser lluny del Barça.

Celebració del doblet al Camp Nou entre l'ovació del barcelonisme

MALA TEMPORADA I L'ADEU D'AÍTO

Juan Carlos Navarro es va quedar com a únic representant de gran nivell del planter per encarar la temporada post Gasol, que exigia una renovació de la plantilla. Aíto, que va seguir a l'equip encara que amb menys suport directiu, va trigar a fer-la, i no va arribar cap jugador capaç de marcar distàncies. Ni l'alemany Okulaja, ni el grec Ekonomou, ni de bon tros el jove brasiler Varejao van treure protagonisme a un Karnisovas de 30 anys, a de la Fuente, Jassikevičius i el puixant Navarro, que van ser els jugadors més importants. Els van acompanyar Digbeu, Rentzias, Dueñas, Alzamora, Overton, un nord-americà molt fluix, Camata, un jugador que feia 2,15 fitxat a mitja temporada i que no ofería el nivell esperat, Roger Grimau, Van der Hare i Bravo. Molta quantitat però poca qualitat per a una temporada en què tot va sortir malament. A l'Eurolliga, amb quatre grups de vuit equips cadascun, només van poder ser segons de grup amb 10 victòries i 4 derrotes. Després, va quedar segon de la segona fase, amb quatre grups, aquest cop, de quatre equips cadascun, per darrere del Benetton, que va ser qui es va classificar per a la final a quatre, juntament amb el Kinder, el Panathinaikos i el Maccabi. A la Copa, el Barça va caure a la final 83 a 85 davant el Baskonia, l'amfitrió, un equip, el de Vitòria, que també va ser el botxí a la Lliga, que va guanyar la semifinal 3-1 amb uns marcadors que van acabar 80 a 71, 91 a 75, 81 a 85 i 76 a 70.

«ARA MATEIX LI DIC A BODIROGA»

L'absència de títols va fer que Salvador Alemany assumís la responsabilitat d'iniciar un projecte molt diferent. Va convèncer a Josep Lluís Núñez que l'era Aíto havia finalitzat, i va anar al mercat a buscar un tècnic de mentalitat diferent, que es basés en les estrelles i que busqués resultats immediats. L'escollit per substituir l'Aíto va ser Svetislav Pesic, que venia d'endur-se el Mundial al capdavant de la selecció iugoslava, amb la qual també va guanyar l'any anterior l'Europeu de Turquia. També havia estat capaç de fer campiona europea a Alemanya l'any 1993, la qual cosa tenia molt mèrit. Alemany, vicepresident del club, amb poder decisor i amb les idees molt clares pel que fa al bàsquet, va parlar amb Pesic, una persona honrada, amb un caràcter complicat i un entrenador ambiciós, i li va explicar quina havia de ser la nova filosofia, amb l'Eurolliga com a primer objectiu. Pesic va parlar de Dejan Bodiroga, jugador de la selecció iugoslava, un dels més importants del moment a Europa i que sempre havia descartat anar a l'NBA «perquè vull ser important, jugar molts minuts i guanyar títols». Militava al Panathinaikos. «Podríem fitxar a Bodiroga?», preguntà Alemany a Pesic. «Si podem? Li truco ara mateix», diuen que va respondre el tècnic serbi. Li va trucar, però va ser Alemany qui va negociar i tancar el fitxatge. Bodiroga era un expert en Eurolligues, n'havia guanyat dues de les tres anteriors amb el

L'arribada d'Svetislav Pesic va marcar un abans i un després del Barça a l'Eurolliga

Panathinaikos de Zeljko Obradovic. També va ser finalista de la SuproLeague la temporada 2000/2001, la de l'escissió, a més d'acumular una Recopa amb el Real Madrid, tres lligues gregues, un Lega i una Copa d'Itàlia, dos Mundials, una medalla de plata olímpica i tres europeus amb la seva selecció. El serbi era tota una assegurança de títols per als seus equips. Bodirola va ser qui va proposar el nom de Gregor Fucka, que també venia acompanyat d'un gran palmarès com campió d'Europa amb Itàlia el 1999 i de dues Lega i dues Copes d'Itàlia. L'italià d'origen eslovè era un jugador únic en aquella època. Era un 2,15 metres que preferia encarar com un aler per tirar, amb les dues mans, o penetrar. Només es va fer un fitxatge més, l'alemany Patrick Femerling, un 2,13 que no estava al nivell tècnic dels altres incorporats, però que va rendir perfectament en el paper assignat i que va permetre a l'equip tenir un trio de gegants, juntament amb Fucka i Roberto Dueñas. Van ser pocs fitxatges però molt importants per donar una marxa més a un equip que comptava amb Jasikevicius, Navarro, de 22 anys, de la Fuente, Rodríguez, Varejao i l'esmentat Dueñas. Aquells eren els nou homes que jugaven minuts. A Pesic li agradava una rotació curta, i buscava resultats immediats a força de comptar els últims minuts amb jugadors experts i especialistes.

Era una plantilla d'una qualitat espectacular que no tenia rival en el panorama nacional. El Real Madrid passava una de les pitjors èpoques de la història, i ni tan sols es va classificar per als play-offs en acabar desè la lliga regular. El Barça es va emportar la Copa del Rei guanyant amb facilitat el Real Madrid 72 a 59, per la mínima a l'Unicaja 78 a 77, i 84 a 78 en la pròrroga de la final contra el Baskonia, amb un gran partit de Roberto Dueñas, que va aconseguir 18 punts i 17 rebots, i un Jasikevicius que va ser decisiu en els moments clau amb 17 punts. El Barça de Pesic va començar a fomentar la llegenda que, fos com fos el partit, a la recta final sempre guanyava. Emportar-se la Lliga tampoc va ser complicat. Primer de la temporada regular, 2 a 1 al Lucetum Alacant a quarts, 3 a 1 a l'Estudiantes a semifinals, i 3 a 0 al Pamesa València a la final amb uns marcadors que van acabar 76 a 74, 80 a 72 i 82 a 74.

Dejan Bodiroga, durant el primer entrenament com a jugador del Barça l'estiu del 2002

L'arribada de Dejan Bodiroga va canviar el rumb del Barça a Europa

7 REIS D'EUROPA (2003-2010)

El Barça va celebrar amb tota mena de luxes la conquesta de la primera Eurolliga. Va ser la temporada 2002-2003 al Palau Sant Jordi de Barcelona

ÈXTASIS AL SANT JORDI

El títol de Lliga va ser la cirereta d'una temporada perfecta perquè l'equip havia aconseguit l'Eurolliga, l'objectiu màxim i més desitjat. La *Final Four*, que aquesta temporada es jugava a Barcelona, era al cap de tot el barcelonisme des de l'inici de la competició. També en la dels jugadors. «Sé el que significa per al Barça guanyar l'Eurolliga, i l'afició pot estar segura que farem tot el possible», va explicar Bodirola al diari *SPORT* en un desplaçament europeu en el qual el jugador serbi va haver de mitjançar entre els seus companys i l'entrenador. I és que s'acostava Nadal i Pesic encara no havia donat ni un sol dia lliure a la plantilla. Per treball, no quedaria. Però mentre els seus grans rivals, el CSKA Moscou i el Benetton Treviso, arrasaven en les fases prèvies amb un gran bàsquet d'atac, els de Pesic guanyaven la majoria de partits per escassa diferència mentre fixaven una gran defensa i l'equip treballava en la doble obsessió del tècnic serbi: el control dels partits i els rols dels seus jugadors. No hi ha res millor per il·lustrar-ho amb números freds. Mentre els russos acumulaven una diferència de 144 punts a favor en la fase regular i 100 en el Top 16, i els italians 145 i 70, els catalans només en sumaven 89 i 24. Amb aquestes referències es va arribar a la final a quatre del Palau Sant Jordi. En les semifinals va tocar el CSKA Moscou, amb primeres figures com J.R. Holden i Alexander, nomenat com a millor pivot, Papaloukas,

El Palau Sant Jordi va esclatar d'eufòria. A l'esquerra, Nacho Rodríguez i Dueñas exultants i a la dreta Varejao, Femerling, Dueñas i Bodirola celebren el títol

Khryapa, Mònia, Hatzivrettas, Songaila i Panov. Va ser una semifinal dura i igualada fins a l'últim moment que es va decidir per accions poc habituals de Navarro, un rebot i una robada de pilota. Els més destacats van ser Bodirola, amb 17 punts, i un gran Fucka amb 21. El Benetton de Treviso era el rival de la gran final, celebrada l'11 de maig del 2003, després de guanyar el dret a la plaça en un dur partit contra el Montepaschi Siena. Els de Treviso disposaven d'una gran plantilla amb els veterans Pittis i Marconato, Bulleri —el Navarro italià—, Nicola, Langdon, Markoishvili, Garbajosa i Edney, guanyador de l'Eurolliga del 99 amb el Zalgiris. La final va ser dura i igualada, com tots els partits importants d'aquell Barça. El Palau Sant Jordi va registrar un ple històric, amb més de 16.000 espectadors, que van crear un ambient tan espectacular com esportiu perquè, com també va passar en les semifinals, no es va produir ni un sol incident. El recinte barceloní va viure la seva nit d'èxtasi.

L'11 de maig del 2003 va ser un dia històric. El Barça va guanyar la seva primera Eurolliga en un Palau Sant Jordi entregat

Navarro i Jasikevicius amb les copes corresponents saluden a l'afició, i un triomfal Pesic (dreta) mantejat pels seus jugadors

El Benetton va començar guanyant el primer quart gràcies al seu bon joc ofensiu i la qualitat i l'encert d'Edney. Però en el segon, els de Pesic van aconseguir imposar la seva defensa per curtcircuitar del tot l'atac italià, que només va poder anotar 9 punts. A partir d'aquí els blaugrana van portar la davantera en el marcador durant tot el partit gràcies al domini de la situació per part de Bodirola i de Fucka. Tot i que els italians es van acostar diverses vegades al marcador, com per exemple en el 55 a 52, el gran treball de Femerling en una ocasió, i dos triples consecutius de Jasikevicius i Navarro, en una altra, van tornar a eixamplar la diferència. El Barça havia aprovat l'eterna assignatura pendent, i la primera Eurolliga era a la butxaca. Dejan Bodirola va ser justament nomenat MVP de la *Final Four*. Va ser el màxim anotador amb 20 punts, seguit per Fucka amb 17, de la Fuente amb 11, Femerling amb 9, Jasikevicius amb 8, Navarro amb 5, Dueñas amb 3, Rodríguez amb 2 i Varejao amb 1. Pels italians van destacar Edney amb 16, Bulleri amb 11 i Garbajosa amb 9. La plantilla del 2003 entrava a la història del bàsquet europeu, i els 12 protagonistes, menys Varejao, que jugava a Cleveland i no va tenir permís per viatjar, van tornar a reunir-se el 4 d'abril del 2013 en un homenatge que el Barça els va oferir al Palau aprofitant un partit europeu amb el Maccabi deu anys després d'haver aconseguit el títol.

UN PRESIDENT PROVISIONAL I ELECCIONS

Curiosament, el primer títol europeu del bàsquet va arribar en plena campanya electoral per a la presidència del club. El

president que va poder alçar la copa va ser Joan Trayter, que havia agafat les regnes del club en el procés electoral el 6 de maig, cinc dies abans de la final, i que les va abandonar el 15 de juny, menys d'un mes després. Però tot el mèrit de la reestructuració primer, i de l'èxit després, va recaure en el vicepresident Salvador Alemany. Alemany, un home de prestigi en l'empresariat català, es va presentar a les eleccions de 15 de juny formant part de l'equip de Lluís Bassat que, sorprenentment, va ser derrotat per Joan Laporta. El nou president va col·locar a Josep Maria Bartomeu al capdavant de la secció en substitució d'Alemany, però no va fer cap canvi substancial, com era lògic després d'haver-ho guanyat tot en l'última temporada.

L'exercici 2003-04 va començar sense sobresalts, malgrat el canvi de directiva. Va mantenir el carismàtic Pesic i a la plantilla campiona, amb la important marxa de Jasikevicius, que va trobar un contracte molt més alt a Tel Aviv, i amb algun lleuger retoc més, com l'entrada del base eslovè Wlodo Ilievski i dels joves Víctor Sada, de 19 anys i Marc Gasol, de 18.

MOLTS QUILOS I POCS MINUTS

Marc tornava al Barça després d'haver estat al costat del seu germà a Memphis i disputar el campionat escolar de la zona. Era alt i amb bons fonaments, però la seva inexperiència i alguns quilos de més que va agafar en la seva primera experiència americana, van convertir-lo en un element gairebé decoratiu de la plantilla d'aquella temporada. De fet, va jugar 95 minuts en total i va anotar 17 punts.

Bodiroga va continuar sent el líder de sempre, però Fucka, amb 32 anys, va començar a donar mostres de decadència. Es va salvar amb autoritat la primera fase de la defensa del títol de l'Eurolliga amb 12 victòries per 2 derrotes en el grup inicial, però l'equip es va ensorrar en la segona, en la que va ser tercer amb dues victòries i quatre derrotes per darrere del Montepaschi i el Benetton, una classificació que el va deixar fora de la *Final Four* de Tel Aviv, que es va apuntar el Maccabi amb Jasikevicius a les seves files. Els nombrosos dubtes sobre el Barça van semblar augmentar amb la disputa de la Copa del Rei de Sevilla, en què va caure en semifinals davant el Joventut 72 a 86, després d'eliminar el Madrid per un mínim 80 a 79 a quarts. Havien perdut dos dels tres títols guanyats la temporada anterior, i a la lliga regular només havien pogut ser tercer, per darrere del Baskonia i el Pamesa, amb 11 derrotes en els 34 partits disputats. El play-off de quarts va encendre totes les alarmes quan es va patir massa en el primer partit disputat al Palau davant el modest Gran Canària, que va acabar 73 a 72. Però els resultats van jugar a favor del Barça, ja que els dos equips classificats davant seu, és a dir, amb els que tindria desavantatge de pista, van ser eliminats. El Pamesa va caure en mans de l'Unicaja a quarts mentre que el Baskonia es va acomiadar a semifinals davant l'Estudiantes, que havia eliminat al Real Madrid, sisè a la classificació. I el Barça, que va eliminar l'equip andalús, es va veure a la final davant l'equip madrileny... i amb avantatge de pista!

Va començar dominant amb dues victòries al Palau 79 a 78 i 80 a 74, a les quals va seguir una doble derrota a Madrid 72 a 82 i 68 a 85. Va ser en aquell moment quan alguns mitjans de comunicació van publicar que el divorci entre entrenador-jugadors era total, i que aquests s'havien reunit en privat per

conjurar-se davant el cinquè i decisiu partit. Sigui com sigui, amb conjura o no, el Barça va salvar els mobles i la temporada. El 69 a 64 del cinquè partit va permetre a l'equip reva-lidar el títol. El Barça de Pesic havia guanyat quatre títols, inclosa l'Eurolliga, en només dues temporades.

LA REVOLUCIÓ DE LAPORTA

Però Joan Laporta no havia desistit de la seva revolució, només la va ajornar un any i va ser l'estiu del 2004 quan va prendre mesures, algunes anunciades en la seva campanya electoral i d'altres totalment inesperades. El president ho va fer de manera tan personal que va acabar amb la dimissió de Bartomeu, un home racional i de bàsquet que el mateix president havia designat per dirigir la secció un any abans. L'aposta de Laporta era clara: Valero Rivera. L'home que ho havia guanyat tot en la secció d'handbol tenia idees per aconseguir-ho també en la de bàsquet, i el president les va avalar. La primera exigència va ser treballar amb homes de la seva confiança. Antonio Maceiras no era un d'ells i, pel que es va veure després, Svetislav Pesic tampoc. Maceiras era l'home fort dels despatxos, però no va trigar a caure. Va passar tan aviat com en la primera reunió convocada per Laporta, a la qual van assistir Rivera i el mateix Maceiras. Al terme de la trobada, ni Laporta ni Rivera van voler fer declaracions i el president es va limitar a recordar que Rivera «és el responsable de les seccions». No només la de bàsquet, ja que havia estat nomenat director general de Seccions, de manera que tots els esports professionals, excepte el futbol, van quedar sota el domini de Rivera. És a dir, el bàsquet, l'handbol i l'hoquei sobre patins, encara que posteriorment el club va posar en marxa la secció de ciclisme. No obstant això, Pesic i Maceiras van entendre inicialment que Rivera no intervindria directament en el bàsquet perquè el club així ho havia manifestat en una nota pública. Però el cessament de

4 TÍTOLS EN 2 ANYS

Després del triplet de l'any 2003, el Barça de Pesic va guanyar una altra Lliga

Maceiras, — abans s'havia produït el d'Enric Masip a handbol —, ho va canviar tot. Hi havia serioses diferències internes que van arribar als mitjans de comunicació a través de declaracions. Laporta, que inicialment havia dit que «el bàsquet es mereix un tracte preferent perquè és un referent i ha de comptar amb autonomia i capacitat de gestió pròpia», va canviar d'opinió. «Parlaré seriosament amb Rivera i Pesic», i després d'aquesta reunió ja no hi va haver dubtes. Manava Rivera. Els seus enfrontaments amb Pesic van ser constants durant l'estiu. El tècnic es va negar a acceptar el suggeriment de Rivera de realitzar els entrenaments de l'equip en un pavelló de la Federació Catalana d'handbol situat a Cerdanyola del Vallès mentre el Palau no estigués disponible, i la relació va esdevenir inexistente.

Unes declaracions de Rivera dient que «si el Palau em xiula, me'n vaig a casa», van complicar encara més la pretemporada més polèmica de la història del club. Tot va esclatar el 7 de setembre quan es va oficialitzar que Pesic no seguia al capdavant de l'equip. Ho va anunciar el mateix Rivera al·legant un «desacord amb el concepte i l'estructura de la secció», i va aprofitar per nomenar a Joan Montes, el fins aquell moment ajudant de Pesic i tècnic del filial, com a substitut. Rivera va dir que no es tractava d'una destitució, sinó que Pesic ha renunciat «perquè no volia treballar amb mi», segons li havia comunicat el president Joan Laporta. A més, el qui havia estat entrenador d'handbol del Barça els últims 20 anys, va confirmar que Manolo Flores, fins ara segon entrenador amb Pesic, passava a ser el gerent de la secció en lloc d'Antonio Maceiras, al qui van destituir per no ser una persona de la confiança de Valero Rivera després de 15 anys al club.

Aquest últim va al·ludir a l'incident que va tenir amb Pesic la setmana anterior, i va dir que es va sentir «humiliat» quan el va fer fora d'un entrenament de l'equip de bàsquet. «Pel Barça puc aguantar tot menys la humiliació i, el que va passar, personalment i professionalment, va ser una humiliació», va afirmar, i quan li van preguntar si Pesic s'havia disculpat, va afegir que no havien pogut

Gregor Fucka va aportar centímetres i genialitat al Barça de Pesic. Capaç de llançar amb les dues mans, era un jugador imprevisible

parlar. En tot cas, Rivera va mantenir que a la reunió amb Laporta uns dies va dir que volia la continuïtat de Pesic. «Com a entrenador no m'agrada que passi una cosa així perquè ha guanyat dues Lligues, una Eurolliga i una Copa del Rei, però també és cert que si no accepta la meua manera de ser, és lògic que es quedi», va explicar. «No tinc res a veure en què Pesic ja no hi sigui, que quedi molt clar», va afirmar Rivera en roda de premsa, el qual, en canvi, no va tenir cap problema a l'hora d'admetre que volia prescindir de Maceiras perquè confiava més en Flores. A més, va afegir que se sentia «absolutament capaç» per exercir de director general de les seccions, i va recordar que el seu nomenament va ser «ratificat» per tots els membres de la directiva. «La directiva m'ha donat un suport que fa que em senti amb una força difícil de superar.» Svetislav Pesic va deixar el Barcelona el 7 de setembre, dos anys després de la seva arribada, el 2002, en l'època de l'expresident Joan Gaspart i amb Salvador Alemany al capdavant de la secció,

Després que el Barça ho guanyés tot, Joan Laporta va revolucionar la secció incorporant a Valero Rivera. L'experiment no va sortir bé

i marxava amb l'honor d'haver dirigit l'equip que va aconseguir la primera Copa d'Europa de la història del Barça, conquerida en la seva primera temporada a la final disputada al Palau Sant Jordi. 14 anys més tard tindria un retorn triomfal. Aquell 7 de setembre, amb l'equip concentrat a Andorra, Joan Montes iniciava la seva segona experiència com a primer entrenador del Barça després d'una etapa durant la temporada 1997/98 en què es va fer càrrec de l'equip en la dotzena jornada de Lliga arran del cessament de Manel Comas. A més, havia estat segon entrenador de Pesic l'any del triplet i en diferents èpoques amb Aíto García Reneses, i també coordinador de les categories inferiors.

UNA DIMISSIÓ ANUNCIADA

La temporada de Rivera manant als despatxos i Montes a la banqueta va començar amb la Supercopa de Màlaga disputada el 25 i 26 de setembre com a primer compromís barcelonista. I les coses van sortir bé. El Barça es va imposar 70 a 62 a l'Unicaja a les semifinals, i 76 a 75 al Madrid a la final gràcies a una última acció de Bodioga, màxim anotador amb 21 punts i MVP de la final amb 24 de valoració. Entre un partit i un altre, Valero Rivera, acompanyat de Manolo Flores, va reunir la premsa catalana desplaçada a Màlaga per ratificar les directrius del nou projecte i per reafirmar el que havia dit a la periodista Mònica Terribas a TV3: «Si el Palau em xiula, me'n vaig a casa.» Va ser un comentari temerari perquè Rivera sabia millor que ningú que un sector dels aficionats del bàsquet que acudien al Palau no acceptava les seves idees, i perquè no es pot deixar el futur en mans d'uns quants que, a més, actuen en l'anonimat. Només va caldre esperar set dies que es jugués el primer partit de Lliga al Palau. Va ser el 3 d'octubre, el Barça va guanyar 96 a 88, i el públic va mostrar l'esperat rebuig a Rivera. Els primers xiulets van arribar en els moments finals del tercer quart, quan l'equip era incapaç de superar el seu rival. A més, Rivera estava a la llotja tot sol, sense la companyia del president barcelonista, en Joan Laporta. «Ara poden ser vint o trenta, però qui sap si d'aquí a un temps seran 200 o 300 les persones que em critiquen», va apuntar. El director general va presentar immediatament la seva dimissió, i Laporta no va poder convèncer-lo perquè la retirés. L'endemà, després de reunir-se amb la comissió delegada, va confirmar que s'havia acabat una etapa al club i va agrair el suport mostrat per la directiva. «Des de l'agraïment, però també des de la convicció —va argumen-

tar Rivera—he dit al president i a la comissió delegada que deixo el club, perquè després de 36 anys aquí no vull viure amb la possibilitat que em xiulin si les coses no van bé». Va explicar també que «fa un mes, arran de la seva polèmica amb Pesic, també em vaig reunir amb el president per presentar la dimissió, però em va convèncer per seguir al club i em va ratificar en el càrrec». D'aquesta manera, l'entrenador més llorejat de la història del Barcelona, amb 70 títols al seu palmarès, va deixar el club. Els mesos entre l'abril, quan va ser nomenat, i l'octubre, amb la seva dimissió, van ser els més convulsos de la secció.

UNA DIMISSIÓ QUE VA MARCAR EL FUTUR

Joan Montes va tractar de dirigir la nau com va poder, però l'equip estava destrossat per les tensions viscudes en els despatxos durant molts mesos, i no va donar la talla. Va caure a quarts de la Copa de Saragossa 76-83 davant el Pamesa València, i el 27 de febrer, després de perdre amb el Breogan a Lugo, Joan Montes va presentar la seva dimissió com l'entrenador que havia rellevat a Pesic cinc mesos abans. La ratxa de resultats negatius, perdent conse-

Pesic, que va ser l'arquitecte de l'equip campió, va mostrar la seva eufòria a la pista del Palau Sant Jordi

Bodioga, el líder del moment, anima a Navarro durant la final de Barcelona. El català va prendre el relleu en el lideratge de l'equip

cutivament davant el Pamesa València a la Copa del Rei, del CSKA Moscou a l'Eurolliga i el Breogán a l'ACB, i la necessitat de buscar un revulsiu havien influït en la decisió adoptada pel tècnic, que va dir que no se sentia amb forces per seguir. Un nou problema per a Joan Laporta, que va decidir que Manolo Flores tornés a la banqueta barcelonista. Un home de club com Flores no s'hi va negar, tot i saber que la temporada estava perduda. I Flores va tornar a donar la cara. Malgrat això, aquella temporada les polèmiques encara no havien acabat. Dos dies després, a la roda de premsa de presentació de Flores, es van posar de manifest les diferències entre el president Laporta i Bartomeu, el responsable de la secció, sobre la designació de Rivera i l'adéu de Pesic. El president va explicar que tot obeïa a un pla perfectament dissenyat i, quan va buscar la confirmació, el directiu va deixar clar que ell no en sabia res. Un dia després, Bartomeu deixava el bàsquet. Segons va informar Xavier Cambra, portaveu de la junta directiva: «Bartomeu seguirà al club, tot i que s'ha de decidir quin serà el seu paper a partir ara. El substitut de Bartomeu a l'àrea de bàsquet serà Jaume Ferrer, fins ara directiu responsable de l'handbol i l'hoquei patins.» La substitució de Bartomeu va suposar la pèrdua de la cinquena persona vinculada al bàsquet des de principis de temporada, després de les de Svetislav Pesic, Antonio Maceiras, Valero Rivera i Joan Montes. Bartomeu havia defensat des de l'inici l'estructura de la secció i l'error que significava el nomenament de Rivera, però l'aleshores directiu va veure com en una votació s'imposava la línia en favor de Rivera que liderava Joan Laporta, i en la presentació de Flores va ratificar públicament la seva tesi. Estava clar que l'opció de Bartomeu era més intel·ligent i racional i, si Laporta li hagués fet cas, la secció s'hauria estalviat una temporada desastrosa,

en què només es va aconseguir una cinquena plaça després de perdre 1 a 3 a quarts de final davant l'Estudiantes. L'adéu al bàsquet de Bartomeu, que després va abandonar el club en companyia de Sandro Rosell i més tard va aconseguir la presidència, va marcar el futur.

EL CANVI NO VA CAURE GENS BÉ

Va caldre tornar a començar de zero de nou. Jaume Ferrer va dissenyar la nova estructura amb Zoran Savic com a director esportiu, i Dusko Ivanovic, un montenegrí que arribava del Baskonia, com a entrenador. La plantilla, devorada per les polèmiques internes, va lògicament canviar. En quedaven ben pocs dels jugadors que havien aconseguit el triplet dos anys abans. Bodioga va marxar i Fucka es va quedar, encara que en un paper secundari per les seves lesions i els seus 34 anys. En primer van arribar Williams, Basile, Kakiouzis, Marconato, Thorton i Trias i, després, més avançada la temporada, Vujanic, Sato, Cota i Bourusis. Navarro, amb 25 anys, era un jugador decisiu encara que la seva entesa amb Ivanovic no va ser la més desitjable. Tampoc el tècnic va aconseguir un bon rendiment de Marc Gasol que, amb 20 anys, deixava clares les seves possibilitats. La temporada va ser dolenta. Pocs jugadors de la plantilla semblaven ser del gust del tècnic i, mentre arribaven substituïts, augmentaven les desfeites. Pel que fa a la Copa, van perdre a quarts contra el Madrid 67 a 77, i a la Lliga van rebre 10 derrotes en la fase regular, amb aquell resultat els *play-offs* costarien Déu i ajut. A l'Eurolliga van anar fent un bon paper. Sense brillar però sense decebre. Van anar fent passes fermes fins a arribar a la final a quatre de Praga, disputada

els dies 28 i 30 d'abril. Abans havien eliminat el Madrid a tres partits i un resultat de 72 a 58, 78 a 84 i 76 a 70, i a la capital txeca esperaven el CSKA Moscou, el Baskonia i el Maccabi. El potent equip rus era el rival a semifinals, i el Barça d'Ivanovic el va afrontar sense complexos. Amb un excel·lent Williams, un base anotador, al descans l'equip dominava 38 a 34. Així i tot, va aparèixer Papaloukas, un sisè home de luxe, per capgirar el marcador amb 19 punts i deixar el Barça fora de la final amb un 75 a 84. Els 24 punts de Williams i els 10 rebots de Fucka no van impedir la derrota ni la sensació d'improvisació que envoltava a l'equip barcelonista, que també va perdre el partit pel tercer lloc 82 a 87 davant el Baskonia malgrat un excel·lent Navarro que va anotar 20 punts. El Baskonia també va ser el botxí dels barcelonistes a la Lliga, amb 0 a 3 a semifinals, de manera que la temporada es va tancar amb el convenciment que calia un altre tomb a la plantilla.

NOU MINUTS PER PARTIT

Cansat de l'ostracisme, Marc Gasol va decidir deixar el Barça i iniciar una nova aventura a Girona. La temporada anterior, Marc havia jugat 9 minuts de mitjana i l'arribada de Bourosis pels play-off, amb Marconato com a indiscutible cinc titular, va deixar palès que Ivanovic no comptava amb ell. La pugna entre Savic, el director esportiu, i l'entrenador va dificultar la feina de l'estiu del 2006. Es van incorporar Ukic, Kasun, Lakovic i Vázquez i van marxar Fucka, Williams, Thorton i Marc, a més de tots els temporals que havien anat arribant durant la temporada. Van mantenir la línia de la campanya anterior, un bon equip però poc agut i generador de dubtes. Al contrari que la temporada anterior, van guanyar la Copa i van fallar a l'Eurolliga. La competició espanyola, que es va jugar a Màlaga, va ser gairebé un passeig. 77 a 62 a l'Unicaja a quarts, 84 a 70 al Joventut a semifinals i 69 a 53 al Madrid a la final. La competició europea va ser un malson perquè va caure davant l'Unicaja, un equip al qual havien apallissat unes setmanes abans a domicili. L'equip andalús es va imposar 2 a 1 al play-off. Va perdre al Palau 80 a 58, però va guanyar els dos partits de Màlaga, 75 a 96 i 64 a 67, i va guanyar el passaport per a la *Final Four* de Moscou, on l'esperaven el CSKA, el Baskonia i el Panathinaikos, que va acabar sent el campió davant la decepció russa. Com que tampoc van guanyar la Lliga en perdre 1 a 3 davant el Madrid a la final, vam arribar a l'estiu següent amb la mateixa malenconia que en l'anterior, sense saber ben bé que fer.

Navarro va marxar a l'NBA i Marc Gasol no va explotar al Barça

Marc Gasol era un jove que apuntava alt. Ivanovic va comptar poc amb el jugador, que va acabar marxant a Memphis

A L'NBA D'ANADA I TORNADA

Qui sí que ho va saber va ser Juan Carlos Navarro. Va entendre, com el Marc Gasol l'any anterior, que no comptava amb tota la confiança d'Ivanovic, i va decidir marxar a l'NBA. Ho va comunicar al club sense tenir res tancat, encara que comptava amb un important aliat, el seu amic Pau Gasol. Però el Barça no va confirmar la seva marxa fins al 3 d'agost del 2007. I va explicar en una nota que «Navarro ha acceptat una oferta dels Grizzlies el dia en què acabava l'últim termini del Barça perquè arribés a algun acord amb algun equip de l'NBA. Ara, un cop Juan Carlos Navarro ha arribat a un acord amb la franquícia de Memphis, el FC Barcelona i l'escorta català tractaran en els pròxims dies la desvinculació contractual del jugador».

I és que el fulletó es va allargar més del que estava previst, ja que el Washington Wizards,

Juan Carlos Navarro
va poder besar
molts trofeus abans
i després de la seva
marxa a Memphis.
Sempre ha estat un
ídol per al Palau

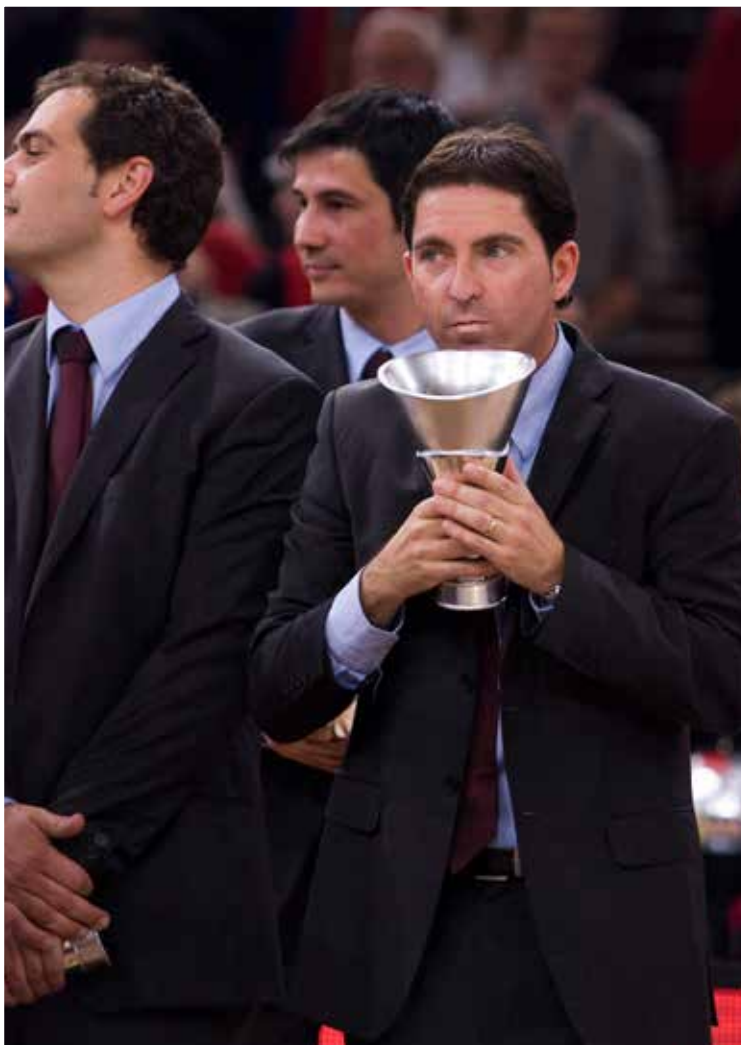
l'equip que tenia els seus drets, no havia facilitat la seva cessió, després de rebutjar ofertes de conjunts com el Boston Celtics, el Cleveland Cavaliers o el Miami Heat. La clau per desbloquejar la situació va ser l'acord d'intercanvi al qual van arribar els Wizards i els Grizzlies, segons el qual Navarro va recalcar a l'equip de Memphis a canvi d'una elecció en el draft següent. Laporta va decidir facilitar la sortida de Navarro, baixant la clàusula de rescissió que tenia per contracte dels 10 als 3,5 milions d'euros. Es va concretar que Navarro hauria de pagar aquesta clàusula durant els tres anys següents. El jugador estava concentrat a San Fernando amb la selecció espanyola, i l'endemà va explicar que «he passat unes setmanes complicades», i que «encara que les condicions no són les esperades, quedaré com a agent lliure al final de la temporada i això em fa dependre de mi, així que confio en les meves possibilitats». No cal ni dir que la presència de Pau Gasol, el seu introductor al club i a l'NBA, a l'equip de Memphis, va anar especialment bé. Per això

l'1 de febrer del 2008, les coses van canviar, i Navarro va començar a plantejar-se tornar. «Quan vam arribar a l'entrenament, ningú no en sabia res, tot es desenvolupava amb normalitat», va explicar el jugador. «Després va venir la trucada que Chris Wallace, el mànager general de l'equip, va fer al Pau. I, és clar, van començar a córrer tota mena de rumors», va comentar. Els rumors es van confirmar minuts després i en tot just un parell d'hores, Juan Carlos Navarro s'havia acomiadat del seu millor amic i del qual, fins aquell dia, havia estat la seva llum i els seus ulls en el món de l'NBA. «Em va costar moltíssim dir-li adeu, sabent que marxava per no tornar. El Pau em va ajudar tremendament des que vaig arribar a Memphis, des del dia en què vaig venir a firmar el meu contracte i fins al moment en què va marxar als Lakers. Qualsevol problema que tenia, ell me'l resolía o m'ajudava a fer-ho», va manifestar l'escorta. Queda clar que, des d'aquell instant, el retorn de Navarro al Barça, que acabaria produint-se al final de la temporada, era més a prop.

Pascual (a baix)
va prendre el relleu
d'un Ivanovic que
només va guanyar
una Copa amb el Barça

LA CRISI DE SANT VALENTÍ

Sense Navarro i amb Ivanovic i Xavi Pascual com a segon entrenador, el Barça va confiar en nous jugadors com Pepe Sánchez, Acker, Ilyasova, Morandais o Neal. Lakovic, Basile, Trias, Marconato, Grimau, Vázquez, Kasun seguien, i s'havien incorporat els joves Ra-baseda de 18 anys i Djedovic de 17. Les coses no van anar bé des del primer moment. La tensió entre Ivanovic i Savic era evident, i el tècnic semblava desmotivats a la pista. En aquestes condicions va arribar la Copa del Rei que es jugava a Vitòria. El Barça va caure a la primera 69 a 70 davant el Bilbao, i va esclatar la crisi. Ivanovic va assenyalar que amb allò que tenia no es podia fer més, i va carregar les culpes a Savic i als seus jugadors. Un comentari que va indignar la plantilla. A Laporta no li va quedar més remei que prendre mesures i cessar l'entrenador, encara que fos poques hores abans del primer partit del top 16 de l'Eurolliga davant l'Unicaja al Palau. Va ser el 14 de febrer, en la que es va denominar la crisi de Sant Valentí. «El club està per sobre de les persones i, per tant, qualsevol declaració que pugui afectar o erosionar alguns dels membres o empleats no és ben rebuda», va esgrimir Josep Cubells, el directiu responsable de la secció de bàsquet, per justificar la rescissió del contracte. «Ha estat per motius de caràcter institucional, no esportius», va continuar Cubells, que també va reconèixer que «Ivanovic va acceptar la decisió amb elegància».

Aquell mateix dia, que el Xavi Pascual havia començat repassant vídeos del rival, el van cridar als despatxos. «Em van preguntar —va explicar anys després— si estava preparat per fer-me càrrec de l'equip, i els vaig dir que sí.» «És una persona molt preparada i entenem el bàsquet d'una forma molt similar. És un entrenador de la casa que ha sabut portar la situació molt bé, tenint en compte que vuit hores després havia de dirigir l'equip en una cita important», va exposar Zoran Savic en la seva primera compareixença pública posterior al primer partit de la segona fase de l'Eurolliga. El Barça va guanyar a l'Unicaja en un partit en què el Palau va escriure a Laporta. Una setmana després un Pascual ratificat per la directiva com a entrenador viatjava a Moscou al capdavant de l'equip. En principi fins a final de la temporada... tot i que va durar molt més.

Des d'aquell moment i fins al mes de juny de 2008, Pascual va intentar reconduir un equip que havia perdut part de l'autoestima. La filosofia de bàsquet del tècnic de Gavà va ajudar a recuperar l'ànim i a fer créixer jugadors amb un potencial enorme. Per exemple, Ersan Ilyasova. També el paper d'homes com Pepe Sánchez i Gianluca Basile va ser clau per imposar seny i veterania en un conjunt que de mica en mica va ser capaç d'explotar el seu millor nivell. Pascual no va poder classificar l'equip per a la *Final Four* en perdre el play-off decisiu davant el Maccabi per 1 a 2 amb els marcadors finals següents, 75 a 81, 83 a 74 i 75 a 88, però sí que va esmenar una situació complicada perquè el Barça havia de ser a la final de la Lliga ACB per aconseguir una plaça per a la següent Eurolliga, i això significava eliminar el Joventut amb desavantatge de pista. Ho va aconseguir guanyant els dos partits, 90 a 93 a Badalona i 85 a 71 al Palau, i es va assegurar la continuïtat al capdavant de la plantilla tot i que després tornaria a perdre la final 0 a 3 contra el Baskonia.

UNA PROVISIONALITAT DE 8 ANYS

Encara que l'havien designat el febrer del 2008, no va ser fins a l'estiu d'aquell any quan el Xavi Pascual va prendre el poder

i va començar a manar. Va estar d'acord amb la decisió del club de prescindir de Savic, però va ser ell qui va nomenar a Joan Creus com el seu successor. Creus era l'ajudant de Pepu Hernández a la selecció espanyola, i el va deixar per rellevar Savic com a secretari tècnic. Va començar una tasca delicada per a Joan Creus. «Volem fer una secció competitiva», va assenyalar l'exjugador barcelonista als mitjans del club en una entrevista realitzada un parell de setmanes després de prendre possessió. «Mai m'havia imaginat ser en aquest lloc. Els contactes van ser progressius, vam anar intercanviant opinions i al final vam arribar a un acord. Estic motivat per començar una nova etapa en la meua vida professional i il·lusionat per ajudar el club a assolir objectius. M'ha animat el fet de poder entrar a treballar en una entitat com el Barça. És un projecte il·lusionant. Els objectius exigeixen trobar una filosofia de club basada, si pot ser, en jugadors de la casa, que coneguin el club, i combinar-los amb altres de fora, de nivell evidentment. També volem donar sortida a jugadors del planter. El Barça, històricament, sempre ha treballat molt bé els equips de formació. Volem donar oportunitats a aquests jugadors.» Així va començar el treball del tàndem Pascual-Creus, que va donar bons fruits a la secció i la provisionalitat de Pascual es va convertir en vuit anys a la banqueta barcelonista.

Xavi Pascual dona instruccions a Jasikevicius. El retorn del lituà no va frenar la caiguda de l'equip

volem fer coses. Intentarem formar un bon equip, i jo ajudar tant com pugui», va afegir per valorar que la seva experiència a l'NBA «ha estat positiva perquè he demostrat que podia ser-hi, però m'ha agradat la proposta de ser de nou a casa i fer història al Barça».

Tot i el reforç de Navarro, semblava clar que la temporada 2008-09 havia de ser de transició per assimilar els canvis en els despatxos i a la pista. Ho va ser perquè van perdre la final de Copa 77 a 90 davant el Baskonia i la final de Lliga 1 a 3 contra el mateix equip, però els de Pascual van deixar entreveure les seves possibilitats en les dues competicions i, principalment, a Europa. I és que en el seu primer intent, Pascual es va ficar a la *Final Four* després d'una excel·lent fase prèvia culminada amb èxit, precisament davant el Baskonia, el seu etern botxí. El Barça es va imposar 3 a 2 en una sèrie apassionant que va començar amb triomf basc al Palau 75 a 84, igualat en el segon partit per un clar 85 a 62 que va col·locar l'1 a 1 abans dels dos matxs de Vitòria. Allà l'equip català va perdre 69 a 62 el primer. Quan estava contra les cordes, va reaccionar amb un 63 a 84 que va permetre tornar al Palau, on no hi va haver color i el Barça va

TORNADA A CASA

La primera temporada va ser complicada. Els jugadors nous jugadors d'Andersen, Barton, Santiago i Barret, van ser fitxatges discrets, i no van acabar de funcionar. Encara que van comptar amb la sort de la tornada de Juan Carlos Navarro. Esportivament no li havia anat pas malament, però entre la marxa del Pau Gasol de Memphis, i l'escassa adaptació familiar, el jugador va moure els fils per intentar tornar i a Laporta li va semblar una idea fantàstica per revitalitzar la secció. Les dues parts necessitaven un revulsiu, sobretot el president. Navarro va tornar a Barcelona per convertir-se en el líder a la pista del nou projecte. Malgrat disputar l'All-Star dels *rookies* i formar part del segon quintet dels novells de la temporada a l'NBA, va decidir tancar la seva aventura americana, que havia durat menys d'un any. Va disputar 82 partits, amb una mitjana de 10,9 punts, 2,6 rebots i 2,2 assistències per partit. «És il·lusionant perquè aquesta és casa meua, i volem fer un projecte bo perquè aquesta secció estigui sempre a dalt de tot i guanyant moltes coses. Tinc ganes de pertànyer a un equip una altra vegada guanyador», va comentar el dia que va tornar. «Faré tot el possible perquè aquesta secció rendeixi com cal, ha de guanyar títols. En un futur immediat

tancar la classificació amb un 78 a 62. Berlín va ser l'escenari de la primera final a quatre de Xavi Pascual. «Una Final Four és un món a part, en què pot passar qualsevol cosa i al qual s'arriba després d'una llarga ruta», va assenyalar Pascual el dia abans de competir. Pascual va valorar molt positivament la presència barcelonista, fins al punt de creure que l'equip va ser, segurament, un dels que va mostrar un millor nivell al llarg de tota l'Eurolliga. De fet, els blaugrana només havien perdut quatre partits, amb el Montepaschi en la primera fase, el Real Madrid al Top 16 i dos en el play-off de quarts davant el Baskonia.

Però no va poder ser. El Barça va acabar condemnat per falta d'experiència i l'encert de Siskauskas l'últim quart del partit de la semifinal. Fins aquell moment, l'equip de Xavi Pascual havia manat en el marcador. Quan el sistema defensiu va començar a flaquejar, el CSKA va començar a guanyar el partit psicològic. Poques vegades un inici tan solvent acabava amb un càstig tan cruel. El Barcelona va arrencar accelerat, conscient que un ritme alt de partit l'afavoria. En canvi, el CSKA va preferir anul·lar el rival i després jugar. Però el Barça el va alterar a força de triples.

Quatre llançaments exteriors van impulsar l'equip de Xavi Pascual que al minut 4 anava 14 a 4, i van descol·locar el CSKA. L'equip rus només va reaccionar al final del primer quart. Ho va fer amb la fe pròpia dels campions i amb l'ajut a la direcció de joc d'Holden per retallar diferències. Entre l'últim minut del primer període i l'arrencada del segon va firmar un parcial de 4 a 12 per col·locar-se a tres punts, 21 a 18 el minut 12. El CSKA es va anar acostant, sense estridències. Va anotar el seu primer triple el minut 16, gràcies a Smodis. Un altre triple d'Holden va permetre a l'equip d'Ettore Messina empatar 30 a 30 poc abans del descans.

Navarro s'havia carregat amb tres faltes. Grimau va cobrar la seva quarta personal a l'inici del tercer quart. La càrrega de faltes va semblar llastrar el Barça, obligat a administrar un marcador molt ajustat 47 a 46 el minut 27. El CSKA va tornar a igualar el marcador 52 a 52 el minut 28 gràcies a un triple de Siskauskas, el seu gran salvavides en els moments decisius. El Barcelona seguia manant 56 a 54 en el tancament del tercer quart, però la tendència del partit començava a canviar. Siskauskas va emergir per rescatar el CSKA al mateix temps en què el Barça es va quedar a fosques. L'equip blaugrana va enterar els seus percentatges d'encert exterior, i no va trobar els seus jugadors de referència. Navarro va aparèixer quan el partit agonitzava. D'Ilyasova i de Vázquez, a penes se'n va saber res. Lakovic, efervescent en l'arrencada,

es va diluir després del descans. Tampoc el Barça va saber tancar el rebot. El panorama del partit va començar a enfosquir-se. El CSKA es va posar per davant 61 a 62 en el minut 34 amb un altre triple de Siskauskas. No tornaria a anar per sota. El lituà va anotar tres triples consecutius en un parcial sorprenent, 0 a 11. Basile i Navarro, amb dos triples, van exhaurir les opcions del Barça, que el minut 38 perdia 69 a 72. Massa tard per a l'equip blaugrana. El Barcelona va acabar resignat a la seva sort, sotmès per la inspiració de Siskauskas i obligat a pensar en una altra ocasió... que arribaria un any després.

PARÍS VA FER JUSTICIA

El projecte per a la temporada 2009-10 era més ambiciós que mai. Joan Laporta havia decidit apostar pel bàsquet, i el tàndem Creus-Pascual va aconseguir reunir una plantilla de primera línia. El club va aprofitar el trànsit de Ricky Rubio cap a l'NBA perquè fes una parada al Palau —previ pagament al

A l'esquerra de la pàgina, Pascual, dona instruccions a Satoransky. A dalt, Navarro i Ricky Rubio, que van formar un bon tàndem en l'equip barcelonista, celebren un dels seus èxits

El segon títol de l'Eurolliga va arribar el 2010. El Barça feia mesos que jugava el millor bàsquet d'Europa guiat per Pascual i amb Navarro com a líder

Eufòria al vestidor barcelonista després de la final de l'Eurolliga a París. Lakovic i Mickeal (a baix) celebren el títol i brinden amb les seves copes

Joventut, és clar— i va incorporar a Lorbek, Mickeal, Morris i N'Dong. Cinc fitxatges de primeríssim nivell que, per poc que s'adaptessin, tindrien un gran resultat. El Barça havia fixat la vista en la *Final Four*, que es disputaria el maig a París, i ni tan sols la Copa de Bilbao va desviar l'atenció de l'equip. Va guanyar el títol amb facilitat, 77-72 al Cajasol, 72-64 al València i 80-61 al Madrid, i va seguir pensant en Europa. Tothom tenia clar que els blaugrana podien repetir la gesta que havia aconseguit l'equip de Pesic set anys abans. No obstant això, el camí a la *Final Four* de l'equip de Pascual va ser totalment diferent del de Pesic. Els barcelonistes no van perdre ni un partit de la fase regular, i van acumular una diferència de 208 punts a favor. Van perdre un partit un sol partit del top 16, i la diferència va ser de +69, la més important d'entre tots els equips. I van superar els quarts de final guanyant el Real Madrid 3-1 (68-61, 63-70, 84-73 i 84-78). Aquesta vegada, no només eren favorits, sinó que ho demostraven a la pista arrasant els

seus rivals partit rere partit i amb un gran joc ofensiu. El mes de gener el Barça havia començat a jugar com una màquina i, encara que molts pensaven que era impossible mantenir el nivell, la veritat és que ho va fer, almenys, fins al 9 de maig, data de la final de París. El millor quintet de lliga regular de l'Eurolliga el van formar Teodosic (Olympiacos), Navarro (MVP), Kleiza (Olympiacos), Khryapa (CSKA) i Maric (Partizan), i en el segon apareixia també el barcelonista Lorbek.

El Barça va arribar a París exuberant, tant esportivament com socialment. Laporta havia comprat les millors cadires de pista i va convidar els jugadors de l'equip de futbol a presenciar la final. Però abans hi havia la semifinal. Una altra vegada davant el CSKA, el poderós cuirassat rus amb vells coneguts com J. R. Holden i Khryapa, que formaven part de la plantilla des de feia set anys. També hi havia Trajan Langdon que jugava al Benetton d'aquella *Final Four*. Però també hi havia cares noves com els russos Kaun i Ponkrashov, l'eslovè Smodis, un dels grans del bàsquet europeu, però que sortia de la recuperació d'una llarga lesió, Planinic, Pops Mensah-Bonsu i Siskauskas, que era l'estrella en aquell moment i que l'any anterior va ser el botxí del Barça. Com si fos una tornada a l'any 2003, el partit es va presentar dur i travat. Vázquez, amb 11 punts, va ser el màxim anotador del Barça. Ara bé, els altres cinc jugadors van aportar entre 7 i 10 punts. El CSKA ho va intentar, lluitant el rebot d'atac, però l'època en què podies guanyar amb només 54 punts quedava molt lluny. El Barça va patir fins als últims minuts, però va anar a la final amb un 64-54 més que merescut.

Els jugadors van
mantejar a Xavi
Pascual sobre la pista
al cap de poc temps
d'acabar la final

I NAVARRO VA FER DE BODIROGA

El 9 de maig del 2010, l'Omnisports Bercy de París va ser blaugrana. Majoria a les grades, domini de banderes barcelonistes a les cadires de pista i deliri quan al cap de no res d'haver començat el partit, van aparèixer Xavi i Piqué, entre altres futbolistes i exjugadors de bàsquet, per animar els seus companys. Laporta, també a les cadires de pista, mirava satisfet l'espectacle. A la final els esperava un Olympiacos molt diferent del que després es va endur dues Eurolligues. Era una plantilla plena d'estrelles que nom a nom no resistia gairebé cap comparació, però que distava molt de ser un equip. Començant per una de les millors parelles de bases de la història europea, Papaloukas i Teodosic, seguint per fitxatges milionaris de l'NBA, Kleiza i Childress, i continuant pels pivots grecs Bourussis, Schortsanitis i Mavrokefalides. A la plantilla també hi havia Beverley, l'estrella d'Israel Jotam Halperin, el nord-americà Penn i Vujcic, amb pocs minuts en aquesta final, per un motiu o altre. Una autèntica plèiade d'estrelles que havia patit fins a l'últim segon contra el Partizan en la seva semifinal.

Es preveia una final igualada, però no va tenir història. La intimidació dels interiors blaugranes, especialment de Vázquez, que va fer quatre taps, va minar la moral dels grecs des del principi del partit. Kleiza i Sofo ho intentaven amb accions individuals, però el pivot gallec interceptava els seus intents una vegada i una altra. L'única taca era el mal inici de Ricky, però Sada, amb un partit més efectiu en

atac i 7 punts sense error en el tir, inclòs un triple, va entrar en el seu lloc. A les ales, les dues estrelles, Mickel i, especialment Navarro, que assumien el seu paper per acabar amb 14 i 21 punts, respectivament. La Bomba va ocupar el paper del seu antic company Bodiroga com a MVP de la final després de presentar una targeta de 23 de valoració. Als seus 21 punts havia sumat 5 rebots, 3 assistències i 5 faltes rebudes. I passava a la història com l'únic jugador que ha guanyat dues Eurolligues amb la samarreta blaugrana. El seu retorn al Barça l'estiu anterior estava més que justificat, i Navarro entrava en la història, si no ho havia fet abans, del barcelonisme.

Aquest equip es va convertir en històric en aquell mateix moment, però per haver igualat al del 2003, i completar un segon triplet amb el títol ACB. Inexplicablement, després d'arrasar a Estudiantes i Unicaja, va semblar perdre la motivació i no va ser capaç de guanyar ni un sol partit contra el Baskonia a la final. O, més aviat, l'explicació rau en una magnífica plantilla dels vitorians, dirigida per un Dusko Ivanovic amb ganes de revenja, i que coneixia a l'equip i al seu entrenador, amb un Tiago Splitter que va ser MVP de la Lliga. Però el segon títol europeu, més el de Copa, apuntaven a la segona millor temporada de la història barcelonista... després de la del triplet de Svetislav Pesic la temporada 2002-03.

Xavi, Busquets, Puyol, Piqué i Bojan van ser a París amb l'equip de bàsquet

8 LA CONSOLIDACIÓ (2011-2018)

Juan Carlos Navarro va ser el protagonista dels primers anys del segle XXI, i el jugador barcelonista que va aixecar més trofeus

NO HI VA HAVER CAP SANT JORDI 2

La temporada següent, gairebé no es van fer canvis, perquè el Barça de Pascual s'havia convertit en una màquina de fer bon bàsquet. Van entrar Anderson, Perovic i Ingles, però la columna vertebral van seguir formant-la Ricky, en la seva segona i última temporada, Navarro, Mickeal, Lorbek, Morris i Vázquez, i amb presències més esporàdiques però sempre molt efectives de N'Dong, Sada, Basile i Grimau. La gent coincidia en el fet que el Barça feia el millor bàsquet del continent, encara que fou d'Europa que va arribar la gran decepció de la temporada. La *Final Four* es jugaria a Barcelona per la renúncia del Torí, i semblava clar que el Barça tindria l'ocasió de revalidar el seu títol quan va arribar el gran desengany davant el Panat-

Grimau (a dalt)
i N'dong (a baix)
no van poder evitar
la derrota davant
del Panathinaikos

**El Panathinaikos va deixar
el Barça fora de la final de
Barcelona, però l'equip va
ressorgir amb força**

hinaikos. Va ser al Palau, s'havia aconseguit avantatge de pista en el play-off. L'equip de Pascual, que va treure com va poder el primer partit 83 a 82, va caure en el segon 71 a 75 i es va obligar a anar a Atenes a guanyar-ne un. No ho va aconseguir. Va perdre els dos 74 a 76 i 67 a 78, i va quedar fora de la cita del Sant Jordi. Una gran decepció.

L'indiscutible domini en el joc només es va poder concretar en les competicions espanyoles, en què el Barça havia pres la mesura al Madrid i l'acostumava a guanyar amb certa facilitat. Va dominar la Copa amb autoritat tot i jugar-la a Madrid, amb uns resultats de 86 a 66 al Joventut, 92 a 73 al Baskonia i 68 a 60 als blancs. Tampoc en els play-off a la Lliga, en què el Barça no va perdre cap partit. 2 a 0 l'Unicaja, 3 a 0 al Baskonia i 3 a 0 al Bilbao, que havia eliminat el Madrid. Potser va ser en aquesta temporada 2010-11 quan

Sada (a dalt) i Lorbek (a baix) van ser jugadors importants per a la recuperació del millor Barça

**La temporada 2010-11
el Barça va guanyar la Lliga
i la Copa amb un bàsquet
espectacular**

l'equip va assolir el millor nivell de joc encara que es tanqués amb un sabor agredolç. La superioritat a Espanya era inqüestionable, però no s'havia pogut optar a revalidar el títol europeu.

VA GUANYAR EL BÀSQUET

Creus i Pascual van optar per fer canvis de gran importància. Algun obligat perquè Ricky Rubio se'n va anar a l'NBA, i altres per intentar retenir l'equip, com va ser l'adéu de Roger Grimau, un jugador que sempre havia ofert un excel·lent rendiment. No es va encerrar en el relleu del base català perquè Chuck Eidson, un jugador cotitzat procedent del Maccabi que podia jugar en quatre posicions, no va funcionar. Tampoc Ingles, que després es va retrobar amb Ricky a l'NBA on va viure una llarga i exitosa experiència, va fer bona la fama d'anotador que duia de Granada. I Wallace, fitxat del Gran Canària, va aportar ben poc. El Barça seguia jugant un bàsquet modern, però amb la Copa del Rei va arribar

el primer avís seriós que la tendència podia canviar. Es va disputar al Sant Jordi barceloní, i Barça i Madrid van arribar a la final sense massa problemes. I allà es va trencar la superioritat blaugrana dels últims anys i el domini que Xavi Pascual havia exercit sempre sobre Pablo Laso. Els blancs van passar per sobre, 74 a 91, dominant del primer minut fins a l'últim. El Madrid tornava a estar a l'altura del Barça, una situació perillosa. Aquest primer avís del Sant Jordi va tenir una continuïtat en la final a quatre d'Istanbul en què l'equip barcelonista va tornar a fallar 64 a 68 a la semifinal davant l'Olympiacos grec, i va quedar fora de la lluita pel títol.

Tanmateix, ningú es va desanimar, ni el joc ni l'equip, i el Barça va arribar fort als *play-off* amb avantatge de pista gràcies a les 29 victòries per 5 derrotes durant la temporada regular. Es pressentia un nou duel amb el Madrid amb un pronòstic més que incert. I així va ser perquè els blancs van eliminar el Cajasol 2 a 0 i el Baskonia 3 a 2. Els barcelonistes van deixar pel camí al Lucentum Alacant 2 a 0 i el València 3 a 1, després de guanyar dos partits a la capital lleonesa. L'esperada final

Eufòria al vestidor barcelonista després de guanyar la Lliga 2010-11. Els capitans (Navarro i Grimau) van recollir el trofeu en un Palau Blaugrana bolcat amb l'equip. A baix Grimau, Tomic, Lorbek i Teodorovic amb la copa

estava servida i no va decebre. El primer partit al Palau va acabar 81 a 80 gràcies a una cistella miraculosa des del centre de la pista de Huertas en l'últim segon de partit, però els blancs es van endur el segon partit jugat a la pista barcelonista 69 a 75, i 85 a 59 el primer a la seva amb pallissa inclosa. El Barça estava contra les cordes quan va aparèixer Wallace per jugar el seu millor partit com a barcelonista i col·laborar amb Navarro, Tomic i Mickeal, que s'havia convertit en un malson per als blancs i principalment per a Carlos Suárez, per igualar la final 75 a 81 quan a Madrid gairebé se celebrava el títol.

El cinquè partit va ser espectacular. «Va guanyar el Barcelona però sobretot va triomfar el bàsquet», va escriure Robert Álvarez, una de les firmes més prestigioses del moment, a *El País*. «Al final van ser els blaugrana els que ho van celebrar amb magnificència, com havia de ser després d'haver-les passat de tots colors fins a l'últim minut. El Madrid però té tants motius per estar satisfet que no se'l pot considerar perdedor ni de bon tros». Com els bons guions, la història d'aquella final va deixar per a l'últim acte 40 minuts del millor suspens, amb una enorme riquesa tàctica, amb el mostrar de zones per part dels dos com a millor exponent. El Barcelona va sem-

blar dominar en tot moment, però tampoc va ser capaç d'establir una jerarquia significativa, i els avantatges que feien presagiar el trencament del partit es veien ràpidament dinamitats per les explosives arrencades del Madrid. No hi va haver cap heroi, però sí importants noms propis. Més clars al Barça, amb un Vázquez imperial que va fer la seva feina i la d'un N'Dong lesionat. Va anotar amb una inusitada fluïdesa, va capturar rebots amb fermesa i va intimidar, com de costum. A banda, Pete Mickeal i la seva cara d'etern empenyament van ficar la banya en el partit de principi a fi per acabar sent decisiu amb una cistella providencial i nervis d'acer en el tir lliure. Pel que fa al Madrid, tot va ser més coral, la qual cosa no treu mèrit a l'equip blanc encara que va faltar un home de referència durant l'últim quart. Tot enmig d'un ambient aclaparador des del punt de vista emocional i físic, ja que a l'exigència del partit es va sumar el fet que el Palau, amb més de 7.000 espectadors, semblava una sauna. La tremenda tensió del partit es va notar des del salt inicial. El Madrid, com a perdedor del matx previ, va moure fitxa i va introduir canvis significatius que obeïen tant a problemes propis com als causats pel contrari. Així, va posar en pista a Carroll en un intent que agafés ritme com més aviat millor,

Xavi Pascual va tenir moltes oportunitats d'aplaudir els seus jugadors i el Palau Blaugrana (moment que recull la foto). Tomic va ser un artífex de la conquesta de la Lliga que Ingles i Ricky van celebrar en gran

El Palau va viure grans emocions durant l'inoblidable cinquè partit de la final contra el Madrid

i també a Mirotic en substitució de Velickovic. L'objectiu era molestar a Lorbek, l'home que més mal havia fet al Madrid en aquella final. El Barça no va variar els seus plantejaments principals i al primer atac blanc va col·locar la seva zona 1-4 amb Huertas sobre Carroll, una de les claus del quart partit. Això sí, es va trobar amb una sorpresa desagradable. En les dues primeres possessions, primer Llull i després Carroll, van encarar a Navarro, que va cometre dues faltes personals en poc més de minut i mig, així que el van enviar a la banqueta. Poques notícies més van arribar del sant i senya blaugrana, fins al punt que, per primera vegada en molt de temps, el seu equip va jugar-se el tot pel tot sense la seva intervenció, quan Laso, imitant a Pascual, va aplicar la recepta Carroll sobre Navarro, al qual li va negar la pilota i l'aire. El partit, comandat en tot moment pel Barça i amb el Madrid a rebufl, anava a estrebades, amb parcials de gran volum que passaven d'un equip a l'altre. Si els blaugrana trobaven la seva mina en el tir de tres, 24 a 16, Sergio Rodríguez aconseguia revolucionar prou el joc per col·locar un 0 a 8. Vázquez va semblar omnipresent per deixar un 43 a 34, i Llull i Singler van fer el mateix. Una altra empenta del pivot gallec que va deixar el marcador 56 a 47 la van contestar els Sergis en pista. Felipe

Mickael va ser sempre decisiu per guanyar els títols que Navarro va aixecar com a capità. A la foto el de la Lliga 2011-12

3
LLIGUES
EN 4
temporades

va agafar rebots ofensius i sant tornem-hi, el partit anava 56 a 53. La final encongida i resumida en cinc minuts. Aleshores va aparèixer Lorbek, al qual Mirotic semblava tenir controlat. Però la definició de l'eslovè, que estava malalt i s'havia desmaiat a l'ascensor de l'hotel poques hores abans del partit, no tenia preu. Va assumir responsabilitats i va aconseguir vuit punts clau que, juntament amb la feina de formigueta de Mickeal, van col·locar el Madrid amb l'heroica com a única solució. Els triples de Carroll i Singler els van fer somiar, però al Barça no li va tremolar el pols i va saber rematar el partit 73 a 69 per guanyar la Lliga. D'aquesta manera perllongava el seu domini pel que fa a títols, amb tres èxits en les últimes quatre temporades, però el Madrid ja tornava a ser aquí.

La frase 'va guanyar el bàsquet' es pot aplicar a tota la trajectòria de Xavi Pascual a la banqueta, espectacular pel que fa al joc i abundant en títols. Tot i que les últimes temporades es van quedar gairebé en blanc.

DE BAIXADA

El retorn de Jasikevicius, amb 36 anys i en la recta final de la seva trajectòria, va ser un al·licient per als aficionats que només va aportar 7,2 punts de mitjana a la Lliga regular. Tampoc van fer massa cosa més altres nouvinguts com Jawai, un voluminós pivot, Abrines, fitxat de l'Unicaja, que després s'en va anar a l'NBA, per tornar el 2019, Todorovic amb 20 anys i procedent del Joventut, i el pivot grec Mavrokefalidis, incorporat amb la temporada avançada. Mario Hezonja, de 17 anys i la perla del planter, va debutar encara que només va jugar 9 minuts. Pascual, que va utilitzar 18 jugadors, va radicalitzar la seva filosofia de contínues rotacions, que tan bons resultats havia donat les temporades anteriors. Va seguir mostrant un gran bàsquet, i amb aquest van guanyar la Copa eliminant el Madrid 111 a 108 amb 26 punts de Mickeal i 20 de Tomic, l'amfitrió, el Baskonia 80 a 69, i el València amb rotunditat 85 a 69 a la final.

El Barça seguia a dalt de tot, i aquella mateixa temporada ho va confirmar ficant-se de nou en una final a quatre de Londres juntament amb el Madrid, el CSKA Moscou i l'Olympiacos. El tradicional duel entre els dos millors equips ACB va arribar a semifinals i una altra vegada els blancs van ser millors. Més per les sensacions que es van viure que pel 67 a 74 que va enviar el Madrid a la final, que després va perdre inesperadament davant l'Olympiacos 98 a 100. Quedava la Lliga

ACB per dictar sentència, i aquesta va ser inexorable. El Madrid tornava a agafar el comandament. Va ser una altra gran sèrie final, però aquell cop els blancs arribaven amb un avantatge de pista que van saber aprofitar.

Van superar una errada en el segon partit que va quedar 71 a 72 per al Barça, van guanyar el tercer al Palau 72 a 84, i rematar en el cinquè 79 a 71 a l'abric del seu públic. Estava clar que s'havia perdut qualitat i confiança, i que el reeixit projecte de Xavi Pascual anava cap avall.

TEMPORADA EN BLANC

Al Barça van entrar cinc jugadors, Nachbar, Pullen, Dorsey, Lampe i Papanikolau, i es va tractar de potenciar el paper d'Hezonja amb 20 partits i 244 minuts, Todorovic i Abrines, mentre que Navarro, amb 33 anys, començava a donar senyals d'un cert deteriorament físic. S'iniciava així una sèrie de temporades en què

Saras Jasikevicius només va aportar una mitjana de 7,2 punts en la seva tornada al Barça

El retorn de Jasikevicius no va impedir l'inici de la caiguda d'un equip guanyador

es canviaven tants jugadors, que mantenir una certa regularitat era una tasca impossible. Poques coses van funcionar aquella temporada 2013-14. Van perdre la Copa davant el Madrid 76 a 77 a la final, i la Lliga, també davant els blancs, per 3 a 1 en la sèrie definitiva. El pitjor es va viure a Milà a la *Final Four* per a la qual el Barça es va classificar en l'acció de més mèrit de l'exercici, amb una bona Eurolliga i un impecable play-off en què no va donar opció al Galatasaray, que va perdre 88 a 61, 84 a 63 i 75 a 78. Malauradament, el Madrid va tornar a aparèixer a la capital italiana, i la imatge del partit esdevindria una llosa impossible de remuntar durant l'era Pascual. Els de Pablo Laso van guanyar per 38 punts, 100 a 62, davant un Barça enfonsat. Els excel·lents anys, el superlatiu bàsquet i la superioritat rotunda davant el Madrid eren història. Començava una altra travessia pel desert. Una temporada per oblidar esportivament i marcada en l'aspecte social per la dimissió de Sandro Rosell el 23 de gener del 2014 i per l'arribada a la presidència de Josep Maria Bartomeu, exjugador i exresponsable de la secció.

LES TEMPORADES DELS 33 JUGADORS

Una altra vegada canvis. I molts. Joan Creus va tocar totes les tecles per reforçar l'equip. El suport dels presidents, primer Joan Laporta, després Sandro Rosell i ara Josep

Dorsey (a dalt) no va aportar el que s'esperava, i la planificació de Xavi Pascual (a baix durant la pretemporada) va tenir alts i baixos

Alex Abrines va ser un dels jugadors que va arribar per revitalitzar l'equip. Va marxar a l'NBA, i va tornar la temporada 2019-2020

Maria Bartomeu, era total, i el pressupost alt; però la filosofia de fitxar molts jugadors no donava resultat. Fins a 17 van disputar minuts aquella temporada 2014-15. Els fitxatges importants van ser Satoransky, Thomas, Pleiss i Doellman i Jackson, que va arribar a mitja temporada. Amb ells també hi era Navarro, que només va poder jugar 17 partits de la lliga regular pels seus problemes físics, Huertas, Tomic, Abrines, Hezonja, Oleson, Nachbar, Lampe, Hakanson, Eriksson, Vila i Peno. Van mantenir el tipus, però ja està. KO a la final de Copa 71 a 77 contra el Madrid, KO a l'Eurolliga en perdre al play-off davant l'Olympiacos tot i tenir avantatge de pista (1 a 3), i KO a la Lliga amb un rotund 0 a 3 i un marcador que va assenyalar 72 a 78, 80 a 100 i 85 a 90 davant el Madrid a la final.

Va ser un altre estiu atrafegat, el del 2015, molts fitxatges i el mateix desconcert a l'hora de trobar el camí. Van arribar Ribas, Peperoglou, Samuels, Vezenkov, Arroyo i Lawal. Dorsey va tornar a mitja temporada. Aquesta vegada van ser 16 els jugadors que van passar per la banqueta, però feia mesos que el fatalisme s'havia apoderat del bàsquet barcelonista. Creus tractava de trobar el jugador decisiu, i Pascual de tenir una mínima tranquil·litat per reimplantar la seva filosofia guanyadora, però tots dos sabien que el termini acabava aquella temporada si les coses no funcionaven. I no van anar bé des del primer dia. La qualitat d'algun dels fitxatges

no es va poder avaluar perquè les lesions de jugadors com Lawal, els van impedir pràcticament debutar, i els desenganys es van acumular. El joc era cada cop més discontinu, com també ho eren una sèrie de qüestions cabdals com la gestió dels minuts i el paper de Navarro, un líder que acabava de fer 36 anys, i la del seu hipotètic successor Abrines, la pèrdua de confiança en una peça que havia de ser important com Arroyo, les limitacions evidents de Samuels i Lawal, la tebiesa en les apostes per Vezenkov i Eriksson, sense deixar de banda el rendiment irregular de jugadors fonamentals per a l'equip com Satoransky, Doellman i Tomic. Tot eren ensopegades. La de la Copa del Rei, davant el Bilbao, va encendre les alarmes. Pascual va insinuar que no se sentia acompanyat. La desesperació el va dur a proclamar-se el màrtir de la situació davant l'opinió pública. «Ho vaig fer tot malament», va afirmar. «Tothom sap, tothom ha vist què ha passat. El partit el vaig perdre jo. Sabem que perdre la Copa fa molt mal. Portàvem vint finals ACB seguides. Però no sé si a la número vint-i-u, per una a la qual no s'arriba, cal matar l'entrenador o no.»

La temporada va seguir amb un segon revés transcendent a l'Eurolliga. El Barcelona va afrontar els quarts de final amb fundades esperances. El seu potencial semblava superior al del Lokomotiv Kuban, per més que l'equip rus tingués el factor pista a favor. La sensació va augmentar quan el Barça va ser

capaç de guanyar un partit a Rússia. Però la seva derrota el quart partit, al Palau, després d'una pròrroga, el va condemnar sense remissió. I així fins a una final de Lliga en la qual va rebre més de 90 punts en cada un dels quatre partits.

EL COMIAT D'UN CICLE GUANYADOR

Pascual va assumir la seva responsabilitat i va insinuar la seva sospita que la seva sort com a entrenador del Barcelona, ja estava tirada: «El balanç no és satisfactori. Estem per guanyar títols. Però per això cal una combinació de coses i tots han de treballar i fer-ho molt bé. L'entrenador és el cap visible, i entenc com funciona aquest món. Estem a primera línia, però ens hem trobat amb un Madrid molt fort.»

Dues temporades sense guanyar cap títol exigien responsabilitats, i Joan Creus va ser el primer a assumir-les. El 22 de juny, poc després de finalitzar la Lliga, va anunciar el seu adeu a BarçaTV. «És el moment de deixar-ho. I això és independent d'haver perdut la Lliga. Ja ho havia decidit el maig. Però,

Xavi Pascual es va acomiadar el 22 de juny del 2016 deixant enrere anys de bon bàsquet i títols

a més, si no aconsegueixes els objectius marcats pel club, has de deixar pas a altres projectes i a altres idees. És agraït treballar aquí, però s'acaba una etapa i ho tinc clar.» Creus, que després de l'arribada a l'organigrama de Rodrigo de la Fuente l'octubre, va passar a ostentar el càrrec de mànager, estava al marge de la presa de decisions. «Si el club em busca un substitut, serà ell qui prengui les decisions», va dir Creus, que va considerar que «la temporada passada es van introduir molts canvis a la plantilla i ara no són necessaris massa retocs. Cal canviar poques coses perquè aquest equip està en el bon camí», va assegurar. «Ara el pla estratègic del club contempla guanyar un d'aquests tres títols. I no hem aconseguit l'objectiu.»

Navarro i Grimau
van compartir
l'última lliga
guanyada
pel barcelonisme

Navarro, convertit en l'indiscutable líder, dona instruccions a Doellman, un dels jugadors que no va acabar d'explotar

L'EMPREMTA DE XAVI PASCUAL

Rodrigo de la Fuente va substituir a Creus, que ja estava a l'estructura del club, i al qual va correspondre, juntament amb el directiu Joan Blade, anunciar la no continuïtat de Pascual i la recerca del nou entrenador. La decisió no es va fer esperar, i tres dies després el club va oficialitzar l'adéu del tècnic. Xavi Pascual va deixar de ser entrenador del Barcelona. El 26 de juny del 2016 ho va comu-

nicar a Bladé. Pascual va substituir a Ivanovic el 14 de febrer del 2008. Quedava encara un any de contracte que no compliria en negociar-ne la resolució amb el club, —sense grans problemes— la seva dissolució.

És la llei de l'esport. Després d'una etapa exitosa, l'equip blaugrana havia acabat les dues últimes temporades amb només un títol, la Supercopa, el de menor importància. La destitució obeïa essencialment a aquesta falta de títols. El Barcelona havia guanyat 12 títols amb Xavi Pascual al capdavant: una Eurolliga,

Josep Maria Bartomeu va pensar en Svelisav Pesic com el tècnic que podia fer ressorgir l'equip, i el nou president va encertar de ple

el 2010, quatre Lligues, tres Copes del Rei i quatre Supercopes. A més, havia arribat a totes les finals de les competicions espanyoles, excepte a la de l'última Copa del Rei, en què va ser eliminat pel Bilbao a quarts de final. Després de sumar 11 títols els seus primers sis anys, en els dos últims el Barça de Pascual n'havia guanyat només un. Marxava un tècnic que havia reanimat l'equip després del pas de Dusko Ivanovic, i que havia aconseguit el millor bàsquet de l'època. Va arribar només per a un partit d'Eurolliga davant l'Unicaja, el club el va confirmar com a entrenador fins al final de temporada, i va romandre més de 8 anys per entrar a la història del club com el segon entrenador que va aconseguir guanyar l'Eurolliga. Està clar que va deixar empremta.

UN ENTRENADOR FULGURANT

Va ser començar de nou. Bartomeu reforçat per la seva bona gestió en el futbol i els títols guanyats, Bladé, que seguia com a responsable del bàsquet, i de la Fuente, el nou director esportiu, van optar per un entrenador desconegut per a la majoria d'aficionats, però que arribava amb la referència d'haver pogut amb l'equip barcelonista l'última Eurolliga al capdavant del Lokomotiv Kuban, un equip de segona fila. Georgios Bartzokas era l'elegit. El club va enunciar el seu fitxatge el 8 de juliol. Tenia 51 anys i va firmar per tres temporades. Abans havia entrenat el Lokomotiv Kuban, pel qual va fitxar l'estiu del 2015, l'Olympiacos la temporada 2012/14, el Panionios la 2010/12, el Maroussi la 2008/10 i l'Olympia Larissa la 2006/09. El seu gran assoliment va ser guanyar l'Eurolliga del 2013 amb l'equip del Pireu. «Estem parlant del millor club del planeta. Estic molt content de formar part d'aquest gran equip», va declarar l'entrenador grec als mitjans del club el dia de l'anunci del seu fitxatge. «No ha estat fàcil. Tenia contracte amb el Lokomotiv, però al final sóc aquí. M'agradaria fer una menció especial sobre Xavi Pascual. Tinc un gran respecte per la seva feina, i per a mi és un honor seure en aquesta banqueta després d'ell. Soc fan de Xavi Pascual. El Barça ha de jugar un bàsquet atractiu, guanyar títols i formar a jugadors. Són tres coses importants per al club», va dir Bartzokas.

Bones intencions que no van tenir el seu reflex a la pista. Va fer la impressió que Bartzokas, introvertit i sense preocupar-se massa d'informar-se del club a través de l'entorn, en cap moment va saber del tot on era. Com en anys anteriors, els fitxatges van ser abundants, i el tècnic grec va arribar

a gestionar fins a 18 jugadors al llarg de la temporada. Rice va ser el seu fitxatge estrella. Juntament amb el base van arribar Claver, que era amb ell al Lokomotiv, i Koponen. Oleson, Vezenkov, Tomic, Perperoglou, Eriksson, Renfro, Doellman, Dorsey, Navarro, Diagne, Peno, Faverani, Holmes, Munford i Ribas també van formar part de la plantilla. Una legió d'elements per no trobar mai el patró definitiu, perquè cap va tenir un paper clar i la temporada es va anar consumint de fracàs en fracàs. A l'Eurolliga, que havia canviat el format i es jugava amb un grup únic de 16 equips, el Barça va acabar onzè amb 12 victòries i 18 derrotes. Va caure a la Copa en semifinals davant el València 67 a 76. I a la Lliga el KO va arribar a quarts, també davant l'equip llevantí, per 0 a 3. Quan va passar, l'exjugador Nacho Rodríguez ja havia agafat el comandament tècnic de la secció i l'acomiadament de Bartzokas era qüestió de dies. El

Bartzokas no va funcionar, i Pesic va prendre el relleu després d'una curta etapa de Sito Alonso guanyant la Copa al cap de poques setmanes d'haver arribat

Eufòria per celebrar un títol inesperat, la Copa 2018, que va arribar poc després del relleu de Bartzokas i l'arribada de Pesic. A la foto de la dreta: Ricky Rubio, Sada, Marc Gasol, Navarro, Pau Gasol, Trias i Grimau. Són símbols de la història recent del bàsquet del Barça

va anunciar Rodríguez el 7 de juny, tres dies després de dir adeu a la Lliga a València. «No podem estar satisfets amb la temporada. No hem aconseguit els objectius que ens havíem marcat», va sentenciar. «I la imatge, en determinats moments, no ha estat gens bona. És veritat que ha estat una temporada atípica amb una planificació tardana, Satoransky i Abrines que van marxar poc abans de començar, les lesions... Però el nivell d'exigència no ha estat a l'altura en tota la temporada.»

Bartzokas va marxar en silenci, però tres setmanes després va fer balanç al canal Cosmote TV de Grècia, i no va dubtar a assenyalar Juan Carlos Navarro com un dels problemes de l'equip, amb un evident afany d'amagar les seves responsabilitats. Tampoc va funcionar la revolució de la temporada

2017-18 amb l'arribada de Sito Alonso, que va ser rellevat el mes de febrer per Svelislav Pesic, en el que significava el retorn al Palau del tècnic que va guanyar la primera Eurolliga. Pesic va fer el miracle de conquerir la Copa del Rei una setmana després de la seva arribada guanyant de manera brillant el Baskonia, el Gran Canària i Real Madrid, però la Lliga es va tancar amb una discreta tercera plaça després de derrotar l'Andorra 2 a 1 a quarts, i perdre 1 a 3 amb el Baskonia a les semifinals. La temporada 2018-19 Pesic va seguir la seva particular reconstrucció. El tècnic va mantenir a jugadors importants com Tomic, Heurtelet, Hanga i Oriola, i d'altres com Pangos, Blazic, Smits, Pustovyi, Kuric o Singleton van arribar per reforçar la filosofia de treball i defensa. I va aconseguir, un cop més, trencar els

pronòstics a la Copa del Rei. Es va disputar a Madrid amb l'equip blanc com a gran favorit, per local i per plantilla. Però, de nou, va aparèixer el millor Barça. Va superar a València i Tenerife a les eliminatòries, i va encarar l'esperada final amb els blancs amb valentia. Els barcelonistes, que van merèixer sentenciar durant els 40 minuts abans que Lull portés el partit a la pròrroga amb una cistella en l'últim segon, no es van rendir ni quan anaven 17 punts per sota. En els 5 minuts suplementaris el Barça va ser millor i es va imposar 94 a 93 davant el desencant de l'afició madrilenya. Heurtel va ser l'MVP i Pesic va tornar a ser, com l'any anterior, el gran triomfador de l'esdeveniment. Dos títols de Copa consecutius havien tancat una mala ratxa, i mantenien el Barça com

un equip més que competitiu, tant a l'ACB com a l'Eurolliga.

PER A TOTA LA VIDA

Un mes després del títol de Copa, el barcelonisme va acomiadar-se amb tota mena de luxes del jugador més representatiu de la seva història. Josep Maria Bartomeu havia solucionat un any abans el que Bartzokas va definir com el problema Navarro, al qual van oferir una mena de contracte indefinit de 10 anys perquè continués sent, dins o fora de la pista, la imatge del club. «Aquest acord —va dir el president— va més enllà de la seva

Juan Carlos Navarro es va acomiadar el 2018, al cap de 20 anys i 17 grans títols. Un mite per al barcelonisme

vida com a jugador, i ha de ser un exemple per als jugadors de la base.» Aquest esperit es va mantenir després de la retirada de Navarro l'estiu del 2018 i, sobretot, l'1 de març del 2019, quan les seves dues filles van destapar la seva històrica samarreta amb el número 11 per penjar-la per sempre al sostre del Palau Blaugrana, al costat de les d'altres mites com Epi, Jiménez, Dueñas i Solozábal. «M'enduc molts records del Barça, tots bons, molts companys, molts amics. Ha estat una carrera excel·lent, sempre he intentat deixar-me la pell per a aquest club,

Dueñas, Navarro, Solozábal, Jiménez (quatre samarretes retirades)

i us trobaré a faltar», va afirmar Navarro visiblement emocionat davant una afició que l'ovacionava.

I és que ningú com Navarro per definir els 92 anys d'història de la secció de bàsquet del FC Barcelona. Per les seves més de 20 temporades al primer equip, per les seves 8 Lligues, 6 Copes del Rei, dues Eurolligues i una Korac, per ser el que més partits ha disputat, el que més punts ha fet i el que més assistències ha donat. Per tot això, però també pels seus valors humans i la seva sang barcelonista, la història del Barça no es podria entendre sense Navarro.

Com tampoc es pot entendre sense aquells llunyans Armadà o Carbonell, que van jugar el primer partit el 19 de desembre de 1926, o els Bonareu o Buscató, que van guanyar la primera Lliga, o els homes exemplars i sempre fidels al club, com Manolo Flores o Nacho Solozábal, o estrelles de la talla d'Epi i Gasol, o presidents que es van bolcar en el bàsquet en moments complicats com Núñez, Laporta, Rosell o Bartomeu, o tan bons jugadors com eficaços gestors dels moments que els va

Els títols van tornar amb Pesic i les seves dues Copes consecutives (2018 i 2019)

tocar viure, Soro, Santillana, Galilea, Esteller i Ansa, que han aixecat l'exemplar Associació de Veterans que realitza una esplèndida tasca social, o les desenes d'herois anònims com a metges (Albanell), fisioterapeutes (Bové) o delegats (Vendrell).

O les moltes generacions d'aficionats que van fer del Palau un recinte inigualable i sempre respectuós amb el rival. Tots, des de Navarro fins a l'últim aficionat, són els dipositaris de la història i els garants del futur. Perquè ningú no dubta que el bàsquet barcelonista té més futur que passat. A l'indiscutible *més que un club* futbolístic, li correspon un més que bàsquet. Una combinació perfecta en l'entitat esportiva més completa del món. Futbol i bàsquet han col·laborat a fer el club gran i popular. Com diu l'himne: *Tenim un nom que el sap tothom. Barça, Barça, Baaaarça.*

Juan Carlos Navarro es va acomiadar amb tota mena de luxes amb un Palau entregat. És l'home que més temporades ha jugat i que més títols ha guanyat amb el Barça.

Llegendes

- Met Ferrando (1940-1952)
- Manolo Flores (1970-2019)
- Nacho Solozábal (1975-1992)
- Juan Antonio San Epifanio (1979-1995)
- Andrés Jiménez (1986-1998)
- Roberto Dueñas (1996-2005)
- Juan Carlos Navarro (1998-2018)

Met Ferrando (1940-1952)

«El 1934 vaig començar a jugar al Grup d'Escoles de Sarrià, on estudiava i on vaig aprendre de José María Ossa, el meu professor i un gran entusiasta del bàsquet», explica Met Ferrando en una entrevista de Pedro Flores Valero per a *El Mundo Deportivo* que es va publicar el 4 de gener de 1945. «Precisament —explica Met— era un dia d'entrenament amb el Grup Escolar quan va aparèixer José Guix, un gran jugador del Laietà, per convidar-me a jugar amb l'infantil d'aquell equip. Allà vaig ser-hi un any, i durant la guerra vaig ingressar a l'infantil A del FC Barcelona, amb el qual vam quedar campions a les ordres del millor entrenador que he tingut mai: l'exjugador del Barcelona Vila. Segur que li dec el que he

estat en el bàsquet. Gràcies als seus coneixements, jugadors com Tomás, Carbonel i, més tard, Eduardo Kucharski, van arribar a ser internacionals.» Però amb la guerra van dissoldre la secció i Met va tornar al juvenil del Laietà, i el van arribar a convocar per jugar el primer partit de la selecció catalana (25-23 davant el Castella). El 1940 va tornar al Barça com a jugador del primer equip.

Ferrando va néixer el 23 de juny de 1923 al barceloní carrer Provença, molt a prop de la pista del Laietà. Pepe Samitier, l'estrella futbolística del moment, era veí seu i un dels escassos espectadors de les seves pràctiques,

perquè Met mai deixava de dominar la pilota mentre competia, en algunes ocasions amb Navarrete i Kucharski. Al barri també vivia Cardús, un dels primers jugadors del Barça (any 1926) que juntament amb Molas va reorganitzar la secció barcelonista i Ferrando se'n va anar al Barça. «Amb ell va estar sempre Ignacio García, el seu braç executor. Entre els dos componien un de sol, ja que la seva identificació era total», ho explica Fernando Font en el seu 'Llibre d'or del bàsquet.

«Veloç com pocs, lleuger, perseguir-lo no era gens fàcil. Àgil, dur i perseverant, dominava el llançament sobre la marxa, de salt, amb efecte i per dalt, a altura mitjana. El seu tir sortia inclinat, a tauler, rebot que ell mateix s'encarregava d'agafar i a la xarxa. Les seves cistelles aixecaven al públic i els seguidors corejaven la seva veu estentòria», assenyala Font, que va ser company d'equip i entrenador. Amb el primer equip del Barça desmuntat per la guerra, Met es va mantenir a l'equip barcelonista, jugant en l'infantil durant els tres anys del conflicte bèl·lic. «Vaig jugar a l'infantil —va explicar Met en una entrevista a José Marero per a l'agència Efe— amb Pepe Vila com a entrenador. Amb ell vaig tornar al Laietà, que en aquell moment va canviar el seu nom. Allà vaig jugar les temporades 1939-40 i 1940-41.» Aquell any, el Barça va tornar a tenir equip sènior. Va jugar al Barça fins a l'any 1952. Va ser peça bàsica en els èxits barcelonistes de la dècada dels 40. Va ser 12 vegades campió de Catalunya, sis

d'Espanya i també va guanyar la Copa Ibèrica jugada a Lisboa. El 1952 se li va concedir la insígnia d'or de la Federació Catalana, i després va seguir lligat al món del bàsquet amb el títol nacional d'entrenador i va dirigir a equips infantils, juvenils i júnior. Per al record va deixar la seva forma de llançar a cistella. «Sempre ho feia —explica en aquesta entrevista— en carrera amb una mà o de pit, i amb dues mans, però sense bombar massa la pilota. Era un jugador petit i havia d'utilitzar els meus trucs. El tir en suspensió és l'única cosa que es pot considerar novetat respecte el joc de la meua època, en què amb els meus 1,70 hauria estat un nan i només se m'hauria reconegut pel mocador, que em solia posar perquè els cabells no m'entressin als ulls.»

Va revolucionar la seva època amb un joc veloç i àgil que el feia imparable malgrat la seva curta alçada

Manolo Flores (1970-2019)

Pocs jugadors poden representar millor l'esperit barcelonista com Manolo Flores Sánchez. Sempre ha estat a disposició del club, pel qual ho ha donat tot. Jugador (14 anys), primer entrenador (en tres ocasions), segon entrenador (amb Serra, Aíto, Maljkovic i Pesic), gerent de la secció (amb Valero Rivera a la direcció), observador internacional, President de Consell de Palau, vicepresident de l'Associació de Veterans i assessor tècnic de la secció de la direcció esportiva, així com entrenador del Barça B en diverses ocasions. Sigui a la pista, la banqueta o als despatxos, és impossible trobar ningú tan significatiu i productiu per al FC Barcelona com el popular Manolo Flores.

Flores va néixer a Mèrida (23 de juliol de 1951), i va arribar a Barcelona sent un nen. Va començar a jugar a l'Hospitalet (1967-1968), i després va passar a l'Espanyol (1968-70). Uns mesos abans de fer 19 anys va fitxar pel Barça per iniciar la seva llarga etapa com a blaugrana. Va ser un jugador destacat durant tota la seva carrera (1970-1984).

Va guanyar dues Lligues i 6 Copes, i sempre va ser important per als seus entrenadors. Les 13 temporades a primera línia, els seus títols i el seu protagonisme (128 vegades internacionals), el van convertir en un dels ídols d'un Palau que ell mateix va veure néixer. «El primer gran record que tinc del

Va viure al Palau tota la seva reeixida carrera esportiva i tres etapes com a entrenador, perquè Manolo Flores sempre ha estat aquí quan el club l'ha necessitat. Va prendre el comandament de l'equip quan van cessar a Antonio Serra la temporada 1984-1985—guanyant la Recopa d'Europa i el Mundial de clubs— i també quan es va prescindir de Bozidar Maljkovic (temporada 1990-91). I encara va ser entrenador un cop més, en la convulsa temporada de Valero Rivera, quan Joan Montes va tirar la tovallola. Joan Laporta va demanar a Flores (Gerent de la secció en aquell moment) que es fes càrrec de l'equip, i aquí va estar ajudant de nou el Barça, en el qual farà 50 anys de la seva arribada, dels quals 42 al servei de club. I és que Manolo Flores és el millor exemple d'home de club: eficàcia i honradesa a disposició de l'entitat. El que tots volen tenir. dels Esports del carrer Lleida, on jugàvem.

recinte és anar de casa al Palau dels Esports del carrer Lleida, on jugàvem, i passar per davant de Palau per veure com s'anava construint. També feia visites clandestines. «Tindrem la nostra pròpia casa», pensàvem. Era el 1971 i va significar un salt qualitatiu en la història de club. «Al Palau d'Esports hi anaven unes 1.000 persones, les més fidels, perquè l'aficionat no se sentia com a casa, com va passar quan vam anar al Sant Jordi. Hi havia certa polèmica. Per què calia fer un pavelló de 5.000 persones, si només l'omplíem quan vingui el Madrid? El vam omplir. Vam haver de fer una ampliació. Estic segur que quan fem el pas al nou Palau Blaugrana, passarà el mateix.»

Nacho Solozábal (1975-1992)

Ningú com ell per ser definit com el 'líder'. Nacho Solozábal va ser, dins i fora la pista, un referent per als seus companys. Un base d'1,85 metres elegant i intel·ligent, que sabia on havia d'enviar la pilota en cada moment. Juntament amb Epi i Sibilio va formar el trio màgic que va acabar amb l'hegemonia del Real Madrid i va portar el Barça a lluitar per tots els títols després de superar els blancs. El món del bàsquet (no en l'àmbit personal) el va conèixer sempre com Nacho. Va guanyar 6 Lligues, 9 Copes i 2 Recopes amb el Barça, l'únic club de la seva vida esportiva. Va sortir del Col·legi Maristes de Sant Joan i, un cop al club barcelonista va ser juvenil i júnior. Va debutar amb el primer equip la temporada 1975-76 quan tenia 17 anys (va néixer el 8 de gener de 1958) sota el guiatge de Ranko Zeravica, que sempre va apostar pels joves. Va agafar el relleu de Miguel López Abril —un altre jugador de la pedrera— i aviat es va convertir en titular, posició que va mantenir fins a la seva retirada la temporada 1991-92. 16 anys com a barcelonista el van convertir en un ídol per als aficionats del Palau, a més d'un referent per a la història del club —la seva samarreta està penjada al Palau— i del bàsquet espanyol en general.

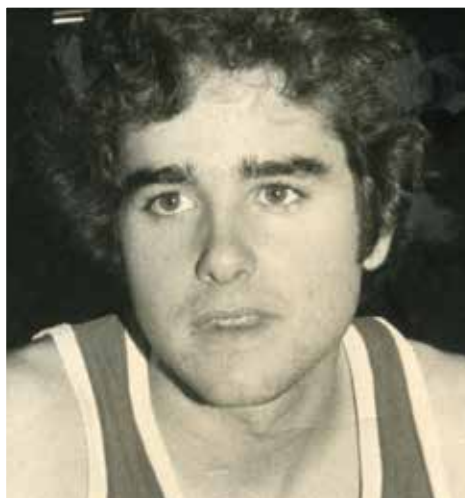
El 22 de desembre de 1987 va néixer el 'triple de Nacho', com es coneixeria en el futur la cistella que va fer el Barça campió de Copa derrotant el Madrid en l'últim segon de la final. Va ser un partit espectacular, en què els blancs van anar gairebé sempre per davant. El Barça perdia per 4 punts a 90 segons del final i, a l'última jugada, es va arribar 81-83 per al Madrid. Els barcelonistes van aprofitar molt la jugada, amb moviments que intentaven deixar en avantatge a Epi o Sibilio, als quals s'assenyalava com els executors de l'últim llançament. Solozábal va ser objecte d'una falta per part de Llorente, però en aquella època es podia triar entre llançaments i treure de banda i Aíto es va decantar per la segona opció. Quedaven 12 segons, el Barça va dissenyar una jugada per a Chicho. Però la defensa blanca el va pressionar amb tres jugadors, i Sibilio va fer circular la pilota a Solozábal, a la dreta de l'atac barcelonista, que no s'ho va pensar —tampoc tenia temps—, i va llançar un triple tant ortodox com encertat. La imatge vibrant del base, amb els punys a l'aire abraçant-se als seus companys, va quedar per sempre en la retina dels barcelonistes. «Va entrar, va entrar!!!» va titular la seva crònica José Manuel Fernández, enviat d'*El Mundo Deportivo* a Valladolid.

José María Aznar, llavors president de Castella i Lleó i madridista declarat, va ser l'encarregat de lliurar la Copa a Nacho. «Va ser especial perquè no havíem començat massa bé la temporada a Europa, i aquest triomf ens va donar la tranquil·litat que necessitàvem i va permetre fer el que després vam fer, que va ser guanyar la Lliga també», va explicar després el base barcelonista. El seu millor moment al Barça? Individualment, segurament sí, tot i que a l'hora de fer balanç de la seva trajectòria, el jugador va assenyalar que «el millor va ser acabar amb l'hegemonia del Madrid i poder aconseguir molts títols». Pel que fa al pitjor moment, no té cap mena de dubte: «no guanyar la Copa d'Europa.»

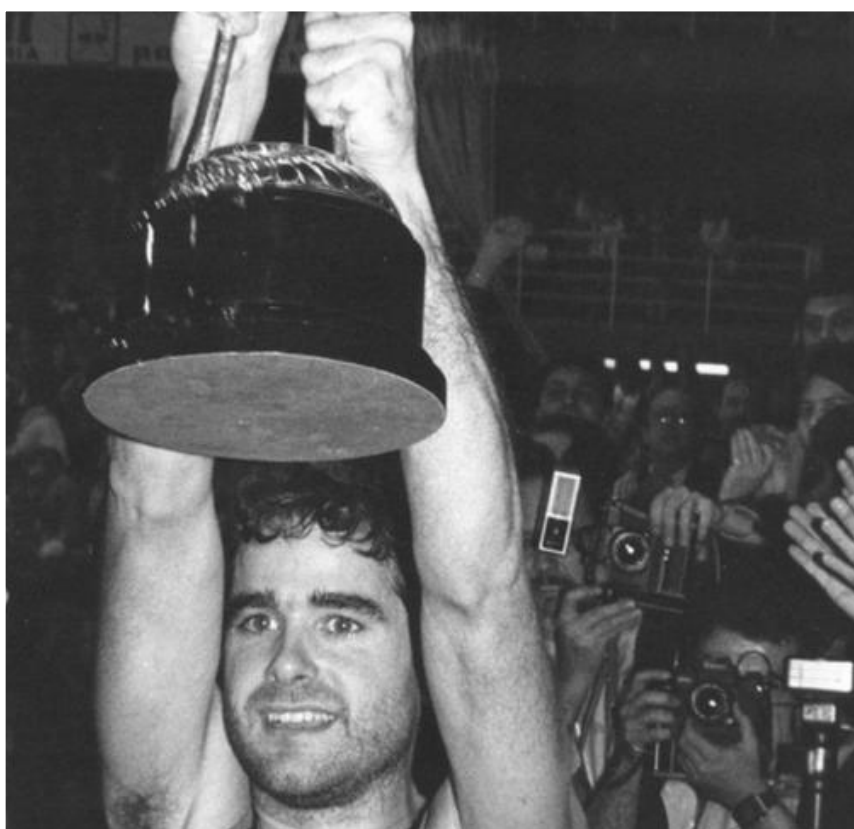
Solozábal va seguir rendint a un gran nivell, sent el jugador més utilitzat després d'Epi, però a final de la temporada 1991-92, la directiva del Barça va decidir fer-se enrere i no renovar el contracte. «No soc jo qui se'n va; em fan fora —va explicar llavors Nacho—. He fet el possible i gairebé l'impossible per seguir en el Barcelona.» «Va ser un moment molt difícil, perquè esperava continuar —va analitzar amb tranquil·litat anys després—, però el club va decidir que no.» «No va ser un problema econòmic, sinó una diferència de criteri», va assegurar.

No li van faltar ofertes, i en un principi va pensar a canviar d'aires, «però després de reflexionar vaig veure que era millor acabar al club de tota la meua carrera i fer un gir a la meua vida». Ho va fer. Va aprovar les dues assignatures que li faltaven per acabar Econòmiques, va treballar com a tal i de seguida es va dedicar al seu gran projecte: un excel·lent campus d'entrenament per a nens a la Federació Catalana a banda de fer de destacat analista de TV3.

Nacho Solozábal segueix sent un ídol per al barcelonisme, i les diferències que van provocar la seva sortida del club es van solucionar el 8 d'octubre del 2006, amb un homenatge al Palau. «Soc un home del Palau, per a mi és el santuari del bàsquet i de tots els culers», va dir emocionat aquell dia abans no pengessin la seva samarreta amb el número 7 entre l'entusiasme dels aficionats. El reconeixement que mereixia un jugador exemplar que només va vestir els colors blaugrana.

El cervell líder d'un grup de jugadors que va aconseguir més títols en la història barcelonista

Juan Antonio San Epifanio (1979-1995)

Va ser barcelonista durant tota la seva vida esportiva, i va esdevenir el millor jugador d'Europa i un ídol per al Palau

Epi. Simplement Epi. Res de Juan Antonio San Epifanio. Tots ens entenem en parlar d'Epi, per molt que en els seus primers partits al Barça aparegués a la premsa com Epi II, recordant que el seu germà Herminio també jugava.

Epi va ser, de llarg, el millor jugador espanyol abans no explotés la generació de Gasol. I un dels millors d'Europa. Un jugador exemplar fet a si mateix a força de treball i sacrifici. Tot sovint la gent ha dit que Epi era un mal jugador en edat júnior, la qual cosa és una veritat a mitges. Ell mateix va explicar que «el meu primer partit el vaig perdre 27-0, i aquella temporada no vaig conèixer la victòria, però l'any següent vam aconseguir un empat a 7 punts i jo en vaig anotar 4». Però va ser descartat al col·legi Santo Tomàs de Aquino perquè sobraven tres jugadors.

No era una estrella —anava alguns esglaons per sota, per exemple, de Juan Manuel López Iturriaga— però havia après molt al CN Helios, on va arribar amb 12 anys procedent del Col·legi Sant Tomás de Saragossa. Epi, nascut el 12 de juny de 1959, va arribar a ser internacional juvenil (8 ocasions), júnior (26) i sub 22 (13). Era la perla de l'històric club aragonès quan es va produir en un fet inesperat.

El Kas, un equip basc finançat per la firma de begudes, estava a punt de desaparèixer, i el Barça va decidir endur-se a Herminio San Epifanio, el seu millor jugador. Va pagar un milió de pessetes, i va acceptar la seva única condició: «el meu germà Juan ha d'entrar al Barça», va dir a Eduard Portela, director esportiu del club. Era l'any 1974.

Herminio va anar al primer equip i Juan Antonio, al juvenil i al col·legi Alpe. Tres anys després —ja convertit en Epi i sota el guiatge de Ranko Zeravica— va iniciar la seva triomfal carrera al primer equip del Barça. 18 temporades (es va retirar el 21 de maig de 1995) en què va guanyar 7 Lligues, 10 Copes, 2 Recopes i 1 Korac. Va ser 239 vegades internacional —rècord d'un jugador del Barça fins que el va superar el també barcelonista Navarro— i es va convertir en el millor jugador d'Europa (designat oficialment l'any 1984).

Va ser el referent barcelonista en els millors anys i va deixar va posar el seu segell de qualitat humana d'acord amb l'esportiva. Complia en defensa i en atac, tenia aquesta màgia dels que saben llegir el joc i anoten amb facilitat. Finalitzava els contraatacs amb safates eficaces i amb tirs de 3-4 metres al tauler. En atac estàtic era una assegurança amb els seus llançaments per poc que sortís del bloqueig amb uns centímetres.

El seu rendiment va ser més eficaç quan va aparèixer la línia de tres punts la temporada 84-85. Sense triples, manté el rècord d'anotació de la Lliga ACB (comptabilitzat des de 1983) amb els 54 punts que va fer al Joventut la primera temporada sota aquest format. «Va ser un partit extraordinari i va tenir dues pròrrogues. Jo tenia un dia encertadíssim, amb uns molt bons percentatges de tir. Estava molt inspirat, i recordo que a més vaig anotar les cistelles importants en els moments decisius. Tinc un record molt grat. Però mai vaig pensar que aquesta anotació hauria durat tant de temps», va comentar el mateix Epi.

El colofó a la seva vida esportiva va ser el 25 de juliol de 1992 quan va realitzar l'últim relleu amb la torxa olímpica en els Jocs de Barcelona en un honor que corresponia per primer cop a un jugador de bàsquet. Epi ho explica amb rotunditat. «Ho he dit moltes vegades, però és l'única manera de definir-ho: va ser com estar en un núvol, un moment màgic.» Eren els seus quarts Jocs després de Moscou 80, Los Angeles 84 i Seül 88.

Encara ara el seu nom continua viu perquè la seva excel·lent imatge li va permetre protagonitzar gran quantitat d'anuncis publicitaris. Va ser comentarista de televisió i manté una empresa que organitza esdeveniments esportius, entre altres activitats.

Un mite en el barcelonisme, sens dubte.

Andrés Jiménez (1986-1998)

Andrés Jiménez deambulava per la seva Carmona (Sevilla) natal quan un d'aquests descobridors de talents que tant abundaven en aquella època (parlem de mitjan anys 70) el va convidar a participar en una «operació altura», que es tractava d'entrenaments amb jugadors alts perquè aquests fossin visibles per als clubs. A Jiménez, el CB Cotonificio se'l va endur a Badalona. Corria el 1977 i tenia 15 anys. Amb Aíto com a entrenador del primer equip del Cotonificio va jugar del 1977 al 1983; després va passar al Joventut (1983 a 1986) i finalment va fitxar pel Barça el 1986, sempre amb l'Aíto i després d'unes negociacions que

mai van ser enteses a Badalona i que van crear una seriosa polèmica.

Va romandre en el club barcelonista fins al 1998, i el 13 de setembre d'aquell any va veure com l'entitat li feia un homenatge i retirava la seva samarreta, que llueix al Palau al costat de les d'Epi, Solozábal i Dueñas.

Va debutar en el bàsquet d'elit a les files del Cotonificio de Badalona, per al qual va ser captat per Aíto García Reneses el 1977 després de participar en una «operació altura». Els seus progressos tècnics a l'equip badaloní van

ser espectaculars, tant que a principi de la dècada del 80 se'l va començar a considerar una de les promeses més fermes del bàsquet espanyol. El 1981 va ser el líder de l'equip del Cotonificio, que contra tot pronòstic es va proclamar campió d'Espanya júnior. El 1983, després d'haver debutat un any abans amb la selecció, va ser protagonista d'un dels casos més llargs i conflictius de l'època: el Cotonificio havia pactat el seu traspàs al FC Barcelona, però ell es va negar a acceptar-lo adduint qüestions esportives. Alhora, el Joventut, que havia contractat a Aïto, es va mostrar molt interessat pel seu fitxatge. Davant la decidida postura del jugador, que entre altres coses va arribar a amenaçar de marxar una temporada a una universitat dels Estats Units i va presentar davant la Federació Catalana un expedient per incompliment d'obligacions per part del Cotonificio per sol·licitar la seva carta de llibertat, el Barça va renunciar al seu fitxatge i Jiménez va acabar anant al Joventut. El Cotonificio va ingressar un total de 18 milions de pessetes pel seu traspàs, una xifra rècord l'any 1983 per aquesta mena de transaccions. El 1986 va fitxar finalment pel FC Barcelona, en el qual hi havia l'Aïto.

Jiménez havia començat a jugar com a pivot (2,05 metres), però aviat va ser reciclat per jugar com exterior. Es va convertir en un «tres» que marcava diferències perquè hi havia pocs jugadors de les seves característiques. No era un gran tirador a distància, però es movia bé cara la cistella, i sabia aprofitar les seves condicions i els centímetres gràcies als quals gairebé sempre superava al seu marcador. Amb el Barça va guanyar 7 Lligues i 4 Copes i 1 Korac i amb la selecció espanyola (186 vegades internacional) va ser medalla de plata en els Jocs Olímpics de Los Angeles 82 i en l'Eurobasket de Nantes 1983. Des del seu debut com a internacional, el 1982, va ser indiscutible a la selecció.

Al marge del bàsquet, Jiménez —al qual se l'anomenava Jimix— va mostrar aviat la seva faceta artística. A Saragossa va realitzar la seva primera exposició de còmics i dibuixos, de la qual no es va mostrar massa satisfet, perquè van donar preferència a la caricatura, quan ell es considerava un dissenyador amb estudis de publicitat a l'Escola d'Arts Aplicades. Va realitzar un còmic sobre la història del bàsquet a través dels temps i un relat de com Espanya va aconseguir la medalla de plata a Los Angeles amb ell com a protagonista.

Sobre la seva polèmica amb el Cotonificio, la seva sortida del Joventut i el seu fitxatge pel Barça, Jimix va declarar al seu dia a *El País* que «Vaig fent el que he de fer, que és anar a més». Va ser un fitxatge d'excel·lent rendiment perquè dels 12 anys que va ser al Barça i de la seva capacitat de saltar, l'equip blaugrana en va treure molt profit. Andrés Jiménez (un jugador de 2,05 reciclat com a aler) va ser un avançat al seu temps.

La seva altura i la possibilitat de jugar lluny de l'anella va donar al Barça un plus que els altres equips no tenien

Roberto Dueñas (1996-2005)

Pertany al selecte grup de jugadors (Epi, Solozábal, Andrés Jiménez i ell) que pot gaudir de veure la seva samarreta penjada al Palau Blaugrana i el seu número retirat. És el reconeixement a un jugador irrepetible, tant per les seves condicions físiques (2,21 metres

i 140 kg), com per la seva gran humanitat. Roberto Dueñas va ajudar a aconseguir títols i va marcar una època en la seva posició. Tot i els seus centímetres i quilos, no era el pivot que només podia ajudar a prop de la cistella; tenia un tir impressionant des de tres /

quatre metres, feia grans passis i se sabia moure. En deu temporades amb el Barça, va guanyar 6 Lligues, 2 Copes del Rei, 1 Copa Korac i 1 Eurolliga. Amb la selecció espanyola (84 vegades internacional) va aconseguir la plata a l'Eurobasket de 1999. Chicago el va triar en el draft amb el número 57, encara que mai va mostrar el més mínim interès per jugar a l'NBA.

El mateix Dueñas ens explica com va començar en el món del bàsquet. «Tenia 16 anys i anava a estudiar a Móstoles. Un entrenador del Fuenlabrada em va veure a la parada dos o tres dies i em va dir si volia jugar a bàsquet. Així va anar.» Va assistir a una 'operació alçada' (entrenaments amb jugadors alts perquè poguessin ser coneguts pels clubs) i el Barça el va incorporar amb celeritat. Després d'un parell de cessions (una al Fuenlabrada i una altra al Cornellà), va debutar amb el primer equip blaugrana el 17 de desembre de 1995. Va ser un jugador important durant deu temporades, fins que el juliol del 2005, el tàndem format per Savic i Ivanovic va decidir no renovar el seu contracte. Va jugar a l'Akasvayu de Girona fins que va arribar Svetislav Pesic, amb el qual no havia tingut una bona relació al Barça, i després d'un testimonial pas pel Joventut, va decidir retirar-se amb 31 anys amb un evident desgast físic —bàsicament de l'esquena— fruit de la seva constitució. Va marxar amb 2.113 rebots i 266 taps.

El bàsquet va seguir present en la seva vida. Es va quedar a viure a Barcelona i va seguir al club barcelonista. Treballa al planter del Barça, sobretot entrenant moviments amb els pivots. «No jugo ni partits de xerínola. Moltes vegades els veterans del Barça em diuen que vagi a jugar amb ells, però no em ve de gust. Jo ja vaig jugar, això ja ha passat. Ara m'encanta el que faig, gaudeixo del bàsquet formant als xavals», comenta.

Quan es va conèixer la decisió de la directiva del club de penjar la seva samarreta amb el número 12, va assenyalar que «això és la millor cosa que em podia passar. He estat molts anys al Barça gaudint del que m'agrada fer, però no m'ho esperava. Veure la meua samarreta penjada al costat de les d'Epi, Solozábal o Andrés Jiménez és un somni i un orgull.»

Un gegant dins i fora la pista que es va convertir en professor per als jugadors joves

Juan Carlos Navarro (1998-2018)

Miguel López abril va treballar com ningú perquè sobrevisqué en unes categories inferiors en què es valorava més la força que la tècnica i Joan Montes el va fer debutar en el primer equip quan tenia 17 anys. Va ser el 23 de novembre de 1997 davant el Covirán Granada i va anotar 11 punts en 10 minuts. Era un producte exclusiu del planter del Barça, al qual va arribar amb 12 anys i amb una única experiència en el Sanfeliuenc, al qual es va incorporar quan tenia 8 anys. Juan Carlos Navarro va ser una aposta del club, el reflex de la bona feina de tots els tècnics i el somni d'una afició, que el va aclamar com a ídol des del primer segon. Quan es va retirar, al cap de 19 anys i 7 mesos d'aquell matí de novembre, Navarro s'havia convertit en bastant més. Se'n va anar com una llegenda del bàsquet, com a millor jugador de la història, perquè a l'Epi li va faltar el màxim títol continental i a Pau Gasol més temps com a jugador barcelonista. Va ser una bomba. La Bomba.

Navarro va néixer per al bàsquet. Va treballar, és clar, però el seu tir, les seves 'bombes', les seves rectificacions a l'aire no s'aprenen. Són innats. També imparables. Ni tenia el millor físic ni el va treballar com altres, però la seva classe va permetre que pogués superar-los a tots. Durant les seves gairebé 20 temporades com a jugador del primer equip del Barça, de 1998 a 2018, amb l'únic parèntesi d'un any a l'NBA (Memphis Grizzlies) va aconseguir 23 títols: 2 Eurolligues (2003 i 2010), 1 Copa Korac (1999), 8 Lligues ACB (1999, 2001, 2003, 2004, 2009, 2011, 2012 i 2014), 7 Copes (2001, 2003, 2007, 2010, 2011, 2013 i 2018) i 5 Supercopes d'Espanya (2004, 2009, 2010 i 2011 i 2015). Campió del Món, campió d'Europa, subcampió olímpic i jugador de la selecció espanyola amb més partits (juntament amb el també barcelonista Epi en segona posició), té bona part dels rècords del bàsquet europeu. A l'ACB com a jugador amb més partits en els play-off (128), amb més triples en els play-off (230), escollit més vegades per al Quintet Ideal

de l'ACB (4), escollit més vegades MVP de la final (3), amb més títols de la competició (8 vegades) i amb més temporades en un mateix equip (20). A l'Eurolliga, va ser el jugador més valorat de la competició (3.122), amb més partits jugats (253 partits) i el màxim anotador (4.152 punts).

Però, xifres al marge, el reconeixement a Navarro el trobem en l'afició i en els seus propis companys, que el van gaudir en el seu equip o el van patir com a rival. «No hi ha paraules que puguin transmetre el que has donat al bàsquet. Un GRÀCIES, encara que sigui en majúscules, no és suficient per agrair-te el que signifiquis per a tots els que estimem aquest esport, i en especial per a mi. Ha estat més que un honor haver crescut al teu costat i estic segur que el que vingui a partir d'ara també faràs que sigui molt especial», va assenyalar Pau Gasol en conèixer la seva marxa, mentre que Jorge Garbajosa, amb el qual va compartir partits a la selecció i que ara és president de la Federació Espanyola, va afirmar: «La retirada de tot gran jugador és sempre un motiu de tristesa, però la de Juan Carlos Navarro provoca molts més sentiments perquè, no només és un gran jugador sinó, sobretot, una persona clau de la història del bàsquet espanyol. Sense cap mena de dubte, sense ell no hauria estat la mateixa. Juan Carlos encarna tots els valors

positius del nostre esport, especialment el del compromís i la identitat, com demostra pràcticament tota una carrera al mateix club i els seus 253 partits amb la samarreta d'Espanya», va exposar.

Com no podia ser d'altra manera, Juan Carlos Navarro segueix vinculat al FC Barcelona perquè el seu president, Josep Maria Bartomeu, quan va ser el moment es va assegurar es va assegurar que, encara que s'acabés el jugador, com mana la vida, el seu exemple i la seva imatge es mantinguessin al club. Juan Carlos Navarro és, sense cap mena de dubte, el referent per a tothom. «Aquí ho teniu», pot dir amb orgull una bomba convertida en jugador de bàsquet.

Els seus 23 títols com a barcelonista i la seva forma de jugar l'han convertit en el millor referent del barcelonisme

El Barça campi3

• COPA

25

• KORAC

2

• EUROLLIGA

2

• LLIGA

18

- Els equips campions de la història de la secció temporada a temporada

- **LLIGA CATALANA**

22

- **SUPER COPA D'EUROPA**

1

- **MUNDIAL DE CLUBS**

1

- **RECOPA**

2

- **SUPER COPA D'ESPANYA**

6

L'EUROLLIGA

Temporada 2002-03

Temporada 2009-10

2002
2003

A dalt: Bové, Alzamora, Martín, Bodiroga, Bravo, Varejao i Tallada; **al mig:** Van de Hare, Fucka, Pesic, Alemany, De la Fuente, Femerling i Dueñas; **a baix:** Berrocal, Montes, Rodríguez, Navarro, Jasikevicius, Tramullas i Karalejic.

2009
2010

A dalt: Trías, Morris, N'Dong, Vázquez, Lorbek i Barton; **al mig:** Gil Rodas, Bové, Berrocal, Pascual, Laporta, Cubells, Agustí Julbe, Zorzano, Caparrós i Montolio; **a baix:** Font, Basile, Ricky Rubio, Navarro, Grimau, Lakovic, Sada, Mickael i Torrent

RECOPES

Temporada 1984-85

1984 1985

A dalt: Berenguer, Sibilio, De la Cruz, Ortiz, Davis, Ferran, Howard i Vendrell;
a baix: Bové, Heredero, Ansa, Seara, Flores, Epi, Crespo, Solozábal i Fibla

Temporada 1985-86

1985 1986

A dalt: Flores, Aíto, Ortiz, De la Cruz, Wiltjer, Ferran, Smith, Trumbo, Vendrell i Fibla. **A baix:** Bové, Epi, Seara, Solozábal, Heredero, Crespo i Sibilio

COPA KORAC

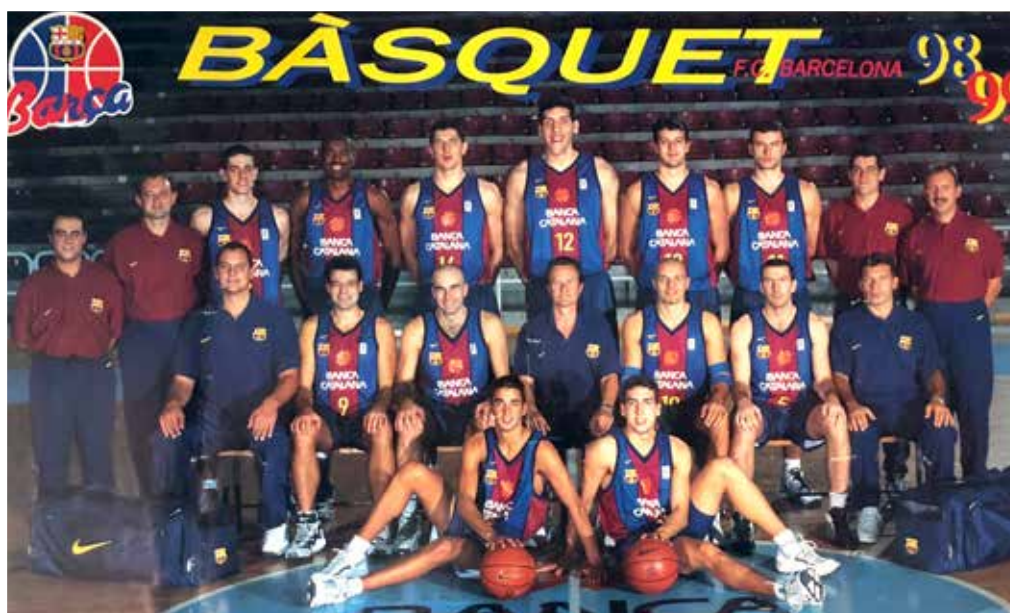
Temporada 1986-87

1986 1987

A dalt: Aíto, Ortiz, De la Cruz, Ferran, Bryant, Trumbo, Jiménez, Sibilio i Flores. **A baix:** Bové, Gubern, Costa, Simpson, Epi, Solozábal, Fibla i Callejas

Temporada 1998-99

1998 1999

A dalt: Haro, Montesinos, de la Fuente, Alston, Rentzias, Dueñas, Junyent, Gurovic, Tallada i Bové. **Al mig:** Trumbo, Fernández, Esteller, Aíto, Djordjevic, Rodríguez i Montes. **A baix:** Navarro i Marcos.

MUNDIAL DE CLUBS

Temporada 1984-85

1984 1985

A dalt: Ansa, Fernández, Davis, Flores, Howard, Ferran, Sibilio, Crespo, Fibla i Vendrell; **a baix:** De la Cruz, Seara, Heredero, Epi, Solozábal, Berenguer i Bové

LLIGUES

Temporada 1958-59

Temporada 1980-81

1958 1959

A dalt: Isal, Bonareu, José Luis Martínez, Alfonso Martínez, Cano, Cunill i Trabal; **a baix:** Miró, Meléndez, Mateo, Canals, Plana i Buscató

1980 1981

A dalt: Serra, Berenguer, Fernández, Sibilio, Philips, Ruland, De la Cruz, Fibla i Vendrell; **a baix:** Creus, Flores, Ansa, Solozábal i Epi

Temporada 1982-83

1982 1983

A dalt: Bové, Hansen, Santillana, De la Cruz, Serra, Starks, Sibilio, Costa i Vendrell; **a baix:** Costa, Ansa, Flores, Epi i Solozábal

Temporada 1986-87

1986 1987

A dalt: Aíto, Ortiz, De la Cruz, Ferran, Bryant, Trumbo, Jiménez, Sibilio i Flores; **a baix:** Bové, Gubern, Costa, Simpson, Epi, Solozábal, Fibla i Callejas

Temporada 1987-88

1987 1988

A dalt: Flores, Jiménez, Alsina, McDowell, Norris, Sibilio, Trumbo, Vila i Aíto;
a baix: Bové, Soler, Epi, Solozábal, Costa, Palacios, Fibla i Basora

Temporada 1988-89

1988 1989

A dalt: Gubern, Fibla, Basora, Crespo, Vendrell, Saulsberry, Waiters, Abad, Norris i Jiménez; **a baix:** Soler, Costa, Solozábal, Bové, Flores, Aíto i Epi

Temporada 1989-90

1989 1990

A dalt: Norris, Abad, Sibilio, Trumbo, Waiters i Jiménez;
a baix: Crespo, Soler, Solozábal, Costa i Epi

Temporada 1994-95

1994 1995

A dalt: Fisher, Middleton, Ellis, Ferran, Andreu i Jiménez; **a baix:** Montero, Díez, Epi, Galilea i Fernández

Temporada 1995-96

1995 1996

A dalt: Maceiras, Andreu, Midleton, Godfread, Aíto, Montes, Ferran, Karnisovas, Moraga i Fibla; **a baix:** Tallada, Jiménez, Bosch, Fernández, Díez, Montero, Galilea i Bové

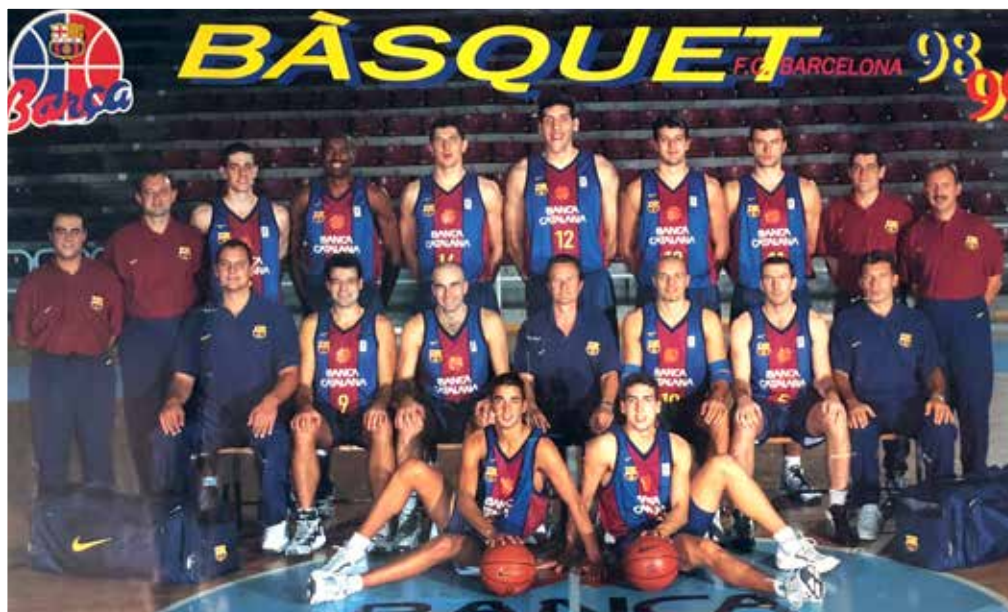
Temporada 1996-97

1996 1997

A dalt: Tallada, Rivas, Jiménez, Dueñas, Aíto, Montes, Karnisovas, Fettisov, Andreu i Montesinos; **a baix:** Bové, Rafa Jofresa, Fernández, Díez, Montero, Bosch, Esteller i Haro

Temporada 1998-99

1998 1999

A dalt: Aro, Montesinos, de la Fuente, Alston, Rentzias, Dueñas, Junyent, Gurovic, Tallada i Bové. **Al mig:** Trumbo, Fernández, Esteller, Aíto, Djordjevic, Rodríguez i Montes. **A baix:** Navarro i Marcos

Temporada 2000-01

2000 2001

A dalt: Tramullas, Karnisovas, Elson, Dueñas, Alemany, Aíto, Pau Gasol, Rentzias, Savic i Tallada; **a baix:** Haro, Bové, Costa, Navarro, Digbeau, Rodríguez, Jasikevicius, De la Fuente, Montes i Casal

Temporada 2002-03

2002 2003

A dalt: Bové, Alzamora, Martín, Bodioga, Bravo, Varejao i Tallada; **al mig:** Van de Hare, Fucka, Pesic, Alemany, De la Fuente, Femerling i Dueñas; **a baix:** Berrocal, Montes, Rodríguez, Navarro, Jasikevicius, Tramullas i Karalejic

Temporada 2003-04

2003 2004

A dalt: Marc Gasol, Fucka, Femerling, Bodioga, De la Fuente, Varejao, Dueñas i Van de Hare; **al mig:** Tallada, Puigdemívol, Berrocal, Flores, Karalejic, Clemente, Bové, Torrent i Páez; **a baix:** Grimaú, Rodríguez, Navarro, Pesic, Ilievski, Bravo i Sada

Temporada 2008-09

2008 2009

A dalt: Barton, Trías, Ilyasova, Vázquez, Andersen, Santiago, Rey i Sam; **al mig:** Caparrós, Bové, Berrocal, Pascual, Laporta, Cubells, Julbe, Zorzano, Gil Rodas i Montolio; **a baix:** Torrent, Barret, Lakovic, Navarro, Grimau, Basile, Sada, Dedovic, Hernández i Font

Temporada 2010-11

2010 2011

A dalt: Ingles, Morris, Vázquez, Perovic, N'Dong, Lorbek, Mickeal i Anderson; **al mig:** Bové, Gil Rodas, Zorzano, Pascual, Rosell, Bladé, Julbe, García, Caparrós i Montolio; **a baix:** Font, Basile, Ricky Rubio, Navarro, Grimau, Lakovic, Sada i Torrent

Temporada 2011-12

2011 2012

A dalt: Wallace, Vázquez, Perovic, N'Dong, Lorbek e Ingles; **al mig:** Guilanya, Bové, García, Julbe, Pascual, Rosell, Bladé, Zorzano, Caparrós, Montolio i Gil Rodas. **A baix:** Torrent, Rabaseda, Mickeal, Navarro, Sada, Huertas, Eidson i Font

Temporada 2013-14

2013 2014

A dalt: Lorbek, Tomic, Lampe, Pascual, Dorsey, Todorovic i Nachbar; **a baix:** Hezonja, Pullen, Huertas, Navarro, Sada, Oleson, Papanikolau i Abrines

COPES

Temporada 1942-43

1942
1943

La plantilla estava formada per Miguel Carreras, Pedro Carreras, Met Ferrando, Francisco Martínez, Fernando Font, Ignacio García, Luis Centelles, Manolín Martín, Duñach i Capella

Temporada 1944-45

1944
1945

La plantilla estava formada per Miguel Carreras, Pedro Carreras, Met Ferrando, Fernando Font, Ignacio García, Luis Centelles, Manolín Martín, Jaume Duñach, Lozano, Rodríguez i Capella

Temporada 1945-46

1945 1946

A dalt: Duñach, Galve, Miquel Carreras, Navarro, Pedro Carreras, Manuel Martín, **a baix:** Capella, García, Navarrete i Ferrando

Temporada 1946-47

1946 1947

A dalt: Miquel Carreras, Galve, Duñach, Ferrando, Kucharski, Navarro i Manolín; **a baix:** García i Navarrete

Temporada 1948-49

1948 1949

La plantilla estava formada per: Miquel i Pedro Carreras, Manolín, Galve, Ferrando, García, Duñach, Navarrete, Tiñeda, Lorenzo, Leal i Esparza

Temporada 1949-50

1949 1950

A dalt: Duñach, Esteva, Jordi Ferran i Gilera, **a baix:** Sardá, Viñolas, Piñeda i Josep Ferran

Temporada 1958-59

1958 1959

A dalt: Isal, Bonareu, José Luis Martínez, Alfonso Martínez, Cano, Cunill i Trabal; **a baix:** Miró, Meléndez, Mateo, Canals, Plana i Buscató

Temporada 1977-78

1977 1978

A dalt: Fibla, Epi, De la Cruz, Gregorio Estrada, Kucharski, Sibilio, Guyette i Vendrell; **a baix:** Pellegrero, Praxedes, Flores, Ansa, López Abril i Solozábal

Temporada 1978-79

1978 1979

A dalt: Pellegrero, Fibla, Epi, Sibilio, De la Cruz, Guyette, Gregorio Estrada, Praxedes, Berenguer i Vendrell; **a baix:** Lomas, Solozábal, Portela, López Abril, Ansa i Flores

Temporada 1979-80

1979 1980

A dalt: Solozábal, Flores, Epi, Guyette, Gregorio Estrada, De la Cruz, Sibilio, Fernández, Ansa i Lomas; **a baix:** Monsalve, Serra i Vendrell

Temporada 1980-81

1980 1981

A dalt: Serra, Berenguer, Fernández, Sibilio, Philips, Ruland, De la Cruz, Fibla i Vendrell; **a baix:** Creus, Flores, Ansa, Solozábal i Epi

Temporada 1981-82

1981 1982

A dalt: Berenguer, Hansen, Philips, Tarín, Serra, De la Cruz, Sibilio, Fernández i Vendrell; **a baix:** Ansa, Solozábal, Flores, Creus, Epi i Fibla

Temporada 1982-83

1982 1983

A dalt: Bové, Hansen, Santillana, De la Cruz, Serra, Starks, Sibilio, Costa i Vendrell; **a baix:** Costa, Ansa, Flores, Epi i Solozábal

Temporada 1986-87

1986 1987

A dalt: Aíto, Ortiz, De la Cruz, Ferran, Bryant, Trumbo, Jiménez, Sibilio i Flores; **a baix:** Bové, Gubern, Costa, Simpson, Epi, Solozábal, Fibla i Callejas

Temporada 1987-88

1987 1988

A dalt: Flores, Jiménez, Alsina, McDowell, Norris, Sibilio, Trumbo, Vila i Aíto;
a baix: Bové, Soler, Epi, Solozábal, Costa, Palacios, Fibla i Basora

Temporada 1990-91

1990 1991

A dalt: Fibla, Crespo, Lisard, Jiménez, Predrera, Almeida, Norris, Trumbo, Piculín i Tallada **a baix:** Vendrell, Galilea, Montero, Epi, Maljkovic, Flores, Pedrera, Esteller, Solozábal i Bové

Temporada 1993-94

1993 1994

A dalt: Tallada, Crespo, Roberts, Andreu, Costa, Aïto, Alemany, Jiménez, Masenburg i Maceiras; **a baix:** Bové, Díez, Oliver Fuentes, Montero, Galilea, Epi, Crowder i Fibla

Temporada 2000-01

2000 2001

A dalt: Tramullas, Karnisovas, Elson, Dueñas, Alemany, Aïto, Pau Gasol, Rentzias, Savic i Tallada; **a baix:** Haro, Bové, Costa, Navarro, Digbeau, Rodríguez, Jasikevicius, De la Fuente, Montes i Casal

Temporada 2002-03

2002 2003

A dalt: Bové, Alzamora, Martín, Bodiroga, Bravo, Varejao i Tallada; **al mig:** Van de Hare, Fucka, Pesic, Alemany, De la Fuente, Femerling i Dueñas; **a baix:** Berrocal, Montes, Rodríguez, Navarro, Jasikevicius, Tamullas i Karalejic

Temporada 2006-07

2006 2007

A dalt: Moncasi, Marconato, Trías, De la Fuente, Kakiouzis, Vázquez, Kasun i Rey; **al mig:** Montolio, Caparrós, Pascual, Ferrer, Patrocinador Winterthur, Laporta, Ivanovic, patrocinador Winterthur, Berrocal, Puigdemívol i Bové; **a baix:** Páez, Lakovic, Basile, Navarro, Grimau, Ukic, Marc Fernández i Torrent

Temporada 2009-10

2009 2010

A dalt: Trías, Morris, N'Dong, Vázquez, Lorbek i Barton; **al mig:** Gil Rodas, Bové, Berrocal, Pascual, Laporta, Cubells, Agustí Julbe, Zorzano, Caparrós i Montolio; **a baix:** Font, Basile, Ricky Rubio, Navarro, Grimau, Lakovic, Sada, Mickael i Torrent

Temporada 2010-11

2010 2011

A dalt: Ingles, Morris, Vázquez, Perovic, N'Dong, Lorbek, Mickeal i Anderson; **al mig:** Bové, Gil Rodas, Zorzano, Pascual, Rosell, Bladé, Julbe, García, Caparrós i Montolio; **a baix:** Font, Basile, Ricky Rubio, Navarro, Grimau, Lakovic, Sada i Torrent

Temporada 2012-13

2012 2013

A dalt: Wallace, Todorovic, Tomic, Lorbek, Jawai e Ingles. **Centro:** Guilanya, Bové, García, A. Julbe, Pascual, Rosell, Bladé, Zorzano, Caparrós, Gil Rodas i Montolio. **A baix:** Torrent, Rabaseda, Mickeal, Sada, Navarro, Huertas, Jasikevicius, Abrines i Font.

Temporada 2017-18

2017 2018

A dalt: Hanga, Moerman, Vezenkov, Claver, Tomic, Atoumane, Oriola, Kurucs i Seraphin, **al mig:** Urbano, Martín, Florit, Casas, Pesic, García, Orellana, Montolio, Vázquez i Ruíz; **a baix:** Torrent, Sanders, Jackson, Koponen, Pressey, Navarro, Heurtel, Ribas, Aleix Font i Font

Temporada 2018-19

2018 2019

A dalt: Hanga, Singleton, Oriola, Tomic, Pesic, Pustovyi, Seraphin i Claver;
a baix: Smits, Blazic, Pangos, Ribas, Heurtel, Kuric i Aleix Font

L'altre Barça

-
- Associació de Veterans
 - Presidents de l'Associació
 - Els directius clau del bàsquet barcelonista
 - El bàsquet femení

L'exemple de l'Associació de Veterans

Va ser el 20 de desembre de 1976. Feia mesos —fins i tot anys— que se sentien veus entre els exjugadors barcelonistes demanant ‘alguna cosa’, un punt de trobada, un eix central per aglutinar records, un respecte per la història. Però no va ser fins aquell dia fred de desembre que es van citar cinc protagonistes d’aquella història. Pere Carreras va ser qui els va convocar: «a les golfes de la Masia». Van acudir Joan Arnau, Joan Ferrando, Ignasi García i Pepe Soro. Tots exjugadors de nivell, tots barcelonistes i tots amb ganes d’oferir alguna cosa als seus companys i al club. Ho explica el mateix Pepe Soro, un dels personatges més influents en el seu desenvolupament posterior. «Per a mi i suposo que per a tots, vestir la samarreta del Barça va ser una bonica història i calia donar-li continuïtat. A la dècada dels 70, sempre que ens vèiem dèiem que calia portar el bàsquet del Barça més enllà dels països, i fer valdre el que havíem viscut i après. El gran impuls el va donar un dels germans Carreras, Pere, que va deixar de jugar, va demanar feina al club, i va entrar a les oficines del departament de comptabilitat. Es va assabentar que hi havia una agrupació d’antics jugadors del futbol i la va utilitzar com a excusa per promocionar el bàsquet. ‘Per què no en fem una igual?’, ens va dir. El 1976 ens vam posar a treballar Carreras, Arnau, Ferrando, García i jo. Els següents mesos vam fer moltes reunions i donar moltes voltes a les idees. Finalment, l’advocat Josep Maria Serdà va donar forma jurídica a la idea. Vam aconseguir el suport del directiu Joan Molas, que va acabar sent el primer president, i ens vam constituir com a òrgan legal dels exjugadors.» Va ser aquell 20 de desembre de 1976 quan va començar a caminar la que aviat va ser una associació exemplar. «Recordo —explica Soro— que la primera Junta la formaven Molas com a president, Pere Carreras com a vicepresident, Isidre Tarragó com a secretari, Joan Arnau com a comptable, Ignasi García i Joan Ferrando com a vocals i jo com a tresorer. La primera reunió va ser a les golfes de la Masia perquè no teníem local. Bé, en realitat no teníem res; només molta il·lusió. Posteriorment vam fer les reunions en una botiga

Pepe Soro: «Per a mi, i suposo que per a tots, vestir la samarreta del Barça va ser una bonica història i calia donar-li continuïtat»

de barrets al carrer Fontanella de Barcelona, propietat de la família de Joan Arnau. Els nostres ingressos es basaven en aportacions dels socis, en alguns sortejos que fèiem i en contribucions desinteressades de les famílies d'alguns socis amb negocis.»

Aquesta primera Junta Directiva va marcar el camí. Amb problemes, amb escasses ajudes però amb entusiasme i ganes de servir al barcelonisme, sobretot els exjugadors que han fet barcelonisme gairebé des de l'anonimat, que són la gran majoria. L'Associació ha tingut set presidents. A Joan Molas el va substituir Josep Maria Serdà el 1992, que va romandre al lloc fins al 2003. La seva Junta la van formar Jordi Ferran (vicepresident primer), Marius Yeves

(vicepresident segon), Raul de Lera i Joaquim Moya (vicesecretaris), Pepe Soro (tresorer), Joan Arnau (comptable), Joan del Bany (segon comptable) i Josep Ferran i Joaquim Borràs (comptables). De 2003 a 2008 la Junta va estar formada per Marius Yeves (president), Manolo Flores (Vicepresident primer), Pedro Ansa (Vicepresident segon), Luis Miguel Santillana (vicepresident tercer), Miguel López Abril (vicepresident quart), G. Cereto (secretari). Vicente Sanjuan, Miguel Ángel Estrada, Joan Todolí, Toni Bové, Joan Tallada, Joan Montes, Ferran Márquez, Joaquim Borràs, E. Andreu i Miguel Artigas (vocals). Luis Miguel Santillana va ocupar la presidència del 2008 al 2012 amb Manolo Flores i Pedro Ansa (vicepresidents), Raúl de Lera (secretari), Pepe Soro (comptador), Manel Bosch, Joan Todolí i Quique Andreu (vocals). Roger Esteller va ser el següent president (2012 a 2016) amb Flores, Ansa, Santillana i Bosch com a vicepresidents, José Luis Galilea (secretari), Pepe Soro (tresorer) i Roberto Dueñas, Quique Andreu i Xavier Fernández (vocals). El 2016 va sortir escollit president José Luis Galilea amb Flores, Ansa, Santillana i Bosch (vicepresidents), Ramon Aloy (secretari i àrea jurídica) i Quique Andreu, Josep Vendrell, Eduard Bonet i Daniel del Castillo (vocals). Pedro Ansa és el president des del 2017 amb

Avui, l'Associació d'Antics Jugadors de Bàsquet del FC Barcelona és tot un exemple de solidaritat i respecte

Manolo Flores (vicepresident primer), Luis Miguel Santillana (vicepresident segon), Manel Bosch (vicepresident tercer), Ramon Aloy (secretari i àrea jurídica), Pepe Soro (tresorer), Quique Andreu, Josep Vendrell, Eduard Bonet i Daniel del Castillo (vocals).

En els seus 42 anys d'existència, l'Associació d'Antics Jugadors de Bàsquet del FC Barcelona ha estat l'esperada casa dels exjugadors del Barça, els ha reunit a la seva seu —molt a prop del Palau— ja sigui per solucionar un problema, per comentar l'actualitat o per participar en un campionat de dòmino, ha posat a la seva disposició el mateix Palau i les seves instal·lacions perquè puguin seguir practicant el seu esport (hi ha entrenaments setmanals per a totes les edats), ha portat el barcelonisme pel món (partits a Tel Aviv o Dubrovnik o en qualsevol racó d'Espanya, on es repeteixen duels enyorats amb el Real Madrid), ha signat acords socials com el subscrit amb la Fundació Carreras per a la lluita contra la leucèmia, ha participat en múltiples iniciatives socials —com la marató de TV3— i, sobretot, ha creat un excepcional ambient de familiaritat entre el bàsquet barcelonista.

Amb el suport del club, encapçalat per Josep Maria Bartomeu, sempre proper al món de la cistella, actualment són al voltant de 200 els

associats. Hi ha tres equips de veterans actius, un format per jugadors de més de 70 anys, i un gran nombre d'activitats. Pedro Ansa, un exjugador de postin, és l'actual i el setè president. És un reconegut economista, però dedica moltes hores a l'Associació. «Es tracta d'una organització imprescindible en un club com el Barça. Volem fer barcelonisme i ajudar els antics jugadors. Agraïm tots els ajuts i ens agradaria tenir-ne més per poder fer moltes més coses. És un plaer presidir l'Associació i comptar amb el suport d'un equip excepcional, al qual vull donar les gràcies», assenyala Ansa, que està dirigint amb il·lusió i intel·ligència l'organització, com van fer anteriorment els altres sis presidents: Joan Molas, Josep Maria Serdà, Marius Yeves, Luis Miguel Santillana, Roger Esteller i José Luis Galilea. Set exemples per al barcelonisme.

L'Associació d'Antics Jugadors de Bàsquet del FC Barcelona és, ara, un exemple de solidaritat i respecte. La casa de tots els barcelonistes, que hi poden rememorar les seves històries, jugar un campionat de dòmino, preparar els seus entrenaments al veí Palau Blaugrana o, simplement, compartir un cafè amb Pepe Soro o Ramon Aloy, els directius imprescindibles en el dia a dia o amb Toñi, la dona que té al seu cap tota l'Associació. La casa de tots. Un tresor per als veterans i per al club.

Avui, la Junta Directiva està formada per, d'esquerra a dreta: Manolo Flores, Josep Vendrell, Manel Bosch, Eduard Bonet, Luis Miguel Santillana, Dani del Castillo, José Maria Soro, Ramón Aloy i Pedro Ansa

Els Presidents de l'Associació

Joan Molas **DE 1977 A 1992**

Va ser el primer president de l'Associació, i el seu nom va ser el que va aparèixer quan es van presentar els Estatuts al Govern Civil de Barcelona. No era un home vinculat al bàsquet sinó al futbol base, del qual va ser directiu al club. La seva Junta Directiva estava formada per Pedro Carreras (vicepresident), Isidre Tarragó (secretari), Joan Arnau (comptador), José M^a. Soro (tresorer), Ignasi Garcia i Met Ferrando (vocals).

Josep Maria Serdà **DE 1992 A 2003**

Va néixer el 9 d'agost de 1927 i va morir el 2017. Va ser jugador del primer equip de bàsquet del club i la seva condició d'advocat li va permetre afrontar amb autoritat els problemes legals que es van presentar a l'Associació pel que fa a la Llei de l'Esport. La seva Junta Directiva la van formar: Jordi Ferran (vicepresident primer), Mario Yeves (vicepresident segon), Raúl de Lera (secretari), Joaquim Moya (vicesecretari), José M^a. Soro (tresorer), Joan Arnau (comptador), Joan del Bany (vicecomptador), Josep Ferran i Joaquim Borràs (vocals).

Mario Yeves **DE 2003 A 2005**

Va néixer el 19 de gener de 1944. Jugador del Barça i bon coneixedor de l'Associació perquè n'havia estat el vicepresident durant els 11 anys de presidència de Josep Maria Serdà. La seva Junta Directiva va estar formada per: Manolo Flores (vicepresident primer), Pedro Ansa (vicepresident segon), Luis Miguel Santillana (vicepresident tercer), Miguel López Abril (vicepresident quart), G. Cereto (secretari), José Mª Soro (tresorer), Joan Arnau (comptador) i els vocals Lluís Costa, Vicente Sanjuan, Miguel Ángel Estrada, Joan Todolí, Toni Bové, Joan Tallada, Joan Montes, Ferran Márquez, Joaquim Borràs, Quique Andreu i Miquel Artigas.

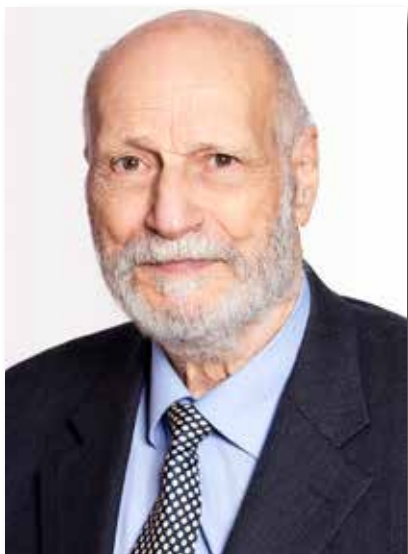
Luis Miguel Santillana **DE 2005 A 2012**

Va néixer el 13 d'agost de 1951. Exjugador del club i internacional centenari, va organitzar l'Associació i va aconseguir importants acords, tant dins del club com amb elements externs. La seva Junta Directiva la van formar: Manuel Flores (vicepresident primer), Pedro Ansa (vicepresident segon), Raúl de Lera (secretari), José Mª Soro (tresorer-comptador) i Manel Bosch, Joan Todolí i Quique Andreu (vocals).

Roger Esteller **DE 2012 A 2015**

Va néixer el 6 de juliol de 1972. Va jugar en les categories inferiors del club abans d'arribar al primer equip i a la selecció espanyola. En el seu mandat es va inaugurar el local social de l'Associació, una necessitat que va ser l'objectiu durant molts anys. La seva Junta Directiva la van formar: Manuel Flores (vicepresident primer àrea social), Pedro Ansa (vicepresident segon àrea econòmica), Luis Miguel Santillana (vicepresident tercer àrea internacional), Manel Bosch (vicepresident quart àrea esportiva), José Luis Galilea (secretari), José M^a. Soro (tresorer), Roberto Dueñas, Quique Andreu i Xavi Fernández (vocals). Més tard es van incorporar Gabriel Cereto (vocal) i Ramón Aloy (vocal àrea jurídica).

Jose Maria Soro

VA SER PRESIDENT EN FUNCIONS EN DUES OCASIONS (2015 I 2017)

Va néixer el 12 de gener de 1936. Exjugador del FC Barcelona i internacional, va ser l'únic que ha estat present en totes les Junes Directives des de la posada en marxa de l'Associació d'Antics Jugadors de Bàsquet del FC Barcelona, i en què sempre va ocupar el càrrec de tresorer. La seva serietat i treball i estar pendent del dia a dia és un dels pilars de l'organisme.

Jose Luis Galilea

PRESIDENT L'ANY 2016

Va néixer el 9 de juliol de 1972. Perfecte coneixedor del club perquè havia passat per totes les categories abans d'arribar al primer equip, va modernitzar l'estructura de l'Associació i va signar acords importants com el que iniciava la col·laboració amb la Fundació Carreras. La seva Junta Directiva la van formar Manuel Flores (vicepresident primer àrea social), Pedro Ansa (vicepresident segon àrea econòmica), Luis Miguel Santillana (vicepresident tercer àrea internacional), Manel Bosch (vicepresident quart àrea esportiva), Ramon Aloy (secretari àrea jurídica), José M^a. Soro (tresorer), Quique Andreu, Josep Vendrell, Eduard Bonet i Daniel Del Castillo (vocals).

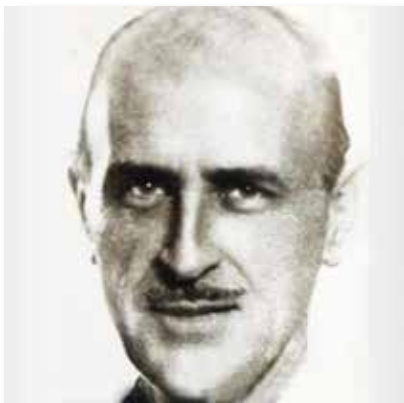

Pedro Ansa

PRESIDENT DES DE 2017

Va néixer el 6 d'abril de 1957. Internacional, exjugador del club i economista de prestigi va donar un important impuls a l'Associació, tant en l'àmbit social com esportiu, en què va aplicar mètodes moderns. La seva primera Junta Directiva la van formar Manuel Flores (vicepresident primer àrea social), Luis Miguel Santillana (vicepresident segon àrea internacional), Manel Bosch (vicepresident tercer àrea esportiva), Ramon Aloy (secretari àrea jurídica), José M^a. Soro (tresorer), Quique Andreu, Josep Vendrell, Eduard Bonet i Daniel Del Castillo (vocals).

Els directius clau del bàsquet barcelonista

Arcadi Balaguer

President del FC Barcelona del 17 de desembre de 1925 al 25 de març de 1929. Industrial aristòcrata —era Baró d'Ovilvar—, va arribar a la presidència en uns moments delicats, però va demostrar una gran capacitat per superar la conjuntura i, a alhora, per emprendre una reorganització interna de l'entitat. Va propiciar i va impulsar la creació de la secció de bàsquet l'any 1926.

Joan Molas

Va néixer el 8 de maig de 1912. Delegat del bàsquet des de 1942. Directiu del club des de 1946. Fundador i primer president de l'Associació d'Antics Jugadors de Bàsquet del FC Barcelona. Va ser el primer dirigent del bàsquet barcelonista. Elegit pel llavors president Enrique Piñero, Marquès de la Mesa de Asta, li va correspondre l'organització total de la secció, la segona fundació després de la Guerra Civil. Durant el mandat, Agustí Montal i un grup d'exjugadors, van crear l'Associació de Veterans, de la qual en va ser el primer president.

Enric Llaudet

Va néixer el 25 de setembre de 1916. Va morir el 15 d'agost de l'any 2003. President del Barça del 7 de juny de 1961 (substituint a Miró-Sans) fins al 17 de gener de 1968 (substituint per Narcís de Carreras). Com a directiu responsable de la secció va guanyar la primera Lliga espanyola (temporada 1958-59) i, dos anys després, ja com a president, va decidir retirar la secció, que va passar a jugar en l'última categoria.

Eduard Portela

Va néixer a Barcelona el 1934. Va ser entrenador i director esportiu en diferents ocasions. President de l'ACB (Associació de Clubs de Bàsquet), i de la ULEB (Unió de Lligues Europees) i fundador de l'Eurolliga. Entrenador del primer equip barcelonista durant tres temporades a partir de 1965, va deixar la banqueta per convertir-se en director esportiu (de 1971 a 1980). Durant aquest període, va tornar a exercir de primer entrenador per la marxa de Todor Lazic. Va guanyar la Copa del Rei el 1979.

Ramón Ciurana

Va néixer a Albi (Lleida) el 13 de juliol de 1934 i va morir el 18 de març de l'any 2019. Va ser jugador i posteriorment directiu del Sant Josep de Badalona fins que el 1970 es incorporar al FC Barcelona com a responsable de la secció. Va deixar el Barça amb l'arribada a la presidència de Josep Lluís Núñez el juny de 1978 després de guanyar la Copa a Saragossa.

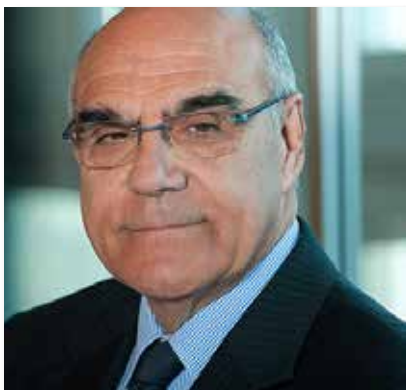
Agustí Montal

Va néixer el 5 d'abril de 1934. Va morir el 22 de març de l'any 2017. President del 18 de desembre de 1969 (substituint a Narcís de Carreras) al 18 de desembre de 1977 (substituint per Raimon Carrasco). Empresari tèxtil i fill d'un expresident barcelonista, sota el seu comandament es va inaugurar el Palau Blaugrana, que va marcar un abans i un després de la secció.

Josep Lluís Núñez

Va néixer el 7 de setembre de 1931 i va morir el 3 de desembre de l'any 2018. President de l'1 de juliol de 1978 (substituint a Raimon Carrasco) fins al 23 de juliol del 2000 (substituint per Joan Gaspart). Ha estat el president barcelonista que més títols ha guanyat amb la secció de bàsquet, fruit de la seva dedicació i a una forta inversió econòmica. Va associar pràcticament tot el seu mandat a Aíto García Reneses, que va ser el seu entrenador gairebé exclusiu.

Salvador Alemany

Va néixer el 30 de novembre de 1944. Va presidir la secció de bàsquet de 1986 a 2003 i va ser vicepresident del club. Ha estat el dirigent més carismàtic i el que va aconseguir una major independència. Empresari de nivell, va saber adaptar-se intel·ligentment a un món que no coneixia i va formar l'equip que va guanyar la primera Eurolliga (2003).

Joan Laporta Estruch

Va néixer el 29 de juny de 1962. President del 15 de juny de 2003 (substituint a Joan Gaspart) al 30 de juny de l'any 2010 (rellevat per Sandro Rosell). Va heretar l'equip campió de l'Eurolliga, però l'estiu del 2003 —recentment arribat a la presidència— va reestructurar la secció i el canvi no va donar bons resultats. Va seguir preocupant-se i invertint en el bàsquet i va aconseguir un altre gran equip que va donar al club el segon gran títol europeu (2010).

Sandro Rosell

Va néixer el 6 de març de 1963. President de l'1 de juliol de l'any 2010 (substituint a Joan Laporta) al 23 de gener de l'any 2014 (rellevat per Josep Maria Bartomeu). Va mantenir la línia de la secció (pel que fa a pressupost i dedicació). Xavi Pascual va ser el seu únic entrenador i va guanyar 3 lligues i 2 Copes. Sota el seu mandat es va inaugurar la seu de l'Associació i es va reforçar la vinculació amb el Club.

Josep Maria Bartomeu

Va néixer el 6 de febrer de 1963. President de la secció des de l'1 de juliol de 2010. President del Club per primera vegada des del 23 de gener del 2014 al 9 de juny del 2015, va tornar a la presidència el 20 de juliol del 2015. Exjugador de bàsquet i responsable de la secció abans d'arribar a la presidència del club, sempre ha estat al costat de la secció i de l'Associació d'Associació d'Antics Jugadors de Bàsquet del FC Barcelona. La construcció del nou Palau Blaugrana es va aprovar sota el seu mandat. Va ser un salt important en la història de la secció.

El Barça sempre ha cuidat el bàsquet femení

Els evidents èxits futbolístics en un club de prestigi mundial com és el FC Barcelona deixa moltes iniciatives en segon pla. Si, a més compta amb una secció de bàsquet, el segon esport, de primera línia, és evident que l'espai per a altres escenaris és limitat. És el que li ha passat al bàsquet femení, amb escàs ressò mediàtic i popularitat tot i la sensibilitat del club envers aquesta modalitat en diferents etapes. I és que, en contra de l'opinió generalitzada, no són poques les ocasions en què el FC Barcelona ha tingut secció femenina d'aquest esport i, en algunes, ha arribat a lluitar amb els millors equips.

La primera notícia és de 1929, i l'expliquen amb exactitud Frederic Porta i Manuel Tomás en el seu llibre *Barça Insòlit*. Un document recull un acord de la reunió de la Junta Directiva del 17 de setembre de 1929 per «estudiar la possibilitat d'una secció femenina de basquetbol.»

Aquell dia es va avançar molt més, perquè també van acordar «sol·licitar al Club Femení i d'Esports que deixin participar l'equip blanc per inaugurar, amb un partit a les Corts, la nostra secció femenina de bàsquet.» El projecte femení va haver de ser aprovat amb força rapidesa, perquè sis

dies després (23 de setembre de 1929), la mateixa Junta Directiva feia públic: «Fer constar la satisfacció experimentada pel brillant triomf de la secció femenina de bàsquet en la seva actuació en el camp de la Unió Obrera SAFA de Blanes.» Després del primer partit, el projecte va seguir endavant i el 1930 es va integrar a l'equip femení blaugrana un club anomenat Blanc-Negre (abans Girls), que havia estat vinculat al Club Femení i d'Esports. Aquella dècada va ser important l'aportació d'un personatge que va marcar una època del club i la vida social barcelonina. Anna Maria Martínez Sagi va ser una dona que va formar part de la història del Barça per múltiples activitats. *Barça Insòlit* la qualifica de «feminista, liberal, anarquista, esportista, poetessa, periodista i, sempre, lluitadora i un pas per davant de la resta.» L'Ana María, que va néixer al carrer Bailén de Barcelona el 19 de febrer de 1907, es va casar amb en Josep Martínez i Taxté, promotor de l'esport català i tresorer del Barça entre 1917 i 1919. La seva mare, Consol Sagi, era la tieta del jugador del Barça Emili Sagi-Barba, tota una estrella en aquells anys. Anna Maria Martínez-Sagi va mantenir viva la importància de la dona al Barça, una actitud que va promoure i estabilitzar el bàsquet femení en temps difícils, arribava el conflicte bèl·lic espanyol i tot es va paralitzar.

El bàsquet femení, com el masculí, va haver d'arrancar de nou de zero i no va ser fins a l'inici de la dècada dels 40 que el Barça va tornar a disposar d'un equip. I un equip competitiu que va aconseguir ser subcampionat de Catalunya a la final davant el Laietà. La millor jugadora era una dona que després va marcar una era al Barça i al bàsquet en general. Es diu Encarna Hernández Ruiz, i se la coneix com a 'La nena del ganxo' per fer d'aquest llançament el seu preferit. L'Encarna va néixer a Lorca el 23 de gener de 1917 i es va traslladar a Barcelona, juntament amb la seva família, el 1927. Amb 102 anys i una bona lucidesa mental ens explica que: «Vaig començar amb

dotze anys. A Barcelona, al carrer Entença 131. Davant de casa. Els nois del barri, un d'ells havia de ser el meu futur marit, van improvisar una cistella de fusta en un camp de terra. Allà jugàvem nois i noies, hores i hores. El 1931 vam fundar l'Atles Club. Després, vaig jugar al Laietà, on em va entrenar Fernando Muscat, que havia estat internacional. Jo era la capitana. Aquell primer any, el 1933, vam quedar campiones de Catalunya guanyant el Barcelona, que eren les favorites. Més tard jugaria allà, el 1944, i estaria nou temporades. En el meu equip jugava la Meri Morros, que era la millor defensa, la Carme Sugranyes...»

En efecte, Encarna va arribar el 1944 al Barça per liderar-lo fins al 1953 quan, amb 37 anys, va decidir abandonar el bàsquet. «Jugar al Barça va ser meravellós.» Rememora els partits al camp de les Corts, on «jugàvem sovint, sempre amb un gran ambient. Recordo un partit amb tres pròrroques.» Mai es va apartar del món del bàsquet, i el seu reconeixement va arribar tard, però va arribar. Un documental televisiu va recollir amb detall la seva espectacular vida esportiva, i el Barça va retre un emotiu homenatge el 15 de febrer del 2017, al cap d'un mes d'haver fet 100 anys. Pedro Ansa, president de l'Associació d'Antics

El 1944 Encarna va arribar al Barça del qual en va ser la líder fins a l'any 1953 quan, amb 37 anys, va decidir abandonar el bàsquet. «Jugar al Barça va ser meravellós», recorda Encarna Hernández Ruíz

Jugadors de Bàsquet del FC Barcelona, i Joan Bladé, directiu responsable del bàsquet, li entregaren una samarreta amb el seu nom i el número 100. També es va convertir en sòcia d'honor de l'Associació. Va gaudir del partit des de la llotja presidencial, potser recordant quan ella, una petita jugadora d'1,54 metres, era capaç de fer coses com el ganxo que la convertiria en famosa. Emocionada i amb el cor blaugrana, l'Encarna va recordar la seva etapa com a jugadora del Barça.

Els temps havien canviat molt quan Joan Laporta va complir la seva promesa elec-

toral de formar d'un equip femení. Ho va aconseguir signant un acord amb el Club Bàsquet Femení Universitari de Barcelona, que a partir d'aquell moment va passar a denominar-se UB Barcelona, a vestir la samarreta blaugrana —i pantaló blau— i a jugar els seus partits al Palau. Era un equip de primera línia, ja que havia quedat subcampioni de Lliga en la temporada 2005-06, darrere del Perfumerías Avenida, i el Barça va gaudir d'un bon equip femení durant un parell d'anys. La plantilla d'aquest equip subcampioni de Lliga la formaven Helen Luz, Marta Fernández, Cristina García, Laura

Antoja, Erika de Souza, Ingrid Pons, Elsa Donaire, Razija Mujanovic, Milena Vukicevic i Svetlana Rodionova. Va ser l'últim equip amb vinculació blaugrana, perquè els problemes econòmics van dur a l'Universitari a la desaparició, i bona part de les seves jugadores van passar a l'Olesa Espanyol, que es va quedar amb la plaça de l'Universitari.

El 2011, el Barça tornava a tenir nou equip femení. Es va tractar d'un projecte fruit de la vinculació amb el CB Santfeliuenc, un club amb més de 85 anys d'història

de Sant Feliu de Llobregat. L'acord es va tancar el 16 d'agost del 2011. Posteriorment, l'any 2018, el bàsquet femení del Barça, el Barça CBS, va seguir fent passos endavant amb la presència de l'equip sènior a la Lliga Femenina 2. L'equip, que dirigia Mateo Rubio, va fer una bona competició. Les jugadores, que són aficionades, han de compartir les seves ocupacions amb els entrenaments i amb llargues jornades de viatge en autocar per tota Espanya. Per part d'elles, és un exemple d'estimar el bàsquet i, per la del club, la confirmació de la seva sensibilitat pel bàsquet femení.

El nostre Barça

-
- Del Barça a l'NBA
 - Llista d'entrenadors
 - Llista de jugadors

DEL BARÇA A L'NBA

2001

PAU GASOL

Va jugar al Barça de 1999 a 2001

Va marxar als 21 anys

- 2001-2008 Memphis
- 2008-2014 Los Ángeles Lakers
- 2014-2016 Chicago Bulls
- 2016-2019 San Antonio Spurs
- 2019 Milwaukee
- 2019-2020 Portland

2004

ANDERSON VAREJAO

Va jugar al Barça del 2002 a 2004

Va marxar als 22 anys

- 2004-2016 Cleveland
- 2016-2017 Golden State Warriors

2007

JUAN CARLOS NAVARRO

Va jugar al Barça de 1998 a 2007

i des de 2008 a 2018

Va marxar als 27 anys

- 2007-2008 Memphis Grizzlies

2008

MARC GASOL

Va jugar al Barça del 2003 al 2006

i després a l'Akavayu Girona

Va marxar als 23 anys

- 2008-2019 Memphis Grizzlies
- 2018-2019 Toronto Raptors

2010

GARY NEAL

Va jugar al Barça el 2008 i després al Benetton i a l'Unicaja

Va marxar als 26 anys

- 2010-13 San Antonio
- 2013-14 Milwaukee
- 2014-15 Charlotte

2011

RICKY RUBIO

Va jugar al Barça del 2009 al 2011

Va marxar als 21 anys

- 2011-2017 Minnesota
- 2017-2019 Utah
- 2019-2020 Phoenix Suns

2014

JOE INGLES

Va jugar al Barça del 2010 al 2013 i després al Maccabi

Va marxar als 26 anys

- 2014-2015 Utah

2014

KOSTAS PAPANIKOLAU

Va jugar al Barça del 2013 al 2014

Va marxar als 24 anys

- 2014-2015 Houston
- 2015-2016 Denver

2015

MARIO HEZONJA

Va jugar al Barça del 2012 al 2015

Va marxar als 20 anys

- 2015-2018 Orlando
- 2018-2019 New York Knicks

2015

TIBOR PLEISS

Va jugar al Barça del 2014 al 2015

Va marxar als 26 anys

- 2015-2016 Utah

2016

TOMÁS SATORANSKY

Va jugar al Barça del 2014 al 2006

Va marxar als 25 anys

- 2016-2017 Washington

2016

ALEX ABRINESVa jugar al Barça del 2012 al 2016
i va tornar el 2019

Va marxar als 21 anys

- 2016-2019 Oklahoma
- 2019 torna al Barça

2018

RADIONS KURUCS

Va jugar al Barça del 2015 al 2018

Va marxar als 17 anys

- 2018-2019 Brooklyn

Llista d'entrenadors...

NOM	TEMPORADES
Juan Henry	1942-46
Fernando Font	1946 a 1955 i 1966-67
Joaquin Broto Tena	1955-56
Francisco Ortiz	1956-57 a 1957-58
Jaume Isal	1958-59 a 1959-60
F. Guimerà	1960-61
Joan Canals	1960-61 i 1962-63
Josep Grau	1963-64
Eduard Portela	1964-65 a 1966-67, 1976-77 i 1978-79
Joan Bargalló	1965-66
Santiago Navarro	1967-68
Javier Añúa	1968-69 a 1971-72
Willy Ernst	1972-73
Vicente Sanjuán	1973-74
Ranko Zeravica	1974-75 a 1975-76
Todor Lazic	1976-77
Eduardo Kucharski	1977-78 a 1978-79
Antonio Serra	1979-80 a 1984-85
Aíto García Reneses	1985-86 a 1989-90, 1992-93 a 1995-96 i 1998-99 a 2001-02
Bozidar Maljkovic	1990-91 a 1991-92
Manel Comas	1997-98
Joan Montes	1997-98 i 2004-05
Svetislav Pesic	2002-03 a 2003-04 i 2017 a...
Manuel Flores	1984-85, 1991-92 i 2004-05
Dusko Ivanovic	2005-06 a 2007-08
Xavi Pascual	2008-2016
Georgios Bartzokas	2016-2017
Sito Alonso	2017-18

... i de jugadors

NOM	TEMPORADES	POSICIÓ	NACIONALITAT
Abad, Santiago	1988/1989	Aler	Espanya
Abrines, Alex	2012/2013 a 2015/2016	Aler	Espanya
Acker, Alex	2007/2008	Escorta	EUA
Alañá, Víctor	1975/1976	Aler	Espanya
Alcañiz, Luis	1972/1973	Pivot	Espanya
Aleman, Víctor	1992/1993 a 1994/1995 i 1997/1998	Pivot	Espanya
Almacelles	1930		Espanya
Almeida, Ángel	1990/1991 a 1992/1993	Pivot	Espanya
Alonso	1926		Espanya
Aloy Mora, Ramón	1965/66		Espanya
Alston, Derrick	1998/1999 a 1999/2000	Pivot	EUA
Alzamora, Alfons	1997/1998 a 1999/2000 i 2001/2002 a 2002/2003	Aler-pivot	Espanya
Andersen, David	2008/09	Pivot	Austràlia
Anderson, Alan	2010/2011	Base	EUA
Andrés, Josep Maria	1964/1965	Escorta	Espanya
Andreu, Enríque	1993/1994 a 1997/1998	Pivot	Espanya
Andreu, Joan	1967/1968	Base	Espanya
Ansa, Pedro	1975/1976 a 1984/1985	Forward	Espanya
Aparicio, Angel	2010/2011		Espanya
Arce Crusat, Ignacio	1965/66 a 1966/67		Espanya
Armada	1926		Espanya
Arnau Boqué, Joan	1949/1950		Espanya
Arnó Maronda, Francesc	1965/1966	Aler	Espanya
Arroyo, Carlos	2015/2016	Base	Puerto Rico
Arteman, Antonio	1969/1970	Pivot	Espanya
Aymerych, Baltasar	1963/1964 a 1967/1968	Aler	Espanya
Azpiazu, Segundo	1970/1971 a 1971/1972	Pivot	Espanya
Barrett, André	2008/09	Base	EUA
Barton, Lubos	2008/09 a 2009/10	Aler	República Txeca
Basile, Gianluca	2005/2006 a 2010/2011	Base	Itàlia
Batiste, Enrique	1962/1963	Base	Espanya
Bellmore, Duane	1956/1957 a 1957/1958	Pivot	EUA
Beltrán, Miguel Ángel	2000/2001	Pivot	Espanya
Blazic, Jaka	2018/2019		
Blondet, Héctor	1973/1974	Base	Puerto Rico
Bodiroga, Dejan	2002/03 a 2004/05	Aler	Sèrbia
Bonareu, Jordi	1956/1957 a 1958/1959	Pivot	Espanya
Bonet, Eduard	1990/1991	Base	Espanya
Bonich, Joan	1963/1964	Aler	Espanya
Borrás, Agustín	1963/1964		Espanya
Borrás, Joaquín	1962/1963	Pivot	Espanya
Borrell	1927		Espanya
Borrell, Francesc	1962/1963	Pivot	Espanya
Borrell, Joan	1940		Espanya
Borrellas, J.	1957/1958	Pivot	Espanya
Bosch, Manel	1995/1996 a 1996/1997	Aler	Espanya
Bottinni, V.	1960/1961	Escorta	Espanya
Bourousis, Giannis	2005/2006	Pivot	Grècia
Bravo, César	2000/2001 a 2003/2004	Aler	Espanya
Bryant, Wallace	1986/1987	Pivot	EUA
Bueno, Jesús	1988/1989	Base	Espanya
Buscató, Nino	1957/1958 a 1959/1960	Base	Espanya
Calvet	1926		Espanya
Camata, Andrea	2001/2002	Pivot	Itàlia
Camps, Mansuet	1968/1969 a 1972/1973	Aler	Espanya
Canal, Pedro	1962/1963 a 1963/1964	Escorta	Espanya
Canals, Joan	1956/1958 a 1960/1961	Escorta	Espanya
Cano, Raúl	1956/1957 a 1960/1961	Base	Espanya
Capdevila, Pere	1994/1995	Aler	Espanya

NOM	TEMPORADES	POSICIÓ	NACIONALITAT
Capella	1945		Espanya
Carbonell	1926		Espanya
Cardús	1926		Espanya
Carmichael, Norman	1969/1970 a 1977/1978	Pivot	EUA
Carreras, Miquel	1942 a 1950		Espanya
Carreres, Pere	1940 a 1950		Espanya
Carretero	1941		Espanya
Cazorla, Juan Pedro	1997/1998	Base	Espanya
Centelles	1942		Espanya
Chillón, Enrique	1956/1957	Escorta	Espanya
Clarà, Josep Maria	1960/1961		Espanya
Claver, Víctor	2016/2017 a ...	Pivot	Espanya
Clua, Josep	1964/1965	Aler	Espanya
Coleman, Ben	1991/1992	Pivot	EUA
Collell, Joan	1965/1966	Aler	Espanya
Comas, Ricardo	1963/1964		Espanya
Contreras, Santiago	1963/1964	Aler	Espanya
Costa Puig, Joaquim	1982/1983 i 1986/1987 a 1991/1992	Base	Espanya
Costa Viver, Lluís	1968/1969 a 1972/1973	Base	Espanya
Costafreda, Miquel	1962/1963	Escorta	Espanya
Cota, Ed	2005/2006	Base	EUA
Crespo, Xavier	1984/1985 a 1985/1986, 1988/1989 a 1990/1991 i 1993/1994	Aler	Espanya
Creus, Joan	1980/1981 a 1981/1982	Base	Espanya
Crowder, Corey	1993/1994 i 1994/1995	Escorta	EUA
Cuello, Jorge	1960/1961 a 1962/1963	Escorta	Puerto Rico
Culell, Joan	1965/1966	Base	Espanya
Davis, Devin	2004/2005	Aler-pivot	Espanya
Davis, Mike	1983/1984 a 1984/1985	Pivot	EUA
De la Cruz, Juan D.	1975/1976 a 1986/1987	Pivot	Argentina
De la Fuente, Rodrigo	1997/1998 a 2006/07	Aler	Espanya
De la Torre, Óscar	1990/1991	Aler	Espanya
De Lera, Raúl	1962/1963		Espanya
de Llanes, Joaquin M ^a .	1953/54 a 1955/56		Espanya
Del Baño, Joaquim	1956/1957 a 1957/1958	Escorta	Espanya
Diagne, Moussa	2017/2018		
Díez, Agapito Luis	1963/1964		Espanya
Díez, Salva	1992/1993 a 1996/1997	Escorta	Espanya
Digbeu, Alain	1999/2000 a 2001/2002	Aler	França
Dinkins, Charles	1965/1966	Pivot	EUA
Djedovic, Nihad	2007/08 a 2008/09	Base	Bòsnia
Djordjevic, Aleksandar	1996/1997 a 1998/1999	Base	Sèrbia
Dollman, Justin	2014/2015 a 2016/2017	Aler	EUA
Dorsey, Joe	2013/2014 a 2016/2017	Pivot	EUA
Drejer, Christian	2003/2004 a 2004/2005	Aler	Dinamarca
Dueñas, Roberto	1995/1996 a 2004/2005	Pivot	Espanya
Duñach, Jaume	1943		Espanya
Eidson, Chuck	2011/2012	Base	EUA
Ekonomou, Nikos	2001/2002	Aler-pivot	Grècia
Elies, Rafael	1968/1969 a 1970/1971	Pivot	Espanya
Ellis, Leron	1994/1995	Pivot	EUA
Elson, Francisco	1999/2000 a 2000/2001	Pivot	Holanda
Eriksson, Marcus	2014/2015 a 2016/2017	Escorta	Espanya
Escorial, Víctor	1976/1977 a 1977/1978	Base	Espanya
Espiga Isidoro	1955		Espanya
Espuña, Ramon	2004/2005	Aler-pivot	Espanya
Esteller, Roger	1990/1991 a 1992/1993 i 1996/1997 a 1999/2000	Escorta	Espanya
Estívallez, Antero	1969/1970	Aler	Espanya
Estrada, Gregorio	1978/1979 a 1979/1980	Pivot	Espanya
Estrada, Miquel Angel	1976/1977 a 1977/1978	Pivot	Espanya

NOM	TEMPORADES	POSICIÓ	NACIONALITAT
Fábregas, Ricardo	1963/1964	Pivot	Espanya
Farelo Melo, Francesc	1973/1974 a 1974/1975	Escorta	Espanya
Faverani, Víctor	2016/2017	Pivot	Brasil
Femerling, Patrick	2002/2003 a 2003/2004	Pivot	Alemanya
Fernández, Juan Ramón	1979/1980 a 1981/1982	Aler	Espanya
Fernández, Marc	2006/07	Escorta	Espanya
Fernández, Nicolas	1998/1999	Pivot	Espanya
Fernández, Xavier	1994/1995 a 1998/1999	Escorta	Espanya
Ferran Casas, Jordi	1946/1947	Aler	Espanya
Ferran Casas, Josep	1947/1948		
Ferrando, Met	1940 a 1952		Espanya
Ferrer, Federico	1962/1963		Espanya
Fetissov, Andrei	1996/1997	Aler	Rússia
Figueres, Pol	2016/2017	Pivot	Espanya
Fisher, Roy	1994/1995	Aler	EUA
Flores, Manuel	1970/1971 a 1983/1984	Aler	Espanya
Folgosa	1955/1956	Aler	Espanya
Font, Fernando	1940 a 1943		Espanya
Font, Javier	1968/1969	Aler	Espanya
Forns, Jaume	1969/1970	Escorta	Espanya
Franquesa, Santiago	1965/1966 a 1967/1968	Pivot	Espanya
Fucka, Gregor	2002/2003 a 2005/2006	Aler-pivot	Itàlia
Fuentes, Oliver	1992/1993 a 1993/1994	Base	Espanya
Galve	1946		Espanya
Galilea, José Luis	1990/1991 a 1995/1996	Base	Espanya
García Reneses, Aíto	1968/1969 a 1972/1973	Base	Espanya
García, Ignacio	1941		Espanya
García, Juan	2010/2011		Espanya
García, Justo	1964/1965 a 1966/1967		Espanya
García, Manolin	1942		Espanya
García, Marc	2017/2018	Aler	Espanya
Gasol, Marc	2003/2004 a 2005/2006	Pivot	Espanya
Gasol, Pau	1998/1999 a 2000/2001	Aler-pivot	Espanya
Godfread, Dan	1995/1996	Pivot	EUA
Goldwire, Anthony	1999/2000	Base	EUA
Gómez	1926		Espanya
González, Lisard	1989/1990 a 1991/1992	Aler	Espanya
González, Miquel	1963/1964 a 1966/1967	Base	Espanya
González-Adrio, Rafael	1955		Espanya
Grant, Albie	1968/1969	Pivot	Espanya
Grimau, Jordi	2001/2002	Escorta	Espanya
Grimau, Roger	2003/2004 a 2010/2011	Escorta	Espanya
Guillamat, Francisco	1962/1963 a 1963/1964		Espanya
Guimerà, Pere	1974/1975	Aler-pivot	Espanya
Gurovic, Milan	1998/1999 a 1999/2000	Aler	Sèrbia
Gutiérrez	1945		Espanya
Guyette, Robert	1975/1976 a 1979/1980	Pivot	EUA
Hakanson, Lude	2014/2015		
Hanga, Adam	2017/2018	Escorta	Hongria
Hansen, Lars	1981/1982 a 1982/1983	Pivot	Canadà
Hawkins, Michael	2000/2001	Base	EUA
Henningesen, Enrique	1960/1961	Aler-pivot	Espanya
Henry	1940		Espanya
Heras, Fernando	1965/1966 a 1966/1967	Escorta	Espanya
Herederó, Angel	1984/1985 a 1985/1986	Aler	Espanya
Hernández	1929		Espanya
Heurtel, Thomas	2017/2018 a ...	Base	França
Hezonja, Mario	2012/2013 a 2014/2015	Aler	Croàcia
Holmes, Jonathan	2016/2017	Pivot	EUA

NOM	TEMPORADES	POSICIÓ	NACIONALITAT
Houston, Roland	1982/1983	Pivot	EUA
Howard, Otis	1984/1985	Pivot	EUA
Huertas, Marcelinho	2011/2012 a 2014/2015	Base	Brasil
Ilievski, Vlado	2003/2004 a 2004/2005	Base	FYROM
Ilyasova, Ersan	2007/2008 a 2008/2009	Aler-pivot	Turquia
Ingles, Joe	2010/2011 a 2012/2013	Escorta	Austràlia
Iradier, Jesús	1972/1973 a 1975/1976	Aler	Espanya
Isal, Jaume	1954/55		Espanya
Jackson, Edwin	2014/2015	Aler	EUA
Jasikevicius, Sarunas	2000/2001 a 2002/2003 i 2012/2013	Base	Lituània
Jawai, Nathan	2012/2013	Pivot	EUA
Jiménez, Andrés	1986/1987 a 1996/1997	Aler-pivot	Espanya
Jofresa, Rafael	1996/1997 a 1997/1998	Base	Espanya
Jones, Michael	1992/1993	Aler	EUA
Junyent, Oriol	1995/1996 a 1996/199 i 1998/1999	Pivot	Espanya
Kakiouzis, Michalis	2005/06 a 2006/07	Aler-pivot	Grècia
Karnisovas, Arturas	1995/1996 a 1996/1997 i 2000/01 a 2001/2002	Aler	Lituània
Kasun, Mario	2006/2007 a 2007/2008	Pivot	Croàcia
Knowles, Randy	1974/1975	Aler	EUA
Koponen, Pettery	2016/2017 a 2017/2018	Escorta	Finlàndia
Kucharski, Eduard	1946/1947 i 1949/1950 a 1952/1953	Aler	Espanya
Kuric, Kyle	2018/2019 a ...		
Kurucs, Rodions	2017/2018	Aler	Letònia
Lakovic, Jaka	2006/2007 a 2010/2011	Base	Eslovènia
Lampe, Macies	2013/2014 a 2014/2015	Pivot	Polònia
Lawal, Shane	2015/2016 a 2016/2017	Pivot	EUA
Llopis, Artur	1989/1990	Pivot	Espanya
Llorens, J.	1960/1961		Espanya
Lomas, Javier	1978/1979 a 1979/1980	Base	Espanya
López Abril, Miquel	1972/1973 a 1978/1979	Base	Espanya
Lorbek, Erazem	2009/2010 a 2013/2014	Pivot	Eslovènia
Lorient	1955		Espanya
Lovrics, Esteve	1956/1957	Escorta	República Txeca
Lozano	1945		Espanya
Mach	1926		Espanya
Mallart	1929		Espanya
Manene, Rafael	1962/1963		Espanya
Marcó, Xavier	1967/1968 a 1968/1969	Aler-pivot	Espanya
Marconato, Denis	2005/06 a 2007/08	Pivot	Itàlia
Marcos, Txema	1995/96 a 1998/1999	Base	Espanya
Marín, Juan	1965/66 a 1966/67		Espanya
Marín, Xavier	1989/1990	Aler	Espanya
Martín, Manolo	1945 a 1951		Espanya
Martín, Nacho	2002/2003	Aler	Espanya
Martínez, Alfonso	1953/1954 a 1954/1955 i 1958/1959 a 1960/1961	Pivot	Espanya
Martinez, Claudi	1989/1990	Aler	Espanya
Martínez, Eric	2014/2015		Espanya
Martínez, Ferran	1985/1986 a 1987/1988 i 1989/1990 i 1994/1995/1996	Pivot	Espanya
Martínez, Francisco	1942		Espanya
Martínez, José Luis	1958/1959 a 1960/1961	Aler	Espanya
Martos, Joan	1966/1967 a 1970/1971	Pivot	Espanya
Masferrer, Josep	1956/1957	Escorta	Espanya
Massemburg, Tony	1993/1994	Pivot	EUA
Mateu, Jaume	1956/1957 a 1960/1961	Base	Espanya
Mavrokefalidis, Loukas	2012/2013	Pivot	Grècia
Mbaye, Papa	2011/2012 a 2012/2013		
McCaskill, Amal	1997/1998	Pivot	EUA
McCray, Lawrence	1974/1975	Pivot	EUA
McDowell, Eugene	1987/1988	Pivot	EUA

NOM	TEMPORADES	POSICIÓ	NACIONALITAT
Meléndez, Josep Maria	1957/1958 a 1959/1960	Escorta	Espanya
Mercadé, Jaume	1963/1964	Escorta	Espanya
Mickeal, Pete	2009/2010 a 2012/2013	Aler	EUA
Middleton, Darryl	1994/1995 a 1995/1996	Pivot	EUA
Miró, Josep	1956/1958 a 1958/1959		Espanya
Modrego	1926		Espanya
Moerman, Adrien	2017/2018	Pivot	Alemanya
Moncasi, Albert	2006/2007 a 2007/2008	Pivot	Espanya
Mons	1926		Espanya
Mons, Llorenç	1994/1995 a 1995/1996	Base	Espanya
Montaner, Jordi	1993/1994	Aler-pivot	Espanya
Montero, José Antonio	1990/1991 a 1996/1997	Base	Espanya
Montoto, Joaquim	1963/1964	Aler-pivot	Espanya
Moraga, Enrique	1995/1996	Pivot	Espanya
Morandais, Michel	2007/2008	Escorta	França
Morris, Terence	2009/2010 a 2010/2011	Aler-pivot	EUA
Munford, Xavier	2016/2017	Base	EUA
Mustaf, Jerrod	1996/1997 a 1997/1998	Pivot	EUA
Nachbar, Bostjan	2013/2014 a 2014/2015	Pivot	EUA
Navarro	1955		Espanya
Navarro, Juan Carlos	1997/1998 a 2006/07; 2008/09 a 2017/2018	Escorta	Espanya
Navarro, Santiago	1965/1966 a 1967/1968	Aler	Espanya
Ndong, Boniface	2009/2010 a 2011/2012	Pivot	Senegal
Neal, Gary	2007/2008	Escorta	EUA
Nicola, Marcelo	1997/1998	Aler-pivot	Argentina
Nightingale, Franck	1965/1966	Pivot	EUA
Norris, Audie	1987/1988 a 1992/1993	Pivot	EUA
Okulaja, Ademola	2000/01 a 2001/02	Aler-pivot	Alemanya
Oleson, Brad	2012/2013 a 2016/2017	Escorta	Espanya
Oliveras, Jaime	1965/66		Espanya
Olmedo, Antonio	1992/1993	Aler	Espanya
Oriola, Pierre	2017/2018	Pivot	Espanya
Ortiz, Julián	1984/1985 a 1986/1987	Pivot	Espanya
Ortiz, Piculín José	1990/1991 a 1991/1992	Pivot	Puerto Rico
Overton, Doug	2001/2002	Base	EUA
Pagans	1927		Espanya
Pagés, Joan	1979/1980 a 1980/1981	Pivot	Espanya
Palacios, Josep	1987/1988	Aler	Espanya
Pangos, Kevin	2018/2019 a ...		
Papanikolau, Kostas	2013/2014	Aler	Grècia
Paraíso, José Antonio	1992/1993 a 1993/1994	Aler	Espanya
Parra, Jordi	1956/1957 i 1962/1963 a 1963/1964	Aler	Espanya
Pedrera, Antonio	1992/1993	Pivot	Espanya
Pedrera, José María	1990/1991 a 1992/1993	Aler	Espanya
Peno, Steffano	2014/2015 i 2016/2017	Base	Espanya
Peploswky, Mike	1994/1995	Pivot	EUA
Pérez-Loriente, José Luis	1956/1957	Pivot	Espanya
Perovic, Kosta	2010/2011 a 2011/2012	Pivot	Sèrbia
Perperoglou, Stratos	2015/2016 a 2016/2017	Aler	Grècia
Phillips, Mike	1980/1981 a 1981/1982	Pivot	EUA
Pla, Jordi	1960/1961 a 1962/1963	Pivot	Espanya
Plana, R.	1958/1959 a 1959/1960	Base	Espanya
Pleiss, Tibor	2014/2015	Pivot	Alemanya
Pons, Joaquím	1966/1967 a 1968/1969	Aler	Espanya
Prat, Aleix	2003/2004	Escorta	Espanya
Práxedes, Pere	1977/1978 a 1978/1979	Aler	Espanya
Pressey, Phil	2017/2018	Base	EUA
Puig, Francisco	1965/1966 a 1966/1967	Base	Espanya
Puigventós, Jorge Luis	1972/1973 a 1973/1974	Escorta	Espanya

NOM	TEMPORADES	POSICIÓ	NACIONALITAT
Pullen, Jacob	2013/2014	Base	EUA
Pustovyi, Artem	2018/2019		
Puyada, Xavier	2000/2001	Base	Espanya
Rabaseda, Xavi	2008/2009 a 2009/2010	Aler	Espanya
Juan, José Ignacio	1968/1969	Base	Espanya
Rafols, Sabastià	1966/1967 a 1967/1968	Base	Espanya
Ramón, F.	1960/1961	Escorta	Espanya
Renfroe, Alex	2016/2017	Base	EUA
Rentzias, Efthimios	1997-1998 a 2000/2001	Pivot	Grècia
Rey, Xavi	2008/09	Pivot	Espanya
Reynolds, Jalen	2017/2018	Pivot	EUA
Ribas, Pau	2015/2016 a ...	Aler	Espanya
Ribera, Rafael	1963/1964		Espanya
Rice, Tyrese	2016/2017	Base	EUA
Rivas, Ramon	1996/1997	Pivot	Puerto Rico
Roberts, Fred	1993/1994	Aler-pivot	EUA
Roca, Juan	1962/1963	Aler-pivot	Espanya
Rodoreda	1926		Espanya
Rodríguez, Nacho	1998/1999 a 2003/2004	Base	Espanya
Rovira, Daniel	1990/1991 a 1991/1992	Pivot	Espanya
Ruaño	1959/1960	Pivot	Puerto Rico
Rubio, Ricard	2009/2010	Base	Espanya
Rueda, Fran	1992/1993	Aler	Espanya
Ruiz Hiram, Ivran	1959/1960 a 1960/1961	Escorta	Puerto Rico
Ruiz, Iñaki	1968/1969 a 1970/1971	Base	Espanya
Ruiz, Xavier	1988/1989 a 1990/1991	Pivot	Espanya
Ruland, Jeff	1980/1981	Pivot	EUA
Sada, Adoldo Javier	1969/1970 a 1973/1974	Pt. Guard	Espanya
Sada, Adolfo	1998/1999	Escorta	Espanya
Sada, Víctor	2004/2005 a 2005/2006; 2008/2009 a 2013/2014	Base	Espanya
Salvat, Jordi	1956/1957 a 1957/1958		Espanya
Samuels, Samardo	2015/2016	Pivot	EUA
San Epifanio, Herminio	1974/1975 a 1977/1978	Aler	Espanya
San Epifanio, Juan A.	1978/1979 a 1994/1995	Aler	Espanya
Sánchez, J. Ignacio 'Pepe'	2007/08	Base	Argentina
Sanders, Rakim	2017/2018	Aler	EUA
Sanjuan, Javier	1965/1966 a 1971/1972	Aler	Espanya
Sanjuan, Vicente	1962/1963	Aler	Espanya
Santandreu, Francisco	1969/1970 a 1970/1971	Base	Espanya
Santiago, Daniel	2008/09	Pivot	Puerto Rico
Santillana, Lluís Miquel	1982/1983 a 1983/1984	Pivot	Espanya
Sanz, Francisco	1964/1965	Escorta	Espanya
Sato, Romain	2005/2006	Aler	Rep. Centreafricana
Satoransky, Tomas	2014/2015 a 2015/2016	Base	República Txeca
Saulsberry, Mike	1998/1989	Aler	EUA
Savic, Zoran	1991/1992 a 1992/1993 i 2000/2001	Pivot	Sèrbia
Seara, Arturo	1983/1984 a 1985/1986	Base	Espanya
Sebastián, E.	1956/1957 a 1957/1958		Espanya
Segarra, Marcelino	1974/1975 a 1975/1976	Base	Espanya
Seikaly, Rony	2000/2001	Pivot	EUA
Sena, Wesley	2016/2017	Pivot	Brasil
Seraphin, Kevin	2017/2018	Pivot	França
Serdà, Josep M.	1949/1950	Aler-pivot	Espanya
Serra, Rafael	1964/1965		Espanya
Sibilio, Chicho	1976/1978 a 1988/1989	Aler	Rep. Dominicana
Simpson, Kenny	1986/1987	Aler	EUA
Singleton, Chris	2018/2019		
Smith, Mark	1985/1986	Aler	EUA
Smits, Rolands	2018/2019 a ...		

NOM	TEMPORADES	POSICIÓ	NACIONALITAT
Soler, Jordi	1985/86 1988/89 i 1991/1992	Base	Espanya
Soler, Josep M.	1971/1972 a 1973/1974	Base	Espanya
Solószabal, Ignacio	1975/1976 a 1991/1992	Base	Espanya
Soro Bergua, José Maria	1955/1956 a 1956/1957	Pivot	Espanya
Starks, Marcelous	1982/1983 a 1983/1984	Pivot	EUA
Suñe, David	1986/1987	Aler-pivot	Espanya
Tamames, Bernardino	1992/1993 a 1994/1995	Pivot	Espanya
Tapias, Enric	1965/66 a 1966/67		Espanya
Tarín, Miguel	1981/1982	Pivot	Espanya
Thomas, Charles	1971/1972 a 1974/1975	Pivot	EUA
Thomas, Deshaun	2014/2015	Aler	EUA
Thompson, Paul	1989/1990	Aler	EUA
Thornton, Marvis	2005/2006	Escorta	EUA
Todolí, Joan	1962/1963	Aler-pivot	Espanya
Todorovic, Marko	2012/2013 a 2013/2014	Pivot	Espanya
Tomas	1927		Espanya
Tomic, Ante	2012/2013 a ...	Pivot	Croàcia
Tonisastre, Guillermo	1963/1963		Espanya
Trias, Jordi	2004/2005 a 2009/2010	Aler-pivot	Espanya
Trumbo, Steve	1985/1986 a 1991/1992	Pivot	EUA
Udaeta, Santiago	1969/1970	Aler	Espanya
Ukic, Roko Leni	2006/2007	Base	Croàcia
Utset	1955		Espanya
Valbuena, Andrés	1959/1960 a 1960/1961 i 1963/1964 a 1965/1966	Escorta	Espanya
Valentí, J.	1957/1958	Pivot	Espanya
Van de Hare, Remon	2001/02 a 2002/03	Pivot	Holanda
Varejao, Anderson	2001/02 a 2003/04	Aler-pivot	Brasil
Vázquez, Fran	2006/2007 a 2011/2012	Pivot	Espanya
Vecina, Rafa	1982/1983	Pivot	Espanya
Vezenkov, Aleksandar	2015/2016 a 2017/2018	Aler	Bulgària
Vila, Joaquim L.	1966/1967	Base	Espanya
Vila, Josep Lluís	1967/1968	Base	Espanya
Vilas, Gabi	1987/1988	Aler	Espanya
Viñas Jane, Albert	1975/1976	Pivot	Espanya
Vujanic, Milos	2005/2006	Base	Sèrbia
Waiters, Granville	1988/1989	Pivot	EUA
Wallace, Charles Judson	2011/2012 a 2012/2013	Aler	EUA
Williams, Dennis	1993/1994	Aler	EUA
Williams, Shammond	2005/2006	Base	EUA
Wiltjer, Greg	1985/86		
Wood, David	1989/1990	Pivot	EUA
Yeves, Mario	1967/1968	Base	Espanya
Zapata, Francisco Javier	1991/1992 a 1992/1993	Aler	Espanya
Zizic, Andrija	2004/2005	Aler-pivot	Croàcia

